

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

—●—
CİLT : 126

—●—
75'inci Birleşim
20 Mart 2023 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	7
II.- GELEN KÂĞITLAR	11
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	45
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	45:49
1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerinin deprem bölgesindeki hizmetlerine ilişkin gündem dışı konuşması	45:46
2.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması	46:48
3.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, Bandırma Bor Karbür Üretim Tesisine ilişkin gündem dışı konuşması	48:49

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, deprem bölgesindeki şehirleri ayağa kaldırırken ülkeyi hedeflerine yaklaştıracak diğer projeleri de ihmal etmediklerine ve Bandırma Bor Karbür Üretim Tesisine ilişkin açıklaması 49:50
- 2.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, 28 Mart Salı günü Bursa'da oynanacak A Millî Futbol Takımı ile Hırvatistan maçı için Passolig istenmesine ilişkin açıklaması 50
- 3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, yaşanan deprem ve sel felaketlerinin sorumlularına ve deprem bölgesindeki çiftçiler için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması 50
- 4.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya'nın, vatandaşın bir taraftan depremdeki yaralarını sarmaya çalışırken bir taraftan da yüksek enflasyonla mücadele etmeye çalıştığına ilişkin açıklaması 50:51
- 5.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, gün geçtikçe ağırlaşan hayat şartlarının vatandaşı canından bezdirdiğine ilişkin açıklaması 51
- 6.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, depremzede vatandaşlara gelen elektrik ve doğal gaz faturalarına ilişkin açıklaması 51
- 7.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, çalışma hayatına dair yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesine ilişkin açıklaması 51:52
- 8.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatına, Türkiye'nin Bandırma'da açılan ilk bor karbür tesisine, yerli ve millî otomobil Togg'a ve Millî Muharip Uçak'a ilişkin açıklaması 52
- 9.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 108'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 52
- 10.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, vatandaşın artık siyasi ömrünü doldurmuş iktidarın vaatlerine inanmadığına ilişkin açıklaması 53
- 11.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin'de yaşanan dolu afetine ve AK PARTİ iktidarının Mersin'i göz ardı ettiğine ilişkin açıklaması 53
- 12.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi'nin 108'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 53
- 13.- Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, memleket bu durumdayken iktidarın ve muhalefetin kavga ediyor olmalarına ilişkin açıklaması 54
- 14.- Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Cumhurbaşkanının Yozgat'a askerî birlik vaadine ve açılışı 7 kez ertelenen Ankara-Yozgat-Sivas Hızlı Tren Hattı'na ilişkin açıklaması 54

15.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, et sektörünün yaşadığı sıkıntıya ilişkin açıklaması	54
16.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, AKP İzmir Kadın Kolları Başkan Yardımcısı Ayça Çamkıran'a ilişkin açıklaması	55
17.- Kırklareli Milletvekili Türcü Kayan'ın, deprem bölgesinde çiftçilerin perişan olduğuna ilişkin açıklaması	55
18.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, bedelli askerliğin il ekonomisine katkı sağlayabilmesi için yapılması gereken değişikliklere ilişkin açıklaması	55
19.- Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, Orman Haftası'na, Geleceğe Nefes Projesi'ne ve 21 Martta 81 ilde aynı anda kuracakları 6 Şubat Deprem Şehitleri Ormanı'na ilişkin açıklaması	56
20.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, EYT düzenlemesinden yararlanabilmesi için vatandaşın BAĞ-KUR borçlarının yapılandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması	56
21.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, deprem bölgesindeki orta hasarlı binaların tespitine ilişkin açıklaması	56
22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Derişoğlu'nun, Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatına, Adıyaman ve Şanlıurfa'daki sel felaketine ve bu sel felaketiyle ilgili AK PARTİ'li Büyükşehir Belediye Başkanı Zeynel Abidin Beyazgöl ile Tarım ve Orman Bakanının yaptıkları açıklamalara, Hükümet mensuplarının istifa denilen mekanizmayı unuttuğuna, Hazine ve Maliye Bakanlığının açıkladığı hazinenin üç aylık finansman programına, Hükümetin görevde kaldığı her sayılı gün Türk milletinin sırtına yeni külfetler yüklediğine ve İYİ Parti iktidarında yapacaklarına ilişkin açıklaması	57:58
23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatına, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 108'inci yıl dönümüne, Balıkesir'in Bandırma ilçesinde açılan Türkiye'nin ilk bor karbür tesisine, Cumhuriyet'in "Lider Ülke Türkiye" yolunda kararlılıkla yürüme gayretinde olduğuna ve U23 Avrupa Güreş Şampiyonası'nda kadınlar 53 kiloda Avrupa Şampiyonu olan Millî Sporcu Zeynep Yetgil'i kutladığına ilişkin açıklaması	58:59
24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Hazine ve Maliye Bakanlığının açıkladığı hazinenin üç aylık finansman programına, Hükümetin yeni ekonomi modelinin çıktığına, dünyada da küresel ekonomi açısından ciddi sorunlar yaşanan bir dönemden geçildiğine, yaşanan sel felaketinden sonra Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin yaptığı açıklamaya ve siyasi iktidarın hem depremde hem sel felaketinde bütün ölümlerin siyasi sorumluluğunu taşıması gerektiğine ilişkin açıklaması	59:61

- 25.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Barış Karadeniz'in başlattığı mücadele sonucunda balıkçılık ve sorunlarıyla ilgili bir araştırma komisyonu kurulacağına, çok zor günlerden geçildiğine, dün helallik isteyenlerin bugün baba rolüne soyunduğuna, Türkiye'nin kurtuluşa ihtiyacı olduğuna ve 13'üncü Cumhurbaşkanıya ilişkin açıklaması 61
- 26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, deprem ve sel felaketlerine, Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatına, 18 Mart Cumartesi günü Şehitleri Anma Günü'nü idrak ettiklerine ve Çanakkale Zaferi'ni kutladıklarına, açılan bor karbür tesisinin önemine, ülkeyi dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına çıkarma hedefine yönelik çalışmalarına, vatandaşlara verdikleri sözlerin tamamını yerine getireceklerine ve Türkiye'nin kendi uçağını, kendi tankını, kendi tüfeğini, kendi mühimmatını yapar duruma geldiğine, Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliklerine, Cumhurbaşkanı'nın Nobel Barış Ödülü'ne aday olarak gösterilmesinin söz konusu olduğuna, Genel Kurulun haftalık gündemine ve bütün partilerin ortak önergeleriyle kurulacak olan araştırma komisyonuna ilişkin açıklaması 62:64
- 27.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülke tarımının bitme noktasına geldiğine ilişkin açıklaması 100
- 28.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'unun, Tekirdağ Süleymanpaşa'nın Karaevli köyüne ait meraya sosyal tesis yapılmak üzere el konulmasına ilişkin açıklaması 100
- 29.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, esnafın ve çiftçinin BAĞ-KUR'a olan borçlarının yapılandırılmamış olması, Türkiye'deki gıda fiyatlarının yükselme nedenleri ve çiftçiye ucuz mazot konularında sorular sorduğuna ilişkin açıklaması 100
- 30.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Elmalı İlçe Seçim Kurulu tarafından 8 Mart 2023 tarihinde 43 muhtara uygulanan para cezasına ilişkin açıklaması 100

V.- ÖNERİLER

64

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

64:65

1.- AK PARTİ Grubunun, gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine, Genel Kurulun 20 Mart 2023 Pazartesi günü birleşiminde ekli listede esas numaraları yer alan balıkçılıkla ilgili Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına ve bu görüşmelerde siyasi parti gruplarının konuşma sürelerinin onar dakika olmasına ve bu birleşiminde başkaca denetim konusunun görüşülmeyle aynı birleşiminde 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerinin oylamalarının tamamlanmasına ve 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

64:65

VI.- MECLİS ARAŞTIRMASI**66****A) ÖN GÖRÜŞMELER**

66:79

1.- Trabzon Milletvekili Salih Cora ve 26 Milletvekilinin balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/462)

66:79

2.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 22 Milletvekilinin balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi ve su ürünleri kooperatifçiliğini geliştirme yollarını belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1737)

66:79

3.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 Milletvekilinin Karadeniz'de yaşanan deniz kirliliği ve bu kirliliğin sebeplerinin araştırılması, deniz kirliliğinin önlenmesi için gereken tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1908)

66:79

4.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 21 Milletvekilinin denizlerdeki çeşitli sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2372)

66:79

5.- Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 Milletvekilinin Ankara'nın Evren ilçesindeki balıkçılık faaliyetlerinde karşılaşılan sorunların araştırılarak balıkçılığın geliştirilmesi için atılması gereken adımların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (4832)

66:79

6.- İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 22 Milletvekilinin Ege Bölgesindeki balıklarda oluşan hastalıkların sebeplerinin araştırılarak balık çiftliklerinde yaşanan sorunların çözüme kavuşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5448)

66:79

7.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz ve 22 Milletvekilinin ülkemizdeki balıkçıların, su ürünleri sektörünün ve paydaşlarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7097)

66:79

8.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin başta küçük ölçekli balıkçılık olmak üzere balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7098)

66:79

9.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 28 Milletvekilinin başta Sinop ve Batı Karadeniz Bölgesi olmak üzere su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7099)

66:79

- 10.- Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ve 22 Milletvekilinin başta Samsun ile Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi olmak üzere su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7100) 66:79
- 11.- Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel ve 29 Milletvekilinin su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7101) 66:79
- 12.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün su ürünleri yetiştiricileri ve avcılarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7102) 66:79
- 13.- AK PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7103) 66:79
- VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER** 79,101
- A) KANUN TEKLİFLERİ* 79:99,101:128
- 1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 422) 79:99,101:128

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.01'de açılarak iki oturum yaptı.

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç, depremde enkaz kaldırma çalışmalarına,

Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'ne,

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, depremlerde can kaybının önlenmesinde kentsel dönüşümün önemine,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu, deprem enkazının altında kalan iktidarın bu defa da selle birlikte sürüklendiğine,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Bursa Uludağ Millî Parklar sınırı içerisinde bulunan çeşitli işletmelerin kiralanmasına,

Sivas Milletvekili Semiha Ekinci, 14 Mayıs'ta yapılacak seçimlere,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, depremden etkilenen, afet bölgesi ilan edilen illerde yaşamın devam etmesi için birçok yönden teşvik edici düzenlemelerin yapılmasının beklendiğine,

Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 108'inci yıl dönümüne,

Çanakkale Milletvekili Jülide İskenderoğlu, 12 Mart İstiklal Marşı'nın kabulünün yıl dönümünde Mehmet Akif Ersoy'u saygı ve minnetle andıklarına,

Konya Milletvekili Halil Etyemez, AK PARTİ hükümetlerinde kırsalda yaşayan vatandaşların yaşam standartlarını yükseltmek için çalışmaların artarak devam ettiğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın, TOKİ Başkanlığının yapımını üstlendiği Mersin'in Akdeniz ilçesi Çay Mahallesi'ndeki Yerinde Kentsel Dönüşüm Projesi'ne,

Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver, Adıyaman'da ve Şanlıurfa'da yaşanan sel felaketine, Karaman'da yıl boyu yaşanan kuraklığa ve bitirilemeyen sulama projelerine,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, kooperatif mağduru vatandaşların beklentisine,

İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz, 18 Mart Çanakkale Zaferi'ne,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün 17 Mart 1923 tarihinde Mersin'e gerçekleştirdiği ziyaretin Mersinliler için önemine,

Uşak Milletvekili İsmail Güneş, Şanlıurfa'da ve Adıyaman'da meydana gelen sel felaketine ve ülkenin yerli ve millî gururu Togg'un ön sipariş almaya başladığına,

Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya, ÇAYKUR'da çalışan mevsimlik işçilere,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, kuraklık dolayısıyla sulama sezonu erken başlayan Mersin'de sulama suyu fiyatna,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Millî Eğitim Bakanlığının açıkladığı depremin etkilediği 10 illdeki tüm okulların hasar tespit raporuna,

Batman Milletvekili Ziver Özdemir, Halepçe katliamının yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu, onarılması mümkün olan Üryan Hızır Ocağı Cemevi'nin aceleyle yıkılmasına,

Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy, yerel yönetimlerin sorumlu olduğu alanlarda yapılması gerekenlere,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, muhalefetin Hükümetin icraatlarına olan yaklaşımına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, yıllardır kadro bekleyenlerin iktidarlarında kadro alacaklarına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Adıyaman'da ve Şanlıurfa'da meydana gelen sele, ramazan pidesinin fiyatına, Samsun'dan gruplarını ziyarete gelen ziraat odası başkanları ile muhtar heyetinin dile getirdikleri sorunlara, 2/B arazilerinin ve rayiç bedellerinin tespitinde yaşanan sıkıntılara, tarımsal sulamadaki sorunlara, Tarım Kredinin gübre açıklamasına ve limit artırımı meselesine, çiftçinin Başak Kart'a yüklenen mazot ve gübre desteğinde yaşadığı sorunlara,

Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş, 16 Mart Halepçe ve Beyazıt katliamlarının yıl dönümlerine, liseler arası futbol turnuvasında yaşanan olaylara, Türkiye'de ırkçılığın, faşizmin tekrar hortlatılmaya çalışıldığına, uluslararası çatı kuruluşlarının Kızılaya ilişkin açıklamalarına ve Kızılay yöneticilerinin kaç koltukta oturduklarının gündem olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, 16 Mart Beyazıt ve Halepçe katliamlarının yıl dönümlerine, İstanbul'da liseler arası müsabakada çıkan olaylara, 10 Haziran 2022 tarihinde Mecliste görüşülen kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesine, İletişim Başkanlığının Şanlıurfa'daki Abide Kavşağı'yla ilgili açıklamasına ve Kızılayın 2021-2030 Stratejik Planı'ndaki intihale,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, 18 Mart 1915 Çanakkale Deniz Zaferi'nin yıl dönümüne; AK PARTİ Grubunun yaptığı kapalı grup toplantısında, oy birliğiyle, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 14 Mayıs seçimlerinde Cumhurbaşkanlığına aday gösterildiğine, Genel Kurulda zaman zaman çok iddialı konuşmalar yapıldığına ve her şeyin milletin gözünün önünde cereyan ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İYİ Parti Grubunun, 16/3/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili Samsun Milletvekili Erhan Usta tarafından, Kahramanmaraş merkezli yaşanan iki büyük depremin ardından evlerini kaybeden vatandaşlarımız için kurulan çadır kentler su baskınlarına maruz kalmış, yaşanan su baskınları çadır kentleri yaşanmaz hâle getirmiş, çadır kentlerin su yataklarına kurulmaması ve çadırların aşırı yağış sebebiyle su baskınlarına maruz kalımayacak bölgelere konumlandırılmaları gerektiği uyarısını dikkate almayan Hükümet milletimizin göz göre gelen yeni bir felakete sürüklenmesine engel olamamış, hükümet etme ve yönetme ehliyetini kaybetmiş bir iktidarın aldığı her yanlış karar ve attığı her yanlış adım milletimizi felakete sürüklemiş ve milletimizin Hükümetin yanlış kararlarının ve tercihlerinin cefasını çekmeye mecbur bırakılmaması için yaşanan bu doğal afeti ve alınmayan önlemlerden kaynaklı meydana gelen felaketi Meclisimiz çatısı altında görüşerek milletimizin sesine kulak vermek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

HDP Grubunun, 16/3/2023 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, Kızılayın amaç dışı faaliyetlerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

CHP Grubunun, 15/3/2023 tarihinde Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır ve arkadaşları tarafından, Türk Hava Kurumu Üniversitesinde 2016-2017 ve öncesi yıllarda verilen yüksek lisans diplomalarının incelenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 16 Mart 2023 Perşembe günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 326 ile 326’ya 1’inci ek sıra sayılı Karma Komisyon Raporlarının aynı kısmın 1’inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun daha önce 17 Mart 2023 Cuma günü gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmına alınarak görüşmelerinin bu birleşimde yapılmasına karar verilen 406 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu’nun 16 Mart 2023 Perşembe günü birleşiminde gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmına alınarak görüşmelerinin bu birleşimde yapılmasına, aynı birleşimde 326 ile 326’ya 1’inci ek sıra sayılı Karma Komisyon Raporlarının görüşmelerinin yapılmasına ve daha önce haftalık çalışma günlerinin dışında çalışılmasına karar verilen 17 Mart 2023 Cuma günü toplanmamasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Diyarbakır Milletvekili Oya Eronat, Samsun Milletvekili Bedri Yaşar’ın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak yaptıkları kapalı grup toplantısında 14 Mayıs’ta yapılacak seçimlerde Cumhurbaşkanı adaylarının şimdiki Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olduğuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın yaptığı açıklamasından sonra MHP ve AK PARTİ sıralarından yapılan alkışlara,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay;

Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin;

Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Antalya Milletvekili Kemal Bülbül, Halepçe ve Ümraniye katliamlarının yıl dönümlerine ve Antalya’da yapacakları “Nevroz” kutlamalarına,

Muş Milletvekili Şevin Coşkun, 6 Şubat Maraş merkezli depremlerde yakınlarını kaybeden tutuklu ve hükümlülere,

İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan, İstanbul’daki sağlık kurumlarının en kısa zamanda depreme dayanıklı hâle getirilmesine ve bu süreçte sağlık çalışanlarının mağdur edilmemesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm, bu ülkede adaletin hiç olmadığına ve seçimlerde hükümlülerin oy kullanamamasına,

Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya, 16 Mart 1848’de öğretmen okullarının kurulmasına, 16 Mart 1978’de İstanbul Üniversitesinde öğrencilerin üzerine bomba atılması sonucu 7 öğrencinin katledilmesine ve 16 Mart 1988’de Saddam zulmünün zehirli gazıyla binlerce Kürt’ün öldürülmesine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Antalya Milletvekili Kemal Bülbül, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Yel'in HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının:

1'inci sırasında yer alan, Yaşlıların Hayatın Çeşitli Alanlarında Yaşadıkları Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzük'ün 104 ve 105'inci Maddeleri Uyarınca Bir Meclis Araştırması Açılmasına İlişkin Önergeleri (10/1428, 2953, 3030, 3049, 3330, 3757, 4665, 4850, 5742, 5743, 5980, 5981, 5982, 5983, 5984, 5985, 5986, 5987, 5988, 5989, 5990, 5991, 5992, 5993, 5994, 5995, 5996, 5997, 5998, 5999) ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (S. Sayısı:406) üzerindeki görüşmeler tamamlandı.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, İstanbul Milletvekili Erol Kaya'nın 406 sıra sayılı Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasına alın, 2022 ve 2021 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Oluşan Karma Komisyon Raporlarının (S. Sayısı: 326 ve 326'ya 1'inci Ek) görüşmeleri tamamlandı.

2'nci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 127 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4895) ile Çevre Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporlarının (S. Sayısı: 407),

3'üncü sırasında yer alan, Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasındaki Tercihli Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4929) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 412),

Görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel;

14 Mayıs'tan sonra Kamu Denetçiliği Kurumuna sahip çıkacaklarına ve bu Kurumun uyarılarını dikkate alacak bir yönetimi hayata geçireceklerine,

Manisa Barosu tarafından hazırlanan, hukuk alanındaki bütün sorunları toplulaştırarak rapora,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Kamu Denetçiliği Kurumuna, bugünün büyük bir ihtimalle son nöbeti olduğuna ve herkese teşekkür ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 20 Mart 2023 Pazartesi günü saat 14.00'te toplanmak üzere 20.08'de birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Sevda ERDAN KILIÇ

İzmir

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 113

17 Mart 2023 Cuma

Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi**(Milletlerarası Andlaşma)**

1.Kuzey Atlantik Antlaşmasına Finlandiya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokole Dair Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi: 17.03.2023) (Gelen evrak numarası: 1186806)

Raporlar

1.122 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/289) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 425) (Dağıtma tarihi: 17.03.2023) (GÜNDEME)

2.124 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bankalar ve Konsolide Denetime Tâbi Kuruluşlarca Yapılacak Bağış ve Yardımlara İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/290) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (S. Sayısı: 426) (Dağıtma tarihi: 17.03.2023) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergeleri

1.İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, Kızılay ve AFAD tarafından deprem bölgesine ulaştırılan çadır sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79042) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2023)

2.Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, depremden etkilenen illere yapılacak hizmetlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79043) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

3.Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, üniversitelere yönelik alınan uzaktan eğitim kararına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79044) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

4.Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının uçak kiralama sözleşmesinin iptali talebine ve afetlerle ilgili çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79045) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

5.Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, depremlerde vefat eden kişilerin şehit sayılması ve yakınlarının şehit yakını haklarından yararlandırılması önerisine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79046) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

6.İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, deprem bölgesinde yürütülen enkaz kaldırma ve hafriyat çalışmalarının çevresel etkilerine ve bu kapsamda alınan önlemlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79047) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

7.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kızılay'ın çadır stokuna ve çadır satışlarına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79048) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

8.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası gönüllü olarak arama kurtarma faaliyetlerine katılan maden işçileri ve itfaiye erlerinin borçlarının silinmesi talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79049) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

9.İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında hayatını kaybeden kişi sayısına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79050) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

10.Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, bir yolcu gemisi sahibinin depremzedeler için yardım talebine cevap verilmediği iddiasına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79051) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

11.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun, depremden zarar gören Cumhurbaşkanlığı personeline ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79052) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

12.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen kişilere yapılan yardımlara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79053) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

13.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde yıkılan binaların sorumluları hakkında yürütülen yasal sürece ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79054) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

14.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanriku' nun, deprem bölgesinde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarların borçlarının yapılandırılması talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79055) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

15.Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, deprem bölgesinde AFAD tarafından arama kurtarma çalışmalarının ne zaman başladığına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79056) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

16.İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözeği'nün, depremin meydana geldiği illerde devam eden enkaz kaldırma işlemlerinin çevresel etkilerine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79057) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

17.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, anemi hastalarının kan ihtiyacının Kızılay tarafından karşılanması önerisine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79058) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

18.İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerin ardından kurulan çadır kentlere ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79059) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

19.Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, İzmir'in Bayraklı ilçesinde gerçekleşen bir trafik kazasının soruşturma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79060) (Başkanlığa geliş tarihi: 28.02.2023)

20.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Çorum L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun hastaneye sevk edilmediği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79061) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

21.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin adil yargılanmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79062) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

22.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin KHK'lı olduğu gerekçesiyle bankada hesap açamadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79063) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

23.İstanbul Milletvekili Zeynel Emre'nin, depremde meydana gelen yıkımlarla ilgili sorumluların araştırılmasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79064) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

24.Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen Suriye uyruklu bir ailenin ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79065) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

25.Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Yüksekova Adliyesinde meydana gelen bir intihar vakasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79066) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

26.İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu'nun, deprem bölgelerindeki cezaevlerinde hasar tespit çalışmaları ile hükümlü ve tutuklulara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79067) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

27.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde vefat eden ve kimliği belirlenemeyen kişilere ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79068) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

28.şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen illerde bulunan cezaevlerindeki çocuklara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79069) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

29.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkuğu'nun, deprem bölgelerindeki cezaevleriyle ilgili bazı iddialara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79070) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

30.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkuğu'nun, depremin meydana geldiği illerdeki cezaevlerinde bulunan ve yakınlarını kaybedenlerin cenazede bulunma haklarını kullanıp kullanmadığına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79071) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

31.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, eşlerden ikisi de cezaevinde bulunan çocuklu bir çiftin denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanma talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79072) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

32.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79073) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

33.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ereğli Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79074) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

34.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Akşehir T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun görüntülü konuşma hakkından yararlanma talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79075) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

35.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin yargılanma gerekçesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79076) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

36.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yapılan aramalara ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79077) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

37.Ankara Milletvekili Nihat Yeşil'in, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle refakatsiz kalan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79078) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

38.Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Edirne Uzunköprü SYDV'nin işe alım süreci ile ilgili bazı iddialara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79079) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

39.Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen Suriye uyruklu bir ailenin ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasına ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79080) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

40.İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan ve kaybolan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79081) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

41.İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, enkazdan çıkarılarak ambulans ile hastaneye götürölen bazı çocukların akıbetine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79082) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

42.şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan ve kaybolan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79083) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

43.İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan ve kaybolan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79084) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

44.İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen engelli kişilere ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79085) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

45.İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, 6 şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79086) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

46.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79087) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

47.Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, deprem bölgesinde kadınlara yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79088) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

48.Batman Milletvekili Feleknas Uca'nın, deprem bölgesinde kadınlara yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79089) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

49.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir telekomünikasyon şirketinin deprem bölgesindeki çalışanlarının maaşlarında kesinti yaptığı iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79090) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

50.Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, deprem bölgelerindeki konut yapımı çalışmalarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79091) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

51.Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'daki yapıların olası bir depreme karşı güçlendirilmesine ve alınacak önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79092) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

52.İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında yapılan çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79093) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

53.İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, deprem sebebiyle oluşan hasar tespit çalışmalarına ve Bakanlık görevlilerinden soruşturma açılanlara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79094) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

54.Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Muş'ta yaşanacak olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79095) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

55.Ankara Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Ankara'ya göç eden depremzedelerin barınma ihtiyacının giderilmesi amacıyla yürütülen çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79096) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

56.İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Kırklareli ilinin Lüleburgaz ilçesinde kurulması planlanan asfalt plant tesisine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79097) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

57.Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdalı'nın, hava kirliliğinin önlenmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79098) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

58.Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen illerde bulunan konut fiyatlarındaki artışa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79099) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

59.İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, olası bir depremde Erzincan'ın İliç ilçesinde bulunan bir altın madeninden zehirli kimyasal atıkların yayılmasının önlenmesi için yürütülen çalışmalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79100) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

60.Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, deprem bölgesinde yıkılan binalarla ilgili bazı verilere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79101) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

61.Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'da imar affından faydalanan yapı sayısına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79102) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

62.Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, TOKİ'nin Yeni Evim Projesi kapsamında yapılan başvurulara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79103) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

63.Ankara Milletvekili Murat Emir'in, 2022 yılında İller Bankası tarafından kredi ve hibe desteği sağlanan belediyelere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79104) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

64.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzıılmaz'ın, 2018'den bu yana Adana'da inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79105) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

65.Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, Gaziantep'te bulunan acil toplanma alanlarına ve binaların depreme dayanıklılığına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79106) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

66.Tunceli Milletvekili Polat Şaroğlu'nun, Tunceli'de olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79107) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

67.Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'un İlkadım ilçesinde bulunan Mert Irmağı yatağındaki yapılaşmaya ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79108) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

68.Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'un Havza ilçesinde olası bir depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79109) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

69.Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'un İlkadım ilçesindeki bir bölgenin imara açılmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79110) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

70.Samsun Milletvekili Kemal Zeybek'in, Samsun'un Ladik ilçesinde fay hattı üzerine verilen bir imar iznine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79111) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

71.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, Zonguldak İl Sağlık Müdürlüğü Ek Hizmet Binası'nın depreme dayanıklılığına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79112) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

72.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Hatay'da inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79113) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

73.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Gaziantep'te inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79114) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

74.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Osmaniye'de inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79115) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

75.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Malatya'da inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79116) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

76.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Şanlıurfa'da inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79117) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

77.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Adıyaman'da inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79118) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

78.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Diyarbakır'da inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79119) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

79.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Kilis'te inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79120) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

80.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, 2018'den bu yana Kahramanmaraş'ta inşa edilen yapıların denetimine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79121) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

81.Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, kamuda görev yapan mühendislerin özlük haklarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79122) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

82.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, milli emlak uzmanlığını kazanan kişilerin kadro yetersizliği nedeniyle atanmamasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79123) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

83.Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali'nın, Paris İklim Anlaşması kapsamında termik santrallerin kapatılma sürecine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79124) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

84.İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Akkuyu Nükleer Güç Santrali ile Sinop Nükleer Güç Santrali projelerinin depreme dayanıklılığına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79125) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

85.Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, bir yolcu gemisi sahibinin depremzedeler için yardım talebine cevap verilmediği iddiasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79126) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

86.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Diyarbakır'da elektrik faturalarının normalden fazla geldiği iddialarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79127) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

87.Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, deprem bölgelerinde elektrik faturalarının 3 ay süreyle ertelenme kararına rağmen DEDAŞ tarafından abonelere elektrik faturası gönderilmesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79128) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

88.Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, 7429 sayılı Kanun kapsamında sözleşme süresinin uzatılması için başvuru yapan liman işletmecilerine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79129) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

89.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul Valiliği'ne yapılan bir başvurunun soruşturulmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79130) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

90.Muğla Milletvekili Suat Özcan'ın, AFAD tarafından kadın depremzedelere sağlanan barınma olanaklarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79131) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

91.İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, depremde meydana gelen yıkım nedeniyle kamu görevlilerinin sorumluluğuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79132) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

92.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, bir bağımsız denetim firmasının Türkiye Kızılay Derneği için hazırladığı denetim raporuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79133) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

93.Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen Suriye uyruklu bir ailenin ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79134) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

94.Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın Halilîye ilçesinde boşaltılmayan ağır hasarlı bir binanın yıkılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79135) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

95.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde vefat eden ve kimliği belirlenemeyen kişilere ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79136) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

96.Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali'nın, Kızılay tarafından satışı yapılan çadırlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79137) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

97.Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen mülteci çocuklara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79138) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

98.Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, depremde hayatını kaybeden ve kaybolan vatandaşlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79139) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

99.İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, depremde hayatını kaybeden ve kaybolan vatandaşlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79140) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

100.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Kızılay'ın çadır stokuna ve çadır satışlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79141) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

101.Ordu Milletvekili Seyit Torun'un, AFAD'ın çadır stokuna ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79142) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

102.İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, deprem bölgelerine yardım götüren sivil toplum örgütlerinin çalışmalarının engellendiği iddialarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79143) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

103.Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Kızılay'ın çadır stokuna ve çadır satışlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79144) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

104.İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Hatay'da özel bir hastanede yapılan arama kurtarma çalışmasında yoğun bakımda bulunan hastaların tahliye edilmediği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79145) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

105.Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, deprem bölgelerinde kayıp olduğu ifade edilen kişi sayısına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79146) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

106.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul Büyükçekmece'de yürütülen kentsel dönüşüm faaliyetlerine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79147) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

107.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir emniyet müdürü hakkındaki iddialara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79148) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

108.Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, deprem bölgelerinde su faturalarının 3 ay süreyle ertelenme kararına rağmen ŞUSKİ tarafından abonelere su faturası gönderilmesine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79149) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

109.Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Harran Üniversitesi yerleşkesi üzerine kurulacak konteyner kente ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79150) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

110.Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası yurt dışından gelen yardımlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79151) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

111.Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, deprem sebebiyle haber alınamayan kayıp vatandaşlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79152) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

112.Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, Phaselis Antik Kenti Ören Yeri ve Bütünleyici Kıyı Alanı Çevre Düzenlemesi projesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79153) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

113.Antalya Milletvekili Kemal Bülbül'ün, Phaselis Antik Kenti Ören Yeri ve Bütünleyici Kıyı Alanı Çevre Düzenlemesi projesine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79154) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

114.Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya'da bulunan Phaselis Antik Kentinde yürütülen çalışmalarla ilgili iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79155) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

115.Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Antalya'da bulunan Phaselis Antik Kentinde yürütülen çalışmalarla ilgili iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79156) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

116.Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde zarar gören tescilli kültür varlıklarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79157) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

117.İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle üniversiteler için alınan uzaktan eğitim kararına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79158) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

118.Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, deprem bölgesinde yıkılan okullara ve eğitimin sürdürülmesi için yapılan çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79159) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

119.Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, 31 Temmuz 2022 tarihinde gerçekleştirilen KPSS ile ilgili iddialara dair Devlet Denetleme Kurumu tarafından gerçekleştirilen soruşturmaya ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79160) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

120.Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Tekirdağ'daki okul binalarının depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79161) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

121.Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Mersin'deki okul binalarının depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79162) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

122.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Adıyaman Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencilerinin bazı taleplerine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79163) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

123.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, üniversitelerden ilişigi kesilen öğrenciler için öğrenci affı çıkarılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79164) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

124.Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde arama kurtarma eğitimi bulunan personel ve birlik sayısına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79165) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

125.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde vefat eden ve kimliği belirlenemeyen kişilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79166) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

126.İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, enkazdan çıkarılarak ambulans ile hastaneye götürülen bazı çocukların akıbetine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79167) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

127.Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan ve kaybolan çocuklara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79168) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

128.İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde yaralanan ve tedavi gören kişilere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79169) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

129.Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Çamlıdere Toplum Sağlığı Merkezinin depreme karşı dayanıklılığına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79170) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

130.Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Zonguldak İl Sağlık Müdürlüğü Ek Hizmet Binası'nın depreme dayanıklılığına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79171) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

131.Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, Erzin Devlet Hastanesinin depreme dayanıklılığına ve hasar tespitine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79172) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

132.İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın, Hatay'da özel bir hastanede yapılan arama kurtarma çalışmasında yoğun bakımda bulunan hastaların tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79173) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

133.Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, deprem bölgesindeki hamile kadınlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79174) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

134.Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, deprem bölgesindeki kadınların hijyen ihtiyaçlarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79175) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

135.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, anemi hastalarının kan ihtiyacının Kızılay tarafından karşılanması önerisine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79176) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

136.Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, çiftçilere yapılan destekleme ödemelerine elektrik borçları nedeniyle DEDAŞ tarafından el konulduğu iddiasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79177) (Başkanlığa geliş tarihi: 01.03.2023)

137.Mersin Milletvekili Zeki Hakan Sıdali'nın, Mersin'in Toroslar ilçesine yapılan Gözne Gölentinin ne zaman kullanılacağına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79178) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

138.İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, deprem bölgelerindeki üreticilerin desteklenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79179) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.03.2023)

139.Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası tarımsal üretimin sürdürülmesi için alınan önlemlere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79180) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

140.Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, sulama birliklerinin belirlediği su kullanım hizmet bedellerinde düzenleme yapılması talebine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79181) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

141.Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, depremin tarım ve hayvancılıkta neden olduğu zarara ve hayatını kaybeden üretici sayısına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79182) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

142.İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın, bir internet sitesine getirilen erişim engeline ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79183) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

143.İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, depremde meydana gelen yıkım nedeniyle kamu görevlilerinin sorumluluğuna ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79184) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

144.Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, Çukurova Bölgesel Havalimanı faaliyete geçtikten sonra Adana Şakirpaşa Havalimanı'nın kapatılıp kapatılmayacağına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79185) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

145.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir telekomünikasyon şirketinin deprem bölgesindeki çalışanlarının maaşlarında kesinti yaptığı iddiasına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79186) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

146.İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, deprem sonrası yürütülen çalışmalara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79187) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

147.İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Kızılay'ın faaliyetleri ile ilgili çeşitli iddialara ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79188) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

148.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir gazeteciye Basın İlan Kurumu tarafından çalışma izni verilmemesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79189) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

149.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'deki Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı binalar ile ibadethanelerin depreme dayanıklılığına ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79190) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

150.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Kızılay'ın Devlet Denetleme Kurulu'nca denetlenmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79191) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

151.Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Mavi Marmara gemisinin bayrak ve isim değiştirmesine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79192) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

152.Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, deprem bölgesine yardım götüren araçlardan köprü ve otoyol ücreti alınmaması talebine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79193) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

153.Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler sonrasında valiler tarafından orduya talimat verilip verilmediğine ilişkin Cumhurbaşkanı Yardımcısı'ndan (Fuat Oktay) yazılı soru önergesi (7/79194) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

154.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya Y Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan ailesi depremden etkilenmiş bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanma talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79195) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

155.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırkkale F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan ailesi depremden etkilenmiş bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanma talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79196) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

156.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İzmir 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun haberleşme hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79197) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

157.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin yargılanma gerekçesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79198) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

158.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Antalya S Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun yargılanma sürecine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79199) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

159.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Batman T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79200) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

160.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin yargılanma gerekçesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79201) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

161.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Yozgat T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkum hakkında verilen disiplin cezasına ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79202) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

162.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin yargılanma gerekçesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79203) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

163.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun yargılanma gerekçesine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79204) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

164.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Giresun Espiye L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79205) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

165.İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, deprem bölgelerindeki hakim, savcı ve adliye çalışanlarına idari izin verilmesi önerisine ilişkin Adalet Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79206) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

166.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrasında refakatsiz kalan çocuklara ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79207) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

167.İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Bakanlığa bağlı kuruluşlarda ek ders ücreti karşılığı çalışan personelin haklarının iyileştirilmesi önerisine ilişkin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79208) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

168.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, güvenlik soruşturması sebebiyle bir kişiye iş yeri hekimliği sertifikası verilmediği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79209) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

169.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edilen eski bir savcının emeklilik başvurusuna ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79210) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

170.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir nakliye firmasında çalışan bir kişinin işten çıkarılmasıyla ilgili iddialarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79211) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

171.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki madenlere yapılan denetimlere ve işçilerin sosyal güvenliklerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79212) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

172.Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, depremedelerin ortopedik protez ve ortez ücretlerinin tamamının SGK tarafından karşılanması önerisine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79213) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

173.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Mardin'in Nusaybin ilçesinde bulunan evi yıkılan bir kişinin yaşadığı mağduriyete ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79214) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

174.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Cumhuriyet Mahallesi için belirlenen rayiç bedellerin yeniden düzenlenmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79215) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

175.İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İzmir'in Urla ilçesinde DHMİ'ye ait bir arazinin bir vakfa bağışlanıp imar planının değiştirildiği iddialarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79216) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

176.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Kirazpınar Mahallesi'ne taksi durağı yapılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79217) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

177.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Güzeller Mahallesi'ne otopark yapılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79218) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

178.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Yavuz Selim Mahallesi'nde imar çalışması yapılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79219) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

179.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Ulus Mahallesi'nde yaşanan yol sorununa ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79220) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

180.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Adem Yavuz Mahallesi'nde belirlenen rayiç bedellerin yeniden düzenlenmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79221) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

181.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Osman Yılmaz Mahallesi'ne otopark yapılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79222) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

182.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Osman Yılmaz Mahallesi'nde toplanma alanı bulunmamasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79223) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

183.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Mimar Sinan Mahallesi'ne kültür merkezi açılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79224) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

184.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Mimar Sinan Mahallesi'ne otopark yapılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79225) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

185.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Mevlana Mahallesi'ndeki bir okula üst geçit yapılmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79226) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

186.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Mevlana Mahallesi'nin muhtarlık binasının yeniden yapılmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79227) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

187.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Osman Yılmaz Mahallesi'ndeki yol ve kaldırımların yenilenmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79228) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

188.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Yeni Bağdat Mahallesi'nin okul bölgesine trafik ışığı konulması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79229) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

189.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki inşaat projelerini denetleyen firmalarla ilgili iddialara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79230) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

190.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Sultan Orhan Mahallesi'nin kentsel dönüşüm planına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79231) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

191.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Eskihisar Mahallesi'nde kıyı şeridinde yer alan işletmelerin denize girişleri engellemesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79232) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

192.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Eskihisar Mahallesi'ne yeni bir yol yapımına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79233) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

193.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesine hayvan pazarı ve mezbaha inşa edilmesi talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79234) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

194.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Kirazpınar Mahallesi'nde hizmet veren toplu ulaşım araçlarının sefer sayısının artırılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79235) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

195.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Balçık Mahallesi'nin yollarının bakım ve onarımı ile çevre temizliğine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79236) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

196.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Balçık Mahallesi'nin doğal gaz altyapısı kurulması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79237) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

197.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesindeki Sultan Orhan Mahallesi'nde yaşanan trafik yoğunluğunun önlenmesine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79238) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

198.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Barış Mahallesi'ndeki yolların asfaltlanmasına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79239) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

199.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, depremin meydana geldiği illerde yapılacak imar planlarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79240) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

200.Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, deprem bölgelerindeki enkaz kaldırma çalışmalarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79241) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

201.Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, İzmir ve Elazığ'da gerçekleşen depremler sonrasında yapılan konutlara yerleşemeyen depremzedelere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79242) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

202.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'de depreme karşı dayanıksız olduğu tespit edilen binalara ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79243) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

203.Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Malatya'da depremde zarar gören Şire Pazarı'nın yeniden imarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79244) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

204.Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Adıyaman'da bulunan geçici barınma merkezinin durumuna ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79245) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

205.Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Konya'da bulunan aktif fay hattı üzerine inşa edilen yapılar için alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79246) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

206.İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, 2006 yılından itibaren İstanbul'daki idari ve sosyal hizmet binalarının depreme dayanıklılık ölçümlerine ve İstanbul'da depreme karşı alınan önlemlere ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79247) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

207.Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, depremzede vatandaşların yerleştikleri yerlerin belediyelerine verilen ödeneğin artırılması talebine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79248) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

208.Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, deprem bölgelerindeki hafriyat kaldırma ve depolama çalışmalarına ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79249) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

209.Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, yeni taşınan Yusufeli ilçesinde yaşanan hava kirliliğine ilişkin Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79250) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

210.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Güzeller Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79251) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

211.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Adem Yavuz Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79252) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

212.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Köşklüçeşme Mahallesi'nde elektrik hatlarının yeraltına alınması talebine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79253) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

213.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Mevlana Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79254) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

214.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Ulus Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79255) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

215.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan İstasyon Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79256) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

216.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Tatlıkuyu Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79257) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

217.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Balçık Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79258) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

218.Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, depremlerin ardından İskenderun Limanında çıkan yangını söndürmek için Oruç Reis gemisinin görevlendirilmemesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79259) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

219.Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, TPAO ve TPIC arasında imzalanan sondaj faaliyetlerine yönelik protokole ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79260) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

220.Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, Filyos sahasında çalışan işçi ve mühendislerin barınmaları için kiralanan kurvaziyer gemisine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79261) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

221.İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, deprem bölgelerindeki KYK borcu bulunan depremzede öğrencilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79262) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

222.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişiye eşi KHK'lı olduğu için kredi verilmediği iddiasına ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79263) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

223.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Eskihisar Mahallesi'ne bankamatik konulması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79264) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

224.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Balçık Mahallesi'ne bankamatik konulması talebine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79265) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

225.Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, kamu bankalarının verdiği deprem kredisine ilişkin Hazine ve Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79266) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

226.Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle ülkemizde gelen Meksikalı bir arama kurtarma ekibinin yaşadığı sorunlara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79267) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.03.2023)

227.İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, AFAD personeline ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79268) (Başkanlığa geliş tarihi: 06.03.2023)

228.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Malatya'da gerçekleşen deprem sonrasındaki enkaz kaldırma çalışmalarında binaları yıkılan bir kişinin mağduriyetine ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79269) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

229.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, güvenlik soruşturması sebebiyle bir kişiye iş yeri hekimliği sertifikası verilmediği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79270) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

230.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'de Bakanlığa bağlı binaların depreme dayanıklılığına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79271) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

231.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Menemen ilçesinde bir okul servisinde uyuşturucu madde bulunmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79272) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

232.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79273) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

233.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, yabancı bir öğrencinin ikamet süresine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79274) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

234.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, üniversitelerden ilişigi kesilen öğrenciler için öğrenci affı çıkarılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79275) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

235.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, üniversitelerden ilişigi kesilen öğrenciler için öğrenci affı çıkarılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79276) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

236.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, üniversitelerden ilişigi kesilen öğrenciler için öğrenci affı çıkarılması talebine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79277) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

237.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Ulus Mahallesi'ndeki okulların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79278) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

238.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Gaziler Mahallesi'nde proje aşamasındaki ilkokul inşaatının akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79279) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

239.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Eskihisar Mahallesi'ndeki tarihi ilkokulun akıbetine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79280) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

240.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli'deki okul binaları ile Bakanlığa bağlı binaların depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79281) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

241.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki okulların depreme karşı güçlendirilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79282) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

242.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de ücretsiz okul yemeği uygulamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79283) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

243.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, ücretsiz okul yemeği uygulamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79284) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

244.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, ücretsiz okul yemeği uygulamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79285) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

245.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Türkiye genelindeki okulların depreme dayanıklılığına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79286) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

246.Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, zorunlu askerlik uygulamasının kaldırılması talebine ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79287) (Başkanlığa geliş tarihi: 07.03.2023)

247.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Arapçeşme Mahallesi'ne yeni bir ASM yapılması talebine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79288) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

248.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Ulus Mahallesi'ndeki semt polikliniğinin kapasitesinin artırılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79289) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

249.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Köşklüçeşme Mahallesi'ndeki ASM'nin kapasitesinin artırılmasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79290) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

250.Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, depremlerden etkilenen bölgelerde yıkılan ve hasar alan hastanelere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79291) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

251.Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Hatay'da özel bir hastanede yapılan arama kurtarma çalışmasında yoğun bakımda bulunan hastaların tahliye edilmediği iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79292) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

252.Denizli Milletvekili Yasin Öztürk'ün, Denizli Devlet Hastanesi ile Servergazi Devlet Hastanesi binalarının depreme karşı güçlendirilmesi çalışmalarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79293) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

253.Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, Tekirdağ'da bulunan hastanelerin depreme karşı dayanıklılığına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79294) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

254.Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, TOGG'un 2023 fiyat listesine ve sipariş sayısına ilişkin Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79295) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

255.Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, kuş gribi vakalarına ve itlaf edilen hayvan sayısına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79296) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

256.Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, taklit ve tağşiş yaptığı tespit edildiği halde kamuoyuna açıklanmayan firmalara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79297) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

257.Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, kuru kayısı eşik fiyatına ve üreticilerin desteklenmesine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79298) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

258.Antalya Milletvekili Hasan Subaşı'nın, domates ihracatına getirilen kısıtlamaya ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79299) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

259.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki tarımsal sulamaya dair verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79300) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

260.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79301) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

261.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79302) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

262.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79303) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

263.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79304) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

264.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'deki orman köylülerin sayısına ve ORKÖY desteklerine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79305) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

265.Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, domates ihracatının kısıtlanması kararına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79306) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

266.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Menderes ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79307) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

267.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Foça ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79308) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

268.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Bergama ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79309) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

269.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Selçuk ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79310) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

270.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Beydağ ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79311) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

271.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Torbalı ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79312) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

272.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Tire ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79313) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

273.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Kiraz ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79314) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

274.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Ödemiş ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79315) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

275.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Bayındır ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79316) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

276.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79317) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

277.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Dikili ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79318) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

278.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle zarar gören tarımsal alanlara ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79319) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

279.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'in Menemen ilçesinde çiftçi kayıt sistemine kayıtlı çiftçi sayısına ve tarımsal verilere ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79320) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

280.Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, son 5 yıldaki domates üretimine ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79321) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

281.İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'da tarım alanlarına konteyner kent kurulmasına ilişkin Tarım ve Orman Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79322) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

282.Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, 2020-2023 yılları arasında konkordato için başvuran şirket sayısı ile ücret garanti fonuna ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79323) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

283.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 2 yılda kapanan KOBİ sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79324) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

284.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 2 yılda Malatya'da kapanan KOBİ sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79325) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

285.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 2 yılda Kilis'te kapanan KOBİ sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79326) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

286.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 2 yılda Kahramanmaraş'ta kapanan KOBİ sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79327) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

287.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 2 yılda Hatay'da kapanan KOBİ sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79328) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

288.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, son 2 yılda Adıyaman'da kapanan KOBİ sayısına ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79329) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

289.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Osmaniye'de zarar gören işletme verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79330) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

290.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Kilis'te zarar gören işletme verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79331) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

291.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Malatya'da zarar gören işletme verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79332) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

292.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Kahramanmaraş'ta zarar gören işletme verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79333) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

293.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Hatay'da zarar gören işletme verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79334) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

294.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Adana'da zarar gören işletme verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79335) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

295.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Adıyaman'da zarar gören işletme verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79336) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

296.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle Diyarbakır'da zarar gören işletme verilerine ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79337) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

297.İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, Kooperatifçilik Eğitimi Yönetmeliği'ne ilişkin Ticaret Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79338) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

298.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Ulus Mahallesi'nin internet altyapısının iyileştirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79339) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

299.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Mevlana Mahallesi'nin internet altyapısının iyileştirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79340) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

300.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Köşklüçeşme Mahallesi'ne PTT şubesi açılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79341) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

301.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Güzeller Mahallesi'nin internet altyapısının iyileştirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79342) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

302.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Eskihisar Mahallesi'nin internet altyapısının iyileştirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79343) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

303.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Barış Mahallesi'ne PTT şubesi açılması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79344) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

304.Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Kocaeli'nin Gebze ilçesinde bulunan Balçık Mahallesi'nin internet altyapısının iyileştirilmesi talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79345) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

305.Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin, 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen depremler sonrası İskenderun Limanı'nda çıkan yangına müdahaleye ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79346) (Başkanlığa geliş tarihi: 08.03.2023)

306.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, ülkemizde gerçekleşen trafik kazalarına ve Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79347) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

307.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de gerçekleşen trafik kazalarına ve Bakanlıkça alınan önlemlere ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79348) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

308.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79349) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

309.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79350) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

310.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79351) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

311.İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2022 yatırım programında yer alan bir projeye ayrılan paya ve projenin akıbetine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79352) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

312.Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, deprem bölgesine yardım götürülen araçlardan köprü ve otoyol ücreti alınmaması talebine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79353) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

313.İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, GSM operatörlerinin afet acil durum planlarına ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/79354) (Başkanlığa geliş tarihi: 09.03.2023)

20.03.2023 Pazartesi

No: 114

Milletvekili Teklifleri

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Kuzey Atlantik Antlaşmasına Finlandiya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/5005) (Dışişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:17.03.2023)

2.- İstanbul Milletvekili Turan Aydoğan'ın; Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/5007) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:20.03.2023)

3.- Ankara Milletvekili Arife Polat Düzgün ve Antalya Milletvekili Mustafa Köse ile 147 Milletvekilinin; İspençiyarı ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 663 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/5006) (Adalet; Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:20.03.2023)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

CUMHURBAŞKANI YARDIMCILIĞI (Fuat OKTAY)

1.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sırasında bir sosyal medya uygulaması için bant daraltma yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78393)

2.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası Elazığ'ın afet bölgesi ilan edilen illere dahil edilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78394)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Cumhurbaşkanlığına bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78395)

4.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle boşaltılan KYK yurtlarında kalan öğrencilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78396)

5.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Türkiye genelinde ve Denizli'de depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78397)

6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, yardımcı hizmetler sınıfında çalışan personelin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78398)

ADALET BAKANLIĞI

7.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, deprem bölgesinde UYAP sisteminin kapatıldığı iddiası ile tutuklu ve hükümlülerin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78399)

8.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, Hatay'da yağma yaptıkları gerekçesiyle gözaltına alınan kişilerden birinin ölümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/78400)

9.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Hatay T Tipi Cezaevinde deprem sonrasında isyan girişimi yaşandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78401)

10.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle hukuki davalarda işleyen yasal sürelerin durdurulması için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78402)

11.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78403)

12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Metris R Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun infaz erteleme talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78404)

13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Malatya Akçadağ T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun görüntülü konuşma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78405)

14.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle bölgedeki cezaevlerinde yaşandığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78406)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri Bünyan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan hasta bir mahkumun tahliye talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78407)

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Elazığ T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir kişinin iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78408)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Türkoğlu 1 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78409)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, ihraç olan bir kişinin işe dönme talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78410)

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, deprem bölgesinden Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevine nakil olan bir kişinin durumuna ve mahkumların ihtiyaçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78411)

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin yargılanma sürecine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78412)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78413)

22.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Afyonkarahisar 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78414)

23.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Edirne F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78415)

24.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Akçadağ T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/78416)

25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanma talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78417)

26.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Akçadağ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78418)

27.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Malatya Akçadağ T Tipi Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78419)

28.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Ereğli Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78420)

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Akçadağ T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78421)

30.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Akçadağ T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78422)

31.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Gaziantep H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik talebine ve deprem bölgesindeki mahkumların durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/78423)

32.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kırşehir S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun eşyalarını alamadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78424)

33.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78425)

34.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 2 Nolu Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun denetimli serbestlik hükümlerinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78426)

AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIğI

35.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78427)

36.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, engelli bakım maaşı bağlanmayan bir kişinin iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78428)

37.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, deprem sebebiyle refakatsiz kalan çocukların korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78429)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIğI

38.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, kamuda şef kadrosunda çalışanların ek göstergelerinin artırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78430)

39.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, ülkemizde SGK bünyesindeki çalışan ve emeklilerle ilgili çeşitli verilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78431)

40.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78432)

41.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, EYT düzenlemesinin kapsamında değişiklik yapılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78433)

42.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, kamuda işçi olarak çalışan mühendislere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78434)

43.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, tersanelerde iş güvenliğine yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78435)

44.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, işinden çıkarılan bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/78436)

45.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, jeofizik mühendislerinin istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78437)

46.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78438)

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEğİŞİKLİğİ BAKANLIğI

47.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, ülkemizde depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78439)

48.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, Hatay Tapu Kadastro Bölge Müdürlüğünün hizmet binasının depremde yıkılmasına ve evrakların enkaz altında kalmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78440)

49.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Hatay'daki Yapı Denetim ve Yapı Malzeme Şube Müdürlüğü için evraklar tahliye edilmeden yıkım kararı alınmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78441)

50.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle hasar gören binalardan imar barışı düzenlemesinden yararlananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78442)

51.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerde hasar almayan TOKİ konutlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78443)

52.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78444)

53.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, depremde ağır hasar gören Hatay İl Müdürlüğü'nde bulunan evrakların korunmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78445)

54.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Türkiye genelinde ve Denizli'de depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78446)

55.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli'de inşa edilen TOKİ sosyal konutlarının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78447)

56.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78448)

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

57.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78449)

58.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78450)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

59.- Nevşehir Milletvekili Faruk Sarıaslan'ın, MEDAŞ'ın enerji fiyatlarına yaptığı zamma ilişkin yazılı soru önergesi (7/78451)

60.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78452)

61.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78453)

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

62.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78454)

63.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle boşaltılan KYK yurtlarında kalan öğrencilerin yaşadıkları sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78455)

64.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin KYK borcuna ait gecikme zammının silinmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78456)

65.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78457)

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI

66.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78458)

67.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, kamu bankalarına ait konutların depremzedelere tahsis edilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78459)

68.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 4C' ye tabi kamu bankası çalışanlarının hususi damgalı pasaport talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78460)

69.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78461)

70.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası depremzedelere ödenen destek parasına vergi dairelerince haciz konulduğu iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78462)

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

71.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen illerde işlenen yağma ve hırsızlık suçları ile bu kapsamda gözaltına alınan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78463)

72.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası yapılan çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78464)

73.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlere ve bu konuda alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78465)

74.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer'in, Sayıştay'ın 2017 yılı Denetim Raporunda AFAD hakkında yaptığı bazı tespitlere ve malzeme dağıtımında yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78466)

75.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin Valiliğinin ilin tanıtımı amacıyla düzenlenecek organizasyona izin vermeme gerekçesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78467)

76.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, AFAD bünyesindeki arama kurtarma köpeklerine ve bunların deprem bölgelerine gönderilmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78468)

77.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, bazı valilerin tarafsız tutum sergilemediğine yönelik iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78469)

78.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle gözüaltına alınan veya tutuklanan müteahhit ve mühendis sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78470)

79.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78471)

80.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle hayatını kaybeden kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78472)

81.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Türkiye genelinde ve Denizli'de depreme karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78473)

82.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, belediye şirketlerinde istihdam edilen şehir plancılarının sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78474)

83.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Malatya'da bir kişinin kolluk kuvvetleri tarafından darp edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78475)

84.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin pasaport tahdidinin kaldırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78476)

85.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Hasankoca köyünde yürütülen yardım çalışmalarının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78477)

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

86.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78478)

87.- İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın, otellerin depremezelerin barınması için kullanılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78479)

88.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve kültürel varlıkların korunması için yürütülen çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78480)

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

89.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78481)

90.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremlerden etkilenen öğretmen ve öğrenci sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78482)

91.- İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle üniversiteler için alınan uzaktan eğitim kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78483)

92.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin YÖK'e yaptığı denklik başvurusunun reddedilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78484)

93.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, YÖK'e yaptıkları denklik başvurusunun reddedilmesi nedeniyle mağduriyet yaşayan kişilerin sorunlarının çözülmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78485)

94.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, çalışma izni iptal olan bir kişinin başvurusuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/78486)

95.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, af bekleyen öğrencilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/78487)

96.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin YÖK'e yaptığı denklik başvurusunun reddedilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78488)

97.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin YÖK'e yaptığı denklik başvurusunun reddedilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78489)

98.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin YÖK'e yaptığı denklik başvurusunun reddedilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78490)

99.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin YÖK'e yaptığı denklik başvurusunun reddedilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78491)

100.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir kişinin YÖK'e yaptığı denklik başvurusunun reddedilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78492)

101.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, yurt dışında eğitim gören bir kişinin ülkemizde denklik almak için yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78493)

102.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, İstanbul'da deprem riski nedeniyle tahliye edilen okullara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78494)

103.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremezdelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78495)

104.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, liselerdeki sorumluluk sınavlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78496)

MİLLİ SAVUNMA BAKANLIğI

105.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'lu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78497)

SAğLIK BAKANLIğI

106.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcıer'in, SMA hastalığının önlenmesi için evlilik öncesinde çiftlere yapılan taşıyıcılık testlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78498)

107.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'lu'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78499)

108.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütlü'nün, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler nedeniyle hayatını kaybeden sağlık çalışanı sayısı ile yıkılan sağlık kuruluşlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78500)

109.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78501)

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

110.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78502)

111.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78503)

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI

112.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78504)

113.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78505)

TİCARET BAKANLIĞI

114.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78506)

115.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, iki kişinin gümrük muhafaza memurları tarafından kötü muameleye maruz kalmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78507)

116.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78508)

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI

117.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sırasında bir sosyal medya uygulaması için bant daraltma yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78509)

118.- İzmir Milletvekili Ahmet Tuncay Özkan'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sırasında bir sosyal medya uygulaması için bant daraltma yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78510)

119.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Yusufeli ilçesinde bulunan Sarıgöl grup yolunun iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/78511)

120.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıku'nun, İstanbul'daki Bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşların depreme karşı dayanıklılığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/78512)

121.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş'ta meydana gelen depremler sonrası hasar gören veya yıkılan Bakanlık binalarına ve depremzedelere yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/78513)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- AK Parti Grubu adına Grup Başkanvekili anakkale Milletvekili Bülent TURAN ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz TUNÇ'un, su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7103) (Başkanlığa geliş tarihi:20.03.2023)

2.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent BÜLBÜL'ün, su ürünleri yetiştiricileri ve avcılarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7102) (Başkanlığa geliş tarihi:20.03.2023)

3.- Kayseri Milletvekili İsmail Emrah KARAYEL ve 29 Milletvekili'nin, su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7101) (Başkanlığa geliş tarihi:20.03.2023)

4.- Samsun Milletvekili Fuat KÖKTAŞ ve 22 Milletvekili'nin, başta Samsun ile Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi olmak üzere su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7100) (Başkanlığa geliş tarihi:20.03.2023)

5.- Sinop Milletvekili Nazım MAVİŞ ve 28 Milletvekili'nin, başta Sinop ve Batı Karadeniz Bölgesi olmak üzere su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7099) (Başkanlığa geliş tarihi:20.03.2023)

6.- Mersin Milletvekili Rıdvan TURAN ve 19 Milletvekili'nin, başta küçük ölçekli balıkçılık olmak üzere balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7098) (Başkanlığa geliş tarihi:16.03.2023)

7.- Sinop Milletvekili Barış KARADENİZ ve 22 Milletvekili'nin, ülkemizdeki balıkçıların, su ürünleri sektörünün ve paydaşlarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7097) (Başkanlığa geliş tarihi:14.03.2023)

20 Mart 2023 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerinin deprem bölgesindeki hizmetleri hakkında söz isteyen Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker’e aittir.

Buyurun Sayın Şeker.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker’in, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerinin deprem bölgesindeki hizmetlerine ilişkin gündem dışı konuşması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Büyükşehir Belediyemiz başta olmak üzere Kocaeli belediyelerimizin deprem bölgesinde yaptıkları hizmetler hakkında söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, “asrın felaketi” olarak adlandırılan Kahramanmaraş merkezli depremlerde 500 kilometre uzunluğunda fay kırılırken on binlerce bina yıkıldı, yüz binlerce bina ağır hasarlı konumuna geldi. Ülkemizi yasa boğan bu depremlerde 49 binin üzerinde insanımız hayatını kaybetti.

Değerli milletvekilleri, depremin ilk saatinde AFAD’da yapılan koordinasyon toplantısında diğer illerden deprem bölgesine görevlendirmeler yapıldı. Kocaeli Valimiz ve belediyelerimiz de günün ilk ışıklarıyla birlikte arama kurtarma ekipleriyle Kahramanmaraş’a gitmek üzere yola çıktılar. Depremin 2’nci gününden itibaren AK PARTİ Genel Merkezimizin talimatları doğrultusunda Kocaeli Büyükşehir Belediyemiz, Gebze, Gölcük, Derince, Çayrova, Kartepe, Başiskele, Karamürsel ve Kandıra belediyelerimiz Hatay’ın Defne ilçesinde; Körfez, Darıca ve Dilovası belediyelerimiz de Kahramanmaraş’ta arama kurtarma çalışmalarına katıldılar.

Değerli milletvekilleri, Büyükşehir Belediyemiz depremde hasar gören su şebekelerinin depolarını ve trafolarını onarıırken Defne’de lojistik merkezini kurarak gelen yardımların tasnifi ve dağıtılacak yardımların koordinasyonunu yapmaya devam ediyor. Yapılan bu hizmetlerin yanında belediyelerimiz, mahalle ve köylere insani yardımların ulaştırılması, hasar tespiti, enkaz kaldırımı, ambulans hizmetleri, cenaze hizmetleri, lojistik destek, üstyapı, yol temizleme, zabıta hizmetleri ve psikososyal hizmetleri vermeye devam ediyor. Kurulan mobil aşevleri ve ekmek fırınlarıyla ramazan boyunca da iftar ve sahur ikramları yapılacak.

Değerli milletvekilleri, Büyükşehir Belediyemiz kurduğu 31 adet afet çadırından oluşan çadır kentinde yemekhane, sağlık hizmetleri, sosyal market, psikososyal destek birimi; tuvalet, duş, çamaşırhane, kuaför hizmetleri ve internet hizmetleri veriyor. Gönüllü STK’ler tarafından da

vatandaşların ilaç, gözlük ve diş bakım ihtiyaçları da ücretsiz olarak karşılanıyor. Kurulan çadır kenti burada görüyorsunuz ve aynı zamanda bu çadır kentimizi Cumhuriyet Halk Partimizin Sayın Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu Bey de Sayın Belediye Başkanımızla birlikte ziyaret etmişlerdi. Ayrıca, bu çadır kentte de çocuk oyun alanı ve çocuk parklarıyla, tiyatro gösterimleriyle, çizgi film gösterimleriyle, animasyon gösterimleriyle ve sinema gösterimleriyle çocuklar da unutulmadı. Bu çadır kentin dışında, binin üzerinde vatandaşın talebi üzerine çadır temini yapıldı.

Değerli milletvekilleri, büyükşehir belediyemiz yine, Sağlık Bakanlığı, AFAD ve MÜSİAD'ın destekleriyle Defne'de 54 yataklı Kocaeli Büyükşehir Hastanesini yaparak hizmete açtılar. Bu, öncesi boş bir alandı, toprak bir alandı ve buraya Belediye çok kısa bir süre içerisinde, iki haftalık bir süre içerisinde bu tesisi kurdu. Daha sonra da Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanının katılımıyla birlikte bu hastanenin de açılışları yapıldı.

Değerli milletvekilleri, hastanenin hemen yanı başında da 450 konteynerlik kent kurulumu devam ediyor. Belediyelerimizin desteğiyle deprem bölgesinde konteynerden oluşan ayrıca Kocaeli çarşısı da yapılmaya devam ediyor ve deprem bölgesinde 807 AK PARTİ belediyemiz şu anda depremedelere hizmet vermektedir.

Değerli milletvekilleri, ilimizden AFAD kontrolünde deprem bölgesine bugün itibarıyla 1.313 tır, 178 kamyon, 3 gemi yardımı yanında, 2 bin civarında çadır, 694 de konteyner gönderildi. Kocaeli olarak 481 iş makinesi, 1.028 adet hizmet aracı ve 6.901 personelle deprem bölgesinde hizmet etmeye devam ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi, buyurun.

İLYAS ŞEKER (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Kocaeli'de 2.333 misafirimiz resmî kurumlarda olmak üzere, 35.823 misafirimiz de yakınlarında veya evlerde kalmak üzere bölgemizde yaşamaktadırlar.

Değerli milletvekilleri, Büyükşehir Belediyemiz sadece Hatay ve Kahramanmaraş'ta değil, ilimize gelen depremede misafirlerimize de hizmet vermeye devam ediyor. 310 misafirimizi Büyükşehir Belediyemizin sosyal tesislerinde ağırlıyor, misafirlerimizin tamamının şehir içi ulaşımını ücretsiz misafir kartıyla karşılanırken, su aboneliği için depozito alınmıyor, su indirimli veriliyor. Ayrıca, elektrik ve doğal gaz güvence bedelleri de alınmıyor.

Başta Büyükşehir Belediyemiz olmak üzere tüm belediyelerimize bu yaptıkları güzel hizmetlerden dolayı çok çok teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Sivas'a yapılan yatırımlar hakkında söz isteyen Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'ye aittir.

Buyurun Sayın Ekinci.

2.- Sivas Milletvekili Semiha Ekinci'nin, Sivas'a yapılan yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; öncelikle 6 Şubat'ta meydana gelen depremde ve daha sonraki sel baskınında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum, ülkemize de geçmiş olsun diyorum.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; sultan şehir Sivas'ımıza Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yapılan yatırımlarla ilgili şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımızı ve aziz hemşehrilerimizi saygı, sevgi, muhabbetle selamlıyorum.

2002 yılında başlayan millete hizmet yolculuğumuz yine milletimizden aldığımız güç ve destekle, azim ve kararlılıkla devam ediyor. Anadolu'nun kadim şehri Sivas; kültürün, medeniyetin ve irfanın şehridir. Türkiye'mize, Sivas'ımıza ve Sivaslılara hizmet etmek bizim için büyük bir onurdur. Sultan şehrimize yirmi yılda yaptığımız hastaneleri, ulaşım yatırımlarını, barajları, göletleri, tarımsal sulama tesislerini, okullarımızı, kamu binalarımızı ve daha nicelerini beş dakikaya sığdıramayacağım. Son yirmi yılda Sivas'ımız için gece gündüz çalışarak kamu yatırımlarından en çok pay alan illerden biri olmasını başardık. Ülkemizin en değerli sermayesinin beşerî sermaye olduğunun bilincindeyiz. Millî Eğitime 2003-2021 yılları arasında 1 milyar 400 milyon liralık yatırımla 3.671 ek derslik kazandırdık. 1974'te kurulan Sivas Cumhuriyet Üniversitemizi son yirmi yılda 3 kat büyüttük. Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitemiz ise 18 Mayıs 2018 tarihinde 7141 sayılı Kanun'la kurulmuş olup eğitim hayatına başlamıştır. Ayrıca, Sivas'ımızda Polis Meslek Eğitimi Merkezimiz de bulunmaktadır.

Sağlık Bakanlığı tarafından 2003 yılından günümüze kadar 69 adet sağlık tesisi ilimize kazandırılmıştır. Bu tesisler; Sivas Numune Hastanesi, 12 adet acil sağlık istasyonu, Sivas Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi ve ilçe hastanelerimizdir.

Sivas, devlet ve il yolu açısından en uzun yol ağına sahip illerimizden biridir. 2003-2022 döneminde 807 kilometre bölünmüş yol, 500 kilometre tek yol, yaklaşık 573 kilometre sıcak asfalt kaplama yapılmıştır. Sivas Nuri Demirağ Havaalanı'mız 2010 yılından itibaren hizmet vermeye devam etmektedir. Ankara-Sivas Hızlı Tren Hattı'mızın çalışmalarında son aşamaya gelmiş olup en kısa sürede hizmete açılacaktır.

TKDK hibelerinde Sivas 42 il içinde en fazla hibe ödenen 7'nci il, en fazla projenin hayata geçirildiği 3 ilden biri olmuştur. Sivas'a toplam 1.364 proje kazandırılmış ve bunların 1.287'si tamamlanmıştır. Et ve Süt Kurumu da tekrar açılarak çiftçilerimizin ve vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur.

Sivas'ın su kaynaklarının iyi şekilde kullanılması, sulanabilecek arazilerin suya kavuşturulması için son yirmi yılda akarsu kaynaklarımızın üzerine DSİ Genel Müdürlüğü tarafından 19 baraj, 28 gölet, 10 regülatör, 180 taşkın koruma tesisi kurulmuştur.

Doğanın eşsiz güzelliklerini her bölgesinde farklı şekilde renklendirmiş, huzur dolu bir şehir olan Sivas'ta doğa, kaplıca ve kış turizmi alanında da önemli yatırımlar gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, Sivas Yıldız Dağı Kayak ve Turizm Merkezi'miz hizmete açılmış, Gök Medrese, Gürün Gökpınar, tarihî kent meydanı ve birçok tarihî eserlerimiz yenilenen yüzüyle gelecek kuşaklara aktarılacaktır.

Gençlik ve spor alanında ise 27.500 kişi kapasiteli yeni stadyumumuz, 10 adet spor salonu, yüzme havuzlarımız, ek olarak 11 adet KYK öğrenci yurdu yapılmış ve ek 15.500 öğrenci kapasitesi gençlerimizin hizmetine sunulmuştur.

TOKİ marifetiyle yapımı tamamlanan 11.934 konut, 18 cami, 23 ticaret merkezi ve birçok sosyal donatı da şehrimize kazandırılmıştır.

Kamunun sağladığı hibe, destek ve teşviklerle sanayi ve hizmet sektörümüz ilimiz istihdamına ve gelişimine daha fazla katkı sağlamaya devam ediyor. Bu kapsamda, Demirağ Organize Sanayi Bölgemiz 28/12/2021 tarihinde Cumhurbaşkanımızın kararıyla Cazibe Merkezleri Programı kapsamına alınmıştır. 1'inci Organize Sanayi Bölgemiz de son yirmi yılda büyük bir gelişme kaydetmiş; 2002 yılında 850 çalışanı olan OSB'mizde bugün itibarıyla 11 bin çalışan bulunmaktadır ve devam eden fabrikalarımız bittiği takdirde bu sayı 16 bine ulaşacaktır.

Temiz bir yakıt olan doğal gaz, ilimize ilk kez 2004 yılında gelmiş, il merkezimizin ardından kısa sürede 13 ilçe ve 2 beldemizde kullanılan doğal gaz; Hafik, Doğanşar, Koyulhisar ve Gölova ilçelerimizin de en yakın zamanda kavuşmasıyla tüm ilimizde kullanılabilir hâle gelecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

SEMİHA EKİNCİ (Devamla) – Anlatmaya zamanımın yetmediği tüm hizmetler ve yatırımlarımızı hazırlanan bu kitapta bulabilirsiniz. Bu kitaba yazmadığımız, unuttuğumuz çoktur ama yapmadığımız hiçbir işi koymadık.

Cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlamaya hazırlandığımız bugünlerde Türkiye Yüzyılı atılımlıyla, milletimizden aldığımız dua ve destekle ülkemizi ve Sivas'ımızı daha nice yatırım ve hizmetlere kavuşturmak için heyecanla çalışmaya devam edeceğiz. Sivas, sadece bir şehir değil, sultan şehirdir.

Yapılan tüm yatırımlar için, başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, bakanlarımıza, Grup Başkanımız Sayın İsmet Yılmaz'a, Milletvekilimiz Mehmet Habib Soluk'a, önceki dönem milletvekillerimize ve emeği geçenlere şükranlarımı sunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Bandırma Bor Karbür Üretim Tesisi hakkında söz isteyen Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'na aittir.

Buyurun Sayın Subaşı.

3.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, Bandırma Bor Karbür Üretim Tesisine ilişkin gündem dışı konuşması

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; seçim bölgem Balıkesir Bandırma'da açılışını dün gerçekleştirdiğimiz Eti Maden Bor Karbür Tesisi üzerine gündem dışı söz almış bulunuyorum.

Sözlerimin başında, 6 Şubat tarihinde 11 ilimizi kapsayan deprem felaketinden ve sonrasında yaşanan sel felaketlerinden dolayı kaybettiğimiz vatandaşlara Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum; vefat eden vatandaşlarımızın ailelerine, aziz milletimize başsağlığı ve hastanede tedavi sürecinde şifa bekleyen yaralı vatandaşlarımıza da acil şifalar diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Kuvayimilliyeye şehrimizin en büyük ilçelerinden Bandırma'mızda 25 Ekim 2019 tarihinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Fatih Dönmez'in de katılımlarıyla temelini attığımız, bu nadide cevheri mücevhere dönüştüren tesisi dün 19 Mart 2023 tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın şehrimizi teşrifleriyle birlikte hizmete açtık. AK PARTİ iktidarlarında yaptığımız hamlelerle, uyguladığımız ileri teknolojiyle yer altı kaynaklarımızın değerine değer katıyoruz. Enerjiyi verimli hâle getiren çalışmalarımıza hız kesmeden devam ediyoruz. Doğal kaynaklarımızı, madenlerimizi yurt dışına ihraç ederken ham madde şeklinde değil, uç ürün ve ileri teknolojik ürünler olarak ihraç etmeye başladık. Açılışını yaptığımız bu nadide tesisle bor madencilikinden bor kimyasalları üretimine geçişi gerçekleştiriyoruz. Bor madeni, dünya piyasasında stratejik öneme sahip bir madendir. Savunma sanayisinde, cam sektöründe, seramikte, tarımda, temizlik ürünlerine kadar hemen hemen her çeşit alanda yani yenilenebilir tüm enerji kaynaklarında bor madeni olmazsa olmazdır. Türkiye olarak dünya bor rezervlerinin yüzde 73'üne, Türkiye'deki bor rezervlerinin de yüzde 40'ına Balıkesir Bigadiç ilçemizde sahibiz ve bor pazarının yüzde 59'una dünyada hâkimiz. Peki, bu önemli mi? Önemli ama asla ölçü değildir çünkü ne kadar kaynağa, ne kadar rezerve sahip olduğunuzun hiçbir önemi yoktur; bu kaynakları işleyerek artı değer hâline getirecek bir altyapınız varsa işte bu kaynaklar o zaman önemli olmaktadır, asıl önemli olan budur ve çalışmalarımızın odak noktasını da bu oluşturmaktadır. "Cevher mücevhere neden dönüşmesin? Biz niye yapmayalım?" dedik ve bunun sonucunda Bandırma'daki bu nadide tesis ortaya çıktı.

Madencilüğümüzde kullanılan ileri teknolojiyle Türkiye'miz artık kendi madenini, kendi teknolojisini, kendi insan kaynağını kendi bilgi birikimiyle işlemeye başlamıştır. Çalışmalarımızın temel dayanağı "İki günü eşit olan ziyandadır." hadisîşerifidir. İnancılıyız ve tekedan bile süt çıkaracak bir azme sahibiz. Açılışını gerçekleştirdiğimiz Bandırma Bor Karbür Tesislerinde kullandığımız ileri teknolojiyle dünyada bu sektörde lider ülke olma yolunda önemli adımlar attık. Savunma sanayisinde gerçekleştirdiğimiz teknolojik dönüşümle neleri yapabileceğimizi, neleri yaptığımızı tüm dünyaya gösterdik. Bor Karbür Tesisimiz de savunma sanayisinde önemli bir rol üstlenmektedir. Bandırma tesisinde üreteceğimiz bor karbür, düşük yoğunluğu ile yüksek ısıya dayanma özelliğiyle savunma sanayimizde yüzde 70'lerde olan yerlilik oranını daha da artıracaktır. Açılışını yaptığımız bu muhteşem tesis, Türkiye'nin yüz akı, gurur duyacağı bir yatırımdır. Bu yatırımın Kuvayimilliyeye şehrimiz Balıkesir, bor dünya pazarında merkez olacaktır; bu eşsiz yatırım şehrimizin baş tacı yatırımlarındandır. Bor karbür tesisinin yatırım tutarı 80 milyon dolar olup kapasitesi yıllık bin ton ve 250 kişiye ek istihdam sağlayacak olan bu tesisimizde 24 milyon dolar gelir sağlanması planlanmıştır. Bor madeni için cevherden mücevhere doğru bir süreci başlattık; bor cevheri işlendikçe değer kazanan bir üründür. Bor budur, bunun tonunu 150 dolara satıyoruz, bildiğiniz 150 dolar ama buna bir kademe, bir takla attırdığımız zaman, borik asit olarak yaptığımız zaman tonu bin dolara çıkıyor. Açılışını yaptığımız bor karbür tesisinde 1 tonu 45 bin dolara çıkıyor ve bizim şu, nodul olarak kullandığımız -zirhlarda, tanklarda, uçakların altında kullandığımız- bunun tonu 300 bin dolara çıkıyor. Takım tezgâhi olarak üretildiği zaman 1 milyon 200 bin dolara çıkıyor ve bu katma değerleri sağlıyoruz ve kumlama nozulu olarak üretildiği zaman 2 milyon 700 bin dolar ve roket nozulu olarak üretildiği zaman 4 milyon 100 bin dolar; işte bu katma değeri biz sağlıyoruz açtığımız tesislerde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

YAVUZ SUBAŞI (Devamla) – Toparlıyorum.

Nasıl ki Gazi Mustafa Kemal Atatürk 1919 yılında Millî Mücadele'yi "Bandırma" isimli bir vapurla başlattı ise Samsun'a "Bandırma" isimli vapurla çıktı ise cumhuriyetimizin 100'üncü yılında, Türkiye Yüzyılı'nda da biz ticari, ekonomik, enerji gelişimimizi bu yatırımın başlatıyoruz. Ben bu yatırımda emeği geçen başta Genel Müdürümüzden işçimize kadar herkese teşekkür ediyorum.

Yine, bu yatırımı 2017, 2018 yıllarında plana alan, dönemin Enerji Bakanı Sayın Berat Albayrak Bey'e teşekkür ediyorum.

Temelini beraber attığımız, açılışını beraber yaptığımız Enerji Bakanımız Fatih Dönmez'e ve en önemlisi de herkesin önünü açan, teşvik eden Sayın Cumhurbaşkanımıza şehrim adına teşekkür ediyorum.

Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Özkan, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, deprem bölgesindeki şehirleri ayağa kaldırırken ülkeyi hedeflerine yaklaştıracak diğer projeleri de ihmal etmediklerine ve Bandırma Bor Karbür Üretim Tesisine ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Deprem bölgesindeki şehirlerimizi ayağa kaldırırken ülkemizi hedeflerine yaklaştıracak diğer projelerimizi de ihmal etmiyoruz. İnançla, sabırla, dirayetle, “Türkiye Yüzyılı” vizyonumuzla çalışarak, milletimize ne söz verdiysek, Allah’ın izniyle, Genel Başkanımız ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde hepsini tek tek hayata geçirmeye devam ediyoruz.

Cumhurbaşkanımızın dün müjdesini verdiği, ülkemiz için stratejik ürünler arasında yer alan bor madenin katma değerini “cevherden mücevhere” anlayışıyla 300 kat artıracak olan Bandırma Bor Karbür Üretim Tesisimizin ülkemize ve sektörümüze hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

2.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın’ın, 28 Mart Salı günü Bursa’da oynanacak A Millî Futbol Takımı ile Hırvatistan maçı için Passolig istenmesine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

28 Mart Salı günü A Millî Futbol Takımı’mız Hırvatistan’la Bursa’da millî maç yapacak, Avrupa Şampiyonası eleme maçlarına çıkacak. Buradan Millî Takım’ımıza şimdiden başarılar diliyorum.

Bursa’da, biliyorsunuz, Bursaspor’un maçları için -2. Lig’de- Passolig istenmemekte; dolayısıyla, kâğıt biletle Bursaspor taraftarı maça girmekte ancak Valilik kararıyla bu maç için Passolig istenmemekte. Şimdi buradan soruyorum: Passolig kullanılmayan bir şehirde, maçlarda burada özellikle Passolig istenmesi Bursaspor taraftarını maçtan uzak tutma isteği midir? Bir Passolig’in maliyetinin 100 lira civarında olduğunu da düşünürsek 40 bin kişilik bir statta bu paralar nereye, ne amaçla toplanmak istenmektedir? Buradan çağrı yapıyorum: Daha sekiz gün var, maç gelmeden bu Passolig şartını kaldırın, Bursasporlu taraftarlar da rahat rahat Millî Takım’ımızı desteklemeye gelsin diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Barut...

3.- Adana Milletvekili Ayhan Barut’un, yaşanan deprem ve sel felaketlerinin sorumlularına ve deprem bölgesindeki çiftçiler için yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, acılarımız sürekli katlanıyor. Depremın ardından Şanlıurfa, Adıyaman ve Malatya’da yaşanan seller gösterdi ki bu vahim tablo bilimi, kamu yararını, toplum çıkarını dışlayan rant ve talana dayalı anlayışın sonucudur. Dere yataklarını imara açanlar, tarım alanlarını betonlaşmaya kurban edenler sorumludur. Gevşek zeminli topraklar imara açılmayıp tarımsal üretimde kullanılsa felaketlerin etkisi bu boyuta çıkmazdı ancak yeniden inşa sürecinde yer seçimi yine tarım arazilerinin üzerinde yapılıyor; yapmayın etmeyin, bir kez daha önlenebilir acılara neden olmayın. Deprem bölgesinde ekim, dikim, bakım faaliyetleri için süreç hızla sürüyor ancak çiftçimiz sahipsiz bırakılmış durumda. Tarımsal üretimin kesintisiz devamı için tarımsal destek bütçesinin artırılması, çiftçi borçlarının prim ve vergi borçlarının silinmesi, sulama sistemlerinin yeniden çalıştırılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yılmazkaya...

4.- Gaziantep Milletvekili Bayram Yılmazkaya’nın, vatandaşın bir taraftan depremdaki yaralarını sarmaya çalışırken bir taraftan da yüksek enflasyonla mücadele etmeye çalıştığına ilişkin açıklaması

BAYRAM YILMAZKAYA (Gaziantep) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Deprem sonrasında bir darbe de ekonomiden yiyen depremzede vatandaş ne yapacağını şaşırılmış durumda. Şimdi de fırsatçılar yüzünden, zaten yüksek olan ev kiralari ve gıda fiyatları almış başını gidiyor. Gaziantep’te 2 bin liralık daire için 5 bin TL, 5 bin liralık ev için şimdi 10 bin TL fiyat isteniyor.

Antep halkının geleneksel yemeği olan nohut d¼r¼m¼ 15 liradan 25 liraya, kavurma 15 liradan 35 liraya, çiğer d¼r¼m¼ 35 liradan 90 liraya fırlamış. Peynirin kilosunun 200 lira, kıymanın kilosunun 250 lira, etin kilosunun 350 ila 400 lira arasında olduğu uğuk bir ekonomiyle karşı karşıyayız. Son gelen zamlarla birlikte ekonomik anlamda b¼y¼k sıkıntılar yaşayan vatandaş, on bir ayın sultanı ramazan ayına gireceğimiz şu g¼nlerde kara kara d¼ř¼n¼yor. Vatandaş bir taraftan depremdeki yaralarını sarmaya ęalıřırken bir taraftan da y¼ksek enflasyonla m¼cadele etmeye ęalıřıyor diyor, y¼ce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAşKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

5.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, g¼n geętikęe ağırlaşan hayat şartlarının vatandaşı canından bezdirdiğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teřekk¼rler Sayın Başkan.

Geçim derdini seçim bile unutturamadı. G¼n geętikęe ağırlaşan hayat şartları vatandaşı canından bezdirmiş durumda. Vatandaş geçim derdinden uyuyamazken itibar derdinde olanları 14 Mayısta sandığa g¼meceđiz, tarihin ę¼pl¼đ¼ne atacağız. Etin s¼t¼n fiyatına yetişilemez durumda. Tarım Bakanlığının y¼neticileri ¼lke ¼lke dolaşıp sığır toplamaya ęalıřıyor. ¼lkenin Tarım Bakanı onlarca insanımızın hayatını kaybettiği bir sel felaketini ¼ver, ani sağanakların, taşkınların tarım için işe yaramaz bir yağmur olduğunu bilmezse daha ęok ¼lke ¼lke dolaşıp sığır aramaya devam ederler. Neyse ki bu iş bilmez beceriksizleri 14 Mayısta g¼nderince ¼lke olarak y¼z¼m¼z¼ ¼retime d¼necek, vatandaşımızı ucuz, kaliteli, sağlıklı ¼r¼nlere ulaştıracağız. T¼rkiye bu kadar beceriksizliği, liyakatsizliği hak etmiyor. ¼reten bir T¼rkiye'yi, hakęa b¼l¼řen bir ¼lkeyi mutlaka kuracağız.

BAşKAN – Sayın Kaplan...

6.- Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan'ın, depremzede vatandaşlara gelen elektrik ve doğal gaz faturalarına ilişkin açıklaması

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teřekk¼rler Sayın Başkan.

6 şubatta yaşanan ve h¼len artęıları devam eden b¼y¼k deprem felaketi tam 11 ilimizi yerle bir etti. Vatandaşlarımız evlerine giremiyor, ęadır ve konteynerlerde yaşam m¼cadelesi veriyor. H¼len daha devam eden artęı sarsıntılar evleri yıkıyor. H¼l b¼yleyken, vatandaşlarımız bir ayı geçen bir s¼redir evlerini kullanmazken elektrik ve doğal gaz faturaları geliyor. şimdi soruyorum: Bir aydan fazla s¼redir evlerini kullanmayan, yaşam m¼cadelesi veren, psikolojik anlamda da b¼y¼k bir yıkıma uğrayan bu vatandaşlarımıza bu faturalar reva mı? Bu vicdansızlıktır, derh¼l deprem b¼lgesindeki elektrik ve doğal gaz faturaları silinmelidir.

Teřekk¼rler.

BAşKAN – Sayın Girgin...

7.- Muğla Milletvekili S¼leyman Girgin'in, ęalıřma hayatına dair yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesine ilişkin açıklaması

S¼LEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teřekk¼rler Sayın Başkan.

Ęalıřma ve Sosyal G¼venlik Bakanlığına: Ęalıřma hayatına dair yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılan d¼zenlemeler mağduriyeti giderecek ¼lę¼de değildir. Deprem b¼lgelerinde ęalıřan toplam ¼cretli sayısının belirlenmesi, ęalıřanların sekt¼rel dağılımlının ve depremin sekt¼rlere etkilerinin tespiti, başka bir geliri olmayanlara ne kadar destek verildiğinin ortaya konulması, ¼len işçilerin meslek gruplarına g¼re dağılımlının yapılması, kapanan iş yerlerindeki işçilerin sayısı ve

bunlardan etkilenen işçi sayısının belirlenmesi, iş gücü hareketlerinin seyri ve deprem nedeniyle diğer bölgelere gidenlerin iş gücüne katılımının ne olduğunun ortaya konulması ve kayıt dışı çalışanlara ilişkin verilerin tespiti hususlarında ve bu konulara dair sosyal devlete yakışan çözümlerin ve bunların yasal altyapısının hazırlanması için bir çalışma var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Arkaz...

8.- İstanbul Milletvekili Hayati Arkaz'ın, Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatına, Türkiye'nin Bandırma'da açılan ilk bor karbür tesisine, yerli ve millî otomobil Togg'a ve Millî Muharip Uçak'a ilişkin açıklaması

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanımız Ayhan Gönüllü geçirdiği kalp krizi sonucu vefat etmiştir; Allah rahmet eylesin, ailesinin, sevenlerinin ve camiamızın başı sağ olsun.

Türkiye'nin ilk bor karbür tesisi Bandırma'da Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla açıldı. Cevheri mücevhere çevireceğiz, hayırlı olsun.

Yerli ve millî otomobilimiz Togg, Türkiye'de on bir yılda satılan elektrikli otomobil sayısını yirmi dört saatte 2'ye katladı. 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 108'inci yılında Millî Muharip Uçak'ımız hangardan çıktı. Yunan basını bu haberi “Endişelenmeliyiz.” başlığıyla paylaştı. Evet, Türkiye'ye düşmanlık eden herkes Türk Silahlı Kuvvetlerinin gücünden endişelenmelidir.

Türkiye'nin yükselişi, devletimizin başarısı için çalışmaya devam edeceğiz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güneş...

9.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 108'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Aziz milletimizin bütün yokluk ve imkânsızlıklara rağmen yedi düvele meydan okuduğu, sarsılmaz azminden ve imanından aldığı güçle bütün dünyaya “Çanakkale geçilmez.” diyerek haykırdığı Çanakkale Zaferi, tarihimizin altın sayfalarında en müstesna yerini almış; kadınıyla erkeğiyle, genciyle yaşlısıyla bir milletin yekvücut olup üstlendiği bir büyük kahramanlık mücadelesinin adı ve Türk milletinin yeniden diriliş ve varoluş destanıdır.

Millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un “Vurulup tertemiz alından uzanmış yatıyor/Bir hilal uğruna ya Rab, ne güneşler batıyor!” dizeleriyle dile getirdiği gibi, Çanakkale Savaşı aziz milletimizin yüce değerleri ve istiklalî uğruna verilen mücadelenin şehitlerimizin canlarıyla zafere ulaştığını açık bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Bu düşüncelerle, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 108'inci yıl dönümünde başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere aziz şehitlerimizi ve ebediyete irtihal etmiş kahraman gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

10.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, vatandaşın artık siyasi ömrünü doldurmuş iktidarın vaatlerine inanmadığına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – “Büyüyoruz.” dediler, asgari ücret 8.500 lirayken açlık sınırı 10.259 liraya, yoksulluk sınırı 28.563 liraya yükseldi. “Ekonomide tarih yazıyoruz.” dediler, Dünya Sefalet Endeksi'nde 93,3 puanla 1'inci olduk, gerçek işsizlik oranı yüzde 30 oldu. “Ekonomi uçuyor.” dediler, mutfak enflasyonunda OECD ülkelerinde 1'inci olduk, dolar 19 lirayı geçti, euro 20,35; altının gramı 1.220 TL oldu.

Yoksullaşan çiftçi, esnaf, işçi, gençler ve kadınlar artık değişim istiyor. Vatandaş artık siyasi ömrünü doldurmuş iktidarın vaatlerine inanmıyor, güvenmiyor; AKP iktidarı 14 Mayıs günü sandıktan çıkamayacak. Millet İttifakı çözümleri, projeleriyle iktidara geliyor. 13'üncü Cumhurbaşkanımız, Millet İttifakı'nın adayı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu olacak. Birleşe birleşe kazanacağız, geliyor gelmekte olan.

BAŞKAN – Sayın Antmen...

11.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin'de yaşanan dolu afetine ve AK PARTİ iktidarının Mersin'i göz ardı ettiğine ilişkin açıklaması

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Seçim bölgesi Mersin'de, merkezde ve Silifke'de bir iki gün önce dolu afeti yaşandı. Ben buradan bütün çiftçilerimize geçmiş olsun diyorum. Çiftçilerimize gereken önem verilmiyor ama inşallah bu durum Millet İttifakı'nın iktidarında düzelecek.

Başka bir konudan bahsetmek istiyorum aslında, Mersin deprem bölgesine en yakın il olduğu için ve akrabalık ilişkileri nedeniyle yaklaşık 400 bin vatandaşımıza kucak açtı, her ne olursa olsun sonuna kadar da depremdede vatandaşlarımızı bağrımıza basmaya devam edeceğiz ama AKP iktidarı yani merkezî iktidar Mersin'i göz ardı ediyor. Ne başlaması gereken yatırımlar başlıyor ne tamamlanması gereken yatırımlar devam ediyor. Defalardır söylüyoruz: Ya Mersin'i afet bölgesi ilan edin ya Mersin Büyükşehir Belediyesinin İller Bankasından aldığı payı artırın ya da özel statü verin. Çünkü Mersin'in gıda ihtiyacı var, depremedelerin gıda ihtiyacı var.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

12.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi'nin 108'inci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

18 Mart Çanakkale Deniz Zaferi'mizin 108'inci yıl dönümü. Çanakkale'de ve tüm yurttaki bir kez daha kutlandı. Tarihi şanlı zaferlerle dolu ecdadımızın yazdığı kahramanlık destanından biri de Çanakkale Zaferi'dir. Çanakkale Zaferi yedi düvele meydan okuyan, dönemin en modern ordularını dize getiren, tarihin akışını değiştiren, ecdadın yazdığı şanlı bir destandır. Yüreği sarsılmaz bir imanla dolu olanların bütün yokluk ve imkânsızlıklara rağmen kazandığı zaferdir Çanakkale. Çanakkale, Türk milleti olarak vatanımıza, hürriyetimize, bizi biz kılan mukaddes değerlere bağlılığımızın timsalidir.

Çanakkale Zaferi'nin 108'inci yıl dönümünü kutluyor, 18 Mart Şehitler Günü ve Haftası vesilesiyle bu toprakları bizlere mukaddes bir vatan olarak emanet eden başta Mustafa Kemal olmak üzere tüm şehitlerimizi, kahramanlarımızı rahmetle, şükranla anıyor; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aksoy, buyurun.

13.- *Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'un, memleket bu durumdayken iktidarın ve muhalefetin kavga ediyor olmalarına ilişkin açıklaması*

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Sayın Başkan, memleketimiz depremlerle, sellerle boğuşmakta, yüz binlerce binamız yıkılmış, on binlerce insanımız vefat etmiştir. Durum bu iken iktidarımız ve muhalefetimiz ne yapıyor? En iyi bildikleri işi yapıyor. “O ne?” mi dersiniz, tabii ki kavga ediyorlar. Hiç şüpheniz olmasın, bu kavga emperyalistlerin tuzağı. Peki, kavga bitecek mi, vatan akıllarına gelecek mi? Atatürk’ün dediği: “Mevzubahis vatansa gerisi teferruatır.” sözü nerede kaldı? Bir taraf iktidarda kalma hırsıyla diğer taraf da iktidarı ele geçirme hırsıyla yanıp tutuşuyor. İktidarın da muhalefetin de hırsları akıllarının önüne geçmiş. Ha biri kazanmış ha öteki, bu kavga bitmez.

Türk milleti, hakem sizsiniz, sandıkta “Artık yeter!” diyerek bu Meclisi yenilemelisiniz; seçenek üçüncü yol, Memleket Partisidir.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Keven...

14.- *Yozgat Milletvekili Ali Keven'in, Cumhurbaşkanının Yozgat'a askerî birlik vaadine ve açılışı 7 kez ertelenen Ankara-Yozgat-Sivas Hızlı Tren Hattı'na ilişkin açıklaması*

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sözlerim Sayın Cumhurbaşkanına: Yozgat'ta 10 Temmuz 2014 tarihinde yaptığı meetingimizde “Ustalara usta birliği yakışır.” diyerek askerî birlik sözü veren Sayın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu vaadinin üzerinden dokuz yıl geçti hâlâ ortada bir askerî birlik yok.

Ankara-Yozgat-Sivas Hızlı Treni'nin açılışı bugüne değin 7 kez ertelendi. Yozgatlı hemşehrilerimiz her seçim öncesi hızlı tren yalanından bıktı. Yozgatlıların oylarını ceplerinde, sandıkta çantada keklik görenlere sesleniyorum: Meeting meydanlarında söz verip sonra unutmaktan vazgeçin, bunun bedeli ağır olur. Bu tutulmayan sözlerinizi Yozgat'ın ilçe ilçe, köy köy sorunlarını esnafımızın, çiftçimizin taleplerini yüzlerce kez buradan anlattım ama Yozgatlılarımız müsterih olsun, 14 Mayıs'ta inşallah milletin iktidarını kuracağız ve Yozgat'ın kanayan yaralarını da Cumhurbaşkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu ile biz saracağız.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

15.- *Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, et sektörünün yaşadığı sıkıntıya ilişkin açıklaması*

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem olan Kırşehir, hayvancılık alanında bölgesinde çok önemli bir üs konumundadır, şehir ekonomisine de önemli bir katma değer oluşturmaktadır ancak Hükümetin karkas et ithalatı ve çiftçimizi desteklemekten öte politikaları üretimin ve dolayısıyla da et ihtiyacının karşılanmasını zora sokmuştur. Bir türlü durdurulamayan üretim maliyetindeki artış süt ineklerinin kesilmesine sebebiyet verdi ve Hükümet sadece sessizce bu durumu izledi. Bakınız, şimdi hem ette hem de sütte büyük bir krizle karşı karşıyayız; yerli ırklar ıslah edilmedi, üretici desteklenmedi, maliyetleri azaltacak hiçbir adım atılmadı ve 1 kilogram et 250 liranın üzerine çıktı. Et üreticisi de fiyatların sürekli artışından şikâyetçi. Zira mal varlığında artış olması bir yana, önlenemeyen aşağı yönlü bir ivmeye sektörün daha fazla dayanmasının zor olduğunu ısrarla belirtmektedirler ama boş tencereleri görmeyen AKP, seçim öncesi bile hâlâ bir avuç yandaşın istikbalinin peşinde diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kenanoğlu...

16.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, AKP İzmir Kadın Kolları Başkan Yardımcısı Ayça Çamkıran'a ilişkin açıklaması

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, cuma günü Elbistan'da depremde yaşamı yitiren canların kırk lokmasına katıldık. Elbistan'dan bize iletilen şöyle bir konu oldu: AKP İzmir Kadın Kolları Başkan Yardımcısı Ayça Çamkıran'ın Buca'da bir kız yurdu var. Yurdun ismi Buca Aylin 2 Yüksek Öğrenim Kız Öğrenci Yurdu. Üniversiteler on-line eğitime geçince öğrenciler evlerine döndüler, deprem mağduru Elbistanlı kız öğrenci de yurttan ayrıldı. Yurt sahibi Ayça Çamkıran "Sözleşmeniz var, ayrılırsanız da paranızı ödeyeceksiniz." diye diyor. Aile "Deprem mağduru." dedi. "Sizin eviniz yıkılmamış ki." diye cevap veriyor. Sanki ev yıkılmayınca dert bitiyor. Elbistan yerle bir, kimsenin işi gücü kalmamış ama bu AKP Kadın Kolları Başkan Yardımcısı deprem mağduru öğrencilerin kullanmadığı yer için para istemeye devam ediyor. Bu insafsız, vicdansız AKP Kadın Kolları Başkan Yardımcısını kınıyor ve halkımızın vicdanına havale ediyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kayan...

17.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, deprem bölgesinde çiftçilerin perişan olduğuna ilişkin açıklaması

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) - Deprem bölgesinde çiftçilerimiz perperişan. Deprem bölgesinde tarımsal ekim dikim işleri büyük bir önemle ele alınmalıdır. Depremde hayatını kaybeden, evini barkını, yerini yurdunu kaybeden yurttaşlarımız tespit edilmelidir. Arazilerini işlemeleri için çiftçilikten anlayan, traktör ve tarım aleti kullanmasını bilen insanlar araştırılıp bulunmalıdır, devlet tarafından ücretleri ödenip istihdam edilmelidir. Aksi hâlde tarlaların bir kısmı boş kalacak, bir kısmının da mahsulü tarlada kalacak. Devlet bu çiftçilerimize tohum, gübre vermeli, zirai mücadele yapmaları için yabancı ot ilaçları tedarik etmelidir. Bu işleri yapmak için traktörleri, gübre serpmeye ve pülverizatör denilen yabancı ot ilacı atan makineleri, tohum ekme mibzerleri bulup çiftçilerimizin kullanımına vermelidir. Çiftçilerimizin kendi işini yapacak durumları yok ise devlet dışarıdan mutlaka adam bulup bunları yaptırmalıdır. Bu önemli konuda Hükümetimizin bir çalışması var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Tuncer...

18.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, bedelli askerliğin il ekonomisine katkı sağlayabilmesi için yapılması gereken değişikliklere ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Sayın Başkan, bedelli askerlik hizmetini yapmak üzere her dönem yüz binlerce gencimiz askerlik yapacağı ile gidiyorlar. Askere alınacağı gün görev yapacağı ile giden askerlerimiz otuz güne yakın kışlada kalıyor, yeminini ettikten sonra da terhis edilip gönderiliyor. Bedelli askerlerimiz, askerlik yaptıkları süre boyunca buldukları ilde çarşı iznine çıkamıyorlar, o ilin coğrafi güzelliğini, kültürel ve tarihsel zenginliklerini hiç göremiyorlar. Yine, askerlik yaptıkları için yemeklerini ve sosyalliğini hiç öğrenmeden askerliklerini bitiriyorlar. Çarşı iznine çıkarılmayan bedelli askerler nedeniyle o ilin esnafları da satış yapmaktan mahrum kalıyorlar ve il ekonomisi büyük zarar görüyor. Bu şekilde zarar gören illerden biri de Amasya'dır. Bedelli askerlik uygulamasındaki yemin töreninin bir hafta önceye alınması ve yemin töreninden sonraki cumartesi ve pazar günlerinde çarşı izni verilmesi hem askerimizin şehri tanımasını hem de şehirdeki esnafların canlanmasını sağlayacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Etyemez...

19.- *Konya Milletvekili Halil Etyemez'in, Orman Haftası'na, Geleceğe Nefes Projesi'ne ve 21 Martta 81 ilde aynı anda kuracakları 6 Şubat Deprem Şehitleri Ormanı'na ilişkin açıklaması*

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Orman Haftası'nın içerisindeyiz. Ağaç ve orman vatanının süsüdür, canlıların nefesi, huzur ve sağlığın yegâne garantisidir. “Tohumlar fidana, fidanlar ağaca, ağaçlar ormana...” diyerek çıktığımız yolda geleceğimizi yeşille dost nesillere emanet ediyoruz.

Ülkemiz ağaçlandırmada Avrupa'da 1'inci, dünya genelinde ise 4'üncü sıradadır. Hükümetlerimiz döneminde hayata geçirdiğimiz “Geleceğe Nefes” projemiz dünyaya örnek olacak çok büyük bir ağaçlandırma seferberliğine dönüşmüştür.

Ayrıca, bu yıl 21 Martta depremde hayatını kaybeden tüm vatandaşlarımızın anısına, 81 ilimizde aynı anda “6 Şubat Deprem Şehitleri Ormanı” kuracağız. Daha yeşil bir Türkiye bırakmak için gayretimiz artarak devam edecek, yarınlarımız bu bilinçle yeşerecektir. Daha yeşil bir Türkiye temennisıyla Orman Haftamızı kutluyorum.

BAŞKAN – Sayın Yalım...

20.- *Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, EYT düzenlemesinden yararlanabilmesi için vatandaşın BAĞ-KUR borçlarının yapılandırılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

“Emeklilikte yaşa takılanlar” diye adlandırılan EYT yasası çıkarıldı ancak yarım yamalak çıkarıldığı için, birçok vatandaşımız -gün eksikliğinden dolayı- eksik olan günleri için prim ödemesi gerekiyor. Emekli olabilmek için birçok vatandaş kredi için bankalara başvuruyor ancak kredi alamıyorlar. Bu sebepten dolayı, BAĞ-KUR borçlarından dolayı bir yapılandırma ihtiyacı vardır. Buradan Meclis Başkanlığı ve ilgili Bakanlığı, bu sorunu çözmek adına, birçok vatandaşımızın sorununu çözmek için göreve davet ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Filiz, buyurun.

21.- *Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, deprem bölgesindeki orta hasarlı binaların tespitine ilişkin açıklaması*

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Murat Kurum 17 Mart Cuma günü Malatya'da yaptığı açıklamada 298 bin binanın yıkık, acil yıkılacak, ağır hasarlı ya da orta hasarlı olduğunu belirterek “658 binden fazla bina yapı teslim edeceğiz.” dedi. Ancak orta hasarlı olduğu belirtilen binalarda hasar tespit çalışmalarının bilimsel teknikler kullanmadan yapıldığına dair birçok vatandaşın şikâyeti olduğu bilinmektedir. Bu yüzden, yıkım işlemi yapmadan önce bilimsel bir tespit daha yapılarak emin olmak gerekmektedir. İlgililere hatırlatmak istiyorum: Bölgede devam eden artçı depremlerin şiddeti azalmadan betonarme bina yapmanın çok sakıncası vardır; artçı depremler nedeniyle kayma meydana gelir ve beton ile demir kaynaşmaz, sakıncalı bir yapı oluşur. Ayrıca, ciddi zemin etütleri yapıp ona göre planlama yapılmalı ve zemin analizleri paylaşılmalıdır diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

Sayın Dervişoğlu, buyurun.

22.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatına, Adıyaman ve Şanlıurfa'daki sel felaketine ve bu sel felaketiyle ilgili AK PARTİ'li Büyükşehir Belediye Başkanı Zeynel Abidin Beyazgül ile Tarım ve Orman Bakanının yaptıkları açıklamalara, Hükûmet mensuplarının istifa denilen mekanizmayı unuttuğuna, Hazine ve Maliye Bakanlığının açıkladığı hazinenin üç aylık finansman programına, Hükûmetin görevde kaldığı her sayılı gün Türk milletinin sırtına yeni külfetler yüklediğine ve İYİ Parti iktidarında yapacaklarına ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Zatinalinizi ve yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatını teessürle öğrendik. Merhuma Allah'tan rahmet, Milliyetçi Hareket Partisi camiasına, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum.

6 Şubatta meydana gelen ve 50 binin üzerinde vatandaşımızı kaybettiğimiz depremlerin sebep olduğu acı ve yıkımın yaraları henüz sarılmamışken deprem bölgesi olan Adıyaman ve Şanlıurfa'da meydana gelen sel felaketinde maalesef 19 vatandaşımızı kaybettik. Hayatlarını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

AK PARTİ'li Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanı Zeynel Abidin Beyazgül 19 vatandaşımızı yitirdiğimiz bu elim hadiseyle ilgili “Kesinlikle hiçbir sorumluluğumuz yoktur.” ifadesini kullanmıştır. Bir de Sayın Bakanın “Evet, vatandaşlarımızı kaybettik, canlarımızı kaybettik ama toprağımız suya kavuştu.” ifadesinden sonra bu ifadeleri son derece sorumsuzlukla sarf edilmiş beyanlar olarak görüyoruz. Türkiye'nin yaşadığı doğa olaylarının felakete dönüşme nedeni merhamet, ciddiyet ve sorumluluk bilinci noksanlığıdır. Siyaset ve bürokrasiyi yetkileri nispetinde sorumluluk almayan, alamayan kurumlar hâline getiren AK PARTİ yönetiminin devlete bakışı ve yönetime anlayışı da burada kendini gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - İşte, bu sebeple Türkiye, her gün, iflas etmiş bir sistemin, paralize olmuş bir bürokrasinin, fonksiyonunu kaybetmiş bir Hükûmetin ve onun yönetime ehliyetini kaybetmiş yöneticilerinin tedbir alamadığı, engel olamadığı felaketlerle ve krizlerle boğuşuyor. Buradan Hükûmet mensuplarına sormak istiyorum: Bunca ihmal, bunca büyük yıkımların, kayıpların olduğu bir memlekette, Allah aşkına, neden aranızdan bir kişinin bile aklına istifa etmek gelmiyor? Yirmi bir yıldır bu devleti siz yönetiyorsunuz; yetki sizin, iktidar sizin, kurumlar da sizin, cumhuriyet tarihinde görülmemiş imkânlar da sizin; tüm bunlara rağmen hâlâ “İlk kırk sekiz saatte yaşanan aksaklıklar.” diyorsanız, hâlâ “Bizim bir sorumluluğumuz mevcut değildir.” diyorsanız ve sonra sadece helallik istiyorsanız “istifa” denilen o mekanizmayı zaten unutmuşsunuzdur demektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Ancak hiç merak etmeyin, endişe de etmeyin; millî iradenin tecellisiyle hepimizi mesuliyetini taşıyamadığınız bu hükûmet etme sorumluluğundan ilk seçimlerde kurtaracağız. Bakanların, valilerin, belediye başkanlarının görevlerini hakkıyla ifa edemediği için istifa dahi edemediği, sadece kendisinden istenirse af dileyebildiği bu ucube düzenin değişmesine elli dört gün kalmıştır.

Saygıdeğer milletvekilleri, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Hazinesinin mart, nisan, mayıs aylarını kapsayan finansman programını açıkladı. Hazine, sadece bu üç aylık sürede 160 milyar Türk lirası iç borç, 113 milyar Türk lirası da dış borç olmak üzere toplam 273 milyar borç geri ödemesi yapacak. Hazinesinin ödeyeceği bu borcun yüzde 59'u anapara değil, faiz ödemelerinden oluşuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi lütfen.

Buyurun.

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hükümet, hükümet değil, sanki her şeyi yutan bir kara delik. 85 milyonluk koskoca ülke borç faizini ödemek için çalışıyorsa bunun tek bir anlamı vardır; bu iş bilmez Hükümet hazineyi maalesef ve maatteessüf tefecilere teslim etmiştir. Biz İYİ Parti olarak milletimize söz verdik; gençlerimizin umudunun, Türkiye'nin yalnızca bugününün değil, aynı zamanda istikbalinin de çalınmasına asla izin vermeyeceğiz, evlatlarımızın sırtına böyle büyük bir faiz borcu yüklemenize de artık müsaade etmeyeceğiz. Geldiğimiz noktada artık şurası açıktır: Bu tek kişilik sistemin, bu aciz içindeki Hükümetin Türkiye'ye ve vatandaşlarımıza vereceği hiçbir şey kalmamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son kez, buyurun.

DURŞUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bitiriyorum, son cümlem.

Bu Hükümetin görevde kaldığı her sayılı gün, Türk milletinin sırtına yeni külfetler yüklemektedir.

Bu vesileyle, İYİ Partinin iktidarıyla birlikte güçlendirilmiş parlamenter sistemi inşa etme, devlet idaresinde adaleti, liyakati, hakkaniyeti ve demokrasiyi tesis etme, Türkiye'yi kalkındırma ve refaha taşıma kararlılığımızı bir kez daha ilan ediyor, yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Zatıalınıza de müsamahanız için şükranlarımı arz ediyorum.

Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dervişoğlu.

Sayın Bülbul, buyurun.

23.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatına, 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 108'inci yıl dönümüne, Balıkesir'in Bandırma ilçesinde açılan Türkiye'nin ilk bor karbür tesisine, Cumhuriyet'in "Lider Ülke Türkiye" yolunda kararlılıkla yürüme gayretinde olduğuna ve U23 Avrupa Güreş Şampiyonası'nda kadınlar 53 kiloda Avrupa Şampiyonu olan Milli Sporcu Zeynep Yetgil'i kutladığına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanımız Sayın Ayhan Gönüllü'nün kalp krizi sonucunda vefat etmiş olduğunu üzüntüyle öğrenmiş bulunmaktayız. Merhum Belediye Başkanımıza Allah'tan rahmet, kederli ailesine, camiamıza ve Başmakçı sakinlerine başsağlığı diliyoruz.

Sayın Başkan, 18 Mart 1915 Çanakkale Deniz Zaferi Türk milletinin şan ve şerefle dolu mazisinde yedi düvele karşı vermiş olduğu emsalsiz bir mücadele ve eşsiz bir zaferdir. İstiklal Şairimiz Mehmet Akif Ersoy Çanakkale şehitlerine hitaben yazdığı şiirde "Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş asker/ Gökten ecdat inerek öpse o pak alını değer./Ne büyüsun ki kanın kurtarıyor tevhidi/Bedr'in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi." diyerek ecdadımızın bu müstesna kahramanlığını anlamlı, vezir ifadelerle anlatmaya çalışmıştır. Kelimelerle anlatılamayan, asra mühür vurmuş Çanakkale destanı "Çanakkale

geçilmez.” ruhuyla her türlü imkânın üzerine imanıyla yürüyen büyük Türk milletinin kanyyla, canıyla yazılmıştır. 18 Mart Çanakkale Zaferi’nin 108’inci yıl dönümünde başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Esat Paşa, Enver Paşa, Cevat Paşa, Seyit Onbaşı, Ezineli Yahya Çavuş, 57’nci Alay ve nice isimsiz kahramanlarımızı, şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyoruz.

Sayın Başkan, bor minerali birçok önemli alanda kullanılması yönüyle stratejik bir madendir. Dünya bor rezervinin yüzde 73’ünün ülkemizde bulunduğu bilinmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bor minerallerinden elde edilen boraks ve borik asit özellikle nükleer alanda, savunma sanayisinde, jet ve roket yakıtında; sabun, deterjan, lehim, fotoğrafçılık, tekstil boyaları, cam elyafı ve kâğıt sanayisinde kullanılmaktadır. Ülkemizin bu alanda ilk stratejik tesislerinden biri olarak savunma sanayisinin gücüne güç katacak olan Türkiye’nin ilk bor karbür tesisi geçtiğimiz gün Balıkesir’in Bandırma ilçesinde açılmıştır. Bor karbür tesisinin açılmasıyla birlikte, tonu 150 dolar olan bor cevherinin yeni tesiste işlendikten sonra 40 bin dolar değere ulaşacağı ifade edilmiş, bor karbürün ülkemizde de üretime geçilmesiyle birlikte dünyada sadece 5 ülkede bu üretimin mevcut olduğu ifade edilmiştir. Tam kapasite çalıştığında bu tesislerde yılda bin ton bor karbür üreteceği ifade edilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Elmas ve kübik bordan sonra en sert 3’üncü madde olan bor karbürle bor cevherindeki katma değer artırılabilecek ve ülkemizin, savunma sanayisi başta olmak üzere, ekonomik anlamda gücüne güç katılacaktır. Sayın Cumhurbaşkanımızın Kütahya’nın Emet ilçesinde yıllık 5 bin ton kapasiteli yeni bir bor karbür tesisi kurulmasıyla ilgili çalışmaların da devam ettiğini müjdelediği bu tesisin açılışında emeği geçen herkesi yürekten kutluyor, “Lider ülke Türkiye” yolunda kararlılıkla yürüme gayretinde olan Cumhurbaşkanlığı olarak ülkemizin her alanda gelişmesine katkıda bulunmaya devam edeceğimizi beyan ediyoruz.

Son olarak, Romanya’nın başkenti Bükreş’te devam eden U23 Avrupa Güreş Şampiyonası’nda kadınlar 53 kiloda rakibini yenerek Avrupa Şampiyonu olan millî sporcumuz Zeynep Yetgil’i kutluyor, başarılarının devamını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun.

24.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Hazine ve Maliye Bakanlığının açıkladığı hazinenin üç aylık finansman programına, Hükümetin yeni ekonomi modelinin çöktüğüne, dünyada da küresel ekonomi açısından ciddi sorunlar yaşanan bir dönemden geçildiğine, yaşanan sel felaketinden sonra Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi’nin yaptığı açıklamaya ve siyasi iktidarın hem depremde hem sel felaketinde bütün ölümlerin siyasi sorumluluğunu taşıması gerektiğine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; “Faize karşı nas neyi emrediyorsa onu yapacağız.” diyen bir iktidar var biliyorsunuz fakat durumun öyle olmadığı bir kez daha ortaya çıktı; Hazine ve Maliye Bakanı Hazinenin mart-nisan-mayıs aylarını kapsayan finansman programını açıkladı. Bu üç ay itibarıyla baktığımızda faizin borç anaparasını geçtiği bir karanlık tabloyla karşı karşıya olduğumuz görünüyor. Buna göre, Hazine bu üç ayda 159,8 milyar Türk lirası iç borç, 113,4 milyar Türk lirası da dış borç olmak üzere toplamda 273 milyar Türk lirası borç geri ödemesi yapacak. Fakat bu üç ayda borç servisinin yüzde 59’u faiz ödemelerinden kaynaklanıyor, kalan yüzde 41’i anaparadan oluşuyor.

Felaket bir tabloyla karşı karşıyayız. Yani faiz lobileri verdiklerini geri almakla kalmayıp daha fazlasını faiz olarak elde ediyorlar ve bu iktidar aslında bir faiz iktidarı olarak da kendini şekillendirmiş oluyor. Faize karşı savaş açtığını iddia eden bu iktidar işinin, gencin, kadınların, emeklinin, emekçinin alın terinden topladığı vergi gelirlerini faiz lobilerine aktarıyor; bu faiz iktidarının yaptığı esas itibarıyla bu. Bir iktidar ve faiz lobisi ortaklığıyla karşı karşıyayız. Bunu bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Şimdi, bu yeni ekonomi modeliyle bu iktidar aynı zamanda ülkede üretimi, istihdamı artıracak ve faiz lobilerine savaş açacaktı. Faiz lobilerine savaş açmadı, istihdam ve üretim de artmadı, servet aktarıldı bu faiz lobilerine ve aktarılmaya devam ediyor. Yeni ekonomi modeli çöktü aslında. Bakıyoruz yine ocak-şubat aylarına; dış ticaret açığı, cari açık ve bütçe açığı aldı başını gidiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – 2023 Ocak ve Şubat aylarında yani sadece iki ayda dış ticaret açığı 26,5 milyar dolar artmış vaziyette. Yine, aynı aylarda -ocak-şubat- bütçe açığı 202,8 milyar Türk lirası artmış vaziyette; yine 2023 Ocak-Şubat aylarında, sadece iki ayda cari açık 22 milyar dolar artmış vaziyette yani açık ekonomi politikası, açıklar patlatılmış vaziyette; geldiğimiz nokta bu, yeni ekonomi modelinin Türkiye’yi getirdiği nokta bu. Şu çok açık; sadece ekonomi modelini değiştirmek değil, aynı zamanda mevcut ekonomi yönetiminden de yani bu iktidardan da kurtulmak gerekiyor; bütün veriler bunu gösteriyor çok açık bir şekilde.

Üstelik, küresel ekonomi açısından baktığımızda, dünyada da ciddi sorunlar yaşanan bir dönemden geçiyoruz; hem ABD’de hem Avrupa’da banka iflasları ve kurtarma paketleri gündeme geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Adeta 2008 yılını andıran çözüm hamleleri gündeme geliyor. Dolayısıyla, küresel ekonomide biraz tozun dumana karıştığı bir dönem yaşanacak gibi görünüyor. Peki, bu iktidar Türkiye’yi ne hâlde bu küresel krize sokacak? Türk lirası değersiz, faiz ödemeleri anaparayı geçmiş, risk primi aşırı yükseklerde, demokrasi askıya alınmış, hukukun üstünlüğü ve hukuki güvence yok, siyasi istikrar yok, yanlış ekonomik ve siyasi kararlar ardı ardına geliyor. Yani enkaz sadece deprem bölgesinde değil, aynı zamanda ekonomide de büyük bir enkazla karşı karşıyayız.

Deprem bölgesi demişken, şimdi, şöyle bir durumla karşı karşıya kaldık, gerçekten acı bir şey böyle bir sözün sarf edilmiş olması; Bakan Kirişçi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Deprem bölgesinde depremin ardından bir de sel yaşandı zaman -ki Adıyaman, Urfa ve Malatya’da sel oldu- Tarım Bakanı dedi ki: “Evet, 15 canımızı aldı sel ama toprak suya kavuştu.” Yani inanılır gibi değil bu söylenen laf. Şimdi, doğal afetleri elbette engelleyemeyiz ama can kayıplarının olmasını engellemek mümkün ve bu, iktidarın elinde. Ama görüyoruz ki bu iktidar can kayıpları yaşanmasın diye hiçbir önlem almıyor; depremde de almıyor, sel felaketinde de almıyor. Daha geçen yıl Bartın, Sinop ve Kastamonu’da sel oldu, insanlar öldü. Bu Mecliste bütün bunları konuştuk ve neden olduğunu, hangi önlemlerin alınmaması sonucunda bunların yaşandığını konuştuk, bunları tartıştık. Bütün bunlar olmamış gibi şimdi Adıyaman, Urfa ve Malatya’da sel oldu, yine aynı şey. Yani ne olmuş? Dere yatağına, bataklıklara konut yapılıyor; bu iktidar bunları yaptırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu son kez açıyorum, tamamlayın lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bu iktidarın yerel belediyeleri bunları yaptırıyor; dere yataklarına, bataklıklara konut. Önlem alınmıyor, sonra “Sel yaşandı, insanlar öldü; e, toprak da suya kavuştu.” diyen bir Tarım Bakanıyla karşı karşıyayız. Yani bu anlayışın gerçekten vahim olduğu, bu ülkede yaşayan insanların canını düşünmediği çok açık olarak görünüyor. İktidara sesleniyorum, hani, sizin Genel Başkanınız geçenlerde -büyük bir keşifte bulundu- “Zemin sağlam olursa yapılar da sağlam yapılırsa bir şey olmaz.” dedi. Yani zaten yıllardan beri biz bunu söylüyoruz da siz zeminin sağlam olmadığı yerlere sağlam olmayan binaların yapılmasına izin verdiğiniz için -resmî verilere göre- 50 bin insan öldü, belki gayriresmî sayılara göre çok daha yüksek bir kayıpla karşı karşıyayız. Siyasi iktidarın hem depremde hem sel felaketinde bütün ölümlerin siyasi sorumluluğunu taşıdığı açık ve nettir, bunu bir kez daha vurgulamış olalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkoç, buyurun.

25.- Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un, Barış Karadeniz'in başlattığı mücadele sonucunda balıkçılık ve sorunlarıyla ilgili bir araştırma komisyonu kurulacağına, çok zor günlerden geçildiğine, dün helallik isteyenlerin bugün baba rolüne soyunduğuna, Türkiye'nin kurtuluşa ihtiyacı olduğuna ve 13'üncü Cumhurbaşkanıya ilişkin açıklaması

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1 Temmuz Kabotaj Bayramı; Karadeniz'in evladı Barış Karadeniz Hopa'dan Samandag'a kadar balıkçılık ve sorunlarıyla ilgili sesini duyurabilmek, onların sorunlarını dile getirebilmek için bir mücadele başlattı. Bugün onlarla birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisindeyiz ve tüm siyasi partilerimizin katılımıyla ortaklaşa bir komisyon kurulup onların sorunlarının derhâl giderilebilmesi için birlikte karar alacağız. Bu kararın çok kısa zamanda alınmasını, onların sorunlarının bir an önce çözüme kavuşturulmasını diliyor, Barış Karadeniz arkadaşımızı grubumuz adına kutluyorum.

Değerli Başkanım, çok zor günlerden geçiyoruz. Deprem ve ardından sel felaketi; korkunç ihmaller on binlerce insanımızın enkaz altında, su altında can vermesine neden oldu. Yaşamını yitiren tüm kardeşlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, yaralılara acil şifalar diliyorum. Büyük ihmalin yarattığı acı tablo, dün helallik isteyenler bugün “baba” rolüne soyunanlarla devam ediyor. Erdoğan “Deprem bölgesindeki vatandaşlarımızın ‘Baba, bizi bunlara bırakma.’ sözleri bizi ayakta tutuyor.” diye seslenmiş. Soruyorum: Hangi baba? Enkaz altındaki evladının yanına depremin 3'üncü gününde giden mi? Hangi baba? Evladı kara kışta açıktayken çadır satmaya kalkan mı? Hangi baba? Evladını suyun, çamurun içine bırakan mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Deprem bölgesindeki acı tablonun da selin yarattığı büyük tahribatın da ve bugün sokaktaki insanlarımızın açlığının, tüm acılarımızın sorumluluğu AK PARTİ iktidarına ve iktidarın başındaki kişiye aittir.

Türkiye'nin kurtuluşa ihtiyacı vardır. Yalanlar, süslü cümleler, tehditler, altından kalkamadığınız büyük sözleriniz sizin olsun. Ülkemiz refaha kavuşacak, halkını seven, kucaklayan dürüst bir liderle, demokrasiyle özgürlüğe ve adalete kavuşacak. O isim bugün Grubumuzda resmîyet kazanacak. Türkiye'nin “13'üncü Cumhurbaşkanı Kemal Kılıçdaroğlu” bu ülkenin tüm insanların, tüm çocuklarının yüzünü güldürecek.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

26.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, deprem ve sel felaketlerine, Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanı Ayhan Gönüllü'nün vefatına, 18 Mart Cumartesi günü Şehitleri Anma Günü'nü idrak etiklerine ve Çanakkale Zaferi'ni kutladıklarına, açılan bor karbür tesisinin önemine, ülkeyi dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına çıkarma hedefine yönelik çalışmalara, vatandaşlara verdikleri sözlerin tamamını yerine getireceklerine ve Türkiye'nin kendi uçağını, kendi tankını, kendi tüfeğini, kendi mühimmatını yapar duruma geldiğine, Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliklerine, Cumhurbaşkanının Nobel Barış Ödülü'ne aday olarak gösterilmesinin söz konusu olduğuna, Genel Kurulun haftalık gündemine ve bütün partilerin ortak önergeleriyle kurulacak olan araştırma komisyonuna ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOğLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi hürmetle selamlıyorum.

Sözlerimin başında, deprem ve sel felaketlerinde hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet ve mağfired diliyorum; yaralıları acil şifalar diliyorum.

Afyonkarahisar Başmakçı Belediye Başkanımız Ayhan Gönüllü'nün vefatı münasebetiyle kendisine rahmet ve mağfired, ailesine ve MHP camiasına başsağlığı diliyorum.

18 Mart Cumartesi günü Şehitler Günü'nü ve Çanakkale Zaferi'ni kutladık. Bu münasebetle din ve devlet, vatan ve millet müdafaası için bu topraklar uğruna fedayıcın eden ve bir hilal uğruna toprağa düşen bütün güneşlerimize, bütün insanlarımıza buradan minnetlerimizi, hürmetlerimizi arz ediyorum. Őairimizin ifadesiyle: "Ey Őehid oğlu Őehid, isteme benden makber/Sana ağuşunu açmış duruyor Peygamber." mısralarının bugün de hepimizin ortak duygusu olarak milletçe bu duygunun arkasında olduğunu ifade ediyorum.

Dün Sayın Cumhurbaşkanımızla beraber hakikaten çok stratejik bir tesisin açılışına hep beraber şahit olduk ve bor karbür tesislerinin açılışı söz konusu oldu. Bu bor cevherinin mücevhere dönüşmek suretiyle 300 kattan, kimi sektörlerde kullanılmasıyla 2 bin kata ve 35 bin kat büyük bir katma değer oluşturmasına şahit olunacak çok önemli bir tesisi ülkemize kazandırdık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edin, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOğLU (Çankırı) – Hakikaten bu konuda dünya pazarlarında pay sahibi olmamıza katkı sağlayacak tüm yatırımların tamamını desteklediğimizi ve destekleyeceğimizi, bunları milletimize, ülkemize kazandıracadıımızı ifade etmek isterim. Zira ülkemizi dünyanın en büyük 10 ekonomisi arasına çıkarma hedefimize sıkı sıkıya bağlı bir şekilde bu çalışmalarımızı devam ettiriyoruz. Aynı şekilde, yenilenebilir enerji kaynaklarımızı geliştirme çabalarımız artarak devam ediyor. Çok yakın bir dönemde, inşallah, Akkuyu Nükleer Santrali'mizin ilk ünitesi olan 1.200 megavat birinci üniteyi akabinde de ikinci, üçüncü ve dördüncü üniteyi devreye almak suretiyle bu 4.800 megavatlık enerjii de ülkemize kazandırmış olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOğLU (Çankırı) – Bu manada, tabii, hem deprem bölgesinde hem de tüm Türkiye'de Sayın Cumhurbaşkanımızın samimiyetini, gayretini, çalışkanlığını, eser ve hizmet siyasetini bütün milletimiz takdir etmektedir. Bu manada, her zaman bütün felaketlerde vatandaşlarımızın anında yanında olduk, olmaya devam ettik, ediyoruz ve bütün yaraları sarma bizim birinci vazifemizdir. Bu konuda geçmişte yaptıklarımız da yapacaklarımızın teminatı olarak ortadadır. Çadır kentlerden konteyner kentlere, oradan kalıcı konutlara dönük bu çabamız artarak devam etmekte

ve en geç bir yıl içerisinde 319 bin konutun hak sahiplerine teslimi söz konusu olacaktır ve toplamda 650 bin konutu inşallah depremzede vatandaşlarımızla buluşturmuş olacağız ve mutlaka sözlerimizin tamamını yerine getireceğiz.

EYT hayaldi, gerçek oldu, 1 Nisan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Kimin hayalidi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – EYT hayaldi, AK PARTİ iktidarlarından önce yaş şartının getirilmesi münasebetiyle emeklilikte bu konuda hem 5000 ila 5975 prim gününü doldurmakla beraber tabi olduğu çalışma süresini, sigortalılık süresini dolduranların 9 Eylül 1999’dan önceye sigortalılık başlangıcını getirebilmeleri durumunda yaş şartı aranmaksızın emekli olabilmeye hakkını getirdik ve bundan yaklaşık olarak 5 milyon insanımız yararlanacak. Bu sene içerisinde 2 milyon 250 bin insanın bu yasadaki yararlanma imkânı söz konusu. Evet, mart ayında emeklilik başvurusunu yapan bütün çalışanlarımız bundan 1 Nisan itibarıyla emeklilik maaşını almaya hak kazanacak, hayırlı olsun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, son kez açıyorum.

Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sonuçta Togg hayaldi, gerçek oldu ve ön siparişleri alınıyor. İnşallah, nisan ayında bunlar sahiplerine teslim edilecek.

18 Martta Millî Muharip Uçak’ımızı HÜRJET’imizi piste çıkardık. Allah’a çok şüktür, kendi uçağını, kendi tankını, kendi tüfeğini, kendi mühimmatını yapan bir Türkiye var.

Finlandiya Cumhurbaşkanının bu konuda ortaya koymuş olduğu yaklaşım çerçevesinde de NATO’ya dair, NATO’ya girmesine ilişkin Türkiye’nin bu konudaki önceliklerini dikkate almakla beraber sözünde nasıl durduğunun işareti de bu görüşmede söz konusu olmuştur. Aynı şekilde bununla ilgili İsvetç’in de bu tutum ve davranışlarını ortaya koymasını gerektiği de apaşıkârdır.

Geçen hafta Türk Devletleri Teşkilatını bir araya getirdik ve burada Türk Yatırım Fonu’nu kurduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, son cümlelerinizi alayım lütfen.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak, bitiriyorum.

Karadeniz tahıl koridorunun hakikaten insanlığa yansımaları noktasındaki fonksiyonları münasebetiyle Sayın Cumhurbaşkanımızın Nobel Barış Ödülü’ne aday olarak gösterilmesi söz konusu. (CHP sıralarından gülüşmeler)

Bütün bunlarla beraber hakikaten bu hafta inşallah, Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ni görüşeceğiz. Bununla planlı üretimi, stratejik ürünlerde arz güvenliğinin korunmasını, çiftimizin pazarlama sorunu yaşamayacağı “Yeter ki sen üret ve bunun karşılığını al.” yaklaşımlarını, üretim kaynaklarının optimize edilerek tarımsal hasılanın artırılacağını, ekilmeyen arazinin kalmayacağını ve bu konuda hakikaten sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılacağını, üretim yapılan tüm alanların kayıt altına alınacağını düzenleyen kanun teklifini de getiriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akbaşıoğlu.

Son cümlelerinizi kayda girsin ama lütfen artık tamamlayın.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bitiriyorum.

Son olarak, bütün partilerin ortak önergeleriyle, bu konuda çalışan arkadaşlarımızın ortaya koymuş olduğu önergelerle, inşallah, balıkçılıkla ilgili sorunların, balık ürünleriyle, bütün deniz ürünleriyle, balık ve çeşitleriyle, balıkçılıkla ilgili bütün bu sektörde çalışan balıkçı kardeşlerimizin yaşamış olduğu sorunların çözümüne dönük bütün partilerin ortak önergesinin görüşüleceği bir haftayı başlatmış oluyoruz.

Ben, bu hafta yasama Meclisinin verimli bir şekilde geçmesini diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

V.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine, Genel Kurulun 20 Mart 2023 Pazartesi günü birleşiminde ekli listede esas numaraları yer alan balıkçılıkla ilgili Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına ve bu görüşmelerde siyasi parti gruplarının konuşma sürelerinin onar dakika olmasına ve bu birleşiminde başkaca denetim konusunun görüşülmemek üzere aynı birleşiminde 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerinin oylamalarının tamamlanmasına ve 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

20/3/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 20/3/2023 Pazartesi günü (bugün) toplanamadığından, İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Çankırı

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günlerinin dışında 24 ve 27 Mart 2023 Cuma ve Pazartesi günleri saat 14:00'te toplanması ve bu birleşimlerinde denetim konularının görüşülmemek üzere gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve bu birleşimlerde saat 24:00'e kadar,

20 Mart 2023 Pazartesi günkü (bugün) birleşiminde ekli listede esas numaraları yer alan balıkçılıkta ilgili Meclis araştırması nergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılması ve bu görüşmelerde siyasi parti gruplarının konuşma sürelerinin onar dakika olması ve bu birleşiminde başkaca denetim konusunun görüşülmeyerek aynı birleşiminde 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerinin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

21 Mart 2023 Salı günkü birleşiminde 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

22 Mart 2023 Çarşamba günkü birleşiminde 399 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

22 Mart 2023 Çarşamba günkü birleşiminde 399 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 23 Mart 2023 Perşembe günkü birleşiminde 399 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi;

422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'n 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki Őekliyle olması önerilmiştir.

Balıkçılık ve Su rnlerinin Sorunlarına İlişkin Meclis Araştırması nergeleri

Sıra No:	Esas No:
1	10/462
2	10/1737
3	10/1908
4	10/2372
5	10/4832
6	10/5448
7	10/7097
8	10/7098
9	10/7099
10	10/7100
11	10/7101
12	10/7102
13	10/7103

422 Sıra Sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 21'inci Maddeler	21
2. Bölüm	22 ila 41'inci Maddeler (Geçici 1'inci madde dhildir)	21
	Toplam Madde Sayısı	42

BAŞKAN – Evet, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... neri kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince gündemin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair ngrşmeler" kısmına geçiyoruz.

Balıkçılık ve su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan (10/462, 1737, 1908, 2372, 4832, 5448, 7097, 7098, 7099, 7100, 7101, 7102, 7103) esas numaralı Meclis Araştırması nergelerinin birlikte yapılacak görüşmelerine başlıyoruz.

VI.- MECLİS ARAŞTIRMASI (*)**A) ÖN GÖRÜŞMELER**

1.- Trabzon Milletvekili Salih Cora ve 26 Milletvekilinin balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/462)

2.- İzmir Milletvekili Murat Bakan ve 22 Milletvekilinin balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların incelenerek bu sorunlara çözümler üretilmesi ve su ürünleri kooperatifçiliğini geliştirme yollarını belirlemek amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1737)

3.- Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 19 Milletvekilinin Karadeniz'de yaşanan deniz kirliliği ve bu kirliliğin sebeplerinin araştırılması, deniz kirliliğinin önlenmesi için gereken tedbirlerin tespiti amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/1908)

4.- Samsun Milletvekili Bedri Yaşar ve 21 Milletvekilinin denizlerdeki çeşitli sorunların araştırılması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/2372)

5.- Ankara Milletvekili Levent Gök ve 21 Milletvekilinin Ankara'nın Evren ilçesindeki balıkçılık faaliyetlerinde karşılaşılan sorunların araştırılarak balıkçılığın geliştirilmesi için atılması gereken adımların belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/4832)

6.- İzmir Milletvekili Mahir Polat ve 22 Milletvekilinin Ege Bölgesindeki balıklarda oluşan hastalıkların sebeplerinin araştırılarak balık çiftliklerinde yaşanan sorunların çözüme kavuşturulması amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/5448)

7.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz ve 22 Milletvekilinin ülkemizdeki balıkçıların, su ürünleri sektörünün ve paydaşlarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7097)

8.- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan ve 19 Milletvekilinin başta küçük ölçekli balıkçılık olmak üzere balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7098)

9.- Sinop Milletvekili Nazım Maviş ve 28 Milletvekilinin başta Sinop ve Batı Karadeniz Bölgesi olmak üzere su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7099)

10.- Samsun Milletvekili Fuat Köktaş ve 22 Milletvekilinin başta Samsun ile Orta ve Doğu Karadeniz Bölgesi olmak üzere su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7100)

11.- Kayseri Milletvekili İsmail Emrah Karayel ve 29 Milletvekilinin su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7101)

12.- MHP Grubu adına Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ve Grup Başkanvekili Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün su ürünleri yetiştiricileri ve avcılarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7102)

13.- AK PARTİ Grubu adına Grup Başkanvekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan ve Grup Başkanvekili Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç'un su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak su ürünleri kaynaklarının korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7103)

(*) Birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen (10/462, 1737,1908, 2372, 4832, 5448, 7097, 7098, 7099, 7100, 7101, 7102, 7103) esas numaralı Meclis Araştırması Önergeleri tutanağa eklidir.

BAŞKAN – İç Tüzük'ümüze göre Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda sırasıyla siyasi parti gruplarına ve önergelerdeki birinci imza sahiplerine veya onun göstereceği bir diğer imza sahibine söz verilecektir.

Konuşma süreleri, alınan karar gereğince gruplar için onar dakika olacaktır. Önerge sahipleri için de konuşma süresi onar dakikadır.

Şimdi, söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum:

Gruplar adına: İYİ Parti Grubu adına Sayın Hüseyin Örs, Trabzon Milletvekili; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Hasan Kalyoncu, İzmir Milletvekili; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan, Mersin Milletvekili; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Barış Karadeniz, Sinop Milletvekili; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın İsmail Emrah Karayel, Kayseri Milletvekili.

İlk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Hüseyin Örs'ün.

Sayın Örs, buyurun.

Süreniz on dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; su ürünleri ve balıkçılık sektöründe yaşanan sorunların araştırılması, nedenlerinin ortaya konulması ve çözülebilmesi için verilen Meclis araştırması önermeleri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen değerli vatandaşlarımızı en derin saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz üç tarafı denizlerle çevrili olmasının yanı sıra zengin iç sularıyla önemli bir balıkçılık potansiyeline sahiptir, bunu hepimiz biliyoruz. Cumhuriyetin hemen sonrasında 1928 yılında Marmara Balıkçılık Mektebi, 1931 yılında Yüksek Balıkçılık Enstitüsü, 1940 yılında Trabzon Beşikdüzü, Samsun Ladik Akpınar, Sakarya Arifiye Köy Enstitüleri ile 1951 yılında İstanbul Üniversitesinde ve 1964 yılında Ege Üniversitesinde kurulan Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüleriyle balıkçılığın yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi adına önemli adımlar atılmıştır. Bugüne baktığımızda ne yazık ki bu alanda geri kaldığımızı ifade etmek isterim. Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren balıkçılık alanında yapılmak istenenlerin ve kurulmak istenen sistemin bugün geldiği nokta istenilen düzeyin çok uzağındadır arkadaşlar. Yüz yıl önceki, balıkçılığın geliştirme ve ülkenin önemli bir gelir kaynağı olması yönündeki öngörü ve akılcı adımlar, bugün yerini; sınırlayan, yasaklayan ve balıkçıyı mağdur eden bir zihniyete dönüşmüştür maalesef.

Değerli arkadaşlar, balıkçılık sektörü günümüzde birçok sorunla karşı karşıyadır. Mesela, aşırı avcılık balıkçılığın sürdürülebilirliğini tehlikeye düşüren en önemli sorunlardan bir tanesidir. Avlanma kapasitesinin hızlı artışı deniz ekosisteminin sağlıklı işleyişini tehdit etmekte, başta somon ve ton balığı olmak üzere birçok deniz canlısı popülasyonunun hızla azalmasına neden olmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de avcılığın artışı büyük bir yükseliş olduğu doğrudur ancak belli zamanlarda avcılıkta yaşanan artışların ardından kaynaklardaki azalma bu yükseliş düşüşe dönüştürmektedir. Bu artış ve düşüşler nedeniyle ülkemizde avcılık, balıkçılık dalgalı bir seyir izlemektedir diyebiliriz. Balıkçılığın korumak ve devamlılığını sağlamak adına var olan yasal sınırlamalar ve denetlemelerin etkili ve sürekli bir şekilde uygulandığını söyleyemeyiz, buralarda eksiklerimiz vardır.

Değerli arkadaşlar, balıkçılığımızın yaşadığı sorunların giderilmesi için yapılması gerekenler bellidir. Burada, yüce Mecliste bunları sıkça dile getirdik. Ben de Trabzon Milletvekili, balıkçı bir şehrin milletvekili olarak önergeler verdim, sorunları gündeme taşımaya çalıştım; neler yapılmalı, nasıl yapılmalı bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Arkadaşlar, deniz ekosistemlerinin geleceğini güvence altına alan politikalara öncelik vermeliyiz. Yeni planlamalar yapılmalı ve balık stoklarının canlanması için çalışmalar hızlandırılmalıdır. Her türlü yasa dışı, kayıt dışı ve kural dışı faaliyetlerin engellenmesi için gerekli düzenlemeler ivedilikle yapılmalıdır ve uygulamaya konulmalıdır. Ülkeler arası farklılıklardan dolayı avlanmada uğradığımız kayıplara son verilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalı, adımlar atılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, günümüzde balıkçılık sektöründe çalışanların büyük bir bölümünü küçük ölçekli balıkçılar oluşturmaktadır. Buna rağmen, elde edilen tüm balıkçılık ürünlerinin sadece yüzde 10'u küçük ölçekli balıkçılar tarafından temin edilmekte, avlanmaktadır. Avlanma boylarının belirlenmesi başta olmak üzere balıkçılık alanında çıkarılan yasaklar mevzu olduğunda uzmanların yaptığı araştırmalar ve öneriler ne yazık ki önemsenmemektedir. Ülkemizde endüstriyel balıkçılık gemileri karşısında küçük ölçekli balıkçıların şansının asgariye indiğini gözlemlemekteyiz, bu da balıkçılık sektörünü olumsuz yönde etkilemektedir.

Değerli arkadaşlar; aşırı avcılık, yasa dışı avlanma, endüstriyel balıkçılığın aşırı büyümesi, tedbir, denetim ve mevzuat eksiklikleri gibi sorunların yanında çevre kirliliği, küresel ısınma, ekolojik dengenin bozulması ve istilacı türlerde -burası önemli- yaşanan artış da denizel kaynakların ve çeşitliliğin azalmasına sebebiyet vermektedir. Kıyı yerleşim bölgelerinde nüfusun artması, denetimsiz ve bilinçsizce yapılan atık yönetimleri sebebiyle evsel ve endüstriyel kirlilik günümüz ve gelecek nesillerin deniz kaynaklarını ciddi manada tehdit etmektedir. Dünyada kara, deniz ve havada ölçülen ortalama sıcaklıklar artmakta ve bunun sonucunda iklimlerin değiştiğine şahit olmaktadır. Bu iklim değişiklikleri denizleri ve dolayısıyla deniz canlılarını da olumsuz şekilde etkilemektedir. Çevre kirliliği, küresel ısınma ve yanlış avlanma gibi nedenler canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan doğal şartların bozulmasına neden olmaktadır. Bu durum denizlerdeki yaşamın azalmasına ve hatta bölgesel olarak bitmesine dahi sebep olabilecektir. Bunların yanında, deniz ve iç sulara çeşitli yollarla ulaşan ve buradaki türlerin besin kaynaklarını ve habitatını olumsuzca etkileyen bazı istilacı türler Türkiye'de son yıllarda gözlenen önemli problemlerdendir.

Değerli arkadaşlar, deniz kaynaklarını kapsayan ekosistemin devamlılığı için, deniz canlılarını tehdit eden aşırı avcılığın yanında, insan kaynaklı çevre kirliliğine ve ekolojik dengeyi olumsuz yönde etkileyen faktörlere karşı önlemler alınmalıdır. Bu kaynakların gelecek nesillere ulaşmasını sağlamak, bu kaynakları gelecek nesillere ulaştırmak hepimizin görevidir. O sebeple, gerçek, bilimsel ve köklü bir çözüm için konu tüm boyutlarıyla ele alınmalıdır. Çevreyi, denizleri, iç suları gözetmek; doğal döngüyü kötü etkilemeyecek biçim ve düzeyde avcılık yapmak; deniz ürünlerinin dondurma, depolama ve dağıtım süreçlerini sağlıklı ve sürdürülebilir olarak yönetmek gerekmektedir. Tüm bu unsurlar birlikte ele alınmalı ve devletin gözetim ve denetiminde planlamacı bir yaklaşımla gerçekleştirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Su Ürünleri Kanunu günün ihtiyaçlarına göre güncellenmeli, yasa dışı avcılık önlenmeli, av gücü optimize edilmeli, Su Ürünleri Veri Toplama Sistemi'ndeki yetersizlikler giderilmeli, uluslararası sularda, başka ülke kara sularında Türk balıkçılar tarafından yapılan avcılık desteklenmeli, avcılıkta kota uygulamasına geçilmeli ve bölgesel balıkçılık uygulanmalıdır. Su ürünleri kaynaklarının korunması ve geliştirilmesi için ülkesel balıklandırma faaliyetleri geliştirilerek tek elden yürütülmeli, sucul biyoçeşitlilik korunmalı ve geliştirilmeli, istilacı türlere karşı etkin mücadele yapılmalı, iklim değişikliğinin su ürünlerine olası etkilerine yönelik politikalar geliştirilmeli ve su kaynaklarındaki yapılaşmaların sucul ekosisteme olan etkileri önlenmelidir.

Değerli arkadaşlar, Karadeniz Bölgemizin en önemli geçim kaynaklarından biri tabii ki balıkçılıktır. Bu manada, balıkçı tekneleri bölgemizin yüzen fabrikalarıdır. Bir teknede 30-40 kişi, bazen daha da fazla kişi istihdam edilmektedir. Ancak, balıkçılık sektöründe yaşanan sıkıntılar ve yasaklar nedeniyle

bölgemizde balıkçılık yapan vatandaşlarımız zor günler geçirmektedir. Karadeniz'e kıyısı olan ülkelere bakarsak balık boyu limiti en yüksek olan ülke bizim ülkemizdir. Balıkçılarımız bu durumdan muzdariptirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Teşekkür ederim.

Diğer ülkelerin, ülkemizde uygulanan balık limitinin altında balık avlanmasına müsaade ettiğini, bu sebeple de birçok mağduriyet yaşandığını balıkçılarımız ifade etmektedirler. Ayrıcalık yapıldığını söylüyor balıkçılarımız; eşit ve hakkaniyetli avcılığın yapılmasını talep ediyorlar. Balıkçılarımız binbir türlü sıkıntı içerisinde teknelerini ve çalışanlarını ayakta tutmaya çalışıyor, “Stokları koruyacak hep beraber koruyalım, başka bir devlete elimizdeki ekmeği kaptırmayalım.” diyorlar. Seçim çevremde konuştuğum balıkçılarımız, her yıl hamsinin boyunun küçüldüğünü, buna da Gürcistan ve Abhazy bölgesinde yapılan avcılığın sebep olduğunu ifade ediyorlar. Bir an önce, Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerle bir araya gelinerek ortak bir uygulamaya geçilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Zamanım çok azaldı, hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Hasan Kalyoncu.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; su ürünleri sektörünün problemleri hakkında Meclis araştırması komisyonu kurulmasıyla ilgili Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Ülkemiz, 3 tarafı denizlerle çevrili, birçok göl ve gölete sahip coğrafi özellikleriyle su ürünleri açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Aynı zamanda, su ürünlerinin üretim alanı ülkemizdeki toplam tarım alanlarına yakın bir değere sahiptir. “Mavi vatan” olarak ele aldığımız bu alanın büyüklüğüne rağmen sektörün ekonomiye katkısı henüz yeterli düzeyde olmamıştır. Ekolojik olarak sahip olduğu uygun koşullar nedeniyle birçok türe sahip olan denizlerimiz ve iç sularımız, avcılık ve yetiştiricilik açısından zengin kaynaklar durumundadır.

Mevcut durum böyleyken küresel ısınma ve iklim değişikliği sebebiyle denizlerimizdeki sıcaklık ve tuzluluk değişimlerinden dolayı balıkçılık sektörü olumsuz etkilenmektedir; aynı zamanda, diğer su ürünlerinde de bu etki görülmektedir. Mevcut aşırı avcılık baskısı, iklim değişikliği ve kirlilik gibi stoklar üzerindeki etkiler son yıllarda daha da belirgin bir hâle gelmiştir. İç sularda, özellikle durgun sularda ısınma sebebiyle yeşil alglerin aşırı çoğalmasının sıklığı artış göstermiştir; bu alanlarda özellikle ötrofikasyonlar gözlenmeye başlanmıştır. Ayrıca, kuraklıktan dolayı su miktarında azalmalar ve kirlenme iç su balıkçılığında büyük sorunlara sebep olacaktır.

Ülkemizin su ürünleri avcılık üretimi yıllar itibarıyla dalgalı bir yapı sergilerken yetiştiricilikte sürekli bir artış eğilimi görülmektedir. Ülkemizde su ürünleri üretimi, 2019 yılında 836.524 tonluk üretimle rekor bir üretim miktarına ulaşmıştır. Bu üretimin 463.168 tonluk kısmı avcılık yoluyla elde edilirken 373.356 tonluk kısmı ise yetiştiricilik yoluyla elde edilmiştir.

Avcılık potansiyelini denizlerdeki tür ve miktar çokluğuyla birlikte avcılık kapasitesini belirleyen balıkçı gemileridir. Avrupa Birliği üye ülkeleri ile ülkemizin balıkçı gemi sayılarını karşılaştırdığımızda, ülkemizin av filosunun rekabet açısından kısmen iyi olduğu söylenebilir. Fakat gemi sayısının yanında, gemilerin boy ve avcılık kapasitesi oldukça önemlidir. Bu açıdan değerlendirildiğinde, ülkemizin toplam

av filosundaki gemilerin çoğunluğu 12 metrenin altındaki gemilerden oluşmaktadır ki bu da yüzde 89 civarına denk gelir. Bu filo genel avcılık açısından değerlendirildiğinde geniş ve uzak sahalarda avcılık yapan gemi sayısının daha az olması, kıyı şeridinde yakın alanlarda av baskısı oluşturmaktadır. Bu durum kıyı balıkçılığı açısından önemli bir durum olsa da toplam üretim açısından 12 metreden büyük gemilerin üretim katkısını sağlaması mümkün değildir.

Su ürünleri yetiştiriciliğinde üretim miktarını tesislerin fiziki kapasiteleri belirlemektedir; toplam üretimdeki payı ise yüzde 39,87 oranındadır. Yıllık toplam üretimi sürekli artış eğiliminde olan yetiştiriciliğin ana unsuru olan tesislerin kapasite artırımının sağlanması ve yeni kurulacak tesislerde ise üretim kapasitelerinin 50 ton üzeri olması toplam üretimin artırılması için oldukça önemlidir. 2019 yılında toplam üretim, 2010 yılındaki toplam üretimle karşılaştırıldığında -bu sektörde- yüzde 123 artış göstermiştir. Bu durum, genel olarak ülkemizin yetiştiricilik açısından gösterdiği gelişimin ekonomik açıdan da önemli bir hacme sahip olduğunu ifade etmektedir. Bölgelere göre üretim oranlarına bakıldığında, yüzde 66'lık oranla en fazla Ege Bölgesi'nde görülürken Akdeniz'de yüzde 10, Karadeniz'de yüzde 9, Doğu Anadolu'da yüzde 8, Güneydoğu Anadolu'da yüzde 3, İç Anadolu ve Marmara Bölgelerinde ise yüzde 2'lik bir paya sahiptir.

Su ürünleri sektöründe, avcılık açısından en önemli maliyetin akaryakıt giderleri ve işçilik olduğu ortadadır. Özellikle, deniz balıkçılığı yapan gemilerin toplam giderlerinin ortalama olarak yüzde 36'sı akaryakıt, yüzde 30'u iş gücü giderleridir. Yetiştiricilikte ise girdi maliyetlerinde en önemli gider unsuru yemdir. Balık yemi, avcılığa bağımlı durumdadır ve ülkemizde avcılık yoluyla elde edilen üretimin yüzde 70'lik kısmının insan tüketimi için kullanılması ve yetiştiricilik ihtiyacını karşılayamamasından dolayı ithalata yönelmektedir.

Bu sorunların çözümüne yönelik çalışmaların yapılması ve balıkçılık sektörünün iklim değişikliği etkileriyle birlikte değerlendirilmesi ve geleceğe yönelik projeksiyonların oluşturulması gerekmektedir. Bunların yanında, orkinos avcılığıyla ilgili kotaların yeniden düzenlenerek AYKAT kurallarına uyulması üretimi artıracaktır. Balıkçı barınaklarının ve limanlarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Dalgıçların yoğun olarak çalıştığı bölgelerde hastanelerin hiperbarik tedavi yapacak bölümlerinin işler durumda tutulması, sağlık güvencesi olmayanların dalış yapmasının engellenmesi, dalış gemilerinde dalgıçların barınma donanımının sağlanması, limanlarda sosyal imkânların artırılması, dalgıçlığı engelleyecek suç ve cezaların yönetmeliklerde açıkça belirtilmesi ve düzenlenmesi, SUBİS sisteminin derneklerin denetimine açılması gerekmektedir. Avcılık yapılan alanların belirlenmesinde tüm faktörler göz önünde bulundurularak iki yılda bir yenilenmesi birçok sorunu çözebilecek durumdadır. Dalgıçların avcılık izinlerini ilçe tarım müdürlüklerinden alabilmesi için düzenlemeler de yapılmalıdır.

Kalkınma planlarında yer verilerek üzerinde durulan önemli bir konu olan su ürünleri yetiştiriciliği, Türkiye açısından ekonomik potansiyeli gereği genel bir politika olarak benimsenmiştir. Su ürünlerinde sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla doğal kaynakların etkin ve verimli kullanımı, yetiştiricilik ve açık deniz balıkçılığının geliştirilmesi konularını esas almaktadır. Su ürünleri ıslah ve yetiştiriciliği, kaynakların doğru kullanımı, üretimin artırılması, su ürünleri arz talep dengesinin sağlanması, doğal su ürünleri stoklarının korunarak desteklenmesi, yeni istihdamların oluşturulması ve yüksek miktarda döviz girdisi sağlayacak şekilde su ürünleri ihracatının geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir.

Başta Avrupa Birliği üye ülkeleri olmak üzere, komşu ülke pazarları potansiyelinden yararlanılarak ikili veya bölgesel ticari anlaşmalar vesilesiyle dış pazarların geliştirilmesi, sektörün gelişimi açısından son derece önemli bir konudur. Zira AB'ye ihraç edilmekte olan en önemli hayvansal ürün su ürünleridir. Sektörün ticari potansiyelinin gelişmesi açısından, üretim kadar yeni pazar alanlarının oluşturulması da çok önemlidir.

Sucul ekosistemlerin ve ilgili faaliyetlerin iklim değişikliğinin öngörüleemeyen etkilerinden korunabilmesi amacıyla konunun stratejik yönden yaklaşılması doğrultusunda ele alınması, sektörel sürdürülebilirliğin sağlanması gerekmektedir. Bu nedenle, tehdit altında olduğu kesin olan iç su ürünleri üretim faaliyetlerinin değişimlere uygun planlanması, denizlerimizde ve iç sularımızda istilacı türlerin mevcut ve gelecekteki durumlarının belirlenmesi ve sorunlarının çözümüne yönelik çalışmaların birincil paydaşların katılımı ve katkısıyla planlanması hayati önem taşımaktadır.

Su ürünleri sektörüne katkı sağlayacağını düşündüğümüz bu Araştırma Komisyonunun kurulmasını Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak desteklediğimizi bildirir, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Yaşar Kemal'in "Deniz Küstü" diye bir romanı vardır, çok önemli bir romandır. Bu romanda Marmara Denizi'nden bahseder; o dönemde teknelerin böyle kilolarca, yüzlerce kilo, binlerce kilo yakaladığı palamuttan, torikten bahseder; bunların bir kısmını teknelerin ücretsiz olarak halka dağıttığından bahseder. Romanın "Selim Balıkçı" diye bir kahramanı vardır, Hayırsızada'da 15 kulaçta sinariti gördüğünden, sinaritin burnunun önüne olta salladığından bahseder; Hayırsızada açıklarında, o zaman, 15 kulaçla taşlıkta görülebileceği kalitede bir sudan bahsetmiş olur dolaylı olarak. Selim Balıkçının bir yunus ailesi vardır. O dönemde de yunus balıkları yağı için avlanmaya başlamıştır ve Selim Balıkçı kendi ailesi olarak gördüğü yunusları muhafaza etmek için uzun süre mücadele eder. Daha sonra, bu aile bir balıkçı tarafından öldürülür ve Selim Balıkçı hayata küser. Mutlaka okumanızı tavsiye ederim; işin edebî yanı bir tarafa, o döneme ait, çok değil yani 79-80 dönemine ait Marmara Denizi'nin ve boğazların durumu hakkında çok önemli ipuçları da vardır. O zamandan bu zamana çok şey değiştii.

Karekin Deveciyan'dan hiç bahsetmiyorum; hep bahsederim, çok önemli gördüğüm bir Osmanlı Ermenisidir ve Türkiye'de balık ve balıkçılık konusunda yazmış olduğu kült eser nereden nereye geldiğimizi çok açık gösterir. İstanbul Balıkçılar Halinin Müdürüdür Karekin Deveciyan ve balıkların nasıl tutulduğunu, hangi yöntemlerle tutulduğunu, balıkların resimlerine kadar kendi el çizimleriyle yazmıştır bu kitabı ve son derece önemlidir; palamuttan, kılıçtan, balık haline gelen on binlerce tondan bahseder; şu anda bunlar yok.

Değerli arkadaşlar, bu Komisyon önemli bir komisyon kuşkusuz fakat önce şunu tespit etmek gerekir: Türkiye'de balıkçılık sektöründeki sorunların temelinde denizlerin kirliliği gelmekte. Yani denizleri o kadar kirletmiş durumdayız ki bir canlı yaşayabileceği ortamdan uzaklaştırıldığında, bu ortam çeşitli yol ve yöntemlerle kirletildiğinde o canlının oralarda yaşayabilmesi doğal olarak mümkün olmuyor. Müsilaj Komisyonunu kurmuşuk önceki yıl ve Müsilaj Komisyonu uzun toplantılar yaptı. Neticesinde, Müsilaj Komisyonuna katılan milletvekillerinin tümünün ortak görüşü şuydu: Denizler alıcı ortam olarak kabul edilmemelidir. "Alıcı ortam" nedir değerli arkadaşlar? Alıcı ortam "Evsel atıkların, endüstriyel atıkların atılabildiği ortam" anlamındadır yani karada yaşayan insanlar kendi pisliklerini denize süpürürler.

Marmara Denizi büyük bir felaketle yüz yüze geldi ta ki 89'da güney Haliç kolektörlerinin kurulmasıyla İstanbul'un evsel atıklarının denize basılmasıyla birlikte bir süreç başladı ve bu süreç şu anda hâlâ bir biçimiyle devam ediyor. İleri biyolojik arıtmadan filan bahsediliyor ama durum öyle değil yani hem endüstriyel atıklar hem evsel atıklar hem tarımsal atıklar hem meteorolojik kirlenme,

lojistik kirlenme yüzünden Marmara Denizi gerçekten çok kötü durumda, balık türlerinin önemlice bir kısmı ne yazık ki yok. İstanbul ve kentsel atıkların, evsel atıkların yanında bunların en önemli esasen Ergene derin deşarjının taşımış olduğu karışık atığın denizi kirletiyor olması. Bunlar klasik arıtma yöntemleriyle temizlenemeyecek olan, arıtılmayacak olan nitelikte kimyasal atıklar; cıvasından kadmiyumuna, nikelinden kurşununa her şeyi içinde barındıran atıklar ve bu, deniz ekosistemini giderek çok daha olumsuz hâle getiriyor.

Bu bahis uzun, zaman kısa fakat şundan bahsedeyim: “Balıkçıların sorunları” diye anlatıldığında hemen herkesin konuştuğu şey endüstriyel balıkçılığın sorunları yani denize daha fazla nasıl saldırabiliriz? Trol tekneleriyle, devasa teknolojilerle, ufacık bir balığın bile denizin dibinde saklanamayacağı onu görecektir sonar aygıtlarıyla, balık bulucularla denize bir fetih ruhuyla saldırıldığı koşullarda bu denizlerin derdi de bitmez, balıkçılığın derdi de bitmez değerli arkadaşlar. Biz “balıkçılığın sorunları” “balıkçılık sektörünün sorunları” deyince temel olarak küçük ölçekli balıkçılığın sorunlarını anlıyoruz, zaten büyük ölçekli balıkçılığın bir sektör olarak sorunundan bahsetmek mümkün değil. Zira, aslında denizleri bu hâle getiren önemlice faktörlerden bir tanesi, dünyada ve Türkiye’de bu endüstriyel balıkçılık teknelerinin, devasa teknelerin denizi hallaç pamuğu gibi atması meselesidir. O nedenle sorun esasen artık yok olmaya yüz tutan, on binlerce yıllık bir geçmişi olan ve aslında bir sosyal ilişki biçimi, bir sosyal varoluş biçimi olan küçük ölçekli balıkçılığın desteklenmesidir, küçük ölçekli balıkçılığın korunmasıdır. Bunlar aile ölçekli işletmelerdir, yoğun olarak içlerinde kadınlar çalışırlar ve tekne itibarıyla, sayı itibarıyla Türkiye’deki filonun yüzde 90’ını oluştururken balığın ancak yüzde 10 kadarını avlayabilirler. Şimdi, bu kesim yarışmak zorunda kaldığı endüstriyel balıkçılık filolarıyla, tekneleriyle nasıl yarışacak, bu sektörde nasıl var olacak; sorulması gereken soru budur. Mesela bu alanda çok ciddi bir toplumsal cinsiyet sorunu vardır. Kadın balıkçılar çoktur ama mesela bizim 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nda bundan hiç bahsedilmez. 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nda küçük ölçekli balıkçılıktan yani yasak savmak adına bahsedilir ama gerçek çözüm önerileri ne olacaktır, bundan bahsedilmez. Bu yanı sıra aslında yeni düzenlemelerle bundan dört beş yıllık zaman dilimi öncesinde bu kanun restore edilmiş olsa da işe yarayabilir niteliğe sahip değil. Hem deniz kirliliği hem endüstriyel balıkçılığın denizler üzerinde giderek artan baskısı hem de insanların sürekli balık stoklarına saldırı hâlinde olması balıkçılığın başlı başına bir sorun yumağı hâline getirmiş durumda.

Bugün pek çok türden bahsedemiyoruz. Mesela uskumru İstanbul’un alametifarikasıdır normalde, tarihsel olarak bu böyle bilinir; uskumru bulamazsınız İstanbul’da, yakalanmaz çünkü bitti. Hamsi mesela, hepimizin çok sevdiği hamsi; Karadeniz’e akan bütün derelerin önüne HES’ler yapılmak suretiyle bu balıkların varlık koşulları ortadan kalktı. Yalnızca Marmara için söylemiyorum, Türkiye denizlerinin hemen tümünde -kendi seçim bölgem olan Mersin için de bahsedebilirim- olağanüstü bir kirlilik problemi var. Şimdi, bu kirliliğin esas sebebi, daha çok kâr etmek isteyen işletmeler, atığını arıtmak istemeyen işletmeler, mevzuata uygun olmadan daha fazla balık yakalamak için denizi bir savaş alanı gibi gören kapitalist zihniyet. Bunlar yan yana geldiğinde gerçekten bu işin altından kalkılmıyor.

Biz tarımda hep şunu anlatıyoruz Halkların Demokratik Partisi olarak, biliyorsunuz değerli arkadaşlarımız: “Tarımda sorunların çözülmesinin esası küçük ölçekli işletmelerin, küçük ölçekli çiftçilerin desteklenmesidir. Bu desteklenirse hem toprağa daha fazla fayda sağlar hem fosil yakıtlar daha az kullanılır hem kırsal kalkınma söz konusu olur.” diye anlatıyoruz böyle her defasında.

Aynı şey işte küçük ölçekli balıkçılık için de geçerlidir. Balıkçılığın sorunlarını çözmek için anahtar olan halka küçük ölçekli balıkçılığın desteklenmesidir. Evet, birtakım desteklemeler var; devlet 1.200 lira para veriyor, 1.000 lirasını geri alıyor çeşitli harçlarla, şunlarla bunlarla. Mazot desteği var; ya, ulaşabilirsen var. Bunların her biri başlı başına bir problem hâline ne yazık ki gelmiş durumda. O

sebeple, kooperatifçilik temelinde... Bu alanda da çok ciddi sorunlar var. Su kooperatifleri işlevsel hâle getirilemedi bir türlü, getirilmesinin önünde 12 Eylül'den bu zamana kadar kooperatifçilik mevzuatının önüne dikilmiş olan sorunlar var. Kooperatifler mevzuatını mutlaka demokratik bir muhtevaya kavuşturmak ve su ürünleri kooperatifini de bu şekilde her bir üreticinin mutlaka bu kooperatiflerde örgütlenmesini sağlayacak birtakım destekler sunmak suretiyle bu kooperatifleri güçlendirmek lazım, demokratik bir muhtevaya kavuşturmak lazım, toplumsal cinsiyet meselesini mutlaka önemsemek ve burada temel olarak ele almak lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

RIDVAN TURAN (Devamla) - Şimdi, böyle olduğunda yani küçük ölçekli balıkçılık, endüstriyel balıkçılığın karşısında bir denge unsuru hâline gelmeye başladığında yavaş yavaş denizler de islah olmaya başlar. Küçük ölçekli balıkçılık denizleri korur, az girdi kullanır, çok istihdam yaratır, deniz ekosistemine faydalıdır. Şimdi, düşünsenize deniz çayırlarının geldiği hâli, trollerin dibi taramak suretiyle ne türden bir dehşet tablosu oluşturduğunu. Ben balıkçıyım, biliyorum bu alanı yani o trollerin ardından atılan balıklar, “ıskarta” diye tabir edilenler, böyle, parmak kadar karagözler, melanuryalar, orfoz yavruları bilmem neler; bunlara ilişkin bir denetlemenin mutlak suretle yapılması lazım, bu endüstriyel balıkçılığın önüne engeller dikilmesi lazım. Dünün sorunu balıkçılık, balık ürününün artırılmasıydı, daha çok tutmaktı belki; şu andaki temel sorunumuzsa daha az avlanmaktır, ekosistemi daha fazla korumaktır.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Barış Karadeniz.

Buyurun.

CHP GRUBU ADINA BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri burada yalnız bırakmayan SÜR-KOOP'tan değerli kooperatif başkanlarımız, dalgıçlarımız, ASOF Başkanımız, değerli balıkçılarımız, kooperatif başkanlarımız; sizlere de hoş geldiniz diyorum.

1 Temmuz Kabotaj Bayramı'nda Samsun'dan yola çıktık, Hopa'ya geçtik, Hopa'dan Samandağ'a kadar Türkiye'nin 28 ilini, limanlarını, bütün alanları gezdik, sektör taraması yaptık ve bir rapor oluşturduk; geçen de söylemiştim. Balıkçılarımızı, tarım il müdürlüklerini, kooperatifleri, üst birlikleri, üniversiteleri, araştırma enstitülerini, Sahil Güvenliği, balıkhaneleri, su ürünleriyle ilgili malzeme satan yerleri, işleme fabrikalarını, soğuk hava depolarını, nakliyecileri, demircileri, ağ yapanları, üreticileri, sanayicileri, olta balıkçılarını, amatör denizcileri, çevre derneklerini ve dalgıçları tek tek gezdik. Gezerken sadece dinledik, sorduk “Sorunlarımız ne?” diye. Masabaşında oturarak kanun yazmaktansa, yönetmelik çıkarmaktansa sorunları yerinde tespit etmeyi yeğledik. Dinledik ama sorunları dinlerken çözüm önerilerini de aldık. “Bu işi çözecek kişiler, sahadaki kişilerdir.” dedik. Çözüm önerilerini aldık ve bu raporu yazdık. Bu rapor, bence Türkiye'nin su ürünleri sektöründe -belki çocuklarımıza, gelecek nesillerimize yaşatacağımız- önemli roller üstlenmekte.

Ülkemizde 8.333 kilometre kıyı şeridimiz var, inanılmaz bir rakam, 177 bin kilometre akarsuyumuz var; 200 doğal gölümüz, 300 baraj gölümüz, 750 göletimiz, 33 akarsuyumuz var, potansiyel inanılmaz. Türkiye'nin yüz ölçümü 78 milyon hektar, sadece su ürünleriyle ilgilenilen kısım 26 milyon hektar, ciddi bir rakam, Türkiye'de şu anda tarımla eş değer durumda 26 milyon hektarlık alan. Biz ne yapmalıyız? Bence, Türkiye'nin dünyanın en güçlü devleti olması lazım. Maalesef, sorunlarımız o kadar büyümüş ki çığ gibi olmuş, biz araştırma komisyonu kurma gereği duymuşuz.

Şunu da söyleyeyim: Meclisin kapanmasına az kaldı, bu araştırma komisyonunun -böyle hemen oldubitti değil- kısa sürede toplanıp sorunlar tespit edilip çözüm önerilerinin önümüzdeki yasaların içine -3 madde mi olur, 5 madde mi olur- bir an önce girmesi lazım. Anca bu bir başlangıç olur, önümüzdeki süreçte de bu başlangıçla beraber yeni kurulacak Meclisle bu süreç devam eder diyorum.

“Balıkçılarımızın ve su ürünleri sektörünün sorunları” dedik. Çok sorun var, mesela ülkemizde balıkçılık faaliyetleri için belirlenen av mevsimleri ve yasakların bölgesel nitelikli hazırlanmaması, değişen iklim koşullarına göre mevzuatın güncellenmemesi balıkçıları kaçak avcılığa yönlendirmektedir. Yani ne diyoruz? Mevsimler farklılaştı, bölgeler farklı; bir yerde uygulanan bir yerde olmuyor. Mevsimlerle alakalı, özellikle iklim değişikliğiyle alakalı 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu’nun yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Kaynakların etkin kullanımı yönünden kararların alınması, politikaların oluşturulmasında önem arz eden stok değerlendirme çalışmalarına ulusal bir program kapsamında başlanmamış olması, balık stoklarımızı tahmin etme gücü ve aşırı avcılıkla stoklar tükenmektedir. Yok, verilerimiz yok, verilerimiz maalesef yeterince açıklanmıyor. Bunun için de üniversitelerimizin, araştırma enstitülerimizin bir an önce devreye girmesi lazım; bunu tetikleyecek bir çalışma, hükümet çalışması lazım.

Deniz kirliliği... Değerli milletvekillerimizin hepsi bahsetti, deniz kirliliği balıkçılık faaliyetini olumsuz yönde etkilemekte. Evet, denizlerimizin tabanı bitmiş, müsülaj... Eskiden biz ona “kaykay” derdik de burada “müsülaj” oldu. Eskiden derlerdi ki: “Deniz her şeyi yutar.” ama maalesef artık deniz her şeyi yutmuyor, kumaya başladı, balık stoklarımızın azalmasında en büyük etken budur.

Endüstriyel ve evsel atıklar... Vatandaş fabrikasını kursun, işletsin diye o denizden alınan suyun tekrar denize verilmesi, kimyasal ve biyolojik arıtma sistemleri olmadan denize deşarj edilmesi İstanbul’u bitirdi, İskenderun Körfezi’ni bitirdi, Güllük Körfezi’ni sıkıntıya soktu, körfezlerimiz elimizden gitmeye başladı; sonra ne diyoruz? “Suçlu, balıkçı.” Hiç de öyle bir şey yok, suçlu bizleriz; evimizde lavaboya yağ döken, o, çevreyle alakalı kısımda arıtma sistemlerini yapmayan bizleriz. Çevre Komisyonuna bir kanun teklifi gelmişti “Marmara Denizi’ne kıyısı olan illerde hemen endüstriyel atıkları önleyecek biyolojik ve kimyasal arıtma sistemlerinin iki yılda kurulması” diye, kanunlaştırdık; e, diğer yerleri ne yaptık? Cumhurbaşkanıya bıraktık. Niye bırakıyoruz Cumhurbaşkanıya? Oraları da kanunlaştıralım; 28 tane ilimiz var, birçok akarsuyumuz var denize giden, en önemli konulardan biridir.

Süre yetmeyecek, biliyorum ama... Avcılıktan çıkmayı düşünen balıkçılarımıza av tekneleriyle ilgili yeterince destek verilmemesi...

Kanal İstanbul Projesi... Kanal İstanbul başlı başına kanal ihanet projesi gibi. Denizlerimizi bilmeden Kanal İstanbul Projesi’ni uygulamaya kalkarsak biz bir sefer daha sınıfta kalırız.

Ülkemizde fiyat politikası belli değil. Balıkçı balığını tutuyor; çok balık tuttuysa az para, az balık tuttuysa çok para; bu sefer tüketici o fiyattan balık alamaz oldu. Onun için, acil fiyat politikası uygulanması lazım.

1380 sayılı Yasa’nın mağdurları var. 1380 sayılı Yasa’yı oturup baştan aşağı incelememiz lazım; değiştirilmesi, çağımıza uygun bir sisteme dönüştürülmesi lazım.

Denetimsizlik aldı başını gidiyor. Reislerimizin ve tayfalarının sosyal güvenlik sorunu var. Burada çalışan arkadaşlarımız devlet memuru gibi sabah sekiz, akşam beş işe gitmiyor; cumartesi-pazar, hafta sonu yok. Acil bir politika değişimi lazım.

Biz balıkçılar olarak birçok bakanlığa bağlıyız. Nerede ne karar alacağımız, kime gideceğimiz, nasıl bir yöntemle bize geri dönüş olacağı belli değil. 6 metrelik tekne 36 tane belge almak zorunda, hepsi ayrı bakanlıktan. Tek elde toplanması gereken bir durum söz konusu.

Sevgili AK PARTİ milletvekilleri, geçen de söyledim: Et ve Balık Kurumu vardı. Bu “balık” nerede? Bu “balık”ı niye yok ettiniz? Bu balığa düşmanlık niye? Et ve Balık Kurumunu Süt Kurumu... Tamam, ona da ihtiyaç var ama ülkede acilen balık kurumunu oluşturmamız lazım; Komisyonun yapması gereken en büyük şeylerden biri de budur.

Su ürünleri mühendislerimiz var. Açıklama yapıyoruz: “Dünyada yetiştiricilikte ihracat yapan... İşte, 1,5 milyar dolar hedef belirledik.” Ya, su ürünleri mühendislerine biz imza yetkisi vermedik. Dışarıdan gelen ürünlere su ürünleri mühendisleri imza atıyor, biz Türk Hükûmeti olarak kabul etmiyoruz “Hayır efendim, su ürünleri mühendisleri imza atamaz.” diye. Bizim Türkiye’nin ayıbını biz dışarıdan örtmeye kalkıyoruz. Bu kanun teklifinin içine... Ayrıca, yakın bir tarihte su ürünleri mühendislerine yetki kanununu çıkartmamız lazım.

Limanlarımız yok, limanlarımız sıkıntılı. Çiftlikler yaptırıyoruz; lojistik desteklerini sağlamadan, limanları oluşturmadan biz bunları yaptırıyoruz; balıkçılarla vatandaşları karşı karşıya getiriyoruz. İlk başta planlı olmak lazım ve ölçekli olmak lazım. Planlı ve ölçekli olmadığımız sürece bizim başımıza daha çok işler gelecek diye düşünüyorum.

İşleme, paketleme, depolama tesislerinde hijyen sorunumuz var. Ülkemizde ithalatı yapılan su ürünlerinin denetimsizliği en büyük sıkıntı, tüketiciye gidiyor. İthalat yapıyoruz, denetimsiz salıyoruz; bu, tüketiciye gıda olarak gidiyor ve dönüşünde de kanser olarak geri dönüyor.

AR-GE ve destek birimlerimizin olması lazım. Bakın, burada -süremiz azaldı- dalgıçlarımız var, bugün 4 bin dalgıçımız var, ağlıyorlar “Ne olacak bizim hâlimiz? Eve ekmeğe götüremiyoruz.” diye. Niye düşünmüyoruz bunları? Oturalım, Komisyonda bunları tartışalım. Bir an önce çözüme ulaştırmamız gereken durumlar var.

Destek ve hibeler yetersiz. Var ama evi olmayan, tapusu olmayan adama hibe verilmiyor. Kıyı balıkçımız mağdur. Destek var, destek 1.200-1.500 lira, bu ülkede şu anda balıkçımızın durumunu düzelterek bir hâlde değil, gerçekten de onu istemez hâle geldiler ya. Çok köklü önlemler almamız gerekir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Kotaların adil dağıtılmasıyla ilgili acil bir çalışma yapmamız lazım. Niye herkes şikâyetçi? Ben bugün balıkçı arkadaşlarımıza sordum, “Mutlu musunuz?” dedim. Bir arkadaşımız dedi ki: “Evet, mutluyuz.” “Ben soruyu yanlış sordum size, özür dilerim. Ben de balıkçıyım, ben de mutluyum.” dedim. Ama bu sistemde, daha doğrusu sistemsizlikte umutsuz arkadaşlar, umutsuzuz. Bakın, herkes buraya umut ışığı var diye geldi. Belki ekonomisi olmayan, geleceğini göremeyen, yarınının ne olacağını bilemeyen arkadaşlarımız bugün sizlerden aldığı bir umut ışığıyla burada bizlerle beraber. Lütfen, yarın bunu kulak arkası yapmayalım. Üç yıldan beri bu sektörle uğraşıyoruz. Bunu kulak arkası yaparsak hepimiz üzülrüz, siz daha çok üzülrünüz.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Balıkçı barınaklarını kooperatiflere devretsinler.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Birçok sorun var, bunları Komisyonda tartışacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Süre vermezsiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Genelde vermem biliyorsunuz ama sözlerinizi tamamlamanız için ek süre veriyorum.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Teşekkür ederiz.

Bu yapılan çalışmanın sonucunda bunu araştırma komisyonuna döndüren arkadaşlarımızın hepsine teşekkür ederiz.

Meclis seçime gidiyor, burada 600 milletvekiliyle öyle ya da böyle bir dönem geçirdik, hepsine teşekkür ediyorum. Yani bu Komisyonun işlevselliği kısa süre için olacak ama çok şeyler başaracağımıza inancım tam. Bunu yakın bir tarihte göreceğiz.

Ben balıkçı kentinden gelen bir milletvekili olarak bütün Sinoplu hemşehrilerimi ve Türkiye'deki bütün balıkçılarımızı tekrar selamlıyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın İsmail Emrah Karayel.

Buyurun Sayın Karayel.

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL EMRAH KARAYEL (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, burada bizleri izleyen balıkçılarımızın kıymetli temsilcileri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli milletimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşadığımız deprem ve sel afetlerinden dolayı hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara da acil şifalar diliyoruz.

Evet, bugün, karşınızda su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilir kullanılması, korunması, buralardan elde edilen gelirlerin artırılması, su ürünleri yetiştiricilerinin ve avcılarının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin tespiti için araştırma komisyonu kurmak üzere bulunuyoruz. Bu komisyon, aslında, grupların anlaşmasıyla depremin olduğu hafta kurulacaktı ama deprem olduğu için bugüne kadar gecikti. Tabii, su ürünleri yetiştiricilerinin, balıkçılarımızın, avcılarının sorunlarının araştırılması bizim için yeni bir konu değil çünkü biz Su Ürünleri Kanunu'nda yaptığımız değişiklik sürecinde de gene burada konuşma yapan konuşmacıların birçoğuyla birlikte bu süreçte de sektör temsilcilerini, yetiştiricileri, balıkçıları, akademisyenleri ve bütün paydaşları dinledik. Bir yandan, balıkçılığın ve su ürünlerinin sürdürülebilir bir şekilde devam etmesi önemliken öbür yandan, avcılık faaliyeti yapanlar açısından gelirlerinin sağlanması ve yetiştiricilik faaliyetlerinin de düzgün şekilde ve aynı zamanda ekonomi için gerekli olan boyutlarda da devam etmesinin sağlanması gerekmektedir.

Tabii, 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla Su Ürünleri Kanunu'muz yürürlüğe girdi. Bu kanunun kanunlaşması sürecinde özellikle bize ifade edilen hususlardan bir tanesi kaçak ve yasa dışı avcılıktı. Bugün ben memnuniyet duydum, konuşmacılarımızın hiçbiri kaçak ve yasa dışı avcılıktan bahsetmediler çünkü o kanun sayesinde, Kabahatler Kanunu'yla gerçekleştirilen uyum sayesinde yasa dışı avcılık yapan yani ruhsatsız avcılık yapan kaçak teknelere el konulması ve bunların belli şartlar dâhilinde imhası düzenlendi ve bu kapsamda 550 kaçak teknenin mülkiyeti kamuya geçirilmiş oldu.

Tabii, sektörden bahsederken “avcılar” ve “üreticiler” diye ayırmamız lazım. Avcılardan bahsederken endüstriyel avcılar, 12 metre altı küçük teknelerle avcılık yapan avcılar ve aslında amatör avcıları da gene bu kapsama dâhil etmek lazım. Bu sayıları incelediğimizde, amatör avcıları ve küçük ölçekli teknedeki avcıları incelediğimizde aslında insanlarımız tarafından denize çok büyük bir ilginin olduğunu da bir kez daha görüyoruz. Üretim tesisleri bakımından “denizlerdeki üretim tesisleri” ve “iç sulardaki üretim tesisleri” şeklinde bir ayırım yapmak da gene konunun anlaşılması için önemli. Bu kapsamda, milletvekili olduğum Kayseri şehriden de özellikle bahsetmek istiyorum. Tabii, Kayseri, belki konunun içinde olmayanlar tarafından çok bilinmez ama ülkemizdeki yavru alabalık üretiminin büyük bir kısmını yapan bir şehir, dolayısıyla su ürünleri anlamında da gene kafes ve üreticilik anlamında da önemli şehirlerimizden bir tanesi.

Avcılık anlamında endüstriyel avcılıkta da özellikle Su Ürünleri Kanunu'nun yapım sürecinde kaçak trol avcılığından -biraz önce de bahsedildi- özellikle bahsedilmişti. Su Ürünleri Kanunu'nda Marmara Denizi'nde trol avcılığının yasaklanması düzenlendi ve Marmara Denizi'nde kaçak trol avcılığı yapan teknelere özellikle el konuldu. Bizleri burada izleyen ve ekran başında izleyen temsilciler arasında eminim Marmara Bölgesi'nde avcılık yapanlar vardır ve onlar da aslında bunun yapılmasıyla birlikte, bu düzenlemeyle birlikte bu bölgelerdeki balık popülasyonunun ve çeşitliliğinin artmaya başladığını bize ifade edeceklerdir. Çünkü biz de sektör temsilcileriyle görüştüğümüzde özellikle çok nadir görülen türlerin daha fazla sayıda görülmeye başladığını ve hiç görülmeyen türlerin de yavaş yavaş denizlerimizde ortaya çıkmaya başladığını biliyoruz. Sadece iki yıl içerisinde bu kadar bir gelişme olduysa inşallah, bunun uygulanmaya devam edilmesiyle birlikte daha güzel gelişmeler olacağını düşünüyorum.

Evet, kaçak avcılığın önlenmesi son derece önemliydi. Gene, ışıkla avcılığın önlenmesi de bence önemli konulardan bir tanesiydi. İstilacı türlerle mücadele Su Ürünleri Kanunu'nda düzenlenen hususlardan bir tanesiydi ve sadece balıkçılık anlamında değil, diğer türlerle de bunların üretiminin ve avcılığının da düzenlemeye bağlanmış olması son derece kıymetli.

Yetiştiricilik anlamında dünyada 18'inci sıradayız, Avrupa Birliği ülkeleri arasında 1'inci sıradayız. Yetiştiricilik, aslında, belki de avcılık anlamında sularımız üzerindeki, denizlerimiz üzerindeki baskıyı azaltacak unsurlardan bir tanesi çünkü daha kontrol edilebilir, daha öngörülebilir ve gene, aynı şekilde ihracat marifetiyle de ülkemize ciddi ekonomik gelir sağlayan bir sektör. 2002 yılında, AK Parti iktidara geldiğinde sadece 61 bin ton olan üreticilik şu an yarım milyon tonunun üzerine çıktı. Aynı şekilde, bununla doğru orantılı olarak da bu sektörde istihdam sayısı son derece ciddi şekilde arttı. Bunun ülkemize 2022 sonunda getirdiği döviz 1,7 milyar dolar dolayısıyla ihracat anlamında da yetiştiricilik, ülkemizin önemli kalemlerinden bir tanesini oluşturuyor. Tabii, bu yetiştiricilik sayesinde artık Türk somonu, Türk levreği markaları dünyada bir marka olarak ve istenme anlamında da Türk somonu ve Türk levreği olarak istenmeyi ortaya çıkardı. Bakıldığında, Japonya, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği üyesi ülkelere yetiştiricilik neticesinde ciddi şekilde bir ihracatımız söz konusu, Rusya da bu ülkelerin önemlilerinden bir tanesi. Bu anlamda bunu da ortaya koymuş olmak kıymetli. Biraz önce de bahsedildi, kılıç, orkinos ve kalkanla ilgili kotaların artırılması da önemli.

Tabii, biraz önce de bahsettiğim gibi, Su Ürünleri Kanunu oluşturulurken nasıl bütün paydaşlar dinlendiyse inşallah bu Komisyonda da gene bütün paydaşlar dinlenecek; hem işin akademik tarafı akademisyenlerden hem balıkçılık tarafı endüstriyel balıkçılardan, küçük ölçekli balıkçılardan, amatör balıkçılardan dinlenecek; yetiştiricilik tarafı sektör temsilcileri tarafından dinlenecek ve işin çevre boyutu da son derece önemli olduğu için ki şu an su ürünleriyle ilgili denizlerde yaşadığımız belki de sıkıntıların başında çevre kirliliği kaynaklı sıkıntılar gelmekte dolayısıyla gene çevreyle ilgili de sürecin tarafları, konunun tarafları dinlenecek.

Yine, bunların hepsini anlatırken -bizi burada dinleyen balıkçılarımız da var, ekran başında dinleyen sektör temsilcileri de var- bunları sadece "Her şey tamam, hiçbir eksiklik yok." anlamında anlatmıyorum, mutlaka her şeyi tamam yapsanız bile zaman içerisinde ortaya çıkan ihtiyaçlardan dolayı, değişikliklerden dolayı mutlaka eksiklikler vardır. Nasıl ki Su Ürünleri Kanunu'nda zamanın ihtiyacına karşılık verdik ve bu eksiklikleri gidermeye çalıştık, nasıl ki yönetmeliklerde talepler dikkate alındı ve Bakanlık tarafından bununla ilgili yapılan düzenlemelerde değişiklikler yapıldı, ortaya çıkan ihtiyaçlar ve eksikliklerin giderilmesi için de bu komisyonumuzun çalışmalarının ben son derece kıymetli olacağına, yol gösterici olacağına inanıyorum.

Sürecin taraflarından, belki de su ürünleriyle ilgili sıkıntıların sebeplerinden bir tanesi gene çevre kirliliği. Bu anlamda ben Müsilaj Komisyonunun bir üyesi olarak bu çalışmalara da Müsilaj Komisyonu çalışmalarına da fiilen katıldım. Müsilaj Komisyonu çalışmaları sırasında gördüğümüz en önemli şeylerden bir tanesi şehirlerin denizler ve sular üzerine evsel ve endüstriyel kaynaklı atıklar marifetiyle oluşturmuş olduğu baskıydı. Bu anlamda ciddi bir arıtma tesisi, biyolojik, ileri biyolojik arıtma tesisi yapımına ihtiyacımız var. Denizlerimizin ve sularımızın kirliliği ne kadar azalırsa -Müsilaj Komisyonunun neticesinden, raporundan ortaya çıkan, anladığım, hatırladığım kadarıyla sizlerle paylaşmak istiyorum- sadece müsilaj anlamında değil deniz ve iç sulardaki ekosistemin devam edebilmesi, sürdürülebilir olması anlamında da son derece önemli etkiler oluşturacaktır diyorum.

Burada diğer parti temsilcilerinin ifade ettiklerinin hepsini not aldım. İnşallah kurulacak olan komisyonda bunları tekrar değerlendireceğiz, detaylı şekilde değerlendireceğiz. Bu Komisyonun raporu neticesinde de inşallah...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın sözlerinizi.

İSMAİL EMRAH KARAYEL (Devamla) - Tabii, önümüzde kısa bir süre var, bu süre içerisinde bu raporu ortaya ne kadar çıkarabileceğiz, bunu bilmiyoruz ama bunun güzel bir başlangıç olduğunu düşünüyorum. Partilerin bir araya gelmesinin bu işin çözümüyle ilgili önemli bir irade ortaya koyduğunu düşünüyorum ve inşallah bu kısa sürede başlayacak süreç belki de önümüzdeki 28'inci Dönemde gene bir araştırma komisyonu olarak gruplar tarafından değerlendirilecek ve devam ettirilecektir ama başlamış olmasının son derece kıymetli olduğunu, sizleri dinleyecek olmanın son derece kıymetli olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Meclis, bu işlerin ifade edilmesi, ortaya konulması için son derece önemli. Bu işleri yaparken de bütün partilerin birlikte bu işe irade koymuş olmasının son derece önemli olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum. Buradaki ortak irade, ekranları başında ve burada bizleri izleyen sektör temsilcilerinin sıkıntılarının ortaya konulması ve çözülmesi anlamında son derece kıymetlidir diyor, tekrar Komisyonumuzun hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Meclis araştırması önermeleri üzerinde birlikte yapılan görüşme tamamlanmıştır.

Şimdi, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, biz çoğunluktaız, kaç kişi AK PARTİ’de şu anda? 8. Kabul, güzel, iyi(!)

BAŞKAN – Sayın Tanal, siz gelene kadar huzur içinde çalışıyorduk, hoş geldiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, huzur için geliyoruz zaten, mutluluk için geliyoruz, bereket için geliyoruz.

BAŞKAN – Meclis araştırmasını yapacak komisyonun 21 üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun çalışma süresinin, başkan, başkan vekili, sözcü ve kâtip üyenin seçimi tarihinden başlamak üzere üç ay olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun gerektiğinde Ankara dışında da çalışabilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sıraya alınan Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyışleri Komisyonu Raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- 1.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 422) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 422 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle, teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde ilk söz İYİ Parti Grubu adına Sayın Fahrettin Yokuş'un.

Sayın Yokuş, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, Isparta Eğirdir Gölü kuruyor, siz onunla ilgili ne gibi bir çalışma yapıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Tanal, biraz hava alın isterseniz.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

41 maddeden oluşan Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bir torba kanundur. Bu teklif, tarım orman, at yarışları, kadastro ve madenlerle ilgili düzenlemeleri kapsamaktadır. Bu kanun teklifinin Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonundaki görüşmelerinde Tarım ve Orman Bakan Yardımcımız Ebubekir Gizligider “Tarımda bir sürdürülebilirlik tehlikesi, ürünün sağlıklı bir şekilde gelecek nesillere aktarılması riski söz konusu. Artık, üreticinin değil kâr etmesi, hangi yıl hangi zararı edeceğinin hesaplandığı bir sürece girdik.” dediler. Bakan Yardımcısının bu sözleri aslında her şeyi ortaya koymaktadır. Bu ifadeler, yirmi yıllık AK PARTİ iktidarının başarısızlığının bir göstergesidir; tarımı ihmal ettiklerinin ve üreticiyi mağdur ettiklerinin acı bir itirafıdır. Beceriksizliklerini, tarıma şaşı bakışlarını bu yasa teklifiyle de maalesef sürdürüyorlar. Diyorlar ki: “Üretim planlaması yapmalıyız, ürün tercihini çiftçiye bırakmamalıyız.” Bakanlık olarak, ürün planlamasına uymayan çiftçileri cezalandırmalıyız yani sopalamalıyız! Ülkeyi yönetenlere bakın, şaka gibiler; üreticiyi teşvik etmek yerine cezalandıracaklarını söylüyorlar, gerçekten şaka gibiler. Elbette, Türkiye tarımda üretim planlamasına geçmelidir, yirmi yıldır tarımda üretim planlaması dahi yapamayanların giderayak getirdikleri bu düzenlemenin hiçbir kıymetiharbiyesi yok çünkü az kaldı, yolun sonu görülüyor.

Değerli milletvekilleri, Tarım ve Orman Bakanlığı bu teklifle Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olup tarımda üretim yapanların yüzde 63 oranında olduğunu yani hâlâ yüzde 37 oranında kaydı olmayan çiftçilerin olduğunu ifade ederek diyor ki: “Yeni bir kayıt sistemine geçsin Bakanlık, böylece tüm çiftçilerimizi kayıt altına alalım.” Adama sorarlar: Yirmi yıldır neredeydiniz, uykudan yeni mi uyandınız? Günaydın AK PARTİ'liler, günaydın! Yirmi yıldır bunu yapamayanlar yani ÇKS'yi bile,

(*) 422 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

çiftçi kayıtlarını bile tescillemeyenler şimdi diyorlar ki: “Bunu yapacağız.” Başka ne yapacağız diyorlar? Bu yasa teklifinin hedeflerinden biri de vatandaşların özel mülkiyetinde bulunan ve üst üste iki yıl ekilmeyen tarım arazilerinin kiraya verilerek üretimin artırılmasıymış. Kim kiraya verecek? Tarım Bakanlığı vermiş. Bir kez daha ifade etmeliyim ki aslında bu teklifle siyasi iktidar yirmi yıllık tarıma şaşı bakışını tescillemiş oluyor. İktidarları sürecinde tarım arazilerinin yüzde 16’sına konut yapanların, tarım alanlarında madenlere izin verenlerin şimdi ekilmeyen tarım arazilerini üretime kazandırmak için harekete geçmeleri onlar adına gerçekten büyük bir utanç vesilesidir. Yirmi yıl boyunca tarımsal arazilerimize konut yaparak şehirlerimizi büyüttüler, birinci sınıf tarım arazilerine ekin ekmek yerine beton ektiler, beton diktiler, bina diktiler.

Kahramanmaraş merkezli yaşadığımız büyük depremde 11 vilayetimizde binlerce bina yıkıldı, on binlerce vatandaşımız enkaz altında can verdi. Depremle ilgili çalışmalar yapan bilim insanları, son yaşadığımız büyük deprem felaketinde yıkılan binaların yüzde 60’ının tarım arazilerine yapılan binalardan oluştuğunun tespitini yaptılar. Tarım arazilerine konut yapılmasına izin verenler, Hakk’a uğurladığımız binlerce vatandaşımızın vebali vallahi de sizlerin üzerindedir, billahi de sizlerin boynunuzdadır. Ülkemizi derinden sarsan bu büyük felaketin yarası henüz taptazyken, milletimiz depremin yaralarını sarmaya devam ederken alelacele Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sert Kabuklu Meyveler Uygulama ve Araştırma Merkezimiz de talan edilmeye başlandı, dünyada en önemli 3 ceviz geninin bulunduğu bu kıymetli alana TOKİ konut yapmaya başladı. Yetkililer yapılaşmaya açılan ve ağaçların söküldüğü alanın kumlu ve çakıllı bir arazi olduğunu, yanından dere geçtiğini ve alanın bir kısmının doldurma alan olduğunu belirtiyorlar. Yani inşaatı uygun olmayan çakıllı ve kumlu bir alana inşaat yapıyorlar. İktidar bizi aslında hiç şaşırtmıyor, deprem de olsa felaket de olsa yine rantiyeci, yine hak hukuk tanımayan yönetim anlayışlarını maalesef sürdürüyorlar.

Bu hususta iki örnek de memleketim Konya’dan vermek isterim. Konya’mızın merkez Karatay ilçesinde bulunan Bahri Dağdaş Uluslararası Tarım Enstitüsünün birinci sınıf arazileri parsel parsel konuta açıldı. 2014 yılında Bahri Dağdaş’tan koparılan bin dekar alana şehir hastanesi yapıldı, kalan arazi ise Konya Büyükşehir Belediyesine devredildi, Belediye buraları parsel parsel pazarlıyor. Bununla da yetinmediler, 2021 yılında yine Bahri Dağdaş’a göz diktiler. Orada biz tohum üretiyorduk, orada tohum ıslahı yapıyorduk ama uluslararası statüde olan, dünyanın önde gelen ve ülkemizin bir numaralı tarım kompleksinin 1.300 dönümünde de Tarım ve Orman Bakanlığı Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına verdi, oraya da konut yapacaklar. Artık o arazilerde tohum ıslahı yapamayacağız, hâlbuki biz Türkiye tohumunun yüzde 40’ını buradan üretiyorduk, buradan elde ediyorduk.

Bir başka garabet uygulamalarında ise İlgin ilçemizin Çavuşçugöl Mahallesi’nde yüzlerce dönüm birinci sınıf tarım arazisine Cumhurbaşkanlığı acele kamulaştırma kararnamesiyle el koydular ve buradaki birinci sınıf tarım arazileri elimizden çıktığı gibi, hemen köyün bitişiğinde olan yani Çavuşçugöl köyümüzün bitişiğinde olan bu tarım arazileri elimizden çıkmakla kalmadı, maalesef köylülerimiz de zehirlenmeye başladılar. Ancak siyasi iktidarın; köylü zehirlenmiş, vatandaş ölmüş, hiç umurlarında değil; birinci sınıf toprak arazileri yok olmuş, hiç umurlarında değil. Onlar için dert rant, dert para; toprak filan kıymetli değil. Ve biz buradan diyoruz ki: Gözünüzü toprak doyursun ağalar.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin 10’uncu maddesinde madencilik faaliyeti sona eren orman arazilerinin inşaat, hafriyat ve yıkıntı atıklarıyla doldurulması görevi belediyelerdeyken özel sektöre açılması kabul edilebilir bir durum değildir.

İlgili teklifin 12’nci maddesinde devlet ormanlarının kesilmesiyle ilgili damgalama veya işaretleme göreviyle ilgili, Bakanlık personeli yerine özel şirketlere devrin önu açılmak istenmektedir. Bu düzenleme ormanlarımızın talan edilmesinin önünü maalesef açacaktır.

Kanunun 29'uncu maddesinde 3 hektardan küçük, özel orman statüsündeki alanların özel orman sayılmaktan çıkarılması ranta, yeni yapılaşmaya yol açacaktır. Bu düzenleme kanun metninden mutlaka çıkarılmalıdır. Ormanlarımızı yok etmeyiniz. Ama önemli değil, bu kanun çıksa da yolun sonu görülüyor; iki ay sonra nasıl olsa yoksunuz.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinin 18, 19 ve 20'nci maddeleri 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 22'nci maddesine aykırıdır. Bu madde "Kadastro bir sefer yapılır, ikinci kadastro yapılsa dahi bütün hükümleriyle geçersizdir." diyor. Burada söz konusu maddelerle bazı ormanlık alanlar orman dışına çıkarılmak isteniyor; yine rant, yine rant, yine rantıyeci iktidar.

Ormancılıkta, başta havza bazlı olmak üzere, havzayı ve bölgeyi koruyan geniş ölçekli çalışmalar yapılmalıdır. Orman havzalarıyla ilgili bir temel kanuna ihtiyaç elbette vardır; Millet İttifakı'nın iktidarında, inşallah, hem su kanunu ve hem de orman havzaları kanununu elbette çıkaracağız.

Değerli milletvekilleri, bu kanun teklifinde tarımla ilgili getirilmek istenen düzenlemeler aslında yirmi yıllık AK PARTİ iktidarına ayna tutuyor, beceriksizliklerine ayna tutuyor, iş bilmezliklerine ayna tutuyor, daha önemlisi bu kanun teklifi iş bilmezliklerini ve öngörüsüzlüklerini maalesef tescilliyor. Giderayak tarımda pansuman tedbirler getirmeye çalışıyorlar, onu da beceremiyorlar. Sık sık Tarım Bakanları değişiyor ancak tarım üretiminde çiftçi memnuniyeti her yıl azalıyor. Türkiye'de 9 kamu ve özel banka tarafından kurulan Kredi Kayıt Bürosu tarafından her yıl yapılan Türkiye Tarımsal Görünüm Saha Araştırması anketine göre, 2019 yılında çiftçi memnuniyeti tarımda yüzde 36 iken bu oran 2022 yılında yüzde 22'ye kadar düşmüştür. Yani bunun anlamı şu: Tarımla, besicilikle uğraşan vatandaşlarımızın yüzde 78'i ürettiğinden memnun değil, kazancından memnun değil.

Değerli milletvekilleri, çiftçinin, besicinin bankalara ve Tarım Krediyeye borçları her yıl artarak devam ediyor, katlanarak artıyor. Ocak 2023 itibarıyla çiftçi borçları 348 milyar liraya dayanmıştır. Önceki Tarım Bakanı çıkıyordu, diyordu ki: "Afrika'da, Sudan'da tarım yapacağız." Şimdiki Tarım Bakanı da diyor ki: "Güney Amerika'da, Venezuela'da tarım yapacağız." Ülkemizde tarım arazilerinin üçte 1'i ekilmiyor; çiftçi, üretici toprağına küsmüş ama iktidarın umurunda değil. Öyle bir zihniyetle yönetiliyoruz ki bir Tarım Bakanı çıkıyor, tarım ürünleri ithalatıyla ilgili "Paramız var ki alıyoruz." diyor. Bir diğeri ise "Şanlıurfa sel felaketinde 15 kişi öldü ama toprak yağmura doydular" diyor. Aslında bu, ucube sistemin, tek adam yönetiminin bir tezahürü. Sistem ucube olunca Bakanları da ucube Bakanlardan oluşuyor ne yazık ki.

Türkiye İstatistik Kurumu, Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi'nin yıllık bazda yüzde 143 oranında arttığını açıkladı. Tarım ürünleri tüketici fiyatları da TÜİK'e göre şubat ayı itibarıyla yüzde 70 oranında artış göstermiştir. Cumhurbaşkanının talimatıyla halka kârsız satış yapan Tarım Kredi Kooperatifleri marketlerinde ramazan gıda paketi fiyatı bir önceki yıla göre yüzde 90 oranında artırıldı. Bir de bu kurum kâr etseydi fakir fukaranın hâli ne olacaktı? Yani şu tabloya bakar mısınız? Gıda ürünlerinde yüzde 90'larda artış var, gıdanın girdi ürünlerinde, girdi fiyatlarında yüzde 143 artış var. Acaba dünyada bu durum nasıl? FAO'nun yani Uluslararası Gıda Örgütü'nün verilerine göre dünyada gıda fiyatları on bir aydır düşmeye devam ediyor, şubat ayı itibarıyla yıllık düşüş yüzde 8,1 oranında gerçekleşmiş. Bu veriler gösteriyor ki ülkemizde yönetim beceriksizliğinin, yanlış tarım ve ekonomi politikalarının bedelini halkımız yoksullaşarak ödüyor. Yani şunu demeye çalışıyorum: Ülkemizde gıda fiyatları yüzde 100'e yakın artıyor ama dünyada yüzde 8,1 eksiye gidiyor. İşte "AK PARTİ yaparsa iyi yapar." denilen AK PARTİ mucizesi böyle bir şey.

Değerli milletvekilleri, Millet İttifakı olarak, 30 Ocak 2023 günü Ortak Politikalar Mutabakat Metni'ni imzaladık; 6 Genel Başkanın Türk kamuoyuyla paylaştığı bu metinde, ülkemiz için her alanda en ince ayrıntısına kadar müşterek görüşler ve politikalar yer almıştır. Bu görüşler ışığında,

Tarım ve Orman Bakanlığını “Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı” olarak yeniden yapılandıracağız. Bakanlık personelinin, özellikle il tarım müdürlüklerini kayıt ve veri takipçisi pozisyonundan çıkarıp sahada etkin çalışan bir yapıya kavuşturacağız. Her beş yılda 1 tarım ve hayvancılık sayımı yapacağız. Türkiye tarım ve veri bilgi sistemini kurarak hayvan kayıt, süt kayıt, çiftçi kayıt gibi tüm veri tabanı uygulamalarını entegre edeceğiz. Tarımsal destekleri, üretimi ve verimliliği esas alan, havza bazlı, bölgeler arası farklılıkları gözetim, sürdürülebilir ve etkin bir biçimde uygulayacağız. Tarım, su ürünleri ve ormancılıkta kullanılan üretim araçları ve makineler için mazotta ÖTV yükünü kaldıracaktır. Çiftçilere kullandığı gübre maliyetinin yüzde 50’sini destek olarak geri vereceğiz. Çiftçilere kullandığı tohum maliyetinin yüzde 50’sini destek olarak geri vereceğiz. Tarımda indirimli elektrik tarifesi uygulayacağız. Tarımda çalışan kadın ve 30 yaş altındaki gençlere sosyal güvenlik prim desteği sağlayacağız. Çiftçimizin tarım BAĞ-KUR prim ödemelerini hasat sonrası faizsiz ödenecek şekilde planlayacak ve sağlık güvencesinden faydalanmalarını sağlayacağız. Mazot, gübre, yem ve tohum gibi girdi desteklerini çiftçi tarlasını sürmeden, süt sağılmadan, besi hayvanı kesime gitmeden önce verecek, diğer destek ödemelerini üretim sonrası doksan gün içinde ödeyeceğiz. Çiftçilerimizin bankalardan ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden kullandıkları kredinin faizini silip yeniden yapılandıracağız. Zirai kredilerin geri ödeme takviminin hasat dönemine göre belirlenmesini sağlayacağız. Çiftçilerimizin traktör, biçerdöver, tarım makineleri gibi tarımsal üretim araçlarının ve canlı hayvan varlığının hiçbir şekilde haczedilmemesini sağlayacağız; hacizleri kesinlikle durduracağız. Hayvancılıkla uğraşan ancak mali gücü yeterli olmayan ailelere hibe, ucuz kredi ve TİGEM aracılığıyla ucuz damızlık hayvan desteği sağlayacağız. Köylerimizde sosyal yaşam alanları kuracağız. Köy okulları ve sağlık ocaklarını yeniden açacağız. Ziraat mühendisi, veteriner hekim, ziraat teknikeri gibi en az bir teknik personeli üretim desenine göre bir köyden sorumlu tutacağız. Bu ve daha birçok konuda mutabakat metnindeki projelerimizi mutlaka hayata geçireceğiz.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ iktidarının ülkemizi getirdiği bu garabet düzenden kurtulmak için İYİ Parti olarak projelerimiz de hazır. Milletimiz hiç merak etmesin, iki ay sonra milletimiz huzura kavuşacak, zincirlerini kırarak ve rahat bir nefes alacak. Yıllardır yanlış tarım ve ekonomi politikalarıyla çiftçimiz tarım maliyetleri altında ezilmeye terk edildi; milletimiz ise bu bereketli topraklara rağmen ete, sebze, meyve ve bakliyata ulaşamaz hâle geldi. Buna artık izin vermeyeceğiz; İYİ Parti olarak bizler, kuraklık ve iklim değişikliğinin de etkisiyle her geçen gün daha da büyüyen -yaklaşan- gıda krizinin başta çiftçimiz olmak üzere, bütün milletimiz için yaratacağı felaketi görerek buna ilişkin tüm tedbirleri gecikmeksizin olarak hayata geçireceğiz. Bugün gittikçe derinleşen ekonomi, gıda ve iklim kriziyle en hızlı ve en etkili baş etme yöntemi tarımsal ekonomi politikalarıdır. Bu konu ülkemiz ve milletimiz için hayati önemdedir. Tarım ve besicilikte üretim planlamasıyla birlikte alım garantisine geçeceğiz; çiftçimiz ne ekeceğini, ne kadar ekeceğini, ne kadar maliyetle ekeceğini ve ne kadara satacağını bilerek artık nefes alacak. Öncelikle, tohum tarlaya düşmeden, süt sağılmadan ürünün maliyeti, artı kâr miktarı ilan edilecek, çiftçimiz kazancını önceden bilecek, hesabını yapabilecek. Tarımda asıl amacımız, çiftçinin ürettiği ürünün piyasada gerçek değerini bulması, hak ettiği fiyatı almasıdır. Bunun için kazanç odaklı yeni bir model kuracağız; çiftçi ister süt ister fındık üretsin, ürettiği ürünün fiyatını önceden bilecek, asla belirsizliğe mahkûm olmayacak. Bunun için de önceden fiyatı bileceği eşik fiyat, fiyatın alt ve üst sınırlarını belirleyen müdahale fiyatı, sattığı ürünün eşik fiyatından daha fazla para ettiği zaman alacağı fark fiyatı...

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti olarak bizler, koşullar her ne kadar olumsuz olursa olsun çiftçimizi döviz kuruna asla ezdirmeyeceğiz çünkü milletimizin hep birlikte refah içinde yaşayabilmesinin ön koşulu, temel gıdalara hiç maddi endişe duyulmadan erişilebilmesini sağlamaktır. Bugünkü ekonomik sıkıntılardan hem gıda hem ham madde fiyatlarının herkesin erişebileceği seviyelerde tutulabilmesi için devlet desteklerinde tarımın öncelikli olması gerektiğine inanıyoruz. Çiftçimiz destek primlerini zamanında ve yerinde hesabında bulacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye'nin sahip olduğu en önemli zenginliklerden biri olan biyolojik çeŐitlilik hem iklim krizi hem de insan kaynaklı sebeplerden zarar görmektedir ancak bu durumu tersine çevirmek mümkündür. Uluslararası biyoçeşitlilik ve gen kaynakları merkezini kurarak yurt dışına çıkarılan gen kaynaklarımızın geri getirilmesi için harekete geçeceğiz. Böylece "Atatürk Orman iftliği Tarım Bilimleri Akademisi" teknolojik ve bilimsel çalışmalarla büyük bir tarımsal teknoloji ss hâline getirilecektir. Tarım alanında Tarım 3.0 ve 4.0 hedefimize de bizi bu akademi taŐıyacak. Akademi, ğrenim görmek, araştırma yapmak isteyenlere, fikir ve keŐif sahiplerine, tarımsal üreticilere ve tarım alanında bilimsel çalışma yapmak isteyenlere gerekli ortamı, kaynağı ve imkânları sağlayan öncelikli bir kurum olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime altmıŐ dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.34

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ**KÂTİP ÜYELER: Enez KAPLAN (Tekirdağ), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

422 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Evet, gruplar adına şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Hasan Kalyoncu konuşacak.

Buyurun Sayın Kalyoncu.

MHP GRUBU ADINA HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlarım.

Kanunda öngörülen kenevirin yaprak ve çiçeklerinin kullanımıyla ilgili değişimi 2019 yılında gündeme getirmiş ve kullanılması gerektiğini ifade etmiştik. Bunun yanında kenevirde yararlanma alanlarının da artırılması gerekmektedir. Kenevirin kullanım alanları göz önüne getirilirse ülke için stratejik önem taşıdığı hemen anlaşılmaktadır. Sanayide birçok alanda kullanılması ülke ekonomisi ve doğal kaynaklar açısından da büyük önem taşımaktadır. Kenevir üretiminin devreye girmesi, doğal kaynaklar üzerindeki birçok baskıyı ortadan kaldıracaktır.

Kanun teklifinde stratejik ürünler açısından Bakanlık tarafından yapılan düzenleme üreticimizi rahat ettirenken değişen iklim koşullarına göre yapılan planlamalara uygun olarak düzenlenmesi de ülke açısından önem taşımaktadır. Bu sayede herhangi bir ürünün aşırı üretimi engellenerek üreticinin kazanç sağlamasına imkân verilecektir. Bununla beraber sözleşmeli tarımın güçlendirilmesiyle ülkede üretilen ürünlerin envanteri Bakanlık tarafından bilinecek, hangi ürünün nerede yetiştirileceği ve değişimleri de kontrol edilebilecektir. Özellikle iklim değişikliği sonucu oluşan kuraklık, su ihtiyacı, ürünlerde desen değişimi ihtiyacı ve ülke ihtiyaçları göz önünde bulundurularak üretim yapılması sağlanacaktır. Bir bölgede ürün desen değişimine gidildiğinde bu uygulamayla birlikte üreticilerin kayıpları karşılanabilecektir; örnek olarak Konya Ovası’nda kuru tarıma geçilmesi durumunda çiftçilerin kazançlarının sulu tarımdan düşük olması durumunda desteklenebilecek ve bölgede tarımsal ürün çeşidi değişse de tarımsal üretimin devamı sağlanacak, tarım alanları da korunmuş olacaktır.

Tarım alanlarının sürdürülebilir şekilde kullanılması açısından iki yıl boş bırakılan ve tarımsal faaliyet yapılmayan alanların Bakanlık tarafından kiraya verilmesi ve önceliğin bölge insanına verilmesi tarımsal üretime katkı sağlaması açısından gerekli bir uygulamadır. Bu şekilde kiralanan alanların Çiftçi Kayıt Sistemi’ne alınması, tarımsal desteklerden yararlanabilecek hâle gelmesini de sağlayacaktır. Bu önlemlerle ülkemizde bilinçsiz tarım faaliyetleri engellenirken hem üreticinin hem de tüketicinin korunması sağlanmış olacaktır. “Başka bir tarım mümkün.” diyerek çiftçilerimizin yanlış yönlendirilmelerinin önüne geçilecek, ülke çapında bütüncül uygulamalar sağlanmış olacaktır. İhtiyaç fazlası üretimin önüne geçilerek ekonomik açıdan da fayda sağlanabilecektir. Bunların yanında teklifte yer alan hizmet akdiyle kısmî zamanlı uzman olarak çalışmakta olan hâlen kamuda görev yapan personelin başvurusu hâlinde idari uzman olarak atanmaları da sağlanabilecektir.

Sayın milletvekilleri, çevrenin kirlenmesinin engellenmesi ve doğal alanların korunması amacıyla ormanlara yıkıntı, inşaat atıkları ve hafriyat dökmenin yasaklanması tarafımızca desteklenmektedir. Kahramanmaraş depremi sonrası enkaz ve hafriyatın Milleyha Kuş Cenneti'ne bırakıldığı tespit edilmiş, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkililerince müdahale edilerek bu döküntülerin döküm alanlarına kaldırılması sağlanmıştır. Aynı zamanda Erzincan depremi sonrası oluşan hafriyatın kara yolları çevresine gelişigüzel bırakıldığı da hâlâ hafızalardadır. İnşaat atıkları sadece kendileri için değil, barındırdıkları kimyasal maddeler açısından da çevreye zarar vermektedir. Bu tür atıkların atılacağı alanlar belirlenerek, atıkların bu alanlar dışında, sadece ormanlara değil, hiçbir yere bırakılmaması konusu da düzenlenmelidir. Geri dönüşüm alanları geliştirilmeli, atık olmayan döngüsel bir yaklaşım ortaya konulmalıdır. Hatta organize sanayiler organize edilirken bir işletmenin atığı diğerinin ham maddesini oluşturuyor ise bu tesisler beraber değerlendirilmelidir. Kanunda endemik alanlarda maden aranması ve işletilmesi konusunda sadece bakanlık adı değiştirilmiş olsa da bu alanlar iklim değişikliğinden ilk ve en fazla etkilenecek alanlar durumundadır. Bu alanların korunması gerektiği ve iklim değişiklikleriyle bu bölgelerdeki mikroklimalarda değişim olup olmadığı -daha önceden de ifade ettiğimiz gibi- yakından takip edilmelidir. Tıbbi ve aromatik bitkilerin yaklaşık yüzde 40'ı endemik bitkilerden oluşmaktadır. Hem ekonomik hem genetik kayıpların engellenmesi hem de doğal çeşitliliğimize ve zenginliğimize sahip çıkılması açısından bu endemik canlıların korunması hayati bir konudur. Bu sebeple, mikroklima açısından yaşanabilecek değişimler öngörülerek bu bitkilerin kendilerine özgü yetişebileceği seralar botanik bahçelerinde kurulmalı ve tohumları güvence altına alınmalıdır. Bu alanlarda yapılacak tüm çalışmalar en ince ayrıntısına kadar incelenmeli ve çok sıkı denetlenmelidir. Ayrıca, madencilik faaliyetlerinin sonlandırılması durumunda bu alanların ağaçlandırılması konusunda yapılan düzenleme işleri hızlandırılması açısından önemlidir. Bunun yanında, orman vasfını kaybeden alanların tekrar orman hâline dönüştürülmesi de sağlanmalıdır. Peygamber Efendimiz'in döneminde eskiden ormanlık olduğu bilinen arazilerin Peygamber'imizin tekrar ağaçlandırılmasını istemesi ve ağaçlandırması da bu duruma verilecek en güzel örnekler arasında yer almaktadır.

Orman köylülerine köylerinde tamirat ve tadilat için köylüye destek verilmesi açısından gerekli olan tomruğun üçte 1 fiyatına verilmesi, köylümüze verilmesi gereken destek açısından yerindedir. Yine, köylümüzün yakacak ihtiyacı için de aynı bedelin uygulanmasını desteklemekteyiz. Ayrıca, Orman Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen dönemlerde vatandaşa kendilerinin kesip almaları şartıyla yakacağın bedelsiz olarak verilmesi de köylümüz ve orman köylerini kalkındırma kooperatifleri açısından çok faydalı olacaktır.

Bunların yanında, orman köylerini destekleme kapsamında yapılacak işlemlerde kooperatiflere istihkak tutarının yüzde 20 fazlasının verilmesi düzenlemesi de köylümüze katkı sağlaması açısından önemlidir. Bu istihkak dönemlerinde borcu olmayanlara yüzde 5 fazla ödenmesi de köylümüze verilen diğer destek olarak göze çarpmaktadır. Ayrıca, ormanlık alanlarda yapılacak kesim ve damgalama işlemlerinde yapılan değişiklik de denetimi kolaylaştırmaktadır.

Bunlara ek olarak, ormanlık alanlarda işlenecek suçlar ve yangına sebep olan suçlarla ilgili cezaların artırılması da yerinde görülmektedir.

Ormanlık alanlarda yapılan kadastro işlemlerinde çakışmada ve sınıflandırmada farklılıklar olması hâlinde önceki işlemlerin hükümsüz kılınması bu alanlarda yeniden planlamayı ortaya koyacak ve bu uygulamayla soruna dönüşmüş alanların sorunları da çözülmüş olacaktır. Kocaeli Kartepe ilçesi Nusretiye Mahallesi'nde yanlış beyandan ötürü ortaya çıkan sorunlar bu kanun teklifiyle çözüme kavuşturulmakta ve mahallenin sorunları da çözülmektedir.

Kanun teklifinde, hususi ormanlık alanlarla ilgili yapılan düzenlemeler yine, birçok sorunu ortadan kaldıracaktır. 31 Aralık 2022 tarihinden önce oluşturulan tapu kayıtları esas alınarak parsel bazında yeniden değerlendirilecektir. Bu çalışmalara yönelik yapılacak olan işlemler ise 2'nci kadastro olarak sayılmayacaktır.

Ormanlık alan vasfını yitirmiş alanlar hazineye devredilmek suretiyle, tekrar değerlendirilmesi açısından yapılan değişikliklerle -yaylak ve otlak olarak- toplu yerleşimin bulunduğu alanlar, geleneksel yaylacılık yapılan alanlar değerlendirilmeye alınabilecektir. Hazineye devredilen bu alanların karşılığında 2 katından az olmamak üzere orman alanı olarak tahsis edilecek alanlar sayesinde ise ormanlık alanlar büyütülecektir. Devlet ormanı sayılan alanların tapulu olması durumunda, hak sahiplerine bedelleri de ödenecektir.

Bunların yanında, orman köylerinden ormancılık faaliyetlerinde çalışanlara kendi mülkü hudutları içerisinde istihsalı yapılan oduna dayalı orman ürünlerinin satışlarından üretim girdileri düşüldükten sonra kalan tutarın yüzde 10'luk kısmının dağıtılacak olması, orman köylülerine verilen başka bir destek olması açısından da büyük önem taşımaktadır.

Orman yangınlarına müdahale eden personel ve gönüllüler için, söndürme sırasında yaralanma ve hastalanma gibi zarar görmeleri, engelli hâle gelmeleri hâlinde veya vefat etmeleri durumunda ödenecek nakdî yardım, tazminat ve bağlanacak aylıkların düzenlenmesi de oldukça önemlidir.

Tüm bunların yanında, at yarışları ve atların bakımları konusunda yapılan düzenleme de yerindedir.

Ayrıca, ülkemiz genelinde mera vasfını kaybetmiş veya atadan tarım alanı olarak işlenen fakat mera alanı olarak görünen ve şehirleşmeye maruz kalan köy yerleşim alanları içerisinde kalan mera alanlarıyla ilgili detaylı çalışmaların yapılması ve mevcut problemlerin çözülmesi gerekmektedir. Bu durumda, davalara konu olan birçok problem mevcut olup köylerimizin bu konuda birçok şikâyeti de mevcuttur; bu şikâyetlerin tamamı eğer bu uygulama yapılırsa da çözülebilecektir.

Sayın milletvekilleri, yaşanmakta olan iklim değişikliği ülkemizi çok farklı şekillerde etkilemeye başlamıştır. Yağış rejiminde meydana gelen değişimler yer altı sularımızı ve su kaynaklarımızın tamamını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu etki zaman geçtikçe artacak ve yakın gelecekte birçok soruna sebep olacaktır. Bu kanun kapsamında yapılan değişiklikler ve alınan tedbirlerle beraber ülke genelinde su durumuna göre ürün desen planlamaları yapılmalıdır. Konya Ovası gibi alanlarda obruk oluşumu herkesin malumudur, bu ovanın tamamen üretimden çıkmasını önlemek açısından, bugünden, tedbirleri almak zorundayız.

Sulu tarım ve kuru tarım alanları, meteorolojik öngörülere göre bir an önce planlamaya alınmalı ve bu alanlar için kısa, orta ve uzun vadeli planlamalar ve ürün desen değişimleri öngörülmelidir. Ürün desen değişimlerini çiftçilere bırakmadan nasıl değişim sağlanacağı ve zamanlaması Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenmelidir. Bunun yanında, iklim değişimine göre tarımda ürün desen değişimi planlanmalı ve çiftçiler bu konuda hem bilgilendirilmeli hem de eğitilmelidir.

Kuraklığın artışıyla oluşacak toz ve kum fırtınalarına karşı da hem şehirlerde hem tarım alanlarında önlemler alınmalıdır. Tarım alanları içerisinden ve çevresinden geçen yollar, asfalttan daha ziyade çevre dostu uygulamalarla düzenlemeli ve toz kalkması engellenmelidir. Aynı uygulama millî parklarda da devreye sokulmalıdır. Bu konuda dünyada kullanılan yol kaplama uygulamaları incelenmeli ve doğal yapıya zarar vermeden ülkemizde uygulamaya sokulmalıdır.

Ülkemizin tarım alanları açısından en verimli alanlar nehir ağızları ve deltalar çevresindeki ovalarımızdır. Çukurova, Çarşamba Ovası, Bafra Ovası gibi alanlar tarımsal üretimin en öne çıktığı alanlar durumundadır fakat bu alanlarda yapılan aşırı su çekimi bu alanlarda önemli bir tehlikeyi

gündeme getirmektedir. Deniz kıyısı olan bu tür ovalarda yer altı suyuna tuzlu suyun karışması ve ovalarda tarımsal üretimi çok olumsuz yönde etkilemesi gündemdedir. Yer altında var olan tatlı su-tuzlu su dengesi aşırı su çekilmesiyle bozulmakta, deniz seviyesindeki artışlarla beraber deniz suyunun kara içerisine girmesine ve tatlı su kaynaklarının tuzlanmasına sebep olmaktadır. Ülkemizde yapılan bilimsel çalışmalar bu geçişlerin olduğunu ortaya koymaktadır. Öncelikli olarak, bu alanlarda alınması gereken önlemler bir an önce planlanmalıdır. Ülkemizdeki su kuyuları vakit kaybetmeden kontrol altına alınmalı ve tamamının envanteri kayıt altına alınmalıdır. Ayrıca, yer altı su kaynaklarını besleme sistemleri, yağmur suyu hasadı gibi çalışmalar hem şehirlerde hem kırsal alanlarda yoğunlaştırılmalıdır. Bu çalışmalar, aynı zamanda sel olaylarına karşı alınacak önlemler arasında yer almaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, atık olmayan bir dünyadan ve döngüsel üretimden ve ekonomiden yanayız. Bu kapsamda, çiftçinin ve köylünün desteklenmesi ve hayat konforlarının artırılmasından yanayız. Bunun için, özellikle deprem bölgesinde hasar gören alanların dirençli tarım kentleri olarak düzenlenmesi hem afetlere karşı dayanıklı şehirleşmeyi hem hayat standardını yükseltmeyi hem de denetlenebilir ve modern tekniklerle tarım uygulamasını sağlayacaktır.

Eğitimden ulaşım, güvenlikten sağlığa, enerjiden su planlamasına ve arazi toplulaştırmalarına kadar tüm sorunların çözümü niteliğini taşıyan, Milliyetçi Hareket Partisinin tarım kentleri modeli ve yaklaşımı incelenmeli ve bu kapsamda, yeniden imar çalışmalarında devreye sokulmalı, değerlendirilmelidir.

Sayın Cumhurbaşkanının bölgede “Dirençli kentler oluşturacağız.” açıklaması oldukça kıymetlidir. Bu açıklama -bazılarının ifade ettiği gibi- sürekli gündemden, dilden düşmeyen “dirençli kentler” söyleminden farklı olarak hayata geçirilmesi açısından oldukça önemlidir.

Yapılacak yeniden imar çalışmalarının dirençli kent kapsamında planlanması demek, depremlere, sellere, fırtınalara, heyelan ve çığa yani her türlü afete karşı dirençli ve altyapısı da bu bakış açısına göre planlanmış yerleşim alanları oluşturulması demektir. Bilimin ışığında yapılan bu çalışmalar oldukça umut verici ve çözüm odaklıdır.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygılarımla selamlarım.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Rıdvan Turan.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA RIDVAN TURAN (Mersin) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, böyle bir dönemde Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonuna gelecek olan kanun teklifi böyle olmamalıydı. Ne olmalıydı? Her şeyden önce, olağanüstü bir yıkım yaşadık, özellikle bölgede son derece ciddi kayıplar söz konusu. Bir tarafta, 50 bini aşmış ve belli ki daha da aşacak olan can kaybımız var; diğer tarafta, devasa iktisadi kaynaklar yok oldu; bir tarafta da bunun bir alt başlığı olarak tarım çok ciddi zarar gördü. Dolayısıyla aslında Meclisin konuşması gereken şey eğer Tarım Komisyonuna bir kanun teklifi geliyorsa, Meclisin konuşması gereken şey temelde “Oradaki yarayı nasıl sararız?” olmalıydı. Yani ne yapmalıyız, ne yapabiliriz de oradaki tarımsal üretimin devamını sağlarız, oradaki insanların derdine derman oluruz ve o problemi ortadan kaldırırız? Konuşulması gereken temel şey buydu ama böyle, bizim oranın deyimiyle paça dizde akıl gözde bir kanun teklifi yine geldi, yine bir torba kanun teklifi geldi. Bu torba kanun teklifinin içerisindekileri ayıkla ki birbirinden işe yarar bir şey bulasın. Hani, bazı maddeler için olabilir diye düşünüyoruz ama kanun teklifinin toplamına bakıldığında, HDP’nin buna “evet” demesi mümkün değil. Niye değil? Öncelikle, birinci sözünü ettiğim sebeple değil.

Şimdi, 15 milyon civarında insanın yaşadığı, aşağı yukarı, Türkiye ihracatının yüzde 13 küsürüne tekabül eden bir iktisadi büyüklükten bahsediyoruz. Yine, burada 300 bin civarında çiftçi bulunuyor. Bizim alanı gezerken gördüğümüz şeylerden bir tanesi şuydu: Üretim artık imkânsız hâle gelmiş, üretim araçlarının, traktörlerin önemlice bir kısmı enkaz altında kalmış.

Bunlar olmasa bile, üretici nüfus -yani Türkiye’de çiftçi yaşı artık ortalama 55’e tekabül etti- bu insanlar üretim yapmak istemiyorlar; demoralize olmuşlar, hayvanları telef olmuş ve üretimi sürdürebilecek durumda değiller. Ben, Tarım Komisyonunda olmam hasebiyle alandan çok sayıda telefon aldım, şöyle diyorlar: “Ya, biz fideciyiz, bu fideleri yetiştirdik ama devamını getiremeyeceğiz; bunları maliyetine satmak istiyoruz.” Biliyoruz ki hayvancılık yapan pek çok insan malını, davasını öldü fiyatına sattı; birtakım uyanıklar bunları piyasadan toplamakla iştigal ediyor şu anda. Normalde, Meclis, ‘Bu sorunu nasıl çözeriz? Kardeşim, Türkiye’de bir gıda krizi yaşanacaksa, işte, tetiğini çeken şey bu deprem olmuştur, buna ilişkin bir tedbir almamız gerekir mi?’ diye sormaz mı, buna ilişkin planlama yapmaz mı? Yapmadı. Ne yaptı? Neoliberal politikalar bu zamana kadar nasıl gelmişse, nasıl sürüyorsa, onu bir biçimiyle devam ettirmeye çalıştı. Oysa, kuraklık da dikkate alınırsa, kuraklığın bir devamı olarak ortaya çıkan seller de dikkate alınırsa, meydana gelen obruklar dikkate alınırsa, yer altı suyunun hızlıca çekilmekte olduğu dikkate alınırsa... Mesela, Malatya’dan arkadaşlar “Ya, bizim kuyular kurudu, oradan su kullanamıyoruz.” diyorlar. Birtakım su yatakları istikametini değiştirdi. Şimdi, böyle bir durum söz konusuysa yapılması gereken herhâlde bu değildi.

Bu olmadığı gibi, bir de şöyle sorunlarımız var: Tarım alanlarına konut yapmak gibi tuhaf bir şeyle iştigal ediyor iktidar yani şimdi, köylü tedirgin, diyor ki Malatya’da: “Ya, bizim üzüm bağlarına konut yapılacakmış.” Böyle bir problemimiz var. Başka yerlerde yine tarımsal alanlara inşaat molozlarının, enkazların döküldüğüne tanık oluyoruz. Bir insan kendi kafasına sıkar mı? İşte, sıktığının somut örneğini ne yazık ki şu anda hep beraber yaşıyoruz değerli arkadaşlar.

Bu teklif içerisinde bizim katılmamızın mümkün olmadığı şeyler var. Mesela, teklifin ruhuna kendisini veren esas şey şu: Sözleşmeli tarım ve -turnak içinde- planlı tarım. Planlı tarım nedir? Artık deniliyor ki: “Bakanlık söz konusu olan, yaklaşan gıda krizini dikkate alarak kimin neyi ekeceğine, nasıl ekeceğine, nerede ekeceğine karar verebilir.” ve sözleşme serbestisi... Bunun altı çizilmek kaydıyla, eğer çok stratejik şeyler söz konusu olursa çiftçiye “‘Bu konuda sözleşme yapmak zorundasın kardeşim.’ de diyebilir.” deniliyor, Bakanlık bunu söyleyebilirmiş. Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, Demirel’in bir lafı vardı “Memlekete plan değil, pilav lazım.” diye. Biz solcuların planlamacı yaklaşımlarına karşı, o zaman, bütün sağcıların böyle şahikası olmuştu. Şimdi, Adalet Partisinin devamı olan AKP’nin de... Günün sonunda geldiğimiz nokta planlama fakat nasıl planlama? Deniliyor ki: “Biz merkezden planlayacağız kardeşim. Çiftçi, sen de buna uygun üretim yapacaksın.” Bizim yıllardan beri anlatageldiğimiz planlama, böyle bir şey değil yani bir avuç bürokratin Türkiye’deki tarım havzalarının dikkate alarak “Burada şunu yetiştirin, burada ötekini yetiştirin.” demesi değil; planlama denen şey, demokratik muhtevaya sahip bir şeydir. Yani eğer planlama olgusunda o alanda üretim yapanlar, o alanda üretim yapanların örgütleri, kolektifleri, kooperatifleri, komünleri, yerel yönetimler, gıda toplulukları; bunlar dikkate alınmadan yapılacak bir planlamanın tek bir karşılığı var, bunun adı merkezizetçiliktir ve dünyada merkezizetçiliğin iflas ettiğini defalarca gördük. Bu iktidar, 2002’den bu yana kadar merkezizetçi tutumlarla, merkezizetçi politikalarla bu memlekette bir şeyi düzelteceğini varsaydı ama gelelim ki son tahlilde ortalık perişan durumda. Aslında, bir planlama yaptılar, neydi o planlama? Neoliberal politikaların emrettiği tarımsal yönelim neyse şimdiye kadar, ona ilişkin bir planlama içerisinde oldular. Mesela ne yaptılar? Regülasyon mekanizmalarını tasfiye ettiler. Türk Silahlı Kuvvetlerini niye özelleştirmiyorsunuz arkadaşlar, hiç düşündünüz mü? Stratejik, değil mi? Hep diyorsunuz ya: “Tarım çok stratejiktir.” Tarımı stratejik kılan şey insanların doyması meselesidir.

Yani siz bunları yaptığınızda, tarımdaki planlamayı ortadan kaldırdığınızda, tarımdaki uygulamaların tümünü neoliberal politikalar doğrultusunda şekillendirdiğinizde ortaya çıkan şey, aslına bakılırsa ülkemiz açısından çok stratejik olan bir alanı uluslararası sermayenin, zenginlerin, para babalarının, Bayer'in, Monsanto'nun ve daha sayabileceğim bir sürü tarım kimyasalını üretenin inisiyatifine terk etmektir. E, bunun sonucunda en az TSK kadar stratejik bir şeyden bahsediyorsak, bu alanda yapılan şeyler zaten tarımı bir bütün olarak tasfiye etmiş durumdadır.

Teklifte deniyor ki: “Eğer bu yapılmazsa yani eğer çiftçi bu planlamaya uymazsa bunun cezai yaptırımı var.” Çok acayip bir durum. Çünkü bütün bu başımıza gelenlerin temel sebebi şuymuş: Çiftçinin yanlış planlamasıymış. Komisyon raporunda, daha doğrusu teklif sahiplerinin genel gerekçesinde bu açıkça yazılmış. Eğer çiftçiler yanlış yönelimlere sahip olmasalarmış, yanlış tasarruflarda bulunmasaymış bu memlekette tarım bu hâle gelmezmiş. Yine diyor ki orada: “Ya, meyvelerde durumumuz iyidir ama yağlı tohumlarda, hububatta ve bakliyatla durumumuz vahimdir.” E, günaydın; e, günaydın. Ben beş yıldır Tarım Komisyonundayım, beş yıldır diyorum ki: “Bak, bu tarım alanları azalıyor, sizin yaptığınız bu politikanın sonucu bizi dışarıya muhtaç etmektir. Yirmi yıl önce Kanada bizden anaç bakliyatları, tohumları aldı; şimdi, biz oradan ithalat yapıyoruz.” Tarım Bakanı en az üç dört defa bana “Doğru söylemiyorsun.” dedi. Ey, devrik Tarım Bakanım duyuyor musun şimdi? Bak, senin arkandan nasıl bir yasa yapılıyor. Demek ki yaptığınız iş bu memleketi uluslararası sermayeye mahkûm etmiş ama bir şartla. Burada, söz konusu olan çiftçinin yanlış tasarrufu falan değildir; AKP'nin yanlış tasarrufudur. Bir planlama yapmak gerekiyorsa AKP'nin tarım kurumlarına ve tarım zihniyetine yönelik bir planlama yapmak gerekir. İthalatçı olmayan, kırsalı ortadan kaldırmayı temel almayan, kamu iktisadi teşekküllerini tasfiye etmeyen bir planlamaya sizin ihtiyacımız var; çiftçinin falan ihtiyacı yok. Çiftçi aynen borsacıya dönmüş, bakıyor, hangi mamul kaç para ediyor, ona göre üretim yapmaya başlamış. Ya, bundan daha vahim bir şey olabilir mi, siz devlet olarak ne yapıyorsunuz ya? Bu devleti yönetiyorsunuz, direksiyondasınız, siz ne yapıyorsunuz devlet olarak, buna ilişkin herhangi bir planlamaya, herhangi bir yaklaşıma sahip misiniz? Bu kanun teklifinde şöyle bir zihniyet var: “Sen planlamaya uyacaksın, gerekirse sözleşmeli tarım uygulayacaksın.” diyor. Yani sözleşme serbestisinden bahsediyor ama “Gerekirse, önemli mevzular söz konusuysa, stratejik sorunlar varsa bunlara uyacaksın.” diyor. Değerli arkadaşlar, “sözleşmeli tarım” dediğiniz şey nedir? Bir firma niye sözleşme yapar? Carrefour, Migros ya da şu sizin hiç hazzetmediğiniz 3 harfliler -sonra savaş açtınız ya onlara- şimdi bunlar niye sözleşme yapar bakalım: Eğer dışarıdan alsa maliyetlidir, kendi üretse o da maliyetlidir. O yüzden, dünyanın her tarafında aşağı yukarı benzer bir durum var, sözleşmeli tarımda ezilen her zaman bu palavra sözleşme serbestisi ve müteşebbislikte eş silahlara, silahların eşitliğine sahip olma ilkesi her zaman palavra olur. Yani herhangi bir çiftçinin sözleşme yaptığı devasa bir tekelle yarışması mümkün mü? Değil. Ne olacak? Olan şey şu oluyor: En sonunda nihai olarak çiftçi o tekele tabi oluyor yani sömürülüyor yani “gıda egemenliği” dediğimiz, bugün artık dünyada çok önemli bir kavram olan -Via Campesina sayesinde- çiftçinin ne ekeceğine, nasıl ekeceğine, hangi girdiyi kullanacağına kendi karar vermesi olgusu ortadan kalkarak çiftçiler birer tarla bekçisi, sermayenin kölesi hâline dönüyor. Bunu siz yapıyorsunuz, yaptınız. Hadi bu dediklerime hiç inanmıyorsanız, 2002'den bu yana tütünde sözleşmeli üretim var, hele bir gidin sorun ya, yüreğiniz yetiyorsa, gidin tütüncüye “Ya, biz bu alanda sözleşmeli üretimi getirdik, nasıl, çok para kazandınız mı; memnun musunuz?” diye bir sorun. Millet aman ağlıyor çünkü sözleşmeli üretimde o sermaye çarkının içerisinde hiçbir söz söyleme hakkına sahip olamayan çiftçi eziliyor. Hatta bu utanmaz firmalar, ucuzla aldıkları tarımsal girdileri, zehri, gübreyi ve benzeri şeyleri çiftçiye piyasa fiyatından satmak suretiyle böyle de kâr ediyorlar. Bu sebeple “sözleşmeli üretim” denilen şey Türkiye halklarının çıkarına değildir, olsa olsa bir avuç sermayedarın çıkarınadır, bir avuç sermayedarı zengin edecek niteliğe sahiptir.

Yine, tarım arazilerinin kiralanması var yani sen tarım arazini iki sene ekip dikmiyorsan kardeşim, bu kiralanır; kamu buna el koyar ve kiralar ama kirasını sana verir, ya, o kadar da moralinizi bozmayın. “Bozmayın” derken söylemeye çalıştığım şey şu: Ben bir üretici olarak diyelim ki sözleşmeli tarımı doğru bulmuyorum, zarar ediyorum. Planlı üretime de yani bana dikte edilen üretim biçimine de karşıyım ve tarlamı ekmedim.” Demiş oluyor ki bu kanun, ruhen demiş oluyor ki: “Biz senin tarlanı başka birine kiralarız, sana da kirasını veririz; böylece, üretimi artırırız.”

Bakın, üretim böyle artmaz -bu konuda benim muhtelif kanun tekliflerim var- üretim şöyle artar: Hazine elindeki araziler bedelsiz olarak ve kullanılmak amacıyla topraksız köylüye verilmelidir, denilmelidir ki: “Sen burada ürün üret, buradan para kazan, toprağa bağlı hâle gel yani kırsal tasfiye olmasın.” Devlet bunu desteklemelidir yoksa benim toprağımı başka birine kiralamakla bu işin içinden çıkmak mümkün değildir; kamunun bu konuda vazife üstlenmesi lazım.

Biz hep şunu söylüyoruz: Binlerce hektar tarım alanı ekilmiyor. 26 milyon hektardan 23 milyon hektara düşmüş tarım alanı var. Bir de kamunun elindeki alan var, kamunun elindeki alan için devlet diyecek ki: “Kardeşim, üretim yapmak isteyenler hele beri gelsin; ben size burayı satmak üzere, miras bırakmak üzere değil, ürün üretmek üzere veriyorum ve bunu destekliyorum.” Üretim artacaksa böyle artacak ama böyle bir perspektif tabii ki yok.

Şimdi, geelim bu ormanlar meselesine. Ya, bazı hatipler şöyle şeyler söylüyorlar, diyorlar ki: “Burada çok ileri şeyler var; ormana dökülecek molozlar, bilmem neler burada yasaklanıyor.” Arkadaşlar, aynı zamanda -bu teklifte değil- şöyle bir şey var: “Maden ocaklarının boşalttığı alanlar kentlerin yikıntılarının molozlarıyla doldurulur, üzerine de belirli oranda tarım toprağı konulmak suretiyle buralar ağaçlandırılır.” diye bir laf var. Ya, bu korkunç bir şey biliyor musun? Yani şundan korkunç bir şey: Bu enkazlarda sadece asbest falan yok. Asbest, solunum yoluyla insanı kanser eder, sendirim yoluyla insanı kanser eder ama burada dioksinler var, furanlar var; eğer, sen bunu toprağa gömersen -ki yasa, gömülebilir diyor, geçerli yasa bu şu anda- o içtiğin su çocuklarını zehirler, seni zehirler, bütün yer altı sularını perişan edersin. Şimdi, çok geri bir noktadayız ve bunların rehabilitasyonu da özel teşebbüslere verilecekmiş. Ya, bu kadar özel merakımı bir kenara bırakın, tarım kamusal bir meseledir. Tarımda amaç insanların ulaşılabilir, gıda güvenliğine, gıda güvenecisine sahip olduğu bir biçimde beslenebilmesidir; bunun olmazsa olmaz taraflarından bir tanesi gıda egemenliğinin tesis edilmesidir. Böyle ihracat yaparak, bilmem ne yaparak, malı, davarı dışarıdan getirerek tam da üretim zamanında ithalat silahına sarılarak bu işler olmaz. Olmayacak şeylerden bir tanesi de şu; şimdi, ÇKS’ye burada laf edilmiş, deniliyor ki: “ÇKS yerine Bakanlıkça belirlenen bir kayıt sisteminin getirilmesi...” Ya, yasa yapıyoruz, yasa; belirlenecek nedir? Ne ise belirleyelim burada. Bak, burada 600 olmasa da 20-30 kişi var. Bunu beraber belirleyelim, yasa yapıyoruz “Bakanlıkça belirlenecek” olmaz. ÇKS eğer işlev görmüyorsa buna ilişkin başka bir kayıt sisteminin belirlenmesi gerekir. ÇKS işlev görmüyorsa dedim ama şunun da altını çizmek lazım: Bu zamana kadar desteklemelerden başlayarak pek çok şey ÇKS üzerinden yapılmadı mı? Yani iktidar şunu söylemiş oluyor: “Ya, biz bir sistem kullandık ama kusura bakmayın, o kullandığımız sistem de biraz palavraymış; bunun eksikliğini de gördük, şimdi biz yeni bir şey olsun diyoruz.” Değerli arkadaşlar, o “Yeni bir şey olsun.” dediklerinin de ne olduğunun ne yazık ki adı yok ama biz geri planda biliyoruz; bu sayede ziraat odalarının içinin boşaltılması, ziraat odalarının tasfiye edilmesi gibi gizil bir planın olduğunu çok iyi biliyoruz.

Yine, ormanlık alanlara dökülmüş olan atıkların kaldırılması konusundaki hükümde, burada “izin-irtifak hakkı” diye tarif ve tabir edilen şeyin bir defa ortadan kalkması lazım. Yani bunların, bu alanların kullanımının kamuda kalması, kamu tarafından sevk ve idare edilmesi gerekli. Ormanlık alanlara ilişkin bazı kavramlar var, bizim kabul etmemiz mümkün değil. Yani, işte “ormanlık vasfını yitirmiş...” E, ne

olmuş kardeşim ormanlık vasfını yitirmişse? Kamunun vazifesi ne? Anayasa'nın emri ne? Ormanlık alanı yeniden ihya etmek, öyle mi? O zaman bunlara dayanarak, bunları bir veri ya da referans olarak düzenleme yapmak mümkün değil. O sebeple, ormanlık alan bozulmuş, şöyle olmuş, böyle olmuş; bu tür kavramları kabul etmemiz de yine mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

RIDVAN TURAN (Devamla) – Mesele şudur değerli arkadaşlar, son sözüm bu olsun: “Verimlilik” diye bir şeye yapışmış kalmışsınız, sizin açınızdan “verimlilik” denen şey ne kadar para kazandırıyor odu. “Verimlilik” o değildir; “verimlilik” olan şey insanların, insan neslinin, ekolojinin fayda gördüğü şeydir, sürdürülebilir olmaktır. Bu sebeple, yaptığınız her şeyi daha fazla para kazanmak, daha fazla rant elde etmek üzerine kuruyorsunuz; yaptığınız tarım politikalarının hepsinin geri planında olan şey budur.

O sebeple, demokratik, planlamacı, çiftçiyi mutlaka dikkate alan, kooperatiflerin, kolektiflerin ve yerel yönetimlerin söz sahibi olacağı yeni bir tarım programına ve küçük ölçekli ailenin destekleneceği güçlü bir tarımsal akla ihtiyaç var; o da artık siz gittikten sonra.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Orhan Sarıbal.

Buyurun.

CHP GRUBU ADINA ORHAN SARIBAL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım ve burada hizmetleri olan kıymetli emekçiler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hani, bir laf var: “Söylesem mi, söylemesem mi?” diye. Gerçekten ülkede ağır acıların yaşandığı bir tarihsel süreçte bir kanun teklifi alelacele Meclise geldi. Seçime elli gün var ama iktidarın bu ülkenin doğal kaynakları üzerindeki talan, yalan ve yok etme politikaları bitmiyor, bitmek de bilmiyor; belli ki son güne kadar bunun üzerinde çalışılacak.

Evet, sayısal değil ama çok yüksek oranda insanlarımızı kaybettik. Büyük acılar yaşanıyor ve yaşanmaya da devam ediyor. Öbür taraftan, bölgede tarımla ilgili çok ciddi sorunlar yaşanıyor ve yaşanmaya devam ediyor. 40 milyon dönüm arazinin olduğu 11 ilde 320 bin çiftçinin üretimde olduğu, gayrisafi milli hasılanın yüzde 10'una yakın katma değeri olan, üretim yapan bir bölge.

Onlarca sorun vardı ama en önemli sorun çiftçilerin barınma sorunlarının çözülebilmesiydi; alet ekipman dediğimiz traktör, mibzer, ilaç makinesi gibi sorunların çözümleniydi. Tarım ilaçları sorunu vardı, bunlar olduğu yerde duruyordu; bu yetmemiş gibi bir de sel felaketi yaşadık. Hatay'ın narenciyesi, Erzin'in narenciyesi, Malatya'nın kayısı, Adıyaman'ın tütününü bütün bunlar bu ülkenin zenginliği idi. Bir karar aldı Cumhurbaşkanlığı “Tütünün vergisini yüzde 50 azaltıyoruz.” Merak ediyorum, enkaz altında kalan tütünün vergisini alsanız ne olur, almasanız ne olur? Ya da o yöresel, geleneksel tütüne zamanında eğer o vergiyi koymasaydınız... Burada günlerce o mücadeleyi yaptık. Çok uluslu şirketler istedikleri gibi para kazansınlar diye, istedikleri kadar zenginleşsinler diye bu ülkenin bütün zenginliklerini, yöresel üretim biçimlerini, yöresel önemli kaynaklarını âdeta peşkeş çektiniz. Şimdi de çözüm olarak yüzde 50, vergiyi yarıya indiriyoruz... Enkazın altında olan tütünün vergisini alsanız ne olur, almasanız ne olur?

Toprak Mahsulleri Ofisi var, Tarım Kredi Kooperatifleri var. Tarım Kredi Kooperatifleri, evet, dükkân açar gibi açtı ama “Parası olana ürün veririz.” dedi. Bu da yetmedi, buğdaya ilaç atacak ya da buğdaya gübre atacak arkadaşlar gübre bulamadılar, hâlâ bu sorun devam ediyor. İnsanlar, çiftçiler hububata kardeşlenme döneminde atacak azotu yeterli miktarda bulamıyorlar. Bütün bunlar açık bir şekilde dururken alelacele bir kanun teklifi geldi.

Şunu söyleyebilirim elbette depremle ilgili: “Depremi suçluları kim?” diye bir soru sorulsa galiba her şey meydana dökülür. Hani yirmi yıldır en çok yatırım yaptığımız, “ulaştırma” dediğiniz yapı var ya, ulaştırma çöktü. Ulaştırma çöktüğü için insanlarımızı daha çok kaybettik.

Bir başka, haberleşme... 1.500 civarında istasyon ne yazık ki çöktü, insanlar haberleşemedi. O yüzden insanımızı deprem enkazlarında daha fazla kaybettik çünkü o operatörler ucuz olsun diye evlerin üzerine kurulmuştu ve o evler yıkıldığında onların da yıkılacağı göz önüne alınmamıştı.

Yine, aynı şekilde elektrikler kesildiğinde o GSM operatörlerinin çalışamayacağını net bir şekilde görmeliydik yani uzaya çıktığımızı, uzaya uyu fırlattığımızı söylediniz ama ne yazık ki bizim 11 ilimizdeki enkazlar altındaki insanların haberleşmesi sağlanamadı.

Başka bir şey Büyükşehir Belediyesi Yasası. Büyükşehir Belediyesi Yasası’yla kapatılan beldelerin bütün birimleri kapatıldığı için oralara müdahale edilemedi ve enkazlarda insanlarımızın çok fazla kaybının sebeplerinden biri de ne yazık ki Büyükşehir Belediyesi Yasası’dır, beldelerin mahalleye dönüştürülmesidir. Sadece bu mu? Elbette değil. Ana sorumlu artık bir sektör olarak bakılan inşaat sektörüdür.

Değerli arkadaşlar, para, bilimi satın aldığı sürece bu ülkede herkesin ama herkesin can güvenliği yoktur; çok net. Bilimin ışığında söyleriz, bilimden bahsederiz ama en yüce değer para olunca orada siz ölüme mahkûmsunuzdur. Örneğin, 8.500 lira asgari ücret alan bir kişi 8.500 lirayla ancak 5,5 ton beton alıyorsa siz orada güvenli binalardan bahsedemezsiniz. Ya da tarım alanlarını bedavaya kapatıp bir taraftan sanayiye, bir taraftan ticarete, bir taraftan emlakla atarsanız ve orada da “Bir daire fazla olsun, daha fazla kazanırız.” anlayışıyla hareket ederseniz orada siz canlı mezarları yok edemezsiniz. Dolayısıyla deprem politik ve siyasi bir alandır; deprem politiktir, deprem siyasi, siyasetçinin ve iktidarların halka ve onların yaşam hakkına nasıl baktığıyla ilgilidir. Eğer siz “insan” diyorsanız, insanın temel yaşam haklarından birini barınma hakkı olarak görmüyorsanız; “Para gelsin de inşaat sektörü dönsün de 200 alan oradan yararlınsın.” anlayışıyla hareket ederseniz bugünkü kanunda olduğu gibi ormanları da bir sektöre dönüştürürsünüz, oradan gelir elde etmenin yöntem ve yolunu seçersiniz ve elbette EMASYA’yı yani askeri sadece belirli alanlarda kullanırsanız; sarayı koruyacak, bakanı koruyacak ve sadece çatışmanın bir unsuru olarak görürseniz o askeri sokaklarda bulamazsınız. O kadar kamu görevlisi var, gece bekçisi var, kamu görevlilerini göremedik ne yazık ki; çok geç geldiler, çok geç. Dolayısıyla bütün bunlara baktığımızda, depremin bu kadar acı ve ağır faturasını, 99’da yaşanmış büyük Bursa ve Yalova depreminden sonra bugün yaşanan depremin göz göre göre, bile bile, istene istene geldiğini görmek zorundayız ve elbette bunun politik sorumlusu da iktidardır. İktidar, yirmi yılda, 3 trilyon dolar harcayıp depreme dayanıklı evler yapmak yerine alanları bol bol inşaatla açarak onlar üzerinden gelir ve rant sağlayan kesimlerin zenginleşmesini sağlamıştır. Çok net görüyoruz, bugün de hemen depremden sonra Cumhurbaşkanı “Ormanlık ve mera alanlarında konut yapılabilir.” dedi. Geçen sene yaptınız, Pazarcık Devlet Hastanesi, nerede? Tarım alanının üzerinde. Ne durumda? Çalışamaz durumda; bu kadar net, bu kadar somut örnekler var.

Bir örnek de yine Cumhurbaşkanından vereyim, 5 Şubat 2022 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı, o kararda Cumhurbaşkanı aynen şunu söylüyor: “Hatay İli, İskenderun İlçesi, Meydan, Cumhuriyet, Modernevler, Numune, Pınarbaşı ve Esentepe mahallelerinde bulunan bazı alanların riskli alan ilan edilmesi hakkındaki 16/9/2013 tarihli ve 2013/5382 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yürürlükten kaldırılmasına, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanununun 2 nci maddesi gereğince karar verilmiştir.” Ne demek biliyor musunuz arkadaşlar? Buralar riskli bölge, buralarda kentsel dönüşümün yapılması lazım. Kanun böyle çıkmış, buralar da oraya aktarılmış, Cumhurbaşkanı demiş ki: “Orada deprem riski yok, kentsel dönüşüm de yok. Siz orada kafanıza

göre hareket edin.” Kim suçlu arkadaşlar? Nerede arıyoruz biz suçu? Deprem mi suçlu? Kim suçlu? Evet, deprem politiktir, siyasiydir ve bu depremin bu kadar ağır sonuçlar vermesinin temel sorumlusu iktidardır ve iktidarın yaptıklarıdır.

Kanun geldi alelacele, elbette o bölgenin sorunları çözülmedi, aynen duruyor. Bir çiftçim aynen şunu söyledi, hayvanları telef olmuştur: “Ben kendime bir şey istemiyorum. Benim hayvanlarım için ahır, ağıl ve onlara yem istiyorum, onlara yem istiyorum.” Bu kadar netti oradaki çiftçinin sorunları ama kimse yoktu. Buradan bütün belediye başkanlarıma ve elbette sivil toplumun yöreli insanlarına... Siyaseti de devleti de iktidarı da alaşağı eden, bu depremin yaralarını hafifleten toplumun dayanışmasıdır, toplumun gücüdür ve elbette bunlarla beraber hareket eden sivil toplumun yöreli insanlarıdır.

Değerli arkadaşlar, kanun geldi. Bu kanunun içine baktığımızda, iktidar birçok konuda özür diliyor, hatalarını görmüş, bir kısmını ucundan değiştirerek değiştirmeye çalışıyor ama destekçe de batıyor; daha ağır, daha sorunlu işler yapmaya çalışıyor. Peki, niye geldi bu hâl, neden bu durumdayız, onu mutlaka ve mutlaka iyi görmek zorundayız.

Bakın, iktidarın temel tarım politikalarına bakalım. Bir: Göç politikası. Nedir bu göç politikası? Çiftçi ürettiğinden para kazanamadığı için evini, barkını, köyünü terk etti. Bunu nereden anlıyoruz? Tarımla uğraşan insan sayısından anlıyoruz. 2002’de 7,5 milyon insan tarımla uğraşırken bugün geldiğimiz noktada 4,9 milyona inmiş, çiftçi sayısı 2 milyon 700 binden 2 milyon 100 bin civarlarına. Bir, göç politikası; iki, mülksüzleştirme. Bu ne demek? Bu da şu demek: Çiftçi eğer ürettiğinden para kazanamıyorsa orayı terk ediyor ve elindeki gayrimenkulünü, tarlasını satıyor. Sadece mülksüzleşme böyle değil, başka bir yöntem daha: Çiftçinin borçları. Çiftçi borcun içine girip çıkmadığı için, artık o borcu ödeyebilecek bir çözümü olmadığı için elindeki gayrimenkulleri ve tarlaları satıyor. Buna biz kapitalizmin mülksüzleştirme yöntemi deriz. Bunu kimle yaparlar? Tarımsal girdilerle yaparlar, iktidarlara iş birliği üzerinden yaparlar ve o ülkeyi, o ülkenin insanını üreten değil, tüketen toplum olarak yaparlar. Başka: Gümrükleri sıfırlarsınız ama yine sorunu çözemezsiniz, kendi üretimimizin hiçbir güvencesi kalmamıştır. Başka bir yöntem: Bakın, 2002’de 2 milyon 700 bin civarında çiftçinin 2,4 milyar borcu var bankalara; 2022’nin sonu, çiftçinin borcu 350 milyar; sadece bankalara 350 milyar, başka hiçbirini söylemiyorum, diğer serbest piyasaya olan borçlarını da elbette rahatlıkla söyleyebiliriz. Peki, başka bir gerekçe: “İthalat iyi, kolay, paramız var, ithal ederiz. Ne gereği var canım? Hazır, dünyada var; biz üretmeyelim, ithal edelim.” Evet, bir süre tuttu bu, ne zamana kadar? Döviz belirli bir düzeyde gidip ülke parası kıymetli olduğu zamanlarda tuttu ama daha sonra hiçbiri tutmadı ve gümrükleri sıfırlamalarına rağmen her şey ama her şey pahalı oldu.

Burada oturum açılınca Grup Başkan Vekili bir kahramanlık öyküsü yazdı; kahramanlık öyküsünün adı şuydu: Tahıl koridorunun çok önemli olduğunu, bunun da Cumhurbaşkanının efsane tutumuyla gerçekleştirildiğini söylemişti. Söyleyelim: 25 milyon ton civarında bir tahıl sevk edildi Ukrayna, Rusya üzerinden; bunun 5,5 milyon tonu Çin’e gitti, 4,4 milyon tonu İspanya’ya gitti, 2,5 milyon tonunu Türkiye aldı. Yani, aslında “tahıl koridoru” dediğimiz sistem, bizim “ithalat yolu” dediğimiz mekanizma iktidarın bu ülkeyi Ukrayna ve Rusya’nın buğdayına, mısırına, ayçiçeğine ve ayçiçeği yağına muhtaç ettiğinin somut, net göstergesidir; aha, tam da bu. Peki, bakıyorsunuz, yoksullar için açılmıştı bu koridor, değil mi, yoksul ülkeler için? Onların gıda sorunu çözülecekti. Bir bakalım: Göreceli olarak Pakistan, 61 bin ton; göreceli olarak Sudan, 65 bin ton; Malezya, 81 bin ton; Sri Lanka, 103 bin ton; Somali, 113 bin ton. Yoksul ülkelere gidene bakın, bir de Türkiye’ye bakın: 2,5 milyon ton.

Bir uyarı da buradan yapayım; gidiyorsunuz ama olsun, bilin, Türkiye’yi getirdiğiniz hâli bir kez daha paylaşalım: Çin, dünyadaki buğday üretimine dayalı olarak, kendi ihtiyacının yüzde 50 stokunu artırdı arkadaşlar, yüzde 50 stokunu artırdı. Biz ne yaptık? Maraş’ta, Pazarcık’ta, Narlı’da o dökülen,

yerle bir olan o buğdayı, arpayı, mısırı bile alamadık, onu bile beceremedik, rezil rüsva ettik. Bir tarafta Amerika'nın yıllarca önce yaptığı silolar var orada, bir tarafta Nur Dağı'nda yeni lisanslı depoculuk üzerinde yapılmış var; bizimki orada yerle bir; o, kaç yıl önce yapılmış orada sapasağlam duruyor. Bu da lisanslı depoculuğun aslında içinin daha iyi bir şekilde araştırılması açısından çok kıymetli. Yani değerli dostlar, değerli arkadaşlarım, görünen o ki bu kanun teklifi aslında yirmi yılda Türkiye'yi tarım açısından yerle bir eden iktidarın son anda, kaçarak bir tarafı daha fazla batırıp, bir taraftan da "Ya biraz da özür diliyoruz." meselesi üzerinden olan bir durum.

Çok rakam var, çok şey söyleyebilirim, Komisyonda bütün bunları anlattım ama biraz işin bir kısmından, kanundan bahsetmek isterim. Kenevir ekimi serbest bırakılıyor, daha doğrusu arttırılmaya çalışılıyor. Soru şu: Ya neden azalttınız ki? Derdiniz neydi? 1995 yılında nereden bakarsanız bakın, dünyanın kenevirini üreten bu ülke bugün geldiğimiz noktada ne yazık ki tekrar yıllar sonra kenevir ekme için bir çaba sarf ediyor. 1990'da 25 bin dönüm ekim var, 3 milyon 600 bin kilogram üretim var ve dekar verimi 144 kilogram. 2002'de 6.600 dekar ekim var, 900 ton üretim var, 136 kilogram dekar verimi. 2022'de 365 dekar ekim var, 31 ton üretim var, 85 kilogram dekar verimi. Önce niye azalttık? Neden? Neden? Neden? Bunu sormak lazım.

Diğer bir konu planlama. Herhâlde dünyada çok az örneği olan bir planlama yöntemini getiriyor bu kanun teklifi; zoraki, dayatmacı; bir kere üretim özgürlüğüne, üretim bağımsızlığına, çiftçinin üretim biçimine müdahale bu. Elbette planlama olur; planlamada önce toprağımıza bakarsınız, suyunuza bakarsınız, üretim biçimine bakarsınız, bioçeşitliliğinize bakarsınız; bunları masaya güzel bir yatırırınız, münavebe sisteminin getirip götürdüklerine bakarsınız, münavebeden dolayı çiftçinin zararlarını önlersiniz; o zaman bir planlama olur doğru bir desteklemeyle ama çiftçi mısırdan para kazanıyor diye suyu bitirmesine göz yumarsanız daha bir gün sonra su bulamadığımızda artık onu da ekemeyecek duruma gelirsiniz. Aradan yıllar geçtikten sonra -yer altı, yer üstü- müthiş bir kuraklık ve iklim krizinin etkilerini yaşamaya başlayınca "Planlayalım..." Nasıl? "Zorla." Olmaz, olamaz, dünyada böyle bir model yok. Çiftçiyi ayakta tutacak onun stratejik ürün ürettiğini söyleyerek o çiftçinin zarar etmeyeceği bir düzeni kurarsınız, o kaynakları ayırarsınız. Bir taraftan "Millî savunma önemlidir, o tartışılmaz." dersiniz, öbür taraftan da "Tarım stratejiktir, millî savunma kadar kıymetlidir." dersiniz ama millî savunmaya 600 milyar ayırıp çiftçiye 54 milyar ayırdığınızda bu olmuyor, burada bir sorun var, gerçekten önemli bir sorun olarak karşımıza çıkar.

Bir başka temel mesele "İki yıl üst üste ekilmeyen arazileri biz alacağız, kiraya vereceğiz." diyorsunuz. Siz önce hazineye, devlete, kamuya ait olan arazilerin şu mülkiyet sorunlarını çözün -seradan tutun da açık, kapalı bütün üretim alanlarında- ondan sonra gidin, özel mülkiyete müdahale edin. Bu ülkede yaşamıyorsunuz galiba ya! Feodal ilişkiler... Mahkemelerden geriye kalan miras meseleleri... Bu toplumun bir kültürü var, bir geçmişi var, bir geleneği var; bu kadar çok kolay nasıl değerlendirebiliyorsunuz bunu? Kesinlikle karşı olduğumuz temel alanlardan biri.

Sözleşmeli tarım... Değerli dostlar, sözleşmeli tarım, zengini zengin eden, çiftçiyi batıran, yok eden bir sistemdir; bu kadar net. Sözleşmeli tarım ancak koşulların çiftçiyi, üreticiyi koruduğu bir mekanizmayla olur; ekim yaptıran şirketin hakları korunduğu kadar çiftçinin haklarının korunduğu bir sistemle olur. Bunun için biz bir şey yapıyoruz, araya da başka bir sistem getiriyoruz, o sistem de ara buluculuk. Ya, ara buluculuk sistemi, hukukun çöktüğünü ifade eden bir mekanizmadır. Eğer hukuk buna cevap vermiyorsa; kanunlar, ilgili koşullar buna müsaade etmiyorsa siz Arabulucuk'a gidersiniz. Dolayısıyla bu, yine çiftçinin aleyhine yazılacak temel bir meseledir.

Orman meselesiyle ilgili -zamanım kalmadı- iki şey söyleyeceğim. Dikili ağaç kesim modelini bitirmediğiniz sürece -tekrar söylüyorum, dikili ağaç kesim modeli bitmediği sürece- müteahhitlere bunlar ihale edildiği sürece, kesim işini müteahhitlere bıraktığınız sürece; aynı inşaat sektörü gibi, orman sektörünü zenginlerin ham maddesi olarak kullanmaya devam ettiğiniz sürece orman sorununu çözemezsiniz, çözmeniz mümkün değildir; böyle bir durum yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Teşekkür ederim Başkan.

Önce orman köylüsünü koruyacaksınız, orman köylüsü ormanına sahip çıkacak, sonra keçileri, koyunları ormana getirip müteahhitleri kovacaksınız, ondan sonra belki bir şey olabilir.

En önemli şey şuydu -bitiriyorum- değerli arkadaşlar, orman alanları madencilik tarafından kullanıldıktan sonra geriye kalan kısmı belediyeler tarafından kullanılacaktı; şimdi, şirketlere veriyorlar. Eğer belediyeler kendilerinde olsaydı, AKP’li olsaydı bu kanun çıkmayacaktı arkadaşlar. Belediyeler CHP’ye geçtiği için şimdi, belediye başkanlarını şirketlere muhtaç etmek istiyorlar. Bu kadar net bir durumla karşı karşıyayız. Çünkü atıkları belediyeler toplayacak, bütün kent sorunlarını belediye yapacak ama onları bir yere götürdüğünde şirketle yüz yüze gelip onlardan maalesef ihaleyle iş alacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sarıbal.

ORHAN SARIBAL (Devamla) – Bitiriyorum Başkan.

Ben bu kanunun bütününe olumsuz baktığımızı, ret verdiğimizizi, bu kadar kaçış sürecinde böyle bir kanunun Meclise gelmiş olmasından bir kez daha rahatsızlığımı ifade ederek hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz Sayın Okan Gaytancıoğlu’nun.

Sayın Gaytancıoğlu, buyurun.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; giderayak yasa getiriyorsunuz, zaten yoksunuz burada, olmadığınız zaman niye tartışıyoruz? Biz sizden daha fazlayız. Oylama yapsak şimdi, reddedilir ama yani bu hızlı mücadeleyi anlayamıyorum. Torba yasa bir de, her şey var; at yarışları var, ormancılık var, planlama var, sözleşmeli üretim var, kenevir yetiştiriciliği var. Bazılarına destek veriyoruz ama bir de öğrendim ki kimseye sormamışsınız, ne üniversitelerin haberi var ne tarım satış kooperatiflerinin, kimsenin haberi yok. Yani biz son anda gördük. Ya, bu bir tartışılır. Gerçi iki gün ciddi anlamda Komisyonda muhalefetimizi ortaya koyduk, güzel de bir serh yazdık ama yani şu gelebilirdi, iki ay bile kalmadı seçime, sayılı günler kaldı, depremle ilgili bir şeyler getirebilirdiniz. Diyebilirdiniz ki: “Deprem bölgesinde traktörler enkaz altında kalmış, çiftçilere bedava traktör verelim. Mibzerler enkaz altında kalmış, bedava mibzer verelim. Süt sağım makineleri çalışmıyor, çoğunun jeneratör ihtiyacı var, bunu sağlayalım.” Siz sütte müdahale bile yapmadınız çünkü müdahale yapacak kurumunuz yok. Bir iki hafta süt fiyatları 11-12 liralardan 7-7,5 liraya fırsatçılar tarafından düzenlendi bile. Besi hayvanları çok ucuz fiyatlarla alındı, sizin bir müdahaleniz yok. Bakan çıkıyor televizyonlara: “Bir yandan yağmur yağdı, sel oldu, ölülerimiz var; bir yandan da iyi oldu.” diyor. Ya arkadaşlar, bu, ciddiyetsizlik!

Tekrar söylüyorum: Depremle ilgili buraya bir şeyler getirseydiniz, “Çiftçinin borçlarını silelim; o çiftçinin yeniden ahıra girmesi için, o çiftçinin yeniden tarlaya girmesi için, o çiftçinin yeniden seraya girmesi için destek veriyoruz, ekstra destek veriyoruz.” deseydiniz, inanın, hemen elimizi kaldırırdık, destek verirdik.

Bir diğ er konu, ge en hafta burada vergi bor ları yapılandırıldı, trafik cezaları yapılandırıldı, kamuya ait bor lar, cezalar yapılandırıldı, çift inin borcu yapılandırılmadı. Şimdi diyeceksiniz ki: “Çift i borcunu  d y or.”  d y or da sadece faizini  d y or, geri kalan borcuna takla attırıyor yani kendi kendine faiz  deyerek çift i, yapılandırıyor, bununla ilgili bir Şey getirmediğiniz gibi, geniş halk kitleleri bekledi ama zaten gidiyorsunuz, giderayak bari bazılarına iyilik yapsaydınız,  zellikle çift ilere yapsaydınız  ok  ok iyi olurdu. S rekli s yledik, destekler zaten yetersiz dedik. Yine bir Şey s ylemek istiyorum: Deprem b lgesinde Bakan  ıkıyor, diyor ki: “Zaten 5 milyar destek verdik deprem b lgesine.” Bunun zaten 4,2 milyarı çift inin alması gereken destekti; mazot, g bre destekleriydi, sizin ekstra verdiğiniz bir Şey yok. K  kbaŐ hayvan başına 50 lira, b y kbaŐ hayvan başına 500 lira destekle bu işler olmaz.

Şimdi, 40 maddenin  zerinde bir yasa getiriyorsunuz, biz, buna rağmen bazılarında olumlu yuz.  rneğin kenevir yetiştiriciliği yani kenevirde  ok ge kalınmıŐ bir karar. Bundan yaklaşık beş yıl  nce 18 ilde kenevir retimini serbest bıraktınız. Tamam, g zel, daha fazla yapabilirsiniz. Tohumları verdiniz, nerede? Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstit s nde de g zel bir ekip kuruldu, burada 2 tane  eşit  n plana  ıktı, bu  eŐitleri çift i ekti. Ben de bu yaz tesad fen Genel Başkanımızla birlikte Samsun’a gittim hatta Vezirk p r ye gittim hatta kenevir tarlasına gittim kenevirlerle fotoğraf  ektirdim ama çift i diyor ki: “Ya, ben beş yıldan beri ekiyorum ama kimse d n p de bakmıyor, gelip almıyor.” Bu ne bi im ciddiyetsizlik. Siz b yle mi yapacaksınız? Yani çift iye  r n vereceksiniz, tohumu vereceksiniz, sonra bırakacak mısınız? Şimdi, bunu yasayla g vence altına alıyorsunuz, diyorsunuz ki: “Burada bir s zleŐmeli retim yapacağız.” Peki, kazanan kim olacak? G  l olan her zaman kazanır. K  k olanda bir g vence var mı? Yok. Zaten yasanın bazı maddeleri Anayasa’ya aykırı. Ya, b yle yasaları niye getiriyorsunuz, alelacele yangından ne mallar ka ırıyor, bunu bilemiyoruz.

Şimdi, okuduk; Meyve sebze retilimi artıyor, tahıl retilimi azalıyor. Ya, arkadaş, lafla bu işler olmaz; verirsın parayı, verirsın desteği. Tarım Bakanlığının bir s r personeli var, merkez teşkilatı var, taşra teşkilatı var; eskiden k ylerde de vardı, hatta Jawa motosiklete binerdi ziraat teknisyenleri, tarlaları dolaŐırdı; bek iler vardı, korucular vardı; siz hepsini bitirdiniz. Binlerce ziraat m hendisi atanmayı bekliyor, her g n bize yazı yazıyorlar, size de yazı yazıyorlar. Ya, bu arkadaşları niye atamıyorsunuz? Çift iler bilgi bekliyor, ziraat m hendisleri ilgi bekliyor, tarlalar  r n bekliyor. L tfen, ziraat m hendisleri artık tarlaya, bah eeye, seraya gitsin; veteriner hekimler ahıra girsin. Bu kadar g zel bir kaynağımız var, yetişmiş kaynağımız var. T rk tarımı sayenizde can  ekiŐiyor ama siz h lâ “plan” diyorsunuz, “Tarım politikalarını değiştireceğiz.” diyorsunuz. Ne yapacaksınız arkadaş? Lafla bu iş olmaz. İŞte “K resel iklim değişikliği var.” Var. Siz ne  nlem aldınız? Siz diyorsunuz ki: “Su kıt bir kaynak.” Evet. “Buna g re bir retim desteğini yapacağız.” İyi, arkadaş, sen Seyhan Nehri’ne, Ceyhan Nehri’ne gem vurdun, barajlar yaptın, Dicle’ye, Fırat’a barajlar yaptın, Ergene’ye, Meri Nehri’ne... Ge en hafta, hafta sonu ben Meri Nehri’nde sulara baktım; ya, o kadar  ok su akıyor, hepsi Ege Denizi’ne gidiyor. Hani  akmak Barajı, hani Hamzadere Barajı, hani   mlekk y Barajı? Az bir Şey para koyuyorsunuz ama ortada hi bir Şey yok. Şimdi, bunları yapın, bunlarla gelin; ondan sonra deyin ki: “Biz b t n kaynaklarımızı kullandık ama olmuyor, yeniden bir plan yapalım.” O zaman olur ama siz t m kaynaklarımızı kullanmıyorsunuz, ona g re bir retim deseni yapmıyorsunuz; ondan sonra diyorsunuz ki: “İŞte, biz zorla...” Bir yerde zorla. “Çift i eğer ekmezse ceza veririm, desteklemeleri vermem.” Sizin zaten g c n z çift iye yetiyor. Şanlıurfa’daki çift ilerinin elektrik bor larına karşın desteklemelerini kestiniz. Ya, insanlar su altında kaldı, yazık g nah. Sonra nedense verdiniz. Yani devlette b yle ciddiyetsizlik sizde var. Çift inin borcu iktidara geldiğinizde 1 milyar liraydı, 350 milyar liraya ulaŐtı yani çift i yeni bir trakt r m aldı, yeni bir tarla mı satın aldı, yeni bir ahır mı yaptı? Yaptıysa da hepsini bor la yaptı.

Son olay... Hayvancılığı tamamen bitirdiniz, 3-4 milyon süt ineği kesildi bu süre içerisinde. Ne için? Sırf et fiyatlarını biraz düşürebilesiniz diye. Düşürebildiniz mi? Hayır, kıyma fiyatı üç ayda 150 liradan 300 liraya çıktı. Hâlâ hayvan getiriyorsunuz gemilerle, tırlarla. Ben bu hafta sonu Edirne Kapıkule’de gördüm, gümrükten çıktığı gibi... Hayvanlar Romanya’dan geliyor, Macaristan’dan geliyor, Hırvatistan’dan geliyor. Yapmayın arkadaşlar, kendi besicimize, kendi üreticimize destek verelim; başka ülkelerin çiftçilerine artık destek vermeyelim. Ne ayçiçeği piyasasını düzenleyebildiniz ne buğday piyasasını düzenleyebiliyorsunuz, aklınız fikriniz ithalat. Gümrük vergisi almıyorsunuz. Ya, böyle bir şey olabilir mi? Devlet başka ülkelerin çiftçisine “Buyur, gel kardeşim.” eller kollar açık, gümrük vergisi yok, “Sıfır gümrükle gel.” E, kendi çiftçine destek verme, onunla kendi çiftçini rekabete sok; böyle bir şey yok. Ama gidicisiniz. Biz geldiğimizde nitelikli, tutarlı, bilimsel, bütçesi olan, ciddi anlamda denetlenen... Siz denetleyeceksiniz, siz! Siz muhalefet olacaksınız ya, siz bizi denetleyeceksiniz. Güzel bir tarım politikamız olacak ama temeli üretim olacak, temeli hakça bölüşüm olacak, temeli suyun ekonomik kullanımı olacak, temeli teknoloji ile tarımı buluşturma olacak, temeli planlı üretim olacak. Üreten ve hakça bölüşen bir Türkiye’yi aklıla, bilgiyle, paylaşarak gerçekleştireceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şahsı adına son söz Sayın Selahattin Minsolmaz’ın.

Sayın Minsolmaz...

SELAHATTİN MINSOLMAZ (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, “asrın felaketi” olarak nitelediğimiz Kahramanmaraş Pazarcık ve Elbistan merkezli depremlerde yaşamlarını yitiren vatandaşlarımıza Allah’tan rahmet, ülkemize ve yakınlarına başsağlığı, yaralılarına acil şifalar diliyorum. Depremın yaralarını sarmak için tek yürek olan aziz milletimize ve Kırklarelili hemşehrilerime yürekten teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada yaşanan ekonomik, sosyal ve çevresel gelişmeler ile küresel iklim değişikliği doğal kaynakların ve üretimin korunmasını, geliştirilmesini ve planlanmasını zaruri kılmaktadır. İklim değişikliği, nüfus artışı, jeopolitik riskler ve salgın hastalıklar tarım ve gıdanın stratejik önemini bugünlerde daha da belirgin hâle getirmiştir. Ülkemizin, insanımızın güvenliği ve gıda güvencesi için, üreticilerimizin tüm üretim süreçlerinin başından sonuna kadar pazar sorunu yaşamadan ve emeklerinin karşılığını alabilecekleri şekilde desteklenmesi şarttır.

2050’de dünya nüfusunun 10 milyar, ülkemizin nüfusunun 100 milyonun üzerinde olacağı öngörülmektedir. Ülkemizin nüfus artışı, ülkemizi ziyaret eden turist sayısının her geçen yıl artması, refah ve kişi başına tüketimin artışı ile göç gibi faktörler de tarım ürünlerine olan talebi artırırken, iklim ve afetler gibi arzı daraltan sorunlar tarımsal üretimde yeni sıkıntılara sebep olmaktadır. Gelinen süreç, gıda için doğal kaynakların, doğal kaynaklar için çevrenin “ama”sız ve “fakat”sız bir şekilde korunması gerektiğini, bununla birlikte, en zorlu şartlarda bile üretimden vazgeçmemenin önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Sayın Cumhurbaşkanımızın pandemi döneminde “Etkilmemiş bir karış toprak kalmayacak.” sözü bu hususun ne denli önemli olduğuna bir kez daha dikkat çekmiştir.

Toprağın, suyun ve çevrenin kıymetinin daha da anlaşıldığı günümüzde, görüşmekte olduğumuz ve şahsımın da ilk imza sahibi olduğu bu kanun teklifiyle, tarım ve orman sektörünü yeni bir vizyonla geleceğe hazırlama gayretindeyiz. Yarın, ihtiyacı karşılamak için bugüne göre yüzde 67 daha fazla üretime, bu üretimi sağlayabilmek için yüzde 65 daha fazla sulama suyuna ihtiyacımız olacaktır. 2050 yılında kullanılabilir su potansiyelimiz birçok etken sebebiyle yüzde 25 azalacak ama aksine, yıllık su ihtiyacımız ise yüzde 55 oranında artacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizin malumu olduğu üzere, ülkemiz su zengini bir ülke olmayıp su stresi altında yaşayan bir ülkedir. Hele bu yıl dâhil olmak üzere son yıllarda yaşadığımız kuraklıklar dikkate alındığında, suyu esas alan bir üretim planlamasının yapılması zaruri bir hâl almıştır. Hâlihazırda ülkemizde kullanılan suyun yüzde 73'ünün tarımsal faaliyetlerde kullanıldığı göz önüne alınırsa konunun önemi daha net olarak ortaya çıkmaktadır.

Özetle ve önemle, mevsimlerin ve yağış rejimlerinin değiştiği, gıda tüketiminin ve gıda israfının arttığı ülke ve dünya gerçekliğinde üretimin planlanması kaçınılmaz bir zorunluluktur. Bitkisel üretim yapan çiftçilerimizin en temel beklentisi geleceği görebilmek ve planlayabilmektir. Bu nedenle, tarım politikalarımızın amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda ülkemizde tarımsal üretimi planlamak için, kanun teklifinin madde ve gerekçesinde ifade edildiği üzere, üretim öncesinde Bakanlıktan izin alınmasını sağlayacak düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Yaptığımız bu düzenlemeyle, arz ve talep durumuna göre üretim gerçekleştirilecek, kaynakların sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde verimli kullanılması sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin yasallaşmasıyla Bakanlığın ülkemizde ürün planlamasını yaparak, tarım arazilerinin verim kabiliyeti ve yağış ile sulama imkânlarını gözeterek tüm ürün desenini belirlemesi mümkün olabilecektir. Hepimizin çok iyi bildiği üzere, ürün desenine ve iklim koşullarına uygun olmayan üretimin yapılması üretici ve tüketiciler yani tüm milletimiz açısından sağlıklı olmayan farklı sonuçlar doğurmaktadır. Örnek vermek gerekirse bir tarımsal ürünün aşırı ekimi ve üretimi sonucunda o yıl o ürün maliyetini dahi karşılamayacak fiyatlarla satılmak zorunda kaldığı gibi, bir sonraki yıl yine aynı ürün çok az ekildiği için tüketici açısından fahiş denebilecek fiyatlarla satılmak zorunda kalmaktadır. Yine başka bir örnek vermek gerekirse -Meclisteki hatiplerimiz de dile getirdi- yoğun yer altı suyu kullanımıyla yapılan üretim neticesinde oluşan obrukların sayısı günden güne artmaktadır, Konya örneği hepimizin önündedir.

Kanun teklifinin bir diğer önemli maddesi de sözleşmeli üretimin geliştirilmesidir. Bu sayede, tarımsal üretim planlamasının yanı sıra üreticilerimizin pazarlama sorununun ortadan kaldırılması, tüketicilerimiz açısından ise yüksek fiyat artışlarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Sözleşmeli üretim esnasında ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların en hızlı şekilde çözülebilmesi ve tarafların korunması amacıyla da gerekli düzenlemeler bu kanun teklifinde mevcuttur.

Kanunun içerisinde yapacağımız bir diğer düzenlemeyle tarımsal üretimde kayıtlılığı artırmak ve üreticilerimizin destekleme ödemelerinden faydalanmalarını sağlamak adına Çiftçi Kayıt Sistemi'nin yerine farklı kayıt sistemlerini de esas ve referans almak da kanun teklifinin bütünü içerisinde bulunan önemli maddelerden bir tanesidir.

Uluslararası gelişmeleri yakından takip etmek ve katma değerli bir ürün olan kenevirin ilaç etken maddesi olarak kullanılması amacıyla tıbbi kenevir yetiştiriciliği Toprak Mahsulleri Ofisimizin kontrolünde gerçekleştirilecektir. Artan nüfus ve ihtiyaçlar karşısında atıl durumda bulunan tarım arazilerinin mülkiyet hakkının özüne dokunmaksızın üretime kazandırılması da yine kanunda hedeflenmektedir. Bu sayede, herhangi bir sebeple tarımsal üretim dışında kalan toplam tarım alanımızın da yüzde 3'üne tekabül eden tarım arazisi ekilecek, dikilecek ve sahiplerine kira geliri, ülkemize de katma değer sağlanmış olacaktır.

Yine, kanunda, At Yarışları Hakkında Kanun kapsamında değişiklik oluşturulacaktır; yarışçılıkta öncü ülkelerin gelişmelerine uygun düzenlemelerin hayata geçirilmesi söz konusu kanun teklifi içerisinde yer almaktadır.

Orman Kanunu'nda yapılan değişikliklerle orman köylülerimizin kalkındırılması hedeflenmektedir; bu kapsamda, orman köylülerimizin zafî ihtiyaçlarını karşıladığı, ödediği bedelleri düşürüp orman köylülerimizin birçok sosyal haktan daha kolay yararlanması kanunla sağlanacaktır. Aynı zamanda, vahidi fiyatla çalışan orman köylülerimizin oduna dayalı orman ürünlerinden elde edeceği gelirden ilk defa pay alması sağlanacaktır.

Köylerde gerçekleşen deprem, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğrayan afetzedelere de zafî ihtiyaç verilebilmesi için muhtaçlık şartı kanunla kaldırılmakta, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarının kolayca temin edilmesinin önü açılmaktadır.

Ormanların yaygın olduğu bölgelerimizde mükerrer kadastro kaynaklı sorunları çözülecek, vatandaşlarımızın mülkiyet hakları korunacaktır. Orman yangınlarıyla mücadelede rol alanlara şükran borcumuzu ödemek adına bazı yeni sosyal haklardan yararlanmaları hedeflenmektedir. Yapılacak olan bütün bu düzenlemelerle tarımsal üretimde nitelik ve nicelik artırılarak teknolojik ve güncel gelişmeler üretimin her alanında kullanılacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Tarım tartışmasız bir millî güvenlik meselesidir.” diyerek gıda ve tarım alanında ülkemiz için risk teşkil eden sorunların ortadan kaldırılması, halkımızın refah seviyesinin artırılması amacıyla dün olduğu gibi bugün ve yarın da üreticilerimizin her alanda desteklenmesi temel politikalarımızın başında gelmektedir. Bu temel politika doğrultusunda, AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde, son yirmi yıllık süreçte tarımda toplam 803 milyar lira destek üreticilerimize verilmiş ve 2021 yılı itibarıyla önceki yıla göre yüzde 141 artırılarak 970 milyar lira toplam tarımsal hasılat sağlanmıştır. 2002 yılında 3,8 milyar dolar olan tarımsal ihracatımız 2022 yılı sonu itibarıyla 30 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Tarımsal ihracatımızdaki artış dolar bazında yüzde 691'dir. Bu, üreticilerimizin ve tarımsal ürünleri işleyerek katma değerli ürünler hâline getiren sanayicimizin yani Türkiye'mizin bir başarısıdır. İktidar ve muhalefet olarak hepimizin ortak amacı, koruma ve kullanma dengesini gözeterek üretimin kesintisiz sürmesini sağlamak; toprağın, suyun, havanın, ormanların, meraların, otlakların, yaylaların, derelerinin ve göllerin gelecek nesillerin emaneti olduğunu unutmamaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlıyorum.

Gazi Meclisimizde yaptığımız bu ve hayata geçen tüm kanunlar gibi bu kanunun da temel amacı devletimizin bekasını, milletimizin huzur ve refahını korumak, sürdürmek ve geliştirmektir. Burada, kürsüde söylendiği gibi tarımda bir küçülme yoktur. Hem üretimimiz artmakta hem birim alandan elde edilen ürün artmakta hem de ihracatımız ciddi miktarda artmaktadır. Türkiye, bu anlamda un üretiminde dünya 1'incisi, makarna üretiminde dünya 2'ncisidir.

Kanunun, büyük bir tarım ülkesi olan Türkiye'miz için, tarım, orman ve hayvancılıkla en güzel uygulamaların olduğu şehrim Kırklareli için hayırlı olmasını diliyor; teklifin hazırlanmasında emeği geçen Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu üyesi milletvekili arkadaşlarımıza, Başkanımıza, Kıymetli Bakanımıza ve Bakanlık personeline, sivil toplum kuruluşlarımıza teşekkür ediyor; yüce heyetinizi, aziz milletimizi ve Kırklarelili hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Barut, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- *Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, ülke tarımının bitme noktasına geldiğine ilişkin açıklaması*

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, ülke tarımı bitme noktasına geldi. Başta deprem bölgesi olmak üzere her yerde gübreden mazota, tohumdan zirai ilaca kadar tüm girdilerin fiyatı artarken çiftçimiz girdilerini bile temin edemiyor. Hayvancılıkta da durum farklı değil; yem fiyatları almış başını gitmiş, saman fiyatı altın olmuş; besici kan ağlarken, ineklerimiz dahi kesilirken tüketiciler de 1 kilo et alamaz hâle getirildi. Tarım ve hayvancılıkta sorunlar derinleşirken çözüm üretmesi gereken Tarım Bakanı Vahit Kirişçi “Havada, karada, denizde, her zaman her yerde büyük ve güçlü Türkiye” paylaşımları yapıyor. İyi, hoş, ülkemizle biz de gurur duyuyoruz ama gıda egemenliğimiz tehlikedeysen bu nasıl bir ruh hâlidir? Kuru lafla peynir gemisi yürümez. Şunu iyi bilin ki: Tarım ve üretim olmadan yaşam düşünülemez.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

28.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'nun, Tekirdağ Süleymanpaşa'nın Karaevli köyüne ait meraya sosyal tesis yapılmak üzere el konulmasına ilişkin açıklaması*

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem Tekirdağ Süleymanpaşa'nın Karaevli kırsalındaki mahallemizde, maalesef, Tarım Bakanlığı ve devlet herhâlde hâlâ meralara el koymaktan çekinmeyecekler. Karaevli köyümüze ait olan meraya şu anda sosyal tesis yapmak için 27 dekar ve ilave 70 dekar Toprak Kurulu tarafından meradan çıkarılarak sosyal tesise çevriliyor. Ben buradan Tekirdağ Valisine ve Tarım Bakanlığı yetkililerine sesleniyorum: Elinizi meralardan artık çekin! Elinizi meralardan çekin! Elinizi meralardan çekin! İşte, doğal afeti, seli gördük; depremi gördük. Gittik tarım arazilerine inşaat yaptık ama doğa aldı başını götürdü. Onun için bir an evvel ellerinizi meralardan çekin, tarımdan çekin diyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

29.- *Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, esnafın ve çiftçinin BAĞ-KUR'a olan borçlarının yapılandırılmaması, Türkiye'deki gıda fiyatlarının yükselme nedenleri ve çiftçiye ucuz mazot konularında sorular sorduğuna ilişkin açıklaması*

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta Türkiye Büyük Millet Meclisinde “vergi barışı” adı altında trafik cezaları, kamuya ait borçlar yeniden yapılandırıldı. Bu arada esnaf ve çiftçinin BAĞ-KUR'a olan borçlarında bir yapılandırma olmadı. Bunun nedenini öğrenmek istiyorum. Bununla ilgili bir çalışma son zamanlarda yapılacak mı? Onun dışında, dünyada gıda fiyatları düşerken Türkiye'de çok fazla bir miktarda artıyor. Dünyada son bir yıl içerisinde dünya gıda fiyatları yüzde 20 düştü, Türkiye'de ise gıda fiyatları yüzde 120 arttı. Bunun nedenleri üzerine bir çalışma yapılacak mı? Çiftçiye ucuz mazot vermeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Arı...

30.- *Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, Elmalı İlçe Seçim Kurulu tarafından 8 Mart 2023 tarihinde 43 muhtara uygulanan para cezasına ilişkin açıklaması*

CAVİT ARI (Antalya) – Elmalı ilçemizde bulunan, zamanında köy muhtarı olarak görev yapan muhtarlarımıza 2011 ve 2014 tarihlerinde teslim edildiği ifade edilen oy verme sandığı ve oy kullanma kabinlerinin 24 Ocak 2023 tarihinde depo sayımında eksik olduğu gerekçesiyle Elmalı İlçe Seçim Kurulu tarafından 8 Mart 2023 tarihinde bütün muhtarlarımıza, 43 muhtarımıza para cezası uygulanmıştır. 2014 yerel seçimleriyle birlikte tüzel kişiliğini kaybeden köylerimizden bütün ortak malları, meraları ellerinden alınmışken ortalama on sene önce hiçbir sorumlulukları olmayan muhtarlarımıza para cezası verilmiş olması kamu vicdanını rahatsız etmiş bulunmaktadır. Bu kararın yeniden gözden geçirilmesi zorunludur.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 422) (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 21’inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde ilk söz İYİ Parti Grubu adına Sayın Dursun Ataş’ın.

Sayın Ataş, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülen Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin birinci bölümü üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, görüşülen kanun teklifi 41 maddeden oluşan, orman köylülerimizle ilgili olumlu maddeler içerse de olumsuz sonuç doğuracak birçok düzenlemeyi bünyesinde barındıran bir kanun teklifidir. Teklifin gerekçelerinde, tarımda üretim yapılması, yapılacağına ifade edilmesi, çiftçilere üretim dayatması ve sonucunda ceza verilmesi düzenlenmektedir. Söz konusu teklifle, siyasi iktidarın yirmi bir yıl boyunca göz ardı ettiği çiftçilerimizi, besicilerimizi ve orman köylülerimizi desteklemek yerine onlara yeni yükler getirdiği aşikârdır. Tarımda çok zor şartlarda üretim yapan çiftçilerimize pozitif ayrımcılık yapılması gerekirken ceza verilmesi şeklinde bir düzenleme kabul edilemez. AKP iktidarında “Ananı da al da git.”le başlayan çiftçimizi cezalandırma süreci bugün hâlâ devam etmektedir. Bağımsız araştırma kuruluşlarının yaptığı çalışmaya göre, tarım ve besicilikte memnuniyet oranı 2022 yılında yüzde 22 oranına kadar düşmüştür yani her 5 çiftçiden 4’ü yaptığı işten memnun olmamasına rağmen üretime devam etmeye çalışmaktadır. Getirilen kanun teklifinde de hâlen çiftçiyi, besiciyi, orman köylüsünü memnun etme değil, cezalandırma peşine düşmüş bir iktidarla karşı karşıyayız ve bu zihniyetin bugün tarım ve hayvancılığı getirdiği nokta ortadadır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifine göre orman alanlarının korunması, geliştirilmesi ya da rehabilite edilmesi gerekirken orman alanlarının ranta çevrilmesine kapı aralanmaktadır. Kanun teklifine göre AKP iktidarında maden, enerji, turistik tesis, konut ve yollar için pervasızca imara açılan orman alanları yine rant kapısı olarak görülmeye devam etmektedir. Ormanların ranta açılmasını düzenleyen bu kanun teklifinde de karşı karşıya olduğumuz gıda krizi yoktur, bu kanun teklifinde karşı karşıya olduğumuz su krizi yoktur, bu kanun teklifinde deprem bölgesinde yaşayan 300 bin civarında çiftçi yoktur, bu kanun teklifinde çiftçiye destek yoktur, üretime teşvik yoktur, her geçen gün artan gıda fiyatlarına çözüm yoktur.

Değerli milletvekilleri, eskiden tarım ve hayvancılıkta kendi kendine yeten ülkemiz, bugün AKP’nin yirmi bir yıllık iktidarında bitme noktasına gelmiştir. Yirmi bir yılda istikrarlı bir tarım politikası uygulanamamış; çiftçilik ve hayvancılıkla uğraşan vatandaş üretime küstürülmüş; tarım alanları, meralar, ormanlar rant için feda edilmiş; sulama problemleri çözülmemiş; tarımsal desteklemelerin butçe içindeki payı sürekli düşmüş; Tarım Bakanlığı ithalat bakanlığına dönüşmüştür.

Tarımda ithalat sadece bu yılın ilk ayında önceki yılın aynı ayına göre yüzde 16,1 artarak 1,9 milyar dolara ulaşmıştır. 2023 yılının ilk ayında 347,8 milyon dolarlık buğday, 151 milyon dolarlık ham ayçiçeği yağı ithali yapılmıştır. Şimdi de artan et fiyatları yüzünden et ithalatı hazırlığı yapılmaktadır. AKP’nin hayvancılığı bitirmesinden dolayı et fiyatları sadece son iki ayda yüzde 50 artmıştır. Yılbaşında 120-130 lira bandında olan karkas et bugün 175-180 lira bandına gelmiştir. Vatandaşlar biraz daha ucuz et alabilmek için Et ve Süt Kurumu şubelerinin önünde metrelerce kuyuklar oluşturmaktadır. Tarım Bakanlığının çözümü ise yine ithalat ve yurt dışından getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinin gerekçesinde, Tarım Bakanlığınca çiftçilerin hangi ürünü ekeceğinin belirleneceği, böylelikle gıda fiyatlarındaki dalgalanmanın önüne geçileceği ifade edilmektedir ama AKP yine sorunu anlayamamış, yine uygun çözümü getirememiştir. Ülkemizde tarımsal ürün ve gıda fiyatlarının sürekli artmasının esas nedeni çiftçinin ektiği ürünün ne olduğundan ziyade tarımsal üretim maliyetlerinin sürekli artmasıdır. Yirmi bir yıllık AKP iktidarında ülkemiz ne yazık ki tarımsal üretimde ithalata bağımlı hâle getirilmiştir. Bunun sonucu olarak da Türk lirasının döviz karşısındaki büyük değer kaybı üretim maliyetini aşırı derecede artırmıştır. Özellikle son bir yılda tarımsal üretimde kullanılan gübre, mazot, tarım ilaçlarına yüzde 300 zam gelmiştir. Geçen sene gübre fiyatlarına gelen büyük zam pek çok çiftçinin üretimde zorlanmasına ve üretimin sekteye uğramasına sebep olmuştur. Yani siz istediğiniz kadar çiftçiye “Şu ürünü ekeceksin.” deyin, çiftçi tarlaya yeterli gübreyi veremezken, tarladan çıkan ürünlerde büyük bir rekolte kaybı yaşanırken, tarladan çıkan mahsuller verimsiz olurken pazarda, markette sebze ve meyveler ateş pahasına satılmaya devam edecektir. Dolayısıyla çiftçinin hangi ürünü ekeceğinin Bakanlıkça belirlenmesinin ne çiftçiye ne de vatandaşa yararı olacaktır. Ayrıca teklife göre Bakanlığın istediği ürünü ekmeyen çiftçiler tarımsal desteklemeden muaf bırakılarak bir nevi cezalandırılacaktır.

Değerli milletvekilleri, sonuç olarak AKP iktidarında iflas eden tarım ve hayvancılığa bu kanun teklifinin yararı yoktur, hatta tam aksine bu teklif tarım ve hayvancılığı daha da kötüye götürecektir. Artık tarım konusunda ciddi bir reform ve istikrarlı politikaya ihtiyaç vardır, artık çiftçimizin cezalandırılmadığı, destek ve teşviklerle ödüllendirildiği bir sisteme ihtiyaç vardır. İthalatla aracılığı, başka ülkelerin çiftçilerini zengin etmek yerine kendi çiftçimizi zengin edeceğimiz bir tarım ekonomisine ihtiyaç vardır. Buğdayın ana vatani olan bu topraklarda buğday ithalatı yapan başarısız zihniyetin değişmesine ihtiyaç vardır. Türkiye’yi su fakiri ülkeler arasına sokan, herhangi bir su politikası olmayan bu iktidarın değişmesine ihtiyaç vardır. Çiftçiyi üretmez hâle getiren bu yapının değişmesine ihtiyaç vardır.

Değerli milletvekilleri, Millet İttifakı olarak, tarım ve hayvancılığı içine düştüğü bu cendereden biz çıkaracağız. Tarım ve Orman Bakanlığını “Tarım ve Gıda Güvenliği Bakanlığı” olarak yeniden yapılandıracağız. Tarım Orman Şûrası’nı etkili biçimde çalıştıracamız. Sigortalama ve tarımsal desteklemede pek çok çiftçimizi dışarıda bırakan Çiftçi Kayıt Sistemi yerine tarla tapularını ve kira kontratını esas alan geniş kapsamlı tarımsal üretim kayıt sistemini kullanacağız. Tarım Kanunu’nun 21’inci maddesinde öngörülen, ancak bugüne kadar hiç uygulanmayan tarımsal destekleme programlarına bütçeden ayrılacak kaynağın gayrisafi millî hasılanın yüzde 1’inden az olmayacağı hükmünü yerine getireceğiz. Tarım desteklerini tapuya değil, üreten çiftçiye vereceğiz. Tarım, su ürünleri ve ormancılıkta kullanılan üretim araçları ve makineler için mazotta ÖTV yükünü kaldıracamız. Çiftçilere kullandığı gübre maliyetinin yüzde 50’sini destek olarak vereceğiz. Çiftçilere kullandığı tohum maliyetinin yüzde 50’sini destek olarak vereceğiz. Tarımda indirimli elektrik tarifesi uygulayacağız. Tarımsal sulama ve elektrik faturalarının hasattan sonra tahsil edilmesini sağlayacağız. Temel tarım ürünlerinde taban fiyatlarını maliyet, kur, enflasyon ve çiftçilerimize insan onuruna yaraşır gelir sağlamayı dikkate alarak belirleyeceğiz. Tarımsal ürün alım fiyatlarını ekimden önce ilan edeceğiz. Ziraat Bankasını futbol kulüplerine, medya imparatorlarına kredi veren banka olmaktan çıkarıp tekrar çiftçinin bankası yapacağız. Çiftçilerimizin bankalardan ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden kullandıkları kredilerin faizini silip yeniden yapılandıracağız. Çiftçilerimizin traktörüne, hayvanına haciz koyan bu düzeni değiştirip traktör, biçerdöver, tarım makineleri gibi tarımsal üretim araçlarının ve canlı hayvan varlığının hiçbir şekilde haczedilmemesini sağlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın o zaman.

Buyurun.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılında tarımda yeniden kendi kendine yeten, hatta ihracatçı olan bir Türkiye'yi inşa edeceğiz.

Buna çok az kaldı diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, şimdi Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Baki Şimşek.

Buyurun.

MHP GRUBU ADINA BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisi ve aziz Türk milletini saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ormanlar bir milletin en önemli zenginlik kaynaklarıdır. Ormanlarımızı korumak ve yeni orman alanları oluşturmak hepimizin vatandaşlık görevidir. Vatandaşlık görevimizi yerine getirirken ağacı ve ormanı korumanın uygarlığın en temel göstergelerinden biri olduğunu çocuklarımıza öğretmeli ve bu bilinçle ormanlarımıza sahip çıkmalıyız. Unutmamalıyız ki ağacıyla, ormanıyla, dağıyla, taşıyla bu vatan hepimizindir; ona sahip çıkmak, gelecek nesillere daha zengin bir miras bırakmak en ulvi görevimizdir. Bu bilinçle ormana, yeşile ve tabiata olan sevgimizin ve duyarlılığımızın artırılmasına vesile olması temennisiyle Dünya Ormançılık Günü'nü ve Orman Haftası'nı kutluyor; ormanlarımızın korunması için çalışırken hayatını kaybeden şehitlerimizi rahmetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan yaşanan gelişmeler ile küresel iklim değişikliği tarımsal üretimi önemli ölçüde etkilemektedir. Diğer taraftan, artan nüfus ve kentleşmeyle gıdaya olan talep artışı, doğal kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasına imkân sağlayacak planlamaları zorunlu hâle getirmektedir. Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda ülkemizde tarımsal üretimi planlamak, gıda güvencesi ve güvenliğini temin etmek üzere üretim öncesinde Bakanlıktan izin alınmasını sağlayacak düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılacak bu düzenlemelerle arz ve talep durumuna göre üretim gerçekleştirilerek kaynakların sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde verimli kullanılmasına imkân sağlanacaktır. Aynı doğrultuda, kanun teklifiyle tarımsal üretimin sürdürülebilirliği amacıyla üreticinin üretim sürecinin başından sonuna kadar etkin desteklenebilmesi ve üretim süreci sonunda pazar sorunu yaşamadan emeğinin karşılığını alabilmesi için sözleşmeli üretim modelinin üretici lehine avantajlarla takviye edilerek yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Diğer yandan, ülkemizin gıda güvenliğinin temini ve üretim için müsait olan tüm tarım arazilerinin etkin bir şekilde üretim sürecine dâhil edilerek üretim imkânlarının artırılması, atıl kalmış tarım arazilerinden faydalanılması bir zaruret olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapılması öngörülen kanun düzenlemesiyle tarımsal üretimin sürekliliği ve artan nüfus ve ihtiyaçlar karşısında üretim artışının teminiyle atıl durumda bulunan tarım arazilerinin mülkiyet hakkının özüne dokunulmaksızın kamu yararı gözetilerek millî ekonomiye ve üretime kazandırılması için hisselsilik, parçalılık, mülkiyet ihtilafları, tarımsal faaliyetin sonlandırılması, göç ve diğer nedenlerden dolayı gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde olmakla birlikte, değerlendirilemeyen atıl tarım arazileri üzerinde kiralama suretiyle tarımsal faaliyet yaptırılması ve bu arazilerin sahiplerine de kiralamadan elde edilen gelirin dağıtılması öngörülmektedir.

Bu hususların yanı sıra, 6831 sayılı Orman Kanunu'nda yapılmasına ihtiyaç duyulan değişiklikler kapsamında, 6831 sayılı Kanun'un 14'üncü ve 94'üncü maddelerinde yapılan değişikliklerle devlet ormanlarına nakil vasıtalarıyla yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmek suretiyle ormanlara, doğal hayata ve çevreye verilen zararın orman suçu hâline getirilerek cezalandırılması öngörülmektedir.

3213 sayılı Maden Kanunu'nda madencilik faaliyetlerine getirilecek kısıtlamaların ancak kanunla düzenlenmesi gerektiğine dair hüküm göz önünde bulundurularak orman sayılan alanlarda madencilik faaliyetlerine izin verilirken aynı zamanda verimli orman alanlarının azami olarak korunabilmesi ve geliştirilebilmesinin sağlanması; ayrıca madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanlarının rehabilitesi maksadıyla ağaçlandırmaya hazır hâle getirilmesi işlemlerinin belediyelerin yanı sıra özel sektör işletmeleri tarafından da yerine getirilerek bu işlemlerin daha hızlı yürütülmesine imkân verilmesi; devlet ormanlarına tecavüz, yerleşme ve sabit tesisler inşa edilmesi hâlinde idarenin kendi kolluk kuvvetleriyle olaya müdahale ederek söz konusu tesisleri kullanabilmesi veya yıkabilmesi ve bu suretle ormanların daha etkili bir şekilde korunmasının sağlanması; kesilecek ağaçların belirlenmesinde ve elde edilen ürünlerin nakledilmesinde dijitalleşme sağlanarak daha etkin, verimli ve ekonomik takip sistemi kurulması ve bu kapsamdaki işlerle ilgili yasa dışı faaliyetlerin azaltılması; yine, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 31'inci maddesi kapsamındaki köylülerin aldığı zatî ihtiyaç karşılığı ödenecek fiyatların 32'nci maddeyle eşitlenmesi; köylerde yer sarsıntısı, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğrayanlara zatî ihtiyaç verilebilmesi için aranan muhtaçlık şartının ortadan kaldırılması; orman kalkındırma kooperatiflerinin ürettikleri ürünlere karşılık gelen yüzde 25 oranındaki tomruk ve sanayi odunlarını idareden satın almak ve üçüncü şahıslara satmak zorunluluğunun ortadan kaldırılarak bu ürünlere karşılık gelen gelirin adil dağıtılmasının sağlanması ve ormancılık faaliyetlerinde çalışanların sigorta yaptırmasının teşvik edilmesi; orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanların 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamına alınması; yine, Orman Kanunu'nun 71'inci maddesinin yürürlükten kaldırılmasıyla mükerrer düzenleme ve uygulamanın ortadan kaldırılması ve 71'inci madde kapsamında tazminat alanlara mükerrer ödeme yapılmaması; orman yangınlarıyla mücadelede alınacak tedbirlerin sadece yangın mevsimiyle sınırlandırılmaması; ormanlara kanun dışı müdahalelerin engellenmesi ve orman yangınlarıyla mücadelede etkinliğin artırılması amacıyla mezkûr eylemleri düzenleyen maddelerde yer verilen ve suç işlenmesini önlemekte caydırıcı olmaktan uzak olan hapis cezalarının süreleri ile adli para cezalarının ve idari para cezalarının miktarlarının artırılması ve para cezalarının günümüz şartlarına uygun hâle getirilmesi...

Ayrıca, Orman Kanunu'na; aynı veya komşu köy, mahalle ve beldede orman tahdidi veya orman kadastro çalışmaları alanlarında ilan edilerek kesinleşmiş orman kadastrolarına göre aynı taşınmazların farklı vasıflarda sınırlandırılması nedeniyle yaşanan mülkiyet sorunlarının giderilmesi ve ormanların korunması için ek 18'inci madde; Kocaeli ili Kartepe ilçesi Nusretiye Mahallesi'nde 2/B uygulamaları yapılarak yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi için ek 19'uncu madde; orman kadastro çalışmaları sonucunda hususi orman olarak sınırlandırılan veya hükmen hususi orman statüsüne kavuşan taşınmazların orman kadastro komisyonları marifetiyle yeniden incelenmesi sağlanarak ormancılık açısından yaşanan sorunların giderilerek ülke ekonomisine değer kazandırılması amacıyla ek 20'nci madde eklenmiştir.

Orman Kanunu'nun yanı sıra, 3402, 2330 ve 6292 sayılı Kanunların bazı maddelerinde de değişiklik yapılması öngörülmüştür.

Önümüzdeki dönemde de mutlaka vatandaşın ormanla ilgili mülkiyet ve sınır problemlerini kökünden çözecek... Özellikle, seçim bölgem olan Mersin Erdemli Arpaçbahşiş başta olmak üzere, üzerinde mahalle kurulan, belde kurulan alanlardaki mülkiyet problemlerinin vatandaşlarımızın lehine çözülmesi, kiralamalarda özellikle sondaj vurma, su deposu yapma gibi konulardaki prosedürlerin azaltılması ve vatandaşlara kolaylık sağlanarak bu izinlerin tamamının ilgili orman işletme müdürlükleri ya da bölge müdürlükleri tarafından verilmesinin sağlanması gerekmektedir.

Ayrıca, Devlet Su İşlerinin su ücretlerinde mutlaka yeni bir düzenleme yapması; özellikle son yüzyılın en büyük kuraklığının yaşandığı bölgemizde vatandaşlarımızın su ücretleriyle ilgili mağduriyetine son verilmesi; bu yıl deprem bölgesinde de tarımsal üretimin azalacağı göz önünde bulundurularak özellikle Adana, Mersin, Antalya başta olmak üzere DSİ'nin sulama suyundan almış olduğu ücretlerin mutlaka düşürülmesi gerekmektedir.

Hayvancılıkla ilgili olarak da Türkiye'de en büyük küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine sahip olan Mersin'de Yörüklerimiz için orman bölge müdürlüğümüzün ve işletme müdürlüklerimizin Yörüklerimiz lehine, Yörüklerimizin ormanlarda hayvanlarını otlatabilmeleri adına yeni alanlar ihdas etmesi ve küçükbaş hayvan üreticiliğinin teşvik edilerek bölgemizdeki üretimin daha da artırılması beklentilerimiz arasındadır.

Ben kanunun hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

HACI ÖZKAN (Mersin) – Bravo! Diline sağlık.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ayşe Sürücü.

Buyurun.

HDP GRUBU ADINA AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Görüşülmekte olan kanun teklifinin birinci bölümüne dair söz almış bulunmaktayım.

Maalesef ki yaşanan 2 büyük depremde on binlerce yurttaşımızı kaybettik. Can kayıplarının yanı sıra iktidarın devam ettiği yanlış politikalarının sonucu olarak başka yıkımlarla da karşı karşıya kaldık.

Bizler uzun süredir Tarım Komisyonunda çiftçinin, tarım emekçilerinin, hayvancılıkla uğraşan yurttaşlarımızın sorunlarını dile getirdik, tarım politikasının, çiftçinin ihtiyaçlarının doğrudan çiftçilerle konuşularak masaya yatırılmasının önemini anlattık. Fakat Türkiye'nin tarım politikası sermayenin insafına bırakıldı; ekolojik denge gözetilmeden tarım alanları yerleşime açıldı; çiftçinin geçimi değil, sermayenin geliri önemsendi. Yine, üreten kesimi dikkate almayan, aksine, sözleşmeli tarım yapan firmaları, çok uluslu firmaları gözetken öneriler yapılmış durumda. "Sözleşmeli tarım" olarak tariflenen bu durumda çiftçinin kullanacağı tohum, gübre, tarım zehirleri gibi girdiler şirketler tarafından belirlenecekti; çiftçiler tarla bekçisine dönüştürülmektedir. Sözleşmeli tarımla gerçekleştirilen üretim biçimi çiftçilerin örgütlenmesini engellemekte ve çiftçileri yine şirketlerin insafına bırakmaktadır. Kanun teklifinde bir de çiftçilerin ürünlerini ekmeden önce izin alması öngörülmüyor.

Bir diğer temel sorun da mevsimlik işçilerin durumudur. AKP'nin neoliberal tarım politikaları sonucunda binlerce çiftçi topraksız kalmış, kentlere göç ederek ucuz iş gücü hâline dönüştürülmüştür. Tarımsal üretimin artırılmasında, mevsimlik tarım işçisi önemli bir üretim gücü potansiyelidir. Kamunun elindeki atıl arazilerin bu üretim gücüyle buluşması gerekmektedir. Mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşulları, ücretleri devlet tarafından güvence altına alınmalıdır değerli halkımız fakat atılması gereken bu adımlar maalesef ki atılmıyor.

Tarım alanlarının bir rant kapısı olarak görülmesinin en büyük yıkımlarını bizler yaşanan deprem ve sel felaketinde bir kez daha gördük. Maalesef ki birinci derece verimli tarım arazilerinin imara açılarak müteahhitlere, patronlara, şirketlere peşkeş çekilmesi bugün bu büyük felaketleri yaşamamıza da sebep olmaktadır. Hâlen çiftçinin değil, şirketlerin geleceğini düşünen bu neoliberal yaklaşım yaşamlarımızdan çalmaya devam ediyor.

Biliyorsunuz, Urfa'da büyük bir sel felaketi yaşadık. Aslında doğal afet olan sel yanlış kent politikaları yüzünden bir afete dönüştü; dönüşmesinin sebeplerinden biri de bu iktidarın yanlış tarım politikalarıydı.

Urfa'da selden en fazla etkilenen yerlerden biri, güya en verimli alanlardan olması gereken Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi oldu. Hastaneyi su bastı ve hastalar acilen tahliye edildi. Neden, biliyor musunuz? Hastane birinci derece tarım arazisinin üzerine inşa edilmiş. Aşırı yağmur birikmesi sonucu su, tuvalet rögarlarından taşıtı. Urfa İnşaat Mühendisleri Odası "Uyardık. Tarım arazileri imara açılırsa sonu böyle olur." dedi.

Urfa'da sadece hastane değil, sular altında kalan, imara açılmış birçok verimli tarım arazisi, alanı bulunuyor. Bunlardan ders çıkarmayan iktidar, depremden sonra konteyner kenti dahi Harran Üniversitesinin üzerindeki verimli tarım arazilerine kuracağını açıkladı. Üstelik Suruç'ta 35 bin kişilik, Ceylanpınar'da 10 bin kişilik çadır ve konteyner alanı bulunmasına rağmen Ziraat Odası açıklama yaptı "Burası verimli tarım arazileri, buraya konteyner kent kurulamaz." dedi fakat tarım arazilerine bakınca yeni inşaat alanından başka hiçbir şey göremeyen iktidar "Tarım arazisi değil, 2014'te imara açılmış." diye savundu. İmara açılma kararı verilince bir arazi, verimli tarım arazisi olma statüsünden çıkıyor mu? Soruyoruz.

Değerli halkımız, maalesef ki Türkiye'nin tarım politikası para politikasından ibaret. Yıkıcı bir depremden sonra ahırını, evi yıkılmış çiftçiye büyükbaş için 500 lira, küçükbaş için 50 lira desteği layık gören bir anlayış var. Bu sadaka gibi parayı alabilmek için de Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olması gerekiyordu. Bu sistemin aslında küçük ölçekli çiftçileri baz almadığı görülmüş olacak ki kanun teklifinde yeni kayıt sistemi yapılması öngörülmüş.

Depremden üzerinden bir buçuk ay geçti, deprem bölgesinde küçük ölçekli çiftçiler ne yaptılar? İnsanlar depremden sonra hayvanlarını ucuza satmak zorunda kaldılar. Hakkını yemeyelim; Elbistan'da depremde evi yıkılmış, ahırda 2 ineğiyle kalan bir annemiz vardı, aşevlerinden kalan yemekleri hayvanlarına götürüyordu, her gün 10 kilometre yol yürüyüp gidip geliyordu; sabah ineklerini sağlıyor, sütünü gönüllü çalışanlara getiriyordu "Niye bu zahmete katlanıyorsun?" denilmiş. "Sütümü ucuza onlara satacağıma size içiririm, bari bir işe yarar." demiş. Verdiğiniz sözde yardım da deprem bölgesindeki üreticiye sözde desteğiniz de işte bu kadar.

Değerli halkımız, çiftçiye, üreticiye verilen değeri, tarım arazisine biçilen değeri biz depremden sonra Malatya Mamurek bölgesinde bir kez daha gördük. Valilik molozları yerleşim merkezi olan, insanların yaşadığı Mamurek bölgesine ve tarım alanlarına döküyor. Birincisi, insan yaşamı hiçe sayılıyor. Bir diğeri, tarım arazileri molozlardaki asbestlerle zehirli ölüme terk ediliyor. Depremden etkilenen çiftçi, yurttaş daha kendi yaşamını doğru düzgün kuramamışken bir de bu dertle uğraşılıyor. Belediyeye başvurulmuş, Valiye başvurulmuş; çözüm yok. Yöre dernekleri bu kıyametin içinde gidip suç duyurusunda bulunmak zorunda kalmış. Bunun adı aynı zamanda ekolojik yıkımdır. Tarım alanlarını zehirliyorsunuz. Aynı durum, maalesef, Adıyaman için de geçerli. Adıyaman'da organize sanayi bölgesinden tatalım da dere yataklarına, tarım arazilerine, neredeyse bulunan her boş noktaya moloz dökülüyor. Geçen hafta Adıyaman'daydım ve her yeri de gözlerimle gördüm. Sadece Malatya ve Adıyaman'da değil, birçok deprem bölgesinde molozlar götürülüp tarım arazilerine, şehre yakın yerlere dökülüyor, hem halk sağlığı hem toprak sağlığı tehlikeye atılıyor.

Değerli halkımız, deprem bölgesindeki küçük ölçekli çiftçiler depremden en fazla etkilenen kesimin başında gelmektedir. Küçük ölçekli çiftçilerin traktör gibi üretim araçları enkaz altında kalarak kullanılamaz bir hâle geldi ve yüzlerce hayvanı da telef oldu. Ayrıca, depremin değiştirdiği su yataklarından dolayı bölgedeki çiftçiler su kıtlığıyla karşı karşıya kalmıştır. Deprem bölgesindeki tarımsal üretim büyük bir tehdit altındadır. Küçük ölçekli çiftçiyi desteklemektense çiftçiyi sermayenin kollarına bırakan ithalat bakanlığı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu depremden olumsuz etkilenen şehirlerdeki tarımsal üretimi desteklemek ve yeniden canlandırmak için çaba sarf etmeliydi. Maalesef ki bir yandan Komisyonunda çiftçinin hakkı sözde savunulurken bir yandan gerçeklik başka. Türkiye'nin tarım politikasını baştan yapılandırması, sermayeyi bu alandan çekmesi gerekmektedir. Özellikle deprem bölgesindeki yurttaşlarımızın zararlarının bir an önce karşılanması ve tarımsal üretimin yeniden güçlü desteklenmesi gerekmektedir.

Ve bitirirken tekrardan tüm halkımızı saygıyla selamlıyorum. Arkadaşlar, yarın 21 Mart “Nevroz” Bayramı. Bugünden tüm Türkiye halklarının, Orta Doğu halklarının ve tüm dünya halklarının “Nevroz” Bayramı’nı kutluyorum. “...”(*)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.31

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.01****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

422 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Gruplar adına söz taleplerini karşılıyorduk.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ayhan Barut.

Buyurun Sayın Barut.

CHP GRUBU ADINA AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen değerli yurttaşlarımız; hepimizi saygıyla selamlıyorum. Görüşülmekte olan yasa teklifi üzerine partimiz, CHP Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Deprem ve sel felaketlerinde yaşamını yitiren yurttaşlarımıza bir kez daha Allah’tan rahmet diliyor, ulusumuza da başsağlığı diliyorum. Önlenebilir acıların tekrar yaşanmaması için herkesi seferber olmaya çağırırken sorumluluklarını yerine getirmeyip asrın ihmaline neden olanları ve “Ölüm hep bize mi düşer usta!” diye haykıran ozanın sözlerini anımsatarak “Selde insanlarımız öldü ama toprak da suya kavuştu.” diyen, vicdanları yaralayan sözleri kınıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; herkesin kabul ettiği bir gerçek var, o da şu: Tarımın tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de oldukça stratejik bir önemi vardır. Yaşamın her alanını bütünüyle ilgilendiren tarım, ortak akla ihtiyaç duymadan tek kişinin yönetebileceği bir sektör hiç değildir. Üniversitelerden mesleki örgütlere, uzmanlardan sektör paydaşlarına, odalardan borsalara kadar herkesin ve kurumun ortak vurgusu ulusal ve sürdürülebilir tarım politikaları olmalıdır ve bu da şarttır. Bu zorunluluk ışığında bütüncül, kapsayıcı, nitelikli, kamucu önlemler almak, düzenlemeler yapmak ve adım atmak mecburidir. Eğer böyle bir yöntem belirlenmezse gününbirlik tedbirlerle, pansuman tedavilerle, eksik çözümlerle, yanlış düzenlemelerle gıda, tarım ve orman alanındaki sorun yumağı her geçen gün artacak ve işin içinden çıkılmaz bir hâle gelecektir. Bu nedenle tarımla ilgili yapılacak her türlü düzenlemenin, her türlü yasal değişikliğin sektör paydaşlarının, ilgili meslek kuruluşlarının, birliklerin, odaların, çiftçi kuruluşlarının, sendikaların, üniversitelerin dâhil edildiği geniş bir platform etrafında belirlenmesi gerekiyordu. Ne yazık ki ülkemizdeki tek adam yönetimine özgü yine “ben bilirim, yaptım oldu” tavrı bu yasa teklifi sırasında da kendini göstermiştir.

Değerli arkadaşlar, değerli AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlarım; gidiyorsunuz ve bunu da biliyorsunuz ama hâlen iktidarınız seçim arifesinde giderayak yangından mal kaçırır gibi kanun tekliflerini getiriyor. Bu teklif çoğu yönüyle eksiktir, Anayasa’ya aykırıdır, temel insan haklarını çiğnemektedir, ortak akıldan uzaktır ve muğlak ifadelerle ve yanlışlarla doludur. Konuşmamın başında da söyledim: Bu yasanın derhâl geri çekilmesi gerekiyor ve bu yasanın geri çekilmesini bir kez daha talep ediyorum. Bu yasa teklifinde, Komisyon görüşmelerinde de ifade ettiğimiz üzere, bir dolu sakınca ve bir dolu sakınca içeren düzenleme var, buna izin veremeyiz değerli arkadaşlar.

Tarımda çok daha acil çözülmesi gereken sorunlar var. Bir deprem felaketi yaşadık, arkasından bir sel felaketi yaşadık. Özellikle deprem felaketi yaşadığımız bölgede tarımdaki acil çözülmesi gereken konularla ilgili çiftçimize ve tüm üreticilerimize bu bölgedeki olumsuzluklarla ilgili, bir adım atılsın isterdik ama maalesef iktidarınız oralı dahi olmadı.

Biliyorsunuz, deprem bölgesi 11 ilden oluşuyor, bu illerde toplam 15 milyon civarındaki nüfusun 2,7 milyonu köylerde yaşıyor ve yine ülke ticari faaliyetlerinin yüzde 12'si bu bölgede, tarımsal faaliyetlerin yüzde 16'sı bu bölgeden elde ediliyor, yine bitkisel üretimin yüzde 20'si bu bölgeden sağlanıyor, hayvansal varlığımızın da yüzde 15'i bu bölgede değerli arkadaşlar. Yine, ülkemizdeki toplam 402 milyarlık tarımsal hasılanın 57 milyar lirası bu bölgeden elde ediliyor. Peki, bu bölgeyle ilgili nedir burada konuşulan? Hiçbir şey. Yani biz o bölgeye gittik, gezdik değerli arkadaşlar, o bölgede çiftçilerimizin traktörleri, tohumları, hayvanları enkaz altında kalmış. Çiftçilik öyle bir meslek ki değerli arkadaşlar, çiftçilerimiz bir taraftan cenazelerini defnederken diğer taraftan acılarını dahi yaşayamadan tohum ekmek, tarlasına gitmek durumunda kalıyor ancak çiftçilerimizin ekebileceği bir tohum yok, kullanabileceği bir ilaç, gübre yok ya da satın alabileceği bir işletme yok. Aynısı besicilerimiz için de geçerli. Eğer böyle devam ederse, bu bölgeye özgü çözümler üretilmezse ya da tarımdaki acil sorunları çözmezsek şunu buradan açık ve net söylememde fayda var: Önümüzdeki dönem yeni bir gıda kriziyle karşı karşıya kalırız ve tüketiciler bu gıdaları yüksek fiyatla tüketmek zorunda kalır.

Biz ülkemizi canımızdan çok seviyoruz değerli arkadaşlar. Tarımsal üretimin sürmesi, çiftçinin yüzünün gülmesi için mücadeleyi sürdürüyoruz lakin bu yasa teklifindeki sakıncalı konular geri çekilmeden adım atmak neredeyse imkânsız, herkes gibi sorunlara çözüm istiyoruz.

Teklifte, alan planlama, planlı üretim, izin alma, sözleşmeli üretim, cezalar ve yasaklar gibi maddeler var. Şimdi, ben buradan soruyorum: Hangi teknik kadroyla, hangi altyapıyla planlı üretim yapacaksınız?

Yine, çiftçi ekeceği ürün için masa başında oturan bürokratlardan mı izin alacak? Madem planlı ekmeği düşünüyorsunuz bir yasa teklifi getirdiniz, içerisinde de sözleşmeli üretim var, izin alma var, planlı üretim var; o zaman Tarım Bakanlığına 1.200 kişilik komik atama neyin nesi? Öyleyse bu alanda atama bekleyen ziraat, gıda mühendislerinin, veteriner hekimlerin, su ürünleri tekniker ve teknisyenlerin atamalarını da gerçekleştirmek gerekmiyor muydu değerli arkadaşlar? Plan önemlidir ama siz çiftçimizi akılalmaz gerekçelerle cezalandıramazsınız; tarlasını, bahçesini elinden alamazsınız. Özellikle tarımsal üretimde planlama bütünlüklü, sürdürülebilir politikalarla yapılır. Tarlasını, bağı, bahçesini, mevsim şartlarını, özellikle buralara nelerin ekileceğini, nelerin dikileceğini de çiftçiden daha iyi kimse bilemez. Örneğin, bir ürün ekmeğe karar veren, buğdaydan başka zorunluluğu olmayan bir çiftçiye “Buğday ekemeyeceksiniz.” diyebilir misiniz? Dediğinizde o çiftçi ne yapacak? Çiftçinin bahçesinde dikili ağaçlarını ne yapacaksınız, söküp bir tarafa mı atacaksınız ya da çiftçiye hapis cezası mı vereceksiniz? Dolayısıyla yalapaşap düzenlemelerle tarımda derinleşen bu sorunları çözme şansınız yok.

Tarımı çok uluslu şirketlerin tekellerine bıraktınız. Sözleşmeli üretimden bahsediyorsunuz, bölgemizde, Çukurova’da sözleşmeli üretim çok sayıda yapılıyor; özellikle soya ve buğday ürünlerinde yapılıyor ama şundan da emin olun ki: Bu sözleşmeli üretimde çıkan sorunlar hiçbir zaman çiftçinin lehine çözülmemiştir, hep çok uluslu şirketlerin lehine çözülmüştür; çiftçi bu anlamda hiçbir zaman, hiçbir davayı kazanamamıştır.

Sürdürülebilir tarım politikaları hedeflerine ulaşmak için daha önce de buna benzer havza bazlı destekleme modeli tarımda tam uygulanmadığı için -getirmiştiniz bunu- başarısızlıkla sonuçlandı. Bugün de uygulamak istediğiniz bu kanun teklifi böyle giderse, bu anlayışla başarısızlıkla sonuçlanacaktır diyorum. Çünkü bitkisel ve hayvansal varlığımızın envanteri sahada ve uyu yöntemiyile henüz

çıkarılmamıştır. Planlı üretimde bölgelerin su varlığı göz önünde tutularak bir üretim deseni belirlemesi net bir şekilde ifade edilmemiştir. Çiftçi Kayıt Sistemi yani ÇKS'ye girilen çok yıllık ürünler için cins tashihi şart. ÇKS kayıtlarında ve belgelerinde bitkisel üretimlerin yanında hayvan varlıkları da yer almalıdır ama bunu da göremiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYHAN BARUT (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AYHAN BARUT (Devamla) – Yine, hayvan varlığı küpeye göre değil, sahada bizzat yıllık sayım yapılarak tespit edilmelidir. Bununla ilgili, yine net bir ifade olmadığını görüyoruz, muğlak ifadelerin bulunduğunu gözlemliyoruz.

Ayrıca, bu kanun teklifinde ürünlerin ithalat getirisi ve yarattığı istihdam da düşünülmemiştir. Değerli arkadaşlar, özellikle çok yıllık ürünlerde yasanın onayından önce yapılan üretim ve çiftçinin yapmış olduğu yatırımlar, yıllık masraflar göz önüne alınarak muaf tutulmalıdır. Ne yazık ki bu hususta da herhangi bir madde yok, açıklayıcı bilgi yok.

Tekrar söylüyorum: Aklınızı başınıza devşirin, bu tehlikeli adımlardan vazgeçin, bu yasa teklifini derhâl geri çekin diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılandı.

Şimdi, şahıslar adına ilk söz Sayın Bedri Yaşar'ın.

Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, yine, gündem tarım, tarımın sorunları; Meclise geldiğimiz günden beri bunları konuşuyoruz. Özellikle üretim planlamasından bahsediyorsunuz; işte, tarımın da savunma sanayisi kadar stratejik olduğundan bahsediyorsunuz; daha çiftçinin hak ettiği, millî gelirden elde ettiği payı bile maalesef ödemediniz. Şimdi, üretim planlaması yaparken -programımızda var, biz de bunu inşallah gerçekleştireceğiz ama- netice itibarıyla satın alma garantisi vermediğiniz sürece... Yani bir ürünü ektiriyorsunuz, köylü... Zaten küçük üreticinin sorunlarını çözdüğünüz takdirde problem yok, büyükler zaten başının çaresine bakabiliyor.

Dolayısıyla yani Samsun örneğinden verirse bir fındık üreticisi 300 kilo, 500 kilo üretiyor. Yani bunun başta girdi maliyetlerini sabitleyip alım garantisi verip... Çiftçi ne kazanacağını bilsin, yeter. Özellikle ben küçük üreticiler için bunu söylüyorum. Bizim istediğimiz bu. Eğer bu planlamayı yapar, bu alım garantisini verirsiniz istediğiniz şekilde planlama yapabilirsiniz. Benim köylüm, benim çiftçim sonuç itibarıyla ne kazanacağını bilir, ona göre borçlanır, ona göre gider. Zaten çiftçinin her zaman ödeme planı hasat dönemine göredir.

Burada zaman zaman söylüyoruz, elektrik faturaları dâhil... Yani yılda 10 sefer hasat olmuyor ki Çarşamba Ovası'nda, Terme Ovası'nda çeltik hasadı 1 kez olur, fındık hasadı 1 kez olur. Diyoruz ki: "Hiç olmazsa elektrik faturalarını, genel girdilerini bu takvimlerde ödesinler, bu dönem içerisinde ödesinler." Düşününü o zaman yapıyor, okul alışverişini o zaman yapıyor. Ama sağ olsun, bizim elektrik şirketleri her seferinde esnafın tepesinde.

Son günlerde Çarşamba Ovası'nda bambaşka bir şey yaşıyoruz özellikle sulama kuyularıyla ilgili. Tutturdular, işte, ne olacak: Her kuyunun başına bir sayaç. Yani adamın 4 tane tarlası var, eskiden sayacı gezdiriyordu, okuyordu ama her birine abonelik, her birine güvence; anasının nikâhı! Bunun altından kalkmanın imkânı yok. Son dönemde de hacizlerle çiftçinin başındasınız.

Şimdi seçim geliyor, “Durduk, 6'ncı aya kadar bekleyeceğiz, haciz işlemlerini durdurduk.” Neden biliyor musunuz? Bizim orada YEDAŞ var. YEDAŞ'ın avukatlarının tamamı sizin partili arkadaşlarımız. “Ya, siyaseten biz bu işten kaybederiz, durun, haciz işlemlerini bırakın, hazirandan sonra görüşürüz.” Bakın arkadaşlar, tekrar söylüyorum: Muhakkak, hiç olmazsa tek abonelikle bu işleri çözmeye çalışın. Adamın 5 tane tarlası varsa 5 aboneliğin güvencesi müvencesi, bunun altından kalkması mümkün değil.

Özellikle, tarım arazilerinin imara açılması... Şimdi, Tarım Bakanlığının müsaadesi olmadan Türkiye'de bir karış toprak bile imara açılmaz çünkü imara açılabilmesi için 18 tane kurum ve kuruluştan görüş alınıyor, sizlerden de görüş alınıyor, En zor görüş veren yerlerden bir tanesi de Tarım Bakanlığı ama maalesef deprem bölgesinde gördük ki tarım arazilerine yapılan binaların tamamı yerle bir. Niye bu tarafa söylemiyorum? Yetkililer burada olduğu için belki şu işin son günlerinde sesimizi duyarsınız diye söylüyorum. Sizler bizlerden daha iyi bilirsiniz, 1 santim toprağın oluşma süresi için üç yüz-dört yüz yıldan bahsediliyor. Dolayısıyla, ecdat ne yapmış? Buradan Türkiye'nin neresine giderseniz gidin görürsünüz, dağ yamaçlarının güney taraflarını yapılaşma için, konut için kullanmış; düz araziye de ekin, biçin, geçinin diye kullanmış. Ama bugün görüyoruz ki sadece rant uğruna... Özellikle deprem bölgesinde -buna Maraş da dâhil, Antep de dâhil, ben 3 bölgede görev yaptım, 3'ünde de- nasıl o görüşleri verdiniz bilmiyorum. Bütün sorumluluğu sizde. Ne zamandan beri verilmişse, hangi dönemde verilmiş olursa olsun buralarda imara açılan yerlerde hepinizin sorumluluğunun olduğunu unutmayın.

Yine, aynı şekilde son günlerde özellikle biyoenerjide tarımsal atıklar kullanılıyor. Söyledik, Samsun'da da söyledik, Çarşamba Ovası Türkiye'nin en büyük ovalarından bir tanesi. Ya, gelip ovanın ortasına biyokütle santrali kuruyorsunuz, bu olacak iş değil. Bu taşımaya oluyor; gidin, dağın tepesine kurun; neticede bunları toplayıp taşıyıp yakıp buhara çevirip enerji üreteceksiniz. Nedir derdiniz ki 10 sefer mahkeme, 10 sefer dava...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Yine, aynı şekilde, biliyorsunuz Türkiye'de mühürleniyor ama devam ediyor; mühürleniyor, devam ediyor. Mahkeme kararlarına rağmen maalesef Çarşamba Ovası'nda da üretime başlandı gibi.

Aynı şekilde, üretim planlaması... Samsun için söyleyeyim, kenevir. Sayın Cumhurbaşkanı geldi Samsun'a, dedi ki: “Özel bölgelerden bir tanesi Samsun. Kenevir, tıbbi alan dâhil, her sektörde bununla ilgili kullanım alanları var. Ekin, inşallah Samsun'dan bereket fışkıracak.” Bunu söylediği günün üzerinden üç yıl geçti. İlk gün eken arkadaşlarımız vardı, ondan sonra 4'e düştü; şimdi yeni ekilmeye başladı. Sonuç, bununla ilgili sanayiye kurmadığımız sürece, altyapıyı kurmadığımız sürece, keneviri işleyecek alanları oluşturmadığımız sürece ekmenin hiçbir anlamı yok.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Evet, ikinci söz şahsı adına Sayın Ahmet Sami Ceylan'ın.

Sayın Ceylan, buyurun.

AHMET SAMİ CEYLAN (Çorum) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekilleri; 422 sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan yaşanan gelişmeler ile küresel iklim değişikliği tarımsal üretimi önemli ölçüde etkilemektedir. Diğer taraftan iklim değişikliği, nüfus artışı ve kentleşme ile gıdaya olan talep artışı doğal kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasına imkân sağlayacak planlamaları zorunlu hâle getirmektedir. Bu gelişmeler karşısında tarım arazilerinin amaç dışı kullanımını önleme, üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak amacıyla yeni düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Tarım Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle üretimin geliştirilmesi, başta toprak ve su olmak üzere doğal kaynaklarımızın korunması, gıda güvenesi ve güvenliğinin güçlendirilmesi, verimliliğin artırılması, arz ve talep durumu ile iklim değişikliğinin etkileri dikkate alınarak tarım sektöründe sürdürülebilirliğin tesis edilmesi hedeflenmektedir. Değerli arkadaşlar, Tarım Kanunu'nda bitkisel, hayvansal ve su ürünleri gibi farklı alanlarda icra edilen tarımsal faaliyetler için belirlenecek stratejik ürün veya ürün gruplarında tarım havzası veya işletme bazında ülkemizin arz güvenliğini koruyacak şekilde asgari-azami üretim miktarı tespit edilecek ve çiftçilerimizin üretim yapmalarını sağlanacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu düzenleme “Sen Üret Yeter” dediğimiz bir anlayışı ülke tarımına kazandırmaktadır. Tarımsal faaliyetlerin bu şekilde kayıt altına alınarak izinli ve planlı bir şekilde yürütülmesi başta su olmak üzere kaynakların optimum kullanılmasına imkân sağlayacaktır. Böylece, hem verimlilik hem de tarımsal hasıla artarak çiftçimizin refah düzeyi yükselecektir. Yapılan yeni düzenlemeyle ekilmeyen arazilerin üretime kazandırılması için geliri arazi maliklerine ait olmak üzere kiraya verilecektir. Kiralamada öncelikli olarak arazinin bulunduğu yerleşim yerinde ikamet edenler, STK'lar ve meslek odaları yer alacaktır. Tarım Kanunu'nda yapılmasına ihtiyaç duyulan bir diğer düzenleme de sözleşmeli üretimdir. Bu düzenlemeyle tarımsal üretimin sürdürülebilirliğine ve planlanmasına imkân sağlanacak, sözleşmeli üretim modeli yaygınlaştırılacaktır.

Değerli arkadaşlar, sözleşmede yer alan bir diğer husus da tarafların haklarının korunması ve sorumlulukların genel itibarıyla belirlenmesidir. Sözleşmeyle taraflar arasındaki güç dengesizliği giderilerek tarım arazisinin korunması, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi sağlanacaktır. Ayrıca değişiklik taraflar arasında oluşabilecek uyuşmazlıkların yerinde sonuçlandırılmasını sağlayacak, uzman arabulucu ve basit yargılama usulüyle ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların kısa sürede çözüme kavuşmasını sağlayacaktır, böylece sözleşmeli üretim modeli yaygınlaşacaktır.

Değerli milletvekilleri, bununla birlikte, yapılan düzenlemede çiftçi ile alıcı arasındaki güç dengesizlikleri giderilecek ve özellikle küçük üreticilerimizi koruyacak tedbirler alınmış olacaktır. Sözleşmeden doğan davalar ile icra takiplerinde üreticiler yapılacak tüm yargılama ve icra takip giderlerinden geçici olarak muaf tutulacak, bu giderler devletimiz tarafından avans olarak karşılanacaktır.

Sayın milletvekilleri, ülkemizde kenevir yetiştiriciliğinde lif ve tohum amacı yanında tıbbi amaçlı üretimine yönelik çalışmalar da başlatılmıştır. Dünyada yaşanan gelişmeler ve sektör talepleri yanında ülkemizin üretim potansiyeli dikkate alındığında her türlü kontrol tedbirleri oluşturulacak şekilde ilaç etkin maddesi üretmek amacıyla kenevir üretimini gerçekleştirmek üzere kanunda değişikliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Kanun değişikliğinde uluslararası anlaşmalara uygun olarak haşhaş üretim ve işleme süreçlerini uzun yıllardır başarıyla yürüten TMO kontrolünde ilaç etkin maddesi için kenevir üretilmesi ve işlenmesi sağlanacak, gerektiğinde arz ve talep durumuna göre gerçek veya tüzel kişilere yaptırılabilecektir.

Değerli milletvekilleri, Orman Kanunu'yla ilgili yapılan düzenlemeler vatandaşımızın hayatında birçok kolaylık sağlayacaktır. Kısaca bunlardan bahsedecek olursak; orman köylülerinin gelir seviyeleri yükselecektir. Orman köylülerimize sigortalı olma imkânı sağlanacaktır. Orman köylülerimizin kullandıkları yakacak odunlar ve ev yaparken ihtiyaç duydukları keresteye indirim yapılacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

AHMET SAMİ CEYLAN (Devamla) – Vatandaşlarımızın ormanla ilgili mülkiyet sorunları da çözüme kavuşacaktır. Gelişen teknolojiyle birlikte ormancılıkta dijitalleşmeye önem verilecek, yenilikler sağlanacaktır. Orman yangınına sebep olanların cezaları artırılabilecektir. Ormanlarımızın daha etkin korunması sağlanacaktır, ormanlık alandaki rehabilitasyon işlemleri daha hızlı yürütülecektir. Orman yangınlarında hayatını kaybeden orman personeli ile diğer kamu görevlileri ve gönüllü kardeşlerimiz -tabii bunu, inşallah Allah bir daha göstermez ama bunlar da bu kardeşlerimiz de- şehit statüsüne alınacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyor, kanun teklifimizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Tekrar saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birinci bölüm üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Madde 1:

12/6/1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanununun 23'üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Lif, tohum ve sap üretimi ile ilaç etken maddesi elde etmeye yönelik çiçek ve yaprak üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği, Tarım ve Orman Bakanlığının iznine tabidir. Lif, tohum ve sap üretimi amacıyla izinli kenevir yetiştiriciliği Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. İlaç etken maddesi üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği ve/veya işlenmesi Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından yapılır veya yaptırılır. Gerekğinde ülke arz ve talep durumuna göre Tarım ve Orman Bakanlığınca belirlenen kota doğrultusunda, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü kontrolünde gerçek veya tüzel kişilere yaptırılabilir. İlaç etken maddesi üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliğinde, münhasıran esrar elde edilmesini engelleyecek her türlü tedbirin alınması, kenevirin hasadı, işlenmesi, ihrarı, ihracı veya satışına ilişkin usul ve esaslar, İçişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Okan Gaytancıoğlu

Orhan Sarıbal

Ayhan Barut

Edirne

Bursa

Adana

İlhami Özcan Aygun

Cengiz Gökçel

Ahmet Kaya

Tekirdağ

Mersin

Trabzon

Ömer Fethi Gürer

Niğde

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın İlhami Özcan Aygun’un.

Buyurun Sayın Aygun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Kanunu’nun 1’inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi ve ekranları başında bizi izleyen tüm vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kenevir stratejik bir ürün olmasına karşın ülkemizde hak ettiği değeri bir türlü alamadı ve uzun süreden beri de bunu kürsüden dile getiriyoruz; kanun çıkardık, toplam 20 ile üretim hakkı verildi ama maalesef daha bir arpa boyu yol alamadık, ilerleyemedik. 2016’da çıkan Kenevir Yetiştiriciliği ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik’te 19 il vardı, sonra 1 ilimize daha verdik, 20 il oldu ama dediğim gibi hiçbir ilerleme yok. Kenevir yetiştiriciliği Tarım ve Orman Bakanlığı uhdesinde, izni gerekmektedir. Kenevirin tıpta ham madde olarak kullanılan bir ürün olması da bizim için önemli ama maalesef ülkemizde biz daha lif üretimini yapamadık ki nasıl bunu tıpta kullanacağız, merak ediyorum.

Yine bakınız, Toprak Mahsulleri Ofisinin üretimde söz sahibi olması doğru bir karar çünkü haşhaş üretimini Toprak Mahsulleri Ofisi şu ana kadar en iyi şekilde yürütüyor ve burada da kenevirin üretiminin Toprak Mahsulleri Ofisine verilmesi doğru bir karar, bunu destekliyoruz. Ancak ülke arz ve talep durumuna göre kota belirleme yetkisini yine bir kişiye, yine saraya bırakıyoruz, Cumhurbaşkanına bırakıyoruz, bu olduğu gibi yanlış. Bunun üretim iznini veren Tarım ve Orman Bakanlığına bırakılması aslında doğru olandı ama biz yine tek bir kişiye, Cumhurbaşkanına bu yetkiyi veriyoruz.

Kenevir yetiştiriciliğinde esrar elde edilmesini engelleyecek tedbirlerin alınması önemlidir. Bu maddeyle kenevir hasadının yapılması, işlenmesi, ihracı ve satışına ilişkin esaslarını İçişleri Bakanlığıyla beraber Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca yapılması doğru olacaktır diye buradan söylüyoruz.

Sayın Başkan, değerli vekiller; eleştirim şudur ki: Kenevir lifi üretmeyi başaramayan ülkemiz acaba tıpta kullanılacak, sağlıkta kullanılacak keneviri nasıl başaracak ben buradan merak ediyorum, ekranları başında bizi izleyeni seyircilerin de takdirine sunuyorum. 2016’dan beri tam yedi yıl geçmiş, daha bir arpa boyu yol almamışız, doğru dürüst lif üretimi yapamamışız, şimdi kalkıyoruz, diyoruz ki: “Biz bunu tıpta kullanacağız.”

Kenevire baktığımız zaman değerli arkadaşlar, sert ahşapta bunu kullanabiliyoruz. Yine, hatırlarsınız Anadolu araçları vardı, taksileri vardı, onun kaportasında, sert ve yanmayan kaportada kullanabiliyorduk. Yine, kenevirden yapılan torbalarda, kıyafetlerde bunu kullanıyoruz ama en önemlisi, daha önce de yine bu kürsüden dile getirmişt看m, 13 Şubat 2020 yılında da burada dile getirmişt看m, inşaat sektöründe de bunu kullanabiliyoruz. Depreme dayanıklı olan binaların kolonlarının güçlendirilmesi için işte şu ham maddeyi epoksiyle beraber kolonlara montaj yaptığımız zaman bize beş altı dakikalık bir evden çıkış süresi veriyor. İşte, kenevirin daha birçok dalda olduğu gibi depremlerin önlenmesinde de faydası var değerli arkadaşlar.

Yine, Tekirdağ Valiliğimizin Tarım Bakanlığından bir talebi vardı, komisyonca dile getirmişt看m. Tam 15/2/2021’de Tekirdağ ilimizin de kenevir üretimine girmesi için talep açılmış ama daha o gün bugün cevap yok cevap; ayıptır, yazıktır, günahıtır diyorum. Ama şuna bakın: Bu ülkenin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk ne yapmış? Ta 1936-1937’de başta Mersin olmak üzere birçok ilde kenevir üretimini önemsemiş ve TİGEM’lerde, araştırma enstitülerinde kenevir üretiminin artması için mücadele sürdürmüşt看.

Yine, Fatih Sultan Mehmet döneminden beri kenevir aslında biliniyor. Edirne'den İstanbul'a... Fatih Sultan Mehmet gemileri çeken o halatları neden yapmış arkadaşlar bilir misiniz? İşte, keneviriden, keneviriden ama maalesef biz yıllardan beri kenevirin üretim hakkını kanunla sadece 20 ile çıkardık, daha hiçbir şey yapamadık; tohum da yok üretim de yok ama sadece laf salatalığı yapıyoruz burada. Şimdi, geldiğimiz noktada diyoruz ki: "Keneviri bir de tıpta kullanalım." Ya, siz daha lif üretiminde kullanamamışsınız, tıpta nasıl kullanacaksınız ben merak ediyorum.

Bakınız, aynı zamanda ilaç endüstrisi için çok büyük fırsatlar sunan kenevir bitkisi kimin kontrolünde derseniz, Fransa. Şu anda üretimin yüzde 80'ini Fransa karşılıyor değerli arkadaşlar. Biz ne yapıyoruz? Sadece kanun çıkartıyoruz, kanunlar da yine raflarda bekliyor, hiçbir işe yaramıyor. Bu açıdan üretim teknikleri, üretim hatları, üretim işletme, ürün paketleme, güvenli depolama, eczanelere ve hastanelere güvenli dağıtımı kesinlikle anlaşılır ve şeffaf bir şekilde tanımlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) – Bu açıdan çıkarılacak yönetmeliklerde bu esaslara dikkat edilmesi gerekmekte, kenevir üretimi 7/24 takip edilmelidir arkadaşlar. Kenevirin sürdürülebilir sera bitkisi üretimi olarak da teşvik edilmesi gerekmektedir.

Şimdi ben buradan yine sizleri uyarıyorum ama maalesef daha bir arpa boyu yol alamadık. O zaman da, 13 Şubat 2020'de bu kürsüden kenevirin önemini anlatmıştım ama hâlâ daha ortada bir şey yok. İnşallah, bunun önemini anlarız, bir an evvel ülkemiz kenevir üretiminde hak ettiği yere gelir ve sağlıktan inşaat sektörüne kadar, sanayinin bütün kurumlarında kullanılan bir ürün olan kenevirin önemi ortaya çıkar diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin işlenecek hükmünde yer alan dördüncü "ve" kelimesinin "ile" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Rıdvan Turan

Mahmut Toğrul

Sait Dede

Mersin

Gaziantep

Hakkâri

Ali Kenanoğlu

Kemal Peköz

Dilşat Canbaz Kaya

İstanbul

Adana

İstanbul

BAŞKAN – Sayın milletvekillerimizin oylamalara katılmalarını rica ediyorum, lütfen.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Başkan.

BAŞKAN – Evet, önerge üzerinde söz talebi Sayın Sait Dede'nin.

Sayın Dede, buyurun.

SAİT DEDE (Hakkâri) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşülmekte olan Orman Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Bugün birçok kentte halklarımız demokrasiye, barışa ve eşitliğe olan özlemini “Nevroz” meydanlarına inerek haykırmaktadırlar. Bu vesileyle tüm halklarımızın “Nevroz” Bayramı'nı kutluyorum, “...”(*) diyorum.

Sayın Başkan, 6 Şubat 2023'te meydana gelen depremde tarihin en büyük felaketiyle karşı karşıya bırakıldık. Yaşatılan trajedi ve acı hep hafızalarımızda tazeliğini koruyarak duracaktır. AKP iktidarının bilimi dikkate almadan iktidarı boyunca uyguladığı politikalar bize acı kayıplar olarak geri dönmektedir. Depremde yaşamını yitiren tüm yurttaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum, hepsini saygıyla anıyorum.

Sayın milletvekilleri, depremler ayrıca bölgedeki üretimi de olumsuz etkileyerek ekonomik kayıplara neden olmuştur. Bunlardan en çok etkilenenlerin başında da tarımsal üretim gelmektedir. Fakat depremin tarımsal üretimi ne düzeyde olumsuz etkilediğinin ve ne kadar üretim kaybı olduğunun tespiti dâhi yapılmamıştır. Kanun teklifinde ormanlık alanlar için getirilen düzenlemeler çözüm olmaktan çok uzaktır.

Yine, görüşülmekte olan 1'inci maddede kenevir üretimine ilişkin yapılmak istenen düzenleme halkların öncelikli sorunları arasında değildir. İnsanlarımız hâlen evlerine girememekte, hâlen sokaklarda kalmaktadır. Tüm bu olumsuzluklar yetmezmiş gibi yakın zamanda sel felaketiyle de mücadele etmek zorunda kaldılar. AKP iktidarı, halklara felaketi yaşatmıştır ve yaşatmaya da devam etmektedir. Neyse ki yakın zamanda gerçekleştirilecek olan genel seçimlerde AKP iktidarı seçmenler tarafından sandıkta siyaseten mahkûm edilecektir çünkü bu yaşananın tek sorumlusu bu rejimdir.

Sayın Başkan, Türkiye'de ormanlık alanlarımızın giderek azaldığı gerçeğiyle karşı karşıyayız. Seçim bölgem olan Hakkâri eskiden ormanlık alanlara sahipti özellikle Şemdinli bölgesi gür orman örtüsüyle Hakkâri'nin akciğerydi. Ancak ne yazık ki uygulanan savaş politikaları sonucu ormanlık alanlar yok edildi ve yemyeşil coğrafya kuraklaştırıldı. Şimdi, bu bölgede çıkan yangınlara baktığımızda yangınların yoğunluklu olarak karakol veya üs bölgelerinin çevrelerinde veya civarında olduğunu görüyoruz. Bu da halk arasında çıkan yangınların karakolların görüş mesafesini artırmak için yapıldığı duygusunu oluşturmuştur. Çıkan veya çıkarılan yangınlara müdahale edilmesine bile izin verilmemekte, yangının kendiliğinden sönmesi beklenilmektedir. Sonuç olarak, bugün başta Derecik, Çukurca ilçelerimiz olmak üzere Şemdinli ve Hakkâri'deki ormanlar yok olmuştur. Burada, isterdik ki iktidar bu yangınlara ilişkin bir çalışma yürütsün ya da yok olan ormanlık arazilerin tekrar iyileştirilmesi için bir politika geliştirsün ama maalesef yirmi yıldır bu ülke gerçeğinden ziyade bir avuç insanın önceliği ve rahatı halkların önceliğinden, insanca yaşama hakkından üstün tutuldu.

Bakın, 6 Şubat felaketinden sonra bilim insanları başta Hakkâri ve Bingöl illeri olmak üzere birçok yerde yakın zamanda bir deprem riski olduğu bilgisini kamuoyuyla paylaştılar. Seçim bölgem olan Hakkâri'de yurttaşlarımız endişeli çünkü tüm bilimsel veriler bir deprem yaşanacağını işaret ediyor. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Türkiye diri fay haritasına göre Türkiye'de 5,5 ve üzeri büyüklükte deprem üretebilecek 485 diri fay hattı bulunmaktadır. Bu diri fay hatları üzerinde 42 il ve 110 ilçe bulunmaktadır. Bilim insanları diri fay hatları üzerinde yer alan Hakkâri'de büyük bir deprem beklediklerini, bu kapsamda önlemlerin bir an önce alınmasını gerektiğini belirtmektedirler. Bilim insanları tarafından gelecekte olacağı söylenen depreme ilişkin bölgede ne gibi

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

tedbirlerin alındığı üzerinde durulması ve araştırılması gereken en önemli konudur. Daha, henüz bir felaket yaşadık ve üstelik yıllarca hafımızdan silinmeyecek bir felaket. Bu gerçeklik karşısında AKP iktidarının ne yaptığı, hangi önlemleri aldığı konusunda bir bilgimiz bulunmamaktadır. İşte, “TOKİ yapacağız.” diyorlar. Peki, ya Hakkâri, burayla ilgili ne yapıyorsunuz? Bakanlıklar düzeyinde hangi çalışmaları yapıyorsunuz, nasıl bir programınız var? Bakın, tüm kurumlar bir kara kutu. Denetim yok, kimin ne yaptığı ya da yapmadığı bilinmiyor ama seçimden sonra Pandora'nın kutusu açılacak ve tüm gerçeklikler ortalığa saçılacak ve bundan da asla kaçış olmayacak.

Bilindiği gibi, deprem riski olan yerlerde belediyelere de önemli görevler düşmektedir. Hakkâri ve Yüksekova ilçesine ait belediyelere kayyum atanarak halkın iradesi gasbedilmiştir zaten. Şimdi bu belediyeler depremle ilgili bir hazırlık yapıyor mu ya da yapıyorsa nasıl bir hazırlık yapıyor onu da bilmiyoruz. Araştırma önermeleri reddediliyor, soru önermeleri cevapsız bırakılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SAİT DEDE (Devamla) – Tamamlıyorum.

Burada, bu kürsüden soruyorum, halkımız Hakkâri’de depremle ilgili bir cevap bekliyor. Yapı denetimleri yapılıyor mu? Herhangi bir önlem alınmış mı? Şehirde bir değişiklik meydana gelecek mi? Hakkâri’ye giden tek bir yol mevcut, olası bir depremde bu yol kapanırsa ulaşım nasıl sağlanacak? Tüm bu soruların cevabını halkımız bekliyor ve iktidardan da cevap bekliyoruz. Hakkâri’yle ilgili, depremle ilgili nasıl bir çalışma yapıyorsunuz?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesine arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

İbrahim Halil Oral

Ayhan Erel

Konya

Ankara

Aksaray

Hayrettin Nuhoglu

Hüseyin Örs

Arslan Kabukcuoğlu

İstanbul

Trabzon

Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Hayrettin Nuhoglu'nun.

Sayın Nuhoglu, buyurun.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım. Selamlarımı sunarım.

Bu maddeyle, zaten var olan kenevir üretiminin, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğünün kontrolünde ve Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenecek kota doğrultusunda olacağı hüküm altına alınmaktadır. Burada normal olmayan şey Cumhurbaşkanlığı tarafından kotanın belirlenmesidir.

Toprak Mahsulleri Ofisine veya Tarım ve Orman Bakanlığına niçin yetki verilmemektedir? Burada da görüldüğü gibi, en küçük işler dâhil her şeyi Cumhurbaşkanlığına bırakma anlayışı yanlıştır, zaten tıkanan sistemi tamamen işlemez hâle getirmek akla mantığa uygun değildir. Gerçi şurada iki aydan az zaman kaldı, hayırlısıyla bunun gibi her yanlışı ve bozukluğu düzeltereğiz inşallah.

Değerli milletvekilleri, Orman Kanunu'nda değişiklik söz konusu olduğu için orman hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. “Orman” deyince akla hep güzel şeyler gelmektedir çünkü orman güzelliştir, orman canlılıktır. Ormanın kendisi canlıdır; ağacıyla, bitkisiyle, çiçeği ve böceğiyle, yaban hayvanıyla bütün canlıların barınağıdır. Orman sudur, nefestir. Orman hayattır. Orman nimettir, zenginliktir. Orman güvenliktir. Orman atalardan devralınan miras, gelecek nesillere devredilecek en değerli emanettir. Kısacası, orman candır, canandır. Ne var ki ormanın kıymetini bilmiyoruz, orman dostu değiliz, ormanı gerektiği kadar sevmiyoruz. Hele hele ormana düşman olanlar var, ormanı hor kullananlar var, ormanı yağmalanacak alanlar olarak görenler var. Para kazanmak için, yer açmak için orman yakanlar ve yanmasına göz yumanlar var. Bir de yangınlara vaktinde müdahale etmeyenler, acil müdahale için hazırlık yapmayan yetkililer var. Burada söz ister istemez gelip iktidara dayandı. Orman alanlarını yağmalamak isteyenlerin toplandığı bugünkü iktidarın vebali çok fazladır, şaibesi de çoktur. Daha iki ay önce Bursa Uludağ Alan Başkanlığının kurulmasıyla ilgili yasa maddelerinin arasına sokuşturulan, yağmalamaya yol açabilecek şaibeli cümleleri henüz unutmadık.

Değerli milletvekilleri, şimdi, Orman Bakanının son gafını da hatırlatmak isterim. Sel felaketinde hayatını kaybedenler hakkında bir televizyon kanalındaki söyleşide bakın ne dedi: “Sel bir taraftan 15 canımızı aldı ama diğer taraftan toprak suya kavuştu.” Bu Bakanın insan canına bakışı buysa ormana bakışı sizce nasıl olur? Ne diyelim, yazıklar olsun! İyi ki az kaldı.

Diğer taraftan, sel vesilesiyle deprem konusuna da kısaca değinmek istiyorum çünkü 19 kişiye çıkan can kaybı deprem bölgesinde meydana geldi. Bu iktidarın afet yönetimi konusunda çok bilgisiz, beceriksiz ve liyakatsiz olduğu, bu sebeple de afet konusunda öngörülerde bulunamadığı bir kez daha ortaya çıkmıştır. Dere yataklarına kurulan çadır veya konteynerlerde can kayıplarının olması orada yaşam mücadelesi verenlerin sahipsiz kaldığını göstermektedir.

Defalarca tekrarladığımız gibi, afet yönetimi, her an afet olacakmış gibi hazır olmak, afetlere acil müdahale ve yaraları sarmak gibi bütüncül bir anlayışı gerektirmektedir. Bu anlayış iktidarda yoktur, onlara göre bahane hazırdır; depremlerde sorumlu fay hatlarıdır, sellerde sorumlu iklim değişikliğinden kaynaklanan aşırı yağışlardır. Buradan açıkça ifade ediyorum: İktidar tümüyle deprem enkazının altında kaldığı gibi, şimdi de sel sularıyla meçhule doğru sürüklenmektedir.

Şanlıurfa'da sel sularının en çok zarar verdiği yerlerin başında Abide Köprülü Kavşağı ve alt geçidi gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Usulsüz ihale ve aşırı yüksek bedelle yandaş firmaya yaptırılan inşaat üç ay önce Cumhurbaşkanı tarafından açılmıştı. Üstelik İl Afet Risk Azaltma Planı'na göre burada bu inşaatların yapılmaması önerildiği hâlde ikazlar maalesef ciddiye alınmadı. O hâlde buradaki can kayıplarının suçlusu yok mudur? Bana göre ikazlara aldırmadan karar verenlerin hepsi de sorumludur ve suçludur. Elbette günün gelince hesap da sorulacaktır.

Değerli milletvekilleri, elli beş gün sonra kurulacak seçim sandıklarından cumhuriyetin 100'üncü yılında Türk milletinin umutlarını yeniden canlandıracak, huzur ve güven ortamını sağlayacak sonuçların çıkacağına olan inancımı paylaşıyor, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 3 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmekte olan 422 sıra sayılı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Dilşat Canbaz Kaya

Rıdvan Turan

Mahmut Toğrul

İstanbul

Mersin

Gaziantep

Habip Eksik

Kemal Peköz

Ali Kenanoğlu

Iğdır

Adana

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Dilşat Canbaz Kaya'nın.

Buyurun.

DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Orman Kanunu teklifi üzerine konuşuyorum ben de. Bugün üzerinde konuştuğumuz kanun teklifi yine ne gıda krizine ne iklim krizine ne de üretimden çekilmek zorunda bırakılan çiftçilerin yararınadır. Bu teklif, açıkça orman alanlarını kapitalizmin yıkıcı kâr arzusuna teslim etmek, iktidar eliyle yeni rant alanlarını açmak içindir.

Gelinen nokta ortada; başta kuraklık olmak üzere AKP'nin üretimi değil, ithalatı önceleyen tarım politikaları ülkeyi büyük bir gıda krizinin eşiğine getirdi. Üst üste gerçekleşen deprem ve sel felaketleriyle birlikte bölgede de üretim olumsuz etkilendi. Deprem bölgelerinde üretimin devamlılığını sağlayacak, çiftçinin, hayvan sahiplerinin kayıplarını iyileştirecek bir politika yok. Bakın, tarımsal üretimin yüzde 15'ini karşılıyor bu bölgeler. Ama deprem sonrasında çiftçinin evi de üretim araçları da enkaz altında kaldı, hayvanlar enkaz altında can verdiler. Ne yapıldı bu bölgelerde çiftçiler için, soruyorum sizlere. Önceliğimiz sözleşmeli tarım mıydı, yoksa yüzde 15 kadar önemli bir üretimi sağlayan depremzede çiftçilerimiz mi? “Mazot, gübre desteği veriyoruz.” diyorlar, hepsi Çiftçi Kayıt Sistem'ine bağlı. Küçük ölçekli üretim yapan çiftçilerinin kaçının ÇKS kaydı vardı? Önce, tarımsal yıkımın sonuçlarının tespit edilmesi gerekirdi ama görüyoruz ki AKP iktidarı boyunca olduğu gibi, yine, sermaye karşısında çiftçi yalnız bırakıldı. Bu teklifte de odak noktası çiftçiler değil, kâr odaklı şirketler, zengin toprak sahipleri ve çok uluslu şirketler. Eğer çiftçiyi düşünen, gıda krizini engellemeyi hedef alan bir yaklaşım olsaydı, teklifi başta bizler desteklerdik. Bizler teklif ettik Komisyonunda “Hazine arazileri kullanım hakkı kaydıyla topraksız köylülere verilsin.” dedik fakat reddedildi. Bu tutum, topraksız köylüleri kentlere göç edip ucuz iş gücü olarak çalışmaya zorlamak değil de nedir? AKP iktidarı boyunca binlerce çiftçi kentlere göçtü, 3,5 milyon hektar tarım arazisi üretimden düştü, sizler hâlâ çiftçiyi cezalandırma derdindediniz. Bu kanun teklifinde de tam da çiftçiyi cezalandıran maddeler var, çiftçilerin sözleşmeli tarımdan vazgeçmesinin önüne geçmek için cezai yaptırımlar öngörülüyor. Oysa sözleşmeli tarım çiftçinin örgütlenmesini engelliyor ve şirket politikalarını kabul etmeye zorluyor. Zaten şirketlerin belirlediği koşullar, belirlediği tohumlar, kimyasal ilaçlar tarımı bu noktaya getirdi. Hibrit tohumlara zorlayıp atalık tohumları ellerinden aldınız, çiftçi ekeceği ürünü bile kendi seçemiyor. Pestisit kullanımı aldı başını gidiyor, ekosistemi tahrip edip toprağı fakirleştiren kâr odaklı üretim anlayışındasınız.

Bakanlığa kooperatiflerden kredi alan çiftçi sayısını yazılı soru önergeleriyle sordum, “ticari sır” bahanesiyle cevap vermediler. Çiftçinin borçlandığı, dağ gibi olduğu sır değil, aşıkâr, herkes tarafından biliniyor ama siz görünsün istemiyorsunuz, çözüm üretmek de istemiyorsunuz.

Deprem bölgesinde 270 bine ulaşan kayıtlı işletme ve çiftçi acil yardım bekliyor. Üretici hayvanlarını yok pahasına satıyor. Var mı çözüm? Bu kanun teklifinde maalesef bu da yok. Yağışlar her geçen yıla göre yüzde 62 azaldı, kuraklık kapıda, üretici üretmiyor, emekçi artan fiyatlardan mutfak masraflarını karşılayamıyor. Yani gıda krizinin önüne geçmek istiyorsak sermaye değil çiftçi korunmalıdır. Deprem bölgeleri başta olmak üzere çiftçilere geri ödemesiz destekler sağlanmalı, çiftçilerin faiz borçları silinmeli, borçları yapılandırılmalıdır.

Sözlerimi bitirmeden, bu teklifte de kadın emeğinin görünmez olduğunun altını çizmek istiyorum. Sigortasız kadın çiftçilere, güvencesiz çalışan tarım emekçisi kadınlara, mevsimlik tarım işçisi kadınlara dair tek bir düzenleme yok. Buradan tarım emekçisi kadınlara seslenmek istiyorum: Erkek devletin yasalarıyla görünmez kılınan emeğimizin karşılığını alacağız, bu düzeni de hep birlikte değiştireceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 2- 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 7'nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Tarım sektörü ile ilgili politikaların tespit edilmesi, plânlanması ve koordinasyonu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak uygulanmasında Bakanlık, yetkilidir.

Tarımsal üretimin planlanması, gıda egemenliği, gıda güvencesi ve güvenliğinin temin edilmesi, verimliliğin artırılması, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin tesis edilmesi için Bakanlıkça belirlenen ürün veya ürün gruplarının üretimine başlanmadan önce Bakanlıktan izin alınır. Bakanlık, arz ve talep miktarı ile pazar, yeterlilik derecesini dikkate alarak hangi ürün veya ürün gruplarının üretileceği ile tarım havzası veya işletme bazında asgari ve azami üretim miktarlarını belirler.

Bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı faaliyette bulunanlardan;

a) Bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı faaliyette bulunduğu ilk kez tespit edilenler, bu madde hükümlerine uygun şekilde faaliyet göstermeleri için Bakanlık tarafından yazılı olarak uyarılır.

b) Bakanlık tarafından yazılı olarak uyarılan ancak uyarı tarihinden itibaren 12 ay içerisinde bu maddeye uygun faaliyette bulunmayanlar, uyarı tarihinden itibaren beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

c) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerine göre işlem tesis edilen ancak bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak bir sonraki takvim yılında da faaliyette bulunduğu tespit edilenlere, ürün grubuna göre bu faaliyetten elde edilecek yıllık brüt hasılasının yüzde birinden beşine kadar idari para cezası verilir.

ç) Çok yıllık üretim faaliyetlerinde yazılı uyarı ve destekten yararlandırmama işlemlerinin tesis edilmesine rağmen bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak üretime devam edenlere, aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen her yıl için bu faaliyetten elde edilecek yıllık brüt hasılasının yüzde birinden beşine kadar idari para cezası verilir.

İdari para cezasının hesaplanmasına esas brüt hasıla, bir önceki takvim yılında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan üretimin yapıldığı ilçe genelinin ortalama verim değeri ile rayiç fiyat dikkate alınarak hesaplanır. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından verim değeri yayımlanmayan ürünlerin ortalama verim değeri Bakanlık İl Müdürlüğünce belirlenir.

Bu maddede yer alan idari yaptırımlar mahalli mülki amir tarafından uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

Ayhan Barut	İlhami Özcan AYGUN	Hüseyin Yıldız
Adana	Tekirdağ	Aydın
Okan Gaytancıoğlu	Cengiz Gökçel	Ahmet Kaya
Edirne	Mersin	Trabzon
Orhan Sarıbal	Ömer Fethi Gürer	
Bursa	Niğde	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Okan Gaytancıoğlu’nun.

Buyurun Sayın Gaytancıoğlu.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; okuduğumuz zaman güzel yani toprak ve su kaynaklarını sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda düzenlemek tarım politikasının amaçlarındandır, doğru. Siz tarım politikasının amaçlarının ne olduğunu biliyor musunuz? Ben bunun hocasıyım, yıllarca bu dersi verdim. 6 tane tarım politikası amacı vardır, siz bunlardan hiçbir tanesine uymuyorsunuz.

Bir, tarımsal gelir amacı yani çiftçinin geliri diğer sektörlerdeki çalışanların geliriyle eşit olur; bir sanayi işçisi ile bir çiftçinin geliri eşit olur. Bakıyorsunuz istatistiklere hiç böyle bir şey yok, asgari ücret bile alamaz çiftçi. Ondan dolayı sizin iktidarınızda köyden kente göç etmiştir çiftçi.

İkinci olarak, üretim ve kendine yeterlilik amacı vardır tarım politikasının amaçlarında. Türkiye dünyada kendi kendine yeterlilik açısından 7 ülkeden biriyken bugün tütün ithal eder, soya ithal eder, mısır ithal eder, pamuk ithal eder, ayçiçeği ithal eder, buğday ithal eder, arpa ithal eder, mısır ithal eder, yaş meyve sebze -bazılarını- ithal eder, kırmızı et ithal eder; ya, her şeyi ithal eder duruma getirdiniz. Pirinci unuttum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Samanı unuttun, samanı.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Saman da ithal eder. Daha bunları çeşitlendirebiliriz. Nerede üretim ve kendine yeterlilik amacı? Yok.

Üçüncü olarak verimlilik amacı vardır. Tamam, son yıllarda tohumluk çeşitleri gelişti ama siz hâlâ tarlalara su götüremediniz, hâlâ tarlaları işleyemiyoruz. Bakın, işlenmeyen yaklaşık 35-40 milyon dekar alan var. Nerede bu amaca uyma? Siz daha bunları düzeltmemişken yeni amaçlar eklemeye çalışıyorsunuz.

Onun dışında -verimlilik amacını söyledik- istihdam amacı vardır yani köylüyü köyünde, kırsalda zengin etme, köyünde tutma projesi, politikası vardır; böyle bir politikanız yok. Kırsal boşaldı, okullar boşaldı, nüfus yaşıyor, böyle bir amacınız yok.

Sürdürülebilirlik amacı vardır yani meralara dokunmazsın, dersin ki: Bu, hayvanlarıdır. İşte, zeytinliklere dokunmazsın, bu herkesindir, 85 milyon bundan faydalanır. Ya, ben sekiz yıldan beri vekilim, 7 kere zeytinliklere saldırdınız. Bereket ki çevreci, duyarlı üreticilerimiz, vatandaşlarımız sizleri durdurdular da bu amaçlara uymadınız.

Onun dışında, birinci sınıf tarım arazileri; o sizin konunuz. Her yeri “kamu yararı” kararıyla çevirerek bakın, inşaatlar yaptınız birinci sınıf tarım arazilerine. “Fabrika daha çok lazım.” dediniz, halbuki tarım toprakları daha çok lazım bize; bunları yapmadınız. Şimdi “Amaç dışı kullanım artıyor.” diyorsunuz; ya, bunu yapan sizsiniz. Yani buraya bu yasayı getiriyorsunuz doğru dürüst tartışmadan. Doğrudur, su kaynaklarımız azalıyor; bunu yıllarca söyledik, dedik ki: “Toprak milyonlarca yılda oluşur.” Ama siz bir dakikada meraya saldırı yapıyorsunuz, bir dakikada birinci sınıf tarım arazilerine saldırı yapıyorsunuz. Yani milyonlarca yılda oluşan meralara, birinci sınıf tarım arazilerine bir dakika içerisinde dozeri soktuğunuz zaman olay bitti. Bunları düzeltmiyorsunuz, bir de “Planlı üretime geçeceğiz.” diyorsunuz. Ya, biz size nasıl inanalım?

“Bizim verdiğimiz planlara uymazsanız size ceza veririz.” diyorsunuz. Ya, arkadaş, sen çiftçiye destek verdin mi, teşvik verdin mi? Ondan sonra “Benim istediğimi üreteceksin.” diyorsun. Acaba sizin istediğinizi mi üretecek yoksa topraklar el değiştirdiği için, yabancı şirketlere geçtiği için, arkasında yabancı sermaye olduğu için onların istediği gibi mi olacak bu? Türkiye’nin gerçeklerine göre mi olacak, başkalarının istediğine göre mi olacak? Türkiye’nin gerçeklerine göre olsaydı Türkiye şu pandemi ve Rusya-Ukrayna savaşından aşırı derecede kârlı çıkardı çünkü bizim topraklarımızda her şey oluyor. Buğday yetiştiriyoruz ama ithalat yapıyoruz. Bakın, daha geçen sene, iki sene önce buğday 130 dolardı, şimdi 340 dolar yani neredeyse 2,5 katına çıkmış. Biz bunu ithal etmeseydik, en azından kendi kendimize yeterli olsaydık üç senede 10 milyar dolar kalırdı. Siz de 10 milyar dolar için Katar’a, Suudi Arabistan’a yalvarmazdınız; kendi çiftçinizle anlaşırız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Bir şey daha ekleyebilir miyim?

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Devamla) – Yani siz bunları düzeltmeden, tarım politikasının amaçlarını yani bilimsel amaçlarını gerçekleştirmeden yeni amaçlar eklemeye çalışıyorsunuz. Belki mantıklı bir şeyler yazıyorsunuz ama okuduğumuzda, anladığımızda bu maddenin kesinlikle yasada olmaması gerek.

Bakın, izinler vardır. Haşhaş ekiminin izinle olması doğru, kenevir ekiminin izinle olması doğru; fabrikaların kapasitesine göre belirlersiniz. 3’üncü madde de bunu ekliyor. “Planlı” diyorsunuz, sonra “sözleşmeli”ye geçiyorsunuz ama biz sizin nasıl sözleşmeler yaptığınızı, kimlerle pazarlıklar yaptığınızı, hayvan ithalatında hangi grupların olduğunu, tahıl ithalatında hangi grupların olduğunu; hepsini çok iyi biliyoruz. O nedenle size hiçbir zaman da güvenmedik. Zaten gidiyorsunuz, iki ay sonra bu yasayı biz Anayasa Mahkemesine götürdüğümüzde Anayasaya da aykırı olduğu için iptal olacak.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Ayhan Erel

Hüseyin Örs

Konya

Aksaray

Trabzon

Arslan Kabukcuoğlu

İbrahim Halil Oral

Eskişehir

Ankara

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın İbrahim Halil Oral'ın.

Sayın Oral, buyurun.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 422 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, depremde büyük zarar gören illerimizde bu kez de sel felaketi yaşandı. Meteoroloji verileriyle bu yağışın geleceği günler öncesinden belli olmasına rağmen, maalesef, ilgili şehirlerimizde herhangi bir önlemin alınmadığını görüyoruz. Ümit ediyorum ki bu sel felaketi için herhangi bir iktidar yetkilisi çıkıp da "kader planı" ifadesini kullanmaz. Önce deprem, sonra sel felaketini yaşayan vatandaşlarımıza geçmiş olsun diyorum. Allah bölgedeki tüm vatandaşlarımızın yardımcısı olsun.

Sayın milletvekilleri, görünen o ki AK PARTİ iktidarı miadını doldurdu. Binlerce yıllık tecrübesi ve hafızası olan devletimize ait tüm kurumların ilkeleri belli olmayan bir yönetim anlayışıyla yönetilemediği açıkça ortadadır. Artık, iktidarınız için alarm zilleri çalmaktadır yani sonun başlangıcı görülmektedir. Milletimiz müsterih olsun, tıpkı yüz yıl önce olduğu gibi cumhuriyetimizin 2'nci asrında da milletimizi hakir gören saray zihniyetinden ülkemizi kurtaracağız.

Arkadaşlar, maalesef beceriksizsiniz, maalesef hukuktan yoksunsunuz, bu yüce milletin sesini maalesef artık duymuyorsunuz. Bu sebeple İYİ Parti olarak diyoruz ki: Devlete liyakat yakışır, devlete adalet yakışır ve devlete samimiyet yakışır. İYİ Parti olarak biz adalet ve liyakatle tarih yazmaya geliyoruz, sizin gibi yirmi bir yıl iktidarda kalıp da kök salmadan tarih sahnesinden silinmeye değil. Vurgun, talan ve adaletsizlik örneği olan AK PARTİ iktidarını tarih nihayetinde unutacaktır. İşte, bu, size ve iktidarınıza tarihin en büyük azabı olacaktır ancak anlaşılana o ki iktidar partisinin fertleri olarak sizler tarihin azabından da korkmuyorsunuz, ilahi adaleti unutuyorsunuz. Genel Başkanımız Meral Akşener'in dediği gibi, tarihin azabından kurtulsanız da Allah'ın gazabından kurtulamayacaksınız.

Sayın milletvekilleri, yeri geldiğinde "yerli ve millî" olduğunu ifade eden sizler değil misiniz? Gazi Meclisin kürsüsünden sizlere soruyorum: Kendi çiftçisi zor durumdayken elin çiftçisini zengin edenlere "yerli" denir mi? Kendi yetiştiricisi perişan hâldeyken başka ülkelerin yetiştiricisini zengin edene "millî" denir mi? Stratejik ürünümüzü işleyen şeker fabrikalarını yok pahasına satıp Türk çiftçisinin şeker pancarı yerine "Amerika'nın mısır şurubunu kullanalım." diyene "yerli ve millî" denir mi? Elinizi vicdanınıza koyup cevap verin arkadaşlar. Tabii ki denmez.

Sayın milletvekilleri, yerlilik ve millilik sadece İHA ve SİHA üretmekle olmaz. Daha kısa zaman önce Biyogüvenlik Kurulunuz aracılığıyla GDO ithalatına izin veren sizler değil misiniz? AK PARTİ iktidarı olarak sizler, ekinimizi ve neslimizi bozarak Millî Teknoloji Hamlesi'nin en önemli sacayağı olan insan faktörünün biyolojik temelini dinamit koymadınız mı? Ve koyuyorsunuz. Ekini ve nesli bozan bu çarpık zihniyetinize ne “yerli” ne de “millî” demeye benim vicdanım el vermiyor. Bilmenizi isterim ki milletimiz artık yerlilik ve millilik nutuklarına kanmıyor ve inanmıyor.

Arkadaşlar, Yüce Allah tüm kâinatı bize yani insana emanet olarak yaratmıştır ancak sizlerin Allah'ın emanetine saygısı maalesef yoktur. Maalesef iktidar yetkilileri ormanları cansız varlıklar olarak gördüğü için “Keseriz, yenisini dikeriz.” mantığıyla hareket etmektedir. Oysa Yüce Allah ayetikerimede yaratılan her varlığın yaratana secde edeceğini söylemektedir. Kısacası, cansız sanarak rant uğruna yok ettiğiniz her ağaç, emanet olarak yaratılan canlı varlıklardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Sayın milletvekilleri, emanete ihanet zulümdür. Anadolu'da bir söz vardır “Zulmün artsın ki gidişin tez olsun.” derler. Görüyoruz ki Genel Kurula getirdiğiniz her kanunla birlikte zulmünüz daha da artmaktadır. Biliniz ki milletin aleyhine getirdiğiniz her kanunla gidişinizi hızlandırıyorsunuz. İYİ Parti iktidarında, yaptığınız tüm zulümler son bulacak diyerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 2 adet önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin tümüyle tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Ayhan Barut

İlhami Özcan Aygun

Cengiz Gökçel

Adana

Tekirdağ

Mersin

Okan Gaytancıoğlu

Ahmet Kaya

Ömer Fethi Gürer

Edirne

Trabzon

Niğde

Orhan Sarıbal

Bursa

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Ömer Fethi Gürer'in.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım Bakanlığının önermesiyle, milletvekili arkadaşlarımız tarafından yeni bir kanun teklifi Meclisimize getirildi. Burada planlamadan söz ediliyor, ormanlarla ilgili düzenlemeler içeriyor ancak 2006 yılında bir Tarım Kanunu çıkarılmıştı, bu Tarım Kanunu Türkiye'nin özünde ihtiyaçlarını da içeren önemli bir Tarım Kanunu'ydü; ne var ki o uygulanmadı. O süreçten bu yana örneğin tarımsal desteklerle ilgili, millî gelirin yüzde 1'inin çiftçilere verilmesi yönündeki madde hiçbir zaman uygulamaya alınmadığı gibi 2023 yılı bütçesinde de destek olarak 54 milyar lira ayrıldı. Normalde çiftçimize 186 milyar lira verilmesi gerekirken bu destek de ne yazık ki bütçeye konulmadı.

Şimdi, bu getirilen düzenlemelerle yapılmak istenen şu: Çiftçileri planlı üretime yönlendirmeyi amaçlıyor ama burada, cezayla, tehditle işlem yapmak istiyorlar; çiftçilerimizi tarımdan tümden uzaklaştırmayı amaçlayan uygulamaları bu kez de burada gündeme getiriyorlar; bu, yanlış. Çiftçiyi destekleyecekseniz, hangi bölgede hangi ürünün yetişeceği bir yıl önceden planlanacaksa bununla ilgili taban fiyatı açıklarsınız, çiftçileri oraya kanalize edersiniz, vereceğiniz desteklerle çiftçiyi ekim anlamında yönlendirirsiniz. “Tarım ilçe müdürlüğünden izin alacaksınız, bizim dediğimizi ekeceksiniz, ekmezsen sana ceza vereceğiz.” anlayışı yanlış bir anlayış.

Sözleşmeli tarımla ilgili yine 2006 yılında çıkarılan kanuna göre düzenleme getirilmiş ama bu düzenleme de yaşama geçirilmedi sorunlar üretmiş. Bu kere burada şirketlerin lehine çiftçilerin aleyhine yeni uygulamalara gidiliyor. Arkadaşlar, tarımda yaratılan sorunlar Adalet ve Kalkınma Partisinin yirmi iki yıllık iktidarında ne yapacağını bilmemesinden kaynaklanıyor. Her bakan geldiğinde politika değişti, uygulamalarında çiftçinin yanında olmadılar, besicinin yanında olmadılar, üreticinin yanında olmadılar. Millî ve yerli üretimi geliştirmek yerine ithalatçı bir anlayışla dışa bağımlı tarımı geliştirdiler, daha doğrusu oradaki ürün gelişiminin yolunu açtılar, gıdada dahi sorun yaratıldılar.

Şimdi, sözleşmeli tarımdan ne amaçlanıyordu? 2006 yılında çıkan kanunun gerekçesinde de var, orada belirtilen şeydi: Arz açığını ortadan kaldırmak. E, bugün Türkiye'de Bakanlığın verdiği yanıtı göre 21 üründe arz açığı devam ediyor. Verimlilik ve üretim konusunda ne yazık ki yapılan çalışmalarda istenen sonuca erilmedi. Niye erilmedi? Önce çiftçimizi, besicimizi, üreticimizi anlayan, dinleyen, onlarla birlikte üreten, onlarla birlikte politika geliştiren bir anlayış yok. Yalnızca getirdiklerini uygulamaya koymak için büyük tekellerin, yurt dışı kaynaklı bu anlamda tarımı dizayn etmek isteyenlerin verdikleri talimatlar bu ülkede uygulandığı için tarım gelişmiyor. Bize ait olanı, yerliyi, halkımızın gıda ihtiyacını karşılayacak olan ürünleri üretecek çiftçimizi, besicimizi eğer sahiplenselerdi bugün yaşananlar yaşanmazdı. Kamucu bir anlayıştan uzaklaşıp yalnızca Türkiye'yi yabancı tekellerin ürettiği ürünlerin pazarı hâline getirme anlayışından sıyrılmadıkları için de sürekli olarak değişkenliğe gidiyorlar. Bugün seçime elli gün kalmış, tarımsal dönüşümle ilgili yeni düzenlemelere ihtiyaç duyuyorlar çünkü yaptıkları işte yetersizliklerinin farkına varıyorlar ama yanlışla yanlışla sürdürüyorlar. Planlamadan anladıkları da bu kanun maddesinde görüldüğü üzere tehditle, cezayla yıldırarak “Bizim dediğimizi yapacaksın.” anlayışına dayanıyor; bu, yanlış bir anlayış, bundan vazgeçin. Aslında vazgeçmenize gerek kalmadı, 14 Mayıs'ta sandık geldiğinde bu ülkenin çiftçisi, esnafı, emeklisi, engellisi, köylüsü, kadını sandığa giderek size yirmi iki yılda Türkiye'yi getirdiğiniz noktanın boyutlarının dersini verecek. Ondan sonra da yeni süreçte Türkiye'de tarım yeniden düzenlenip, planlanıp -üretim, verimin, kalitenin- üretilen katma değerli ürünle marka yaratılıp yurt dışına ürün satacak boyutta geliştirilecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) – Bunun yolunu açacağız. Planlı tarım nasıl yapılır? Türkiye katma değerli marka ürünleri üretip yurt dışına nasıl satar görülecek. Meksika'dan nohut getir, Kanada'dan mercimek getir, Yunanistan'dan pirinç getir, Rusya'dan buğday getir, Ukrayna'dan ham yağ getir; e, “Türkiye’de tarım politikamız var...” Başkalarının ürettikleriyle değil, kendi ürettiklerimizle büyüyeceğiz.

“Lisanslı depoculuk” dediler, olmadı; sözleşmeli tarımda, iyi tarımda, organik tarımda sorunlar oluştu. Organik tarım yapan çiftçi sayısı 78 binden 58 bine düştü. Getirirken söyledikleri ile sonuçta uygulamada olanların yarattığı sorunlar tarımın canına okudu. Biz tarımı yeniden toparlamaya, düzeltmeye, sorunları çözmeye hazırız ve 14 Mayıs’tan sonra da halkın oylarıyla bunu gerçekleştireceğiz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/4972) esas numaralı Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “değiştirilmiştir” ibaresinin “yeniden düzenlenmiştir” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş	İbrahim Halil Oral	Ayhan Erel
Konya	Ankara	Aksaray
Hüseyin Örs	Zeki Hakan Sıdalı	Arslan Kabukcuoğlu
Trabzon	Mersin	Eskişehir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONU BAŞKANI YUNUS KILIÇ (Kars) – Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz talebi Sayın Zeki Hakan Sıdalı'nın.

Sayın Sıdalı, buyurun.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ormanlar, insan için en büyük tehditlerin başında gelen doğal afetlerden bizi koruyan, su varlıklarımızın devamlılığını sağlayan ve karbon tutma kapasitesiyle de iklim kriziyle mücadele eden büyük zenginliğimiz. Bu vesileyle 21 Mart Ormanlık Günü ve Orman Haftası'nı kutluyorum.

Ormanlarımıza hafriyat, inşaat atığı ve çöp dökülmesi suçlarına karşı yeni cezalar getirmeyi, bunları orman suçu kapsamına almayı bugün burada görüşüyoruz. Daha önce bu suçlar için cezalar var mıydı? Kesinlikle evet. Peki, ceza olmasına rağmen bu eylemden vazgeçilmiş miydi? Kesinlikle hayır. Bu suçun ne kadar acımasızca işlendiğini çok net bir şekilde deprem sonrası süreçte de gördük. Mesela, Hatay Samandağ'da bulunan, ekoçeşitliliğe katkı sağlayan Milleyha Kuş Cenneti'ne göz göre göre 200 kamyon çöp ve moloz döküldü. Kamuoyunda ortaya çıkan infalden sonra bu atıklar Çevre Bakanlığı kontrolünde, bir zahmet, toplandı yani ülke çapında bu denli gündem olmasaydı o atıklar orada kalacak, hatta üzerlerine yenileri de eklenecek, doğa ve insan sağlığını tehdit etmeye de devam edecekti. Peki, ya kamuoyunun gözünün önünden kaçırdıklarınız... Çok uzağa gitmeyelim; mesela, yine Samandağ'da moloz döküm alanı ile çadır kentini yan yana kurduunuz. Döküm sahasından yükselen tozlar sadece 20 metre ilerideki çadır kentte yaşayan depremzedelerin üzerine bugün bile zehir olarak yağıyor. Depremzedelerimizin sağlığını bu sefer de hafriyat tozlarıyla tehlikeye atıyorsunuz. Arama kurtarma sürecindeki koordinasyonsuzluk enkaz kaldırma ve döküm sürecinde de aynen devam ediyor.

Gerekli profesyonellikten yoksun bir şekilde yürütülen sürecin yeni problemlere davetiye çıkardığı da açık. Akciğer kanserini artıran asbest yoğun toz bulutu âdeta çadır kentlerin üzerinde dolaşüyor; umurunuzda bile değil. Uzmanlar “Atıklar enkaz kaldırılırken ayrıştırılmalı.” diyor, siz yükleyip apar topar götürüyorsunuz “Eski binalarda asbest olma olasılığı hesaba katılmalı.” diyor, siz “Bir şey olmaz.” diyorsunuz “Atıklar sulak alanlara ve ormanlara atılmamalı.” diyor, siz kuş cennetini moloz tarlasına çeviriyorsunuz “Atıklar yer altı sularına sızmamalı.” diyor, siz ilk boş gördüğünüz yere döküyorsunuz. Bizzat sizin yürüttüğünüz bir süreçte bile bunların hiçbirine dikkat edilmezken ve açıkça suç işlenirken “Orman suçlarında para cezalarını arttıralım, çözüm budur.” diyorsunuz. Sadece kanun, yönetmelik çıkarmak, genelge yayınlamakla hiçbir sorunun çözülmediğini bu beş sene de gördük. Bunları harfiyen yerine getirecek uygulayıcılara ihtiyacımız var ama gördüğümüz gibi o da sizinle olmuştur.

Kıymetli milletvekilleri, kanun teklifinde yer alan bir diğer konu, maden faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından ormanların rehabilite edilmesi. Bu uygulamanın yapılması zaten şimdiye kadar zorunluydu; ne yaptınız? Toprağın altından çıkarılacak olan çıkarıldı, toprağın üstü talan edildi; yetmedi, canlı yaşam, ekosistem tahrip edildi. Madenciler en vahşi uygulamalarla çok büyük çöküntü alanları ve çukurları bırakarak ellerini yıkayıp, çekip gittiler. Geriye büyük bir doğa tahribatı kaldı. Madenlerin doğaya rağmen değil, doğa dostu bir şekilde çıkarılıp sonraki sürecin de aynı ciddiyetle yönetilmesi gerekiyor. Mevcut düzeninizde ne oluyor? Maden çıkarma işlemi bitince şirketlerden belli bir miktar para alınıyor, “Buraları rehabilite edin.” talimatıyla da belediyelere veriliyor. Hâliyle birçok belediye bu büyük yükün altından kalkamadığı için rehabilitasyon süreci de akamete uğruyor. Yani “Siz kirletin, verin üç beş kuruşu, belediye temizlesin.” diyordunuz; olmadı. Şimdi, özel sektöre ihale ediyorsunuz. Şirketler bunu neye göre yapacak, nasıl yapacak, çukur ve çöküntüleri dolduracak malzemeleri nereden bulacak? Bilmiyoruz. Süreç nasıl ihale edilecek? Öğrenemiyoruz. Yoksa deprem bölgesinden çıkan ve yoğun asbest barındıran ayrıştırılmamış molozları maden sahalarında mı kullanacaksınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Bu alanlara hangi atıklar dökülecek, içerisinde zehirli veya çevreye zararlı materyallerin olup olmadığı nasıl denetlenecek; tüm Türkiye gibi biz de merak ediyoruz. “Hem bir çevre meselesini daha da ticarileştirip rant yapalım giderayak birileri kazansın hem de deprem enkazından çıkan milyonlarca ton atığın bir yeri olsun.” diye düşünüyorsanız yanlış yapıyorsunuz. Sağlığı hiçe sayılan milletimiz müsterih olsun, biz gelecek ve tüm bu yanlışları düzeltereğiz; çok az kaldı.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3’üncü maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.21

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.22****BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 75’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

422 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir konu bulunmadığından alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 21 Mart 2023 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.23

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

75'İNCİ BİRLEŞİM
20 MART 2023 PAZARTESİ
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun 21, 22, 23, 28, 29 ve 30 Mart 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günkü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,
407 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğü’nün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 7 nci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici Madde I dahil 8 ila 13 üncü maddelerden oluşması,
önerilmiştir.
(Genel Kurulun 28.02.2023 tarihli 66’ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun,
Haftalık çalışma günlerinin dışında 20 Mart 2023 Pazartesi günü saat 14:00’te toplanması ve bu Birleşiminde denetim konularının görüşülmeyerek Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi,
20 Mart 2023 Pazartesi günkü Birleşiminde saat 24.00’e kadar çalışmalarını sürdürmesi,
önerilmiştir.
(Genel Kurulun 14.03.2023 tarihli 72’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

***Deprem Araştırma Komisyonu**
20.03.2023 Pazartesi - Saat:14.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

75'İNCİ BİRLEŞİM

20 MART 2023 PAZARTESİ

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

* * *

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

* * *

3 – SEÇİM

* * *

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

* * *

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

* * *

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

* * *

1.- (S. Sayısı: 407) İstanbul Milletvekili Mustafa Demir ve 127 Milletvekilinin Çevre Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4895) ile Çevre Komisyonu ve İçişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.02.2023) (**)(X)

2.- (S. Sayısı: 412) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Arasındaki Tercihli Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4929) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.03.2023) (X)

3.- (S. Sayısı: 411) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasının Karşılıklı Tarım Tavizlerine İlişkin Protokol İ'ini Tadil Eden 1/2022 Sayılı Türkiye-Gürcistan Ortak Komitesi Kararı ve Anlaşmanın III Nolu Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4818) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.03.2023) (X)

4.- (S. Sayısı: 375) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Güvenörlük Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

5.- (S. Sayısı: 398) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimine İlişkin Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalyan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4766) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

6.- (S. Sayısı: 399) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Dünya Ticaret Örgütünü Kuran Marakeş Anlaşmasını Tadil Eden Protokol ve Protokolün Eki Balıkçılık Sübvansiyonları Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4856) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

7.- (S. Sayısı: 376) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

8.- (S. Sayısı: 378) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

9.- (S. Sayısı: 377) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4689) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*
(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

10.- (S. Sayısı: 379) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

11.- (S. Sayısı: 334) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Küba Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

12.- (S. Sayısı: 356) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Guadalajara Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2400) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

13.- (S. Sayısı: 357) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Avrupa Haberleşme Ofisi (ECO) Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

14.- (S. Sayısı: 358) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Hükümetlerarası Kuru Limanlar Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3540) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

15.- (S. Sayısı: 359) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Spitsbergen ile İlgili Olarak 9 Şubat 1920 Tarihinde Paris'te İmzalanan Antlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

16.- (S. Sayısı: 374) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

17.- (S. Sayısı: 383) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Angola Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

18.- (S. Sayısı: 386) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

19.- (S. Sayısı: 390) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3909) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

20.- (S. Sayısı: 391) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022)

21.- (S. Sayısı: 397) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin/ Sürüş Ehliyetlerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değişimi Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4690) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

22.- (S. Sayısı: 400) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

23.- (S. Sayısı: 401) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Lesotho Krallığı Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3718) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

24.- (S. Sayısı: 402) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ekim 1994 Tarihinde İmzalanan Hava Hizmetleri Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4097) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.01.2023) (X)

25.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyona ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 245) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3053) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.12.2020) (X)

27.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 373) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

29.- (S. Sayısı: 371) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

30.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 332) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2783) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

32.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

33.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

35.- (S. Sayısı: 309) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Altyapı ve İnşaat Projelerinde İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

36.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

37.- (S. Sayısı: 291) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2663) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

38.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

39.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 26) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

41.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

45.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

46.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

47.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

48.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

49.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

50.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumununun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

51.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumununun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

52.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

53.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

54.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

55.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

56.- (S. Sayısı: 257) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3057) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.04.2021) (X)

57.- (S. Sayısı: 290) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2021) (X)

58.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

59.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

60.- (S. Sayısı: 307) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.03.2022) (X)

61.- (S. Sayısı: 329) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelere İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4159) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

62.- (S. Sayısı: 330) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4160) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

63.- (S. Sayısı: 331) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kuveyt Devleti Milli Muhafız Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İş Birliği Protokolünün Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4292) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

64.- (S. Sayısı: 333) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.04.2022) (X)

65.- (S. Sayısı: 347) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasını Değiştiren Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

66.- (S. Sayısı: 348) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

67.- (S. Sayısı: 349) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1584) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022) (X)

68.- (S. Sayısı: 350) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4293) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

69.- (S. Sayısı: 351) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/912) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

70.- (S. Sayısı: 352) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1368) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

71.- (S. Sayısı: 353) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1422) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

72.- (S. Sayısı: 354) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1693) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

73.- (S. Sayısı: 355) Diyarbakır Milletvekili Salihe Aydeniz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1965) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 01.10.2022)

74.- (S. Sayısı: 360) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi (IGAD) Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2818) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 17.10.2022) (X)

75.- (S. Sayısı: 372) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (X)

76.- (S. Sayısı: 382) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4291) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

77.- (S. Sayısı: 384) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2030) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

78.- (S. Sayısı: 385) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1776) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

79.- (S. Sayısı: 387) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

80.- (S. Sayısı: 388) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

81.- (S. Sayısı: 389) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4512) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.12.2022) (X)

82.- (S. Sayısı: 408) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop; Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Osmaniye Milletvekili Devlet Bahçeli; Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Sivas Milletvekili İsmet Yılmaz ve Grup Başkanvekilleri Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç; Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül; Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Ankara Milletvekili Mustafa Destici ile 325 Milletvekilinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4779) ve Anayasa Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.02.2023)

83.- (S. Sayısı: 409) Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/1734) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 07.03.2023)

84.- (S. Sayısı: 410) Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi (3/2167) ile Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (Dağıtma tarihi: 07.03.2023)

85.- (S. Sayısı: 414) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Romanya Hükümeti Arasında Uygun Görülen Alanlarda Gerçekleştirilecek Projelerin Finansmanı Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4738) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.03.2023) (X)

86.- (S. Sayısı: 415) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4737) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.03.2023) (X)

87.- (S. Sayısı: 416) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4739) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.03.2023) (X)

88.- (S. Sayısı: 417) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3720) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.03.2023) (X)

89.- (S. Sayısı: 418) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ekvator Ginesi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3954) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.03.2023) (X)

90.- (S. Sayısı: 419) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4910) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.03.2023) (X)

91.- (S. Sayısı: 420) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyinin Kurulmasına İlişkin Nahçıvan Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokol'ün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4909) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.03.2023) (X)

92.- (S. Sayısı: 421) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye ve Cezayir'de Kültür Merkezleri Açılmasına ve Faaliyetine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.03.2023) (X)

93.- (S. Sayısı: 423) 120 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Yargı Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/287) ile İÇTÜZÜK'ÜN 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 16.03.2023)

94.- (S. Sayısı: 424) 121 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Sağlık Alanında Alınan Tedbirlere İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/288) ile İÇTÜZÜK'ÜN 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 16.03.2023)

95.- (S. Sayısı: 425) 122 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/289) ile İÇTÜZÜK'ÜN 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.03.2023)

96.- (S. Sayısı: 426) 124 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bankalar ve Konsolide Denetime Tâbi Kuruluşlarca Yapılacak Bağış ve Yardımlara İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (1/290) ile İÇTÜZÜK'ÜN 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.03.2023)

97.- (S. Sayısı: 422) Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2023) (X)

TBMM Basımevi/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

6

SIRA SAYISI: 422

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile 203 Milletvekilinin Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4972) ile Çevre Komisyonu ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporları

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/4972 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Katılma Yazısı	8
- Genel Gerekçesi	9
- Madde Gerekçeleri.....	10
• Çevre Komisyonu Raporu	22
• Muhalefet Şerhleri	30
• Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu	44
• Muhalefet Şerhleri	56
• Teklif Metni	84
• Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	84

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

<i>İlyas Şeker</i> Kocaeli	<i>Selahattin Minsolmaz</i> Kırklareli	<i>Cemal Öztürk</i> Giresun
<i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı	<i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir	<i>Uğur Aydemir</i> Manisa
<i>Salih Cora</i> Trabzon	<i>İsmail Güneş</i> Uşak	<i>Yücel Menekşe</i> Nevşehir
<i>Ali Cumhur Taşkın</i> Mersin	<i>Mustafa Hilmi Dülger</i> Kilis	<i>Celalettin Güvenç</i> Kahramanmaraş
<i>Fatih Süleyman Denizolgun</i> İstanbul	<i>Hacı Ahmet Özdemir</i> Konya	<i>Yavuz Subaşı</i> Balıkesir
<i>Hacı Özkan</i> Mersin	<i>Çiğdem Erdoğan Atabek</i> Sakarya	<i>Vildan Yılmaz Gürel</i> Bursa
<i>Ziver Özdemir</i> Batman	<i>Rizgin Birlik</i> Şırnak	<i>Mustafa Arslan</i> Tokat
<i>Zülfü Demirbağ</i> Elâzığ	<i>Jülide Sarıeroğlu</i> Adana	<i>Mihrimah Belma Satır</i> İstanbul
<i>Şahin Tin</i> Denizli	<i>Cemal Bekle</i> İzmir	<i>Mehmet Ali Çelebi</i> İzmir
<i>İsmail Ok</i> Balıkesir	<i>Radiye Sezer Katırcıoğlu</i> Kocaeli	<i>Rıza Posacı</i> Aydın
<i>Mehmet Şükrü Erdinç</i> Adana	<i>Burhan Çakır</i> Erzincan	<i>Asuman Erdoğan</i> Ankara
<i>Ahmet Aydın</i> Adıyaman	<i>Erol Kaya</i> İstanbul	<i>Sermin Balık</i> Elâzığ
<i>Mustafa Köse</i> Antalya	<i>Yelda Erol Gökcan</i> Muğla	<i>Ziya Altunyaldız</i> Konya
<i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın	<i>Abdullah Nejat Koçer</i> Gaziantep	<i>Ahmet Mücahit Arıncı</i> İstanbul

Emine Yavuz Gözgeç
Bursa

Selman Oğuzhan Eser
Karaman

Müslüm Yüksel
Gaziantep

Canan Kalsın
İstanbul

Muhammet Müfit Aydın
Bursa

Ceyda Bölünmez Çankırı
İzmir

Mehmet Ali Cevheri
Şanlıurfa

Mehmet Cihat Sezal
Kahramanmaraş

Ergün Taşcı
Ordu

Cengiz Demirkaya
Mardin

Erol Kavuncu
Çorum

Adil Çelik
Balıkesir

Mehmet Akif Yılmaz
Kocaeli

Çiğdem Koncağül
Tekirdağ

Selim Gültekin
Niğde

Osman Aşkın Bak
Rize

Fuat Köktaş
Samsun

Yusuf Ziya Yılmaz
Samsun

Ahmet Demircan
Samsun

Mustafa Yel
Tekirdağ

Orhan Kırçalı
Samsun

Cemal Taşar
Bitlis

Mehmet Habib Soluk
Sivas

Bayram Özçelik
Burdur

Emrullah İşler
Ankara

Recep Şeker
Karaman

Zafer Işık
Bursa

Polat Türkmen
Zonguldak

Osman Nuri Gülaçar
Van

Ahmet Çolakoğlu
Zonguldak

Hamdi Uçar
Zonguldak

Mehmet Sait Kirazoğlu
Gaziantep

Hakan Kahtalı
Malatya

Metin Çelik
Kastamonu

Yasin Uğur
Burdur

Nevzat Ceylan
Ankara

Necip Nasır
İzmir

Salim Çivitcioğlu
Çankırı

Serkan Bayram
İstanbul

İbrahim Yurdumuseven
Afyonkarahisar

Ali Özkaya
Afyonkarahisar

Mehmet Altay
Uşak

Atilla Ödünç
Bursa

Tamer Akkal
Manisa

Osman Mesten
Bursa

Jülide İskenderoğlu
Çanakkale

Lütfiye Selva Çam
Ankara

Belgin Uygur
Balıkesir

<i>Recep Uncuoğlu</i> Sakarya	<i>Arife Polat Düzgün</i> Ankara	<i>Ahmet Akay</i> Şanlıurfa
<i>Fahri Çakır</i> Düzce	<i>Hacı Bayram Türkoğlu</i> Hatay	<i>Abdulkadir Özel</i> Hatay
<i>Mustafa Savaş</i> Aydın	<i>Pakize Mutlu Aydemir</i> Balıkesir	<i>Şirin Ünal</i> İstanbul
<i>Fatma Aksal</i> Edirne	<i>İsmail Kaya</i> Osmaniye	<i>Emine Sare Aydın</i> İstanbul
<i>Ahmet Zenbilci</i> Adana	<i>Mustafa Ataş</i> İstanbul	<i>Oya Eronat</i> Diyarbakır
<i>Mehmet Doğan Kubat</i> İstanbul	<i>Oğuzhan Kaya</i> Çorum	<i>Ramazan Can</i> Kırıkkale
<i>Ahmet Sami Ceylan</i> Çorum	<i>Harun Karacan</i> Eskişehir	<i>Yusuf Başer</i> Yozgat
<i>İsmail Tamer</i> Kayseri	<i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum	<i>Ceyda Çetin Erenler</i> Kütahya
<i>Ahmet Kılıç</i> Bursa	<i>İbrahim Aydın</i> Antalya	<i>Yavuz Ergun</i> Niğe
<i>Semiha Ekinci</i> Sivas	<i>Fehmi Alpay Özalın</i> İzmir	<i>Atay Uslu</i> Antalya
<i>Ravza Kavakcı Kan</i> İstanbul	<i>Rümeysa Kadak</i> İstanbul	<i>Yusuf Beyazıt</i> Tokat
<i>Selim Yağcı</i> Bilecik	<i>Zülfü Tolga Açar</i> Elâziğ	<i>Hacı Turan</i> Ankara
<i>İbrahim Halil Fırat</i> Adıyaman	<i>Mehmet Uğur Gökğöz</i> Isparta	<i>Sabahat Özgürsoy</i> Hatay
<i>Hüseyin Şanverdi</i> Hatay	<i>Mehmet Yavuz Demir</i> Muğla	<i>İshak Gazel</i> Kütahya
<i>Tahir Akyürek</i> Konya	<i>Osman Boyraz</i> İstanbul	<i>Mustafa Kendirli</i> Kırşehir
<i>İffet Polat</i> İstanbul	<i>Hakan Çavuşoğlu</i> Bursa	<i>Mustafa Esgin</i> Bursa

<i>Ahmet Çakır</i> Malatya	<i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir	<i>Mustafa Demir</i> İstanbul
<i>Refik Özen</i> Bursa	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i> Osmaniye	<i>Halil Özcan</i> Şanlıurfa
<i>Hasan Turan</i> İstanbul	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i> İstanbul	<i>Fehmi Küpçü</i> Bolu
<i>Hülya Nergis</i> Kayseri	<i>Semra Kaplan Kıvrırcık</i> Manisa	<i>Orhan Yegin</i> Ankara
<i>Halis Dalkılıç</i> İstanbul	<i>Ahmet Berat Çonkar</i> İstanbul	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i> İstanbul
<i>İsmail Bilen</i> Manisa	<i>Abdullah Doğru</i> Adana	<i>Abdullah Güler</i> İstanbul
<i>Muhammet Balta</i> Trabzon	<i>Ali Şahin</i> Gaziantep	<i>Mehmet Ali Özkan</i> Manisa
<i>Recep Özel</i> Isparta	<i>Mehmet Erdoğan</i> Gaziantep	<i>Cihan Pektaş</i> Gümüşhane
<i>Ahmet Sorgun</i> Konya	<i>Sami Çakır</i> Kocaeli	<i>Tamer Dağlı</i> Adana
<i>Cemil Yaman</i> Kocaeli	<i>Selami Altınok</i> Erzurum	<i>Murat Baybatur</i> Manisa
<i>Eyüp Özsoy</i> İstanbul	<i>Ahmet Tan</i> Kütahya	<i>Sena Nur Çelik</i> Antalya
<i>Zeynep Gül Yılmaz</i> Mersin	<i>Ahmet Arslan</i> Kars	<i>Halil Etyemez</i> Konya
<i>Metin Gündoğdu</i> Ordu	<i>Osman Ören</i> Siirt	<i>Şeyhmus Dinçel</i> Mardin
<i>Ahmet Özdemir</i> Kahramanmaraş	<i>Hasan Çilez</i> Amasya	<i>Yıldırım Tuğrul Türkeş</i> Ankara
<i>Metin Bulut</i> Elâzığ	<i>İsmail Emrah Karayel</i> Kayseri	<i>Sabri Öztürk</i> Giresun
<i>Serap Yaşar</i> İstanbul	<i>Veysel Eroğlu</i> Afyonkarahisar	<i>Abdulahat Arvas</i> Van

Ertunç Erkan Balta
Artvin

Habibe Öçal
Kahramanmaraş

Nilgün Ök
Denizli

Derya Bakkak
Gaziantep

Nevzat Şaturoğlu
İstanbul

Gülay Samancı
Konya

Süleyman Karaman
Erzincan

Nazım Maviş
Sinop

Zemzem Gülender Açanal
Şanlıurfa

Orhan Erdem
Konya

Zehra Taşkesenlioğlu Ban
Erzurum

Hulusi Şentürk
İstanbul

Çiğdem Karaaslan
Samsun

Cumhur Ünal
Karabük

Şamil Ayrım
İstanbul

İrfan Kartal
Van

Metin Yavuz
Aydın

İbrahim Halil Yıldız
Şanlıurfa

Arzu Aydın
Bolu

KATILMA YAZISI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi için imzamı atıyorum.

Gereğini arz ederim.

02/03/2023

Niyazi Güneş

Karabük

HAVALE EDİLDİğİ KOMİSYONLAR (2/4972)	
ESAS	Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu
	Çevre Komisyonu
	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan yaşanan gelişmeler ile küresel iklim değişikliği, tarımsal üretimi önemli ölçüde etkilemektedir. Diğer taraftan artan nüfus ve kentleşme ile gıdaya olan talep artışı, doğal kaynakların etkin bir şekilde kullanılmasına imkân sağlayacak planlamaları zorunlu hale getirmektedir. Tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda ülkemizde tarımsal üretimi planlamak, gıda güvencesi ve güvenliğini temin etmek üzere üretim öncesinde Bakanlıktan izin alınmasını sağlayacak düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılacak bu düzenlemeler ile arz ve talep durumuna göre üretim gerçekleştirilerek, kaynakların sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde verimli kullanılmasına imkân sağlanacaktır.

Aynı doğrultuda, kanun teklifi ile tarımsal üretimin sürdürülebilirliği amacıyla; üreticinin, üretim sürecinin başından sonuna daha etkin desteklenebilmesi ve üretim süreci sonunda pazar sorunu yaşamadan emeğinin karşılığını alabilmesi için sözleşmeli üretim modelinin üretici lehine avantajlarla takviye edilerek yaygınlaştırılması önem arz etmektedir.

Diğer yandan yine Ülkemizin gıda güvenliğinin temini ve üretim için müsait olan tüm tarım arazilerinin etkin bir şekilde üretim sürecine dahil edilerek üretim imkanlarının artırılması maksadıyla atıl kalmış tarım arazilerinden faydalanılması bir zaruret olarak karşımıza çıkmıştır. Yapılması öngörülen kanuni düzenlemeyle; tarımsal üretimin sürekliliği ve artan nüfus ve ihtiyaçlar karşısında üretim artışının temini ile atıl durumda bulunan arazilerin mülkiyet hakkının özüne dokunulmaksızın, kamu yararı gözetilerek milli ekonomiye ve üretime kazandırılması için hisselilik, parçalılık, mülkiyet ihtilafları, tarımsal faaliyetin sonlandırılması, göç ve diğer nedenlerden dolayı gerçek veya tüzel kişilerin mülkiyetinde olmakla birlikte değerlendirilemeyen atıl tarım arazileri üzerinde kiralama suretiyle tarımsal faaliyet yaptırılması ve bu arazilerin sahiplerine de kiralamadan elde edilen gelirin dağıtılması öngörülmektedir.

Bu hususların yanı sıra 6831 sayılı Orman Kanununda yapılmasına ihtiyaç duyulan değişiklikler kapsamında:

6831 sayılı Kanununun 14 üncü ve 94 üncü maddelerinde yapılan değişiklik ile devlet ormanlarına nakil vasıtaları ile yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmek suretiyle ormanlara, doğal hayata ve çevreye verilen zararın orman suçu haline getirilerek cezalandırılması,

3213 sayılı Maden Kanununda madencilik faaliyetlerine getirilecek kısıtlamaların ancak Kanunla düzenlenmesi gerektiğine dair hüküm göz önünde bulundurularak orman sayılan alanlarda madencilik faaliyetlerine izin verilirken aynı zamanda verimli orman alanlarının azami olarak korunabilmesi ve geliştirilebilmesinin sağlanması, ayrıca madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanlarının rehabilitesi maksadı ile ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi işlemlerinin belediyelerin yanı sıra özel sektör işletmeleri tarafından da yerine getirilerek bu işlemlerin daha hızlı yürütülmesine imkan verilmesi,

Devlet ormanlarına tecavüz, yerleşme ve sabit tesisler inşa edilmesi halinde idarenin kendi kolluk kuvvetleriyle olaya müdahale ederek söz konusu tesisleri kullanabilmesi veya yıkabilmesi ve bu suretle ormanların daha etkili bir şekilde korunmasının sağlanması,

Kesilecek ağaçların belirlenmesinde ve elde edilen ürünlerin nakledilmesinde dijitalleşme sağlanarak daha etkin, verimli ve ekonomik takip sistemi kurulması ve bu kapsamdaki işlemlerle ilgili yasa dışı faaliyetlerin azaltılması,

6831 sayılı Orman Kanununun 31 inci maddesi kapsamındaki köylülerin aldığı zati ihtiyaç karşılığı ödenecek fiyatların 32 nci madde ile eşitlenmesi,

Köylerde yer sarsıntısı, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğrayanlara zati ihtiyaç verilebilmesi için aranan muhtaçlık şartının kaldırılması,

Orman kalkındırma kooperatiflerinin ürettikleri ürünlere karşılık gelen % 25 oranındaki tomruk ve sanayi odunlarını idareden satın almak ve üçüncü şahıslara satmak zorunluluğunun ortadan kaldırılarak bu ürünlere karşılık gelen gelirin adil dağıtımının sağlanması ve ormancılık faaliyetlerinde çalışanların sigorta yaptırmasının teşvik edilmesi,

Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanların 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamına alınması, 6831 sayılı Orman Kanununun 71 inci maddesinin yürürlükten kaldırılması ile mükerrer düzenleme ve uygulamanın ortadan kaldırılması ve 71 inci madde kapsamında tazminat alanlara mükerrer ödeme yapılmaması,

Orman yangınları ile mücadelede alınacak tedbirlerin sadece yangın mevsimi ile sınırlanmaması,

Ormanlara kanun dışı müdahalelerin engellenmesi ve orman yangınlarıyla mücadelede etkinliğin artırılması amacıyla mezkur eylemleri düzenleyen maddelerinde yer verilen ve suç işlenmesini önlemekte caydırıcı olmaktan uzak olan hapis cezalarının süreleri ile adli para cezalarının ve idari para cezalarının miktarlarının artırılması ve para cezalarının günümüz şartlarına uygun hale getirilmesi,

Ayrıca 6831 sayılı Orman Kanununa;

Aynı veya komşu köy, mahalle ve beldede orman tahdidini veya orman kadastro çalışmaları alanlarında ilan edilerek kesinleşmiş orman kadastrolarına göre aynı taşınmazların farklı vasıflarda sınırlandırılması nedeniyle yaşanan mülkiyet sorunlarının giderilmesi ve ormanların korunması için Ek 18 inci madde,

Kocaeli ili Kartepe ilçesi, Nusretiye mahallesinde 2/B uygulamaları yapılarak yaşanan mağduriyetlerinin giderilmesi için Ek 19 uncu madde,

Orman kadastro çalışmaları sonucunda hususi orman olarak sınırlandırılan veya hükmen hususi orman statüsüne kavuşan taşınmazların orman kadastro komisyonları marifetiyle yeniden incelenmesi sağlanarak ormancılık açısından yaşanan sorunların giderilerek ülke ekonomisine değer kazandırılması amacıyla ek 20 nci madde eklenmiştir.

Orman Kanununun yanı sıra, 3402, 2330 ve 6292 sayılı Kanunların bazı maddelerinde de değişiklikler yapılması öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Ülkemizde 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun 23 üncü maddesine dayanılarak lif, tohum, sap ve benzeri amaçlarla kenevir yetiştiriciliğine izni verilebilmektedir. Bununla birlikte, son yıllarda dünyada kenevir ve kenevirde elde edilen ürünler yaygınlaşmış ve birçok ülkede lif ve tohum amacı yanında ilaç etken maddesi üretimi amaçlı kenevir üretimine yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Bu nedenle, Dünyada yaşanan gelişmeler çerçevesinde ilaç ve gıda takviyesi ile diğer endüstriyel alanlarda kenevir üretiminin ve ürün çeşitliliğinin artırılmasına; Ülkemizin üretim potansiyeli dikkate alındığında, çiftçimizin de bundan pay alabilmesi için izinli olarak ilaç etken maddesi üretimi amaçlı kenevir üretimini gerçekleştirmek üzere Kanun değişikliği öngörülmüştür.

Madde 2- Tarımsal üretimin en önemli kaynağı olan toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde tarım işletmeleri tarafından kullanımı önem arz etmektedir. Buna karşılık bitkisel üretimde yeterlilik oranı yüksek olan meyve alanları artarken, halkımızın beslenmesinde stratejik öneme sahip hububat, baklagil ve yağlı tohumlar gibi ürünlerin içerisinde olduğu tarla bitkilerinin üretim alanları daralmakta, su tüketimi fazla olan bitkiler yeraltı suyu kullanılmak suretiyle üretilmeye

çalışılmakta, hayvancılık işletmelerinin kurulmasında mera varlığı veya yem kaynağını dikkate almayan çiftçi tercihleri ortaya çıkmaktadır. Bu durum hem üretim miktarında dalgalanmalara neden olarak çiftçi gelirlerini olumsuz etkilemekte, hem de ülke kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına zarar vermektedir.

Tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanımını ve tahribatını önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak amacıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırmaya yönelik olarak Anayasamızın 45 inci maddesinde devletin görevleri arasında belirtilen hususları eksiksizce yerine getirmek üzere yeni kanuni düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Tarım Kanununda yapılacak bu düzenlemeyle, tarım politikalarının amaçları, ilkeleri ve öncelikleri doğrultusunda ülkemizde tarımsal üretimi planlamak, gıda güvencesi ve güvenliğini temin etme üzere belirlenecek ürün veya ürün gruplarında arz ve talep miktarı ile yeterlilik derecesine göre tarım havzası veya işletme bazında asgari ve azami üretim miktarlarını tespit ederek çiftçilerimizin üretim öncesi Bakanlıktan izin almasını sağlayacak bir yetkilendirme söz konusu olacaktır.

İlave edilmesi öngörülen düzenlemeyle Bakanlık belirleyeceği ürün türlerinin yetiştirilebilmesi için onay prosedürü geliştirecek olup düzenleme sayesinde münavebeli ekim, dikimin temin edilerek üretim yapılan toprağın kalitesinin korunması, tarımsal sulama yönetiminin imkân ve ihtiyaçlara uygun olarak gerçekleştirilmesi ve buna uygun bir bitki deseni temin edilebilecektir. Ayrıca ürünlerdeki fiyat dalgalanmalarının önüne geçilebilmesi amacıyla arz talep dengesinin muhafazası doğrultusunda planlama yapılması mümkün olabilecektir. Ayrıca hüküm ile Tarım ve Orman Bakanlığı'nca arz ve talep miktarı ile yeterlilik derecesini dikkate alarak onay verilen asgari ve azami üretim miktarları belirlenen ürün ve ürün çeşitleri dışında ürün üretilmesinin önüne geçilerek ürün planlamasının yapılabilmesi, gıda güvencesi ve güvenliğinin temin edilmesi, verimliliğin artırılması, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin tesis edilmesi öngörülmektedir.

Tarımsal faaliyetlerin Bakanlıktan izin alınarak yürütülmesi ile tam kayıtlılığa, etkin izlemeye ve kaynakların optimum kullanımına imkan sağlanarak tarımsal hasılda artış gerçekleşecektir. Bakanlıktan izin almadan faaliyette bulunmayı engelleyerek, Kanunda öngörülen üretim planlamasını güçlendirmek üzere uyarı, belirli süre desteklerden yararlandırmama veya idari para cezası şeklinde kademeli bir yaptırım öngörülmektedir. Desteklerden yararlandırmamaya ilişkin olarak Kanunun 23 üncü maddesinin ikinci fıkrası ile uyumlu olacak şekilde beş yıllık süre belirlenmiştir. Bu doğrultuda, hükme aykırı davranışların ise öncelikle yazılı olarak uyarılması, uyarıya rağmen 12 ay içerisinde ihlalin giderilmemesi halinde kademeli olarak önce, 5488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde de yer alan beş yıl boyunca tüm desteklemelerden yasaklanmasına yönelik düzenleme getirilmekte, bir sonraki yıl için ihlalin devamı halinde, ürün grubuna göre bu faaliyetten elde edilecek yıllık brüt hasılasının yüzde birinden beşine kadar, çok yıllık üretim faaliyetlerinde ise aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen her yıl için bu faaliyetten elde edilecek yıllık brüt hasılasının yüzde birinden beşine kadar mahalli mülki amirce idari para cezası verilmesi öngörülmektedir.

İdari para cezasının hesaplanması, esas brüt hasıla, bir önceki takvim yılında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan üretimin yapıldığı il genelinin ortalama verim değeri ile rayiç fiyat dikkate alınarak yapılacak, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından verim değeri yayımlanmayan ürün ve ürün gruplarının ortalama verim değeri ise Bakanlık İl Müdürlüğüne belirlenecektir.

Bununla birlikte tarımsal faaliyetlerin bitkisel, hayvansal ve su ürünleri gibi alanlarda çok farklılık arz etmesi nedeniyle uygulamaya esas usul ve esasların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesine ihtiyaç duyulduğundan bu konuda Bakanlığa yetki verilmesi öngörülmektedir.

Madde 3- Tarımsal üretimin planlanmasında ve üreticinin ürettiği ürünlerin pazar sorunu yaşamamasında sözleşmeli tarımın önemi büyüktür. Özellikle tarımsal üretime dayalı sanayinin hammadde ihtiyacının karşılanarak piyasaya yeterli ve planlı işlenmiş ürün temininde sürekliliğin sağlanmasında sözleşmeli üretim olmazsa olmazdır. Ancak üreticilerin korunması açısından sözleşmeli üretime ilişkin temel kuralların konulması da elzemdir. Sözleşmeli üretimde kurallar genellikle alıcı firmalar tarafından belirlenmekte ve hazır tip sözleşmeler üreticinin önüne konulmaktadır. İki tarafın adil şartlarla sözleşme yapmaları sağlanarak hak ve yükümlülüklerde dengenin korunması yasal düzenlemeyi zorunlu kılmaktadır.

Alıcı ve satıcı arasında düzenlenecek üretim sözleşmeleri ile hasat öncesinde çiftçilerin pazarlama sorununun ortadan kaldırılması, sanayicilerin ise istediği miktar ve kalitede hammaddeye ulaşması amaçlanmaktadır.

Madde ile tarımsal üretim sözleşmesinin taraflarının haklarını koruyacak ve yükümlülükleri bakımından dengeyi sağlayacak surette sözleşme genel şartlarının Tarım ve Orman Bakanlığı'na çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi ve bu hükümlere istinaden Bakanlıkça belirlenecek bazı ürünlerin sözleşmeli olarak üretilmesinin sağlanması amaçlanmaktadır. Yine yapılan düzenleme ile sözleşmeye tabi ürünler için getirilen sigorta yaptırma zorunluluğunun, tarımsal üretim sürecinde ortaya çıkabilecek risklerle karşı tarafların ekonomik yönden de korunmasını sağlayarak üretimin sürdürülebilirliğini tesis edeceği öngörülmektedir.

Ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığına sözleşmeli üretimin geliştirilmesi, izlenmesi ve kontrol edilmesi amacıyla sözleşmenin taraflarını ve kapsamını içeren kayıt sistemleri oluşturma yükümlülüğü getirilmekte ve sözleşmelerin bu kayıt sistemleri kullanılmak suretiyle de düzenlenebilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde ile sözleşme kapsamında yazılı akde olan güvenin artırılmasını da teminen üretilen ürünlerin satışından veya alımından mücbir sebepler haricinde vazgeçilmesi halinde uygulanacak ceza koşulu düzenlenmekte ve ceza koşuluna sınır getirilmektedir. Et ve Süt Kurumu da sözleşmeli kesim yapmaktadır. Ancak Et ve Süt Kurumunun sözleşmeli kesimdeki amacı et temin etmekten çok piyasa regülasyonuna dayanmakta ve üreticiyi korumak için kesim fiyatlarının normal piyasa koşullarının altına düşmesini engelleme amacıyla kesim yapılmaktadır. Dolayısıyla Et ve Süt Kurumu tarafından sözleşmeye bağlanan kesim işlerinde fiyatın piyasada oluşan fiyatın altında kalması halinde üreticinin elindeki hayvanların üreticinin faydasını maksimize edecek şekilde piyasaya arz edebilmesine imkân tanınması ve Et ve Süt Kurumu'nun taraf olduğu sözleşmeler yönünden ceza koşulunun üretici lehine düzenlenmesi öngörülmüştür.

Sözleşmeli üretimde hukuki ihtilafların uzun sürmesi bir sonraki üretim döneminin sözleşmeye bağlanmasında aksamalara neden olmakta ve bu nedenle üretim sekteye uğrayabilmektedir. Bu nedenle hukuki uyuşmazlıkların bir an önce çözülebilmesi için öncelikle zorunlu arabuluculuk müessesesinden faydalanılması hedeflenmiş; bu aşamada uzlaşmanın temin edilememesi halinde ise basit yargılama usulüne göre davaların sonuçlandırılması öngörülmüştür. Ayrıca üretici tarafın çiftçi olması dikkate alınarak adli müzaherete benzer şekilde üreticilerin ilk başta yargılama ve takip masraflarından muaf tutulması öngörülmüş, yargılama sonucunda haksız çıkmaları halinde ise yargılama giderlerinin haksız çıkan taraftan alınması öngörülmüştür. Ayrıca sözleşmeli üretimle ilgili davalarda, üretici tarafça ihtiyati tedbir talebinde bulunulması halinde, teminattan da muaf tutulması öngörülmüştür.

Madde 4- Madde ile 5488 sayılı Tarım Kanununun geçici 2 nci maddesinde yer alan "Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sistemi esas alınır." hükmünün değiştirilerek %60'larda bulunan Çiftçi Kayıt

Sistemine kayıtlılık oranı dolayısıyla destekleme sistemi için yeterli veriyi temin edemeyen Çiftçi Kayıt Sistemi'nin, Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanarak uygulamaya konulmuş olan diğer kayıt sistemleriyle de ikame edilmesi öngörülmektedir.

Madde 5- Tarım Kanununun 13 üncü maddesine eklenmesi öngörülen hükümler kapsamında sözleşmeli üretim sürecinde ortaya çıkabilecek hukuki uyumsuzlukların çözümlenebilmesi için düzenlenen dava şartı olarak arabuluculuk hükümlerinin görülmekte olan davalara uygulanmaması ve böylece hak kayıplarının önlenmesi amacıyla geçiş hükmü eklenmesi öngörülmektedir.

Madde 6- Madde ile 6132 sayılı At Yarışları Kanununun 1 inci maddesine ilave edilecek fıkra ile mahalli olmayan koşulara katılacak olan safkan at ırklarının, bu ırklar arasında yapılacak yarış sayısının dağılımını, bu ırkların yetiştirme ve geldikleri soylarına bağlı olarak katılabilecekleri yarış çeşitlerini ve tiplerini, hangi hipodromlarda hangi safkan ırk, yetiştirme ve hangi soylardan gelen atların koşabileceğini belirlemek ve yıllık yarış programları ile ilan etme konusunda Tarım ve Orman Bakanlığı'nın yetkilendirilmesi öngörülmüştür.

Madde 7- Doping ürünü olarak kabul edilen farklı yasaklı maddelerin attan yarattığı metabolik etki farklı olmasına karşın, uygulamalarımızda tüm yasaklı maddelere aynı ceza uygulanmaktadır.

Dünyanın önde gelen yarışçılık ülkelerindeki doping kontrol kuralları ve cezai prosedürler, yasaklı maddeleri, medikal / tedavi amaçlı kullanılan yarış günü yasaklı maddeler ve tüm zamanlarda yasaklı olan diğer maddeler olmak üzere iki genel grupta ele almaktadır. Tedavi amaçlı kullanılıp yarış günü yasaklı olarak geçen maddelerin pozitif çıkması, söz konusu maddelerin tedavi sonrasında vücuttan atılma sürelerine bağlı olarak ortaya çıkmakta iken, diğeri yani tüm zamanlarda yasaklı olan maddeler ise direkt performans artırma amacıyla kullanıldığı için uygulanan cezalar da bu doğrultuda farklılık göstermektedir. Tüm zamanlarda yasaklı olan herhangi bir maddenin doping kontrolünde pozitif çıkması durumunda uygulanan cezalar diğer tedavi amaçlı gruba göre daha ağır olmaktadır.

Yapılacak değişiklik ile yasaklı maddeler listesinde yer alan ve performans artırmak amacı ile kullanılan maddelerin uygulanması durumunda uygulanacak cezalar artırılarak fiilin niteliğine göre ağırlık derecesi farklılaştırılmış cezalar belirlenmiş olacaktır.

Mevcut mevzuat hükümlerince sadece koşulara kayıtlı olan atlardan yarış günü numune alınabilmektedir, daha etkin bir mücadele için yarışa hazırlık aşamasında da numune alınabilmesinin önü açılarak, numune alma sıklığı artırılmış olacak ve hayvan sağlığı ve refahının sağlanması yanında yarışların şeffaf ve dürüstlük içerisinde gerçekleştirildiğine ilişkin imaj güçlendirilecektir.

Madde 8- Madde ile 6132 sayılı Kanuna geçici madde eklenmekte olup, Kanunun 4 üncü maddesinde yapılacak değişiklik ile birlikte ceza uygulamasında ortaya çıkacak olan yeniliklere uygun olarak yeni bir başlangıç yapılacak ve bu maddeyi ihdas edecek Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş fiiller sebebiyle verilmiş cezalar sonuçları ile birlikte ortadan kaldırılacaktır.

Madde 9- Devlet ormanlarına nakil vasıtaları ile yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmek suretiyle ormanlara, doğal hayata ve çevreye zarar verilmekte olup kamuoyunda bu sorun infiale sebep olmaktadır. Her yıl ormanlarımızda bu kapsamda yaklaşık 250 adet suç işlenmekte olup 1.500 hektar orman alanı zarar görmektedir.

Her ne kadar Çevre Kanunu'nda ormanları kapsayacak şekilde çevreye çöp dökülmesi suç ve cezası genel olarak yer alsada da orman alanlarında işlenen suçların 2872 sayılı Çevre Kanununa göre özel bir kanun olan 6831 sayılı Orman Kanunu'nda düzenlenmesinin, kanunun uygulanması ve caydırıcılığı arttıracığı öngörülmektedir.

Madde 10- 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesinde yer alan madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak yapılacak her türlü kısıtlamanın ancak kanun ile düzenleneceğine dair hüküm gereği; madencilik faaliyetlerine orman sayılan alanlarda izin verilirken, verimli orman alanlarının azami olarak korunması ve geliştirilmesi maksadı ile düzenleme yapılması gerekmektedir.

Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanlarının rehabilitesi maksadı ile ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi işlemi kanuna göre yalnızca belediyeler aracılığı ile yapılmakta olduğundan, bu işlemlerin özel sektöre yaptırılabilme imkanı getirilerek rehabilite işlemlerinin daha hızlı yürütülmesi sağlanacaktır.

Madde 11- 6831 sayılı Orman Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklik ile ; ormanların kanun dışı müdahalelerden korunması için sınırları kesinleşmiş orman alanlarında devam eden her türlü bina ve tesis inşaatlarının suç tutanağı düzenlenmesi aşamasında durdurulamaması veya yıkılmaması sonucu inşaatlara devam edilmesi nedeniyle kovuşturma sonucunda verilecek kararların infazı güçleşmekte, halk ile zaman zaman karşı karşıya gelinmekte ve yıkımı yapılacak binalar için ülke kaynakları harcanarak israfa yol açılmaktadır.

Açma-yerleşme ve işgal suçları 2008 yılında 4.578 adetten, 2018 yılında 6.686 adete, 2020 yılında 9.708 adete, 2021 yılında ise 12.030 adete yükselmiş olup her yıl artarak devam etmektedir. Anayasal güvence altında olan orman alanlarının işgali ile yapılan milyarlarca TL harcama nedeniyle ülke ekonomisinde kaynak israfı yaşanmaktadır.

Orman Kanununun 17 nci maddesinde yapılacak değişiklik ile suç işlendiği an idarece olaya hemen müdahale edilmesi sağlanarak suç işlenmesinde caydırıcı bir rol oynanması hedeflenmekte olup bu suretle ülke kaynaklarının heba edilmesinin önlenmesi ve devletin tasarrufundaki milli servetimiz olan ormanlara kanun dışı müdahalelerin önüne geçilmesi sağlanarak ortak değerimiz olan ormanların daha etkin olarak korunması sağlanacaktır. Öte yandan bu tür orman suçları ile ilgili davaların yıllarca devam ettiği ve idarece, bu tesislere yargı kararı sonuna kadar müdahale edilmemesi nedeniyle suç işleme temayülünde olan kişilerin cesaretlendirildiği de dikkate alındığında, ormanların korunması ve devamlılığının tehlikeye düşürülmemesi için bu düzenlemenin elzem olduğu muhakkaktır.

Ayrıca yapılan düzenlemenin 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun “Yeniden gecekondu yapımının önlenmesi” başlıklı 18 inci maddesinde yer alan belediye sınırları içinde veya dışında, belediyelere, Hazineye, özel idarelere, katma bütçeli dairelere ait arazi ve arsalarla veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerde yapılacak, daimi veya geçici bütün izinsiz yapıların, inşa sırasında olsun veya iskan edilmiş bulunsun, hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın yıkılacağına dair hükümde olduğu gibi izinsiz yapılar için verilen bu yıkım yetkisinin, idaremi kolluk kuvvetlerine de verilmesi sağlanmıştır. Getirilen bu değişiklikle kesinleşmiş orman sınırları içinde bulunan yerlere tecavüz, yerleşme ve sabit tesisler inşa edilmesi halinde idarenin kendi kolluk kuvvetleriyle olaya müdahale ederek tesislerin derhal yıkılabilmesi veya ihtiyaç dahilinde ormancılık faaliyetlerinde kullanılması ve bu suretle ormanların daha etkili bir şekilde korunmasında daha etkin rol alınması ayrıca idarece yıkılmasına lüzum görülmeyen bina ve tesislerin idarece kullanılabilmesi sağlanacaktır.

Madde 12- Devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş, kırılmış veya kesilmiş ağaçların kimler tarafından nasıl tespit edileceği, damga çeşitleri ve nakliye tezkereleri ile ilgili hususların değişen teknolojik şartların paralelinde dijitalleştirilerek yeniden belirlenmesi, daha basit, kolay ve dijital çözümlerin getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ormancılık alanında gelişmiş teknolojilerin kullanılması konusunda faaliyet gösteren sektörlerle yapılan görüşmeler ve bilgi alışverişleri yanında dijital ürün takip sistemleri teknolojisi ve farklı ülke uygulamalarının incelenmesi sonucu kullanılan sistemin yenilenmesinin gerektiği düşünülmüştür.

Günümüzde kullanılan dijital barkod, çipli kartlar ve QR kod uygulamaları için ARGE çalışmaları yapılmakta olup bu çalışmaların kullanılması ile ekonomik ve iş gücü tasarrufu sağlanacağı gibi faaliyetlerin daha verimli ve etkin yerine getirilmesi vatandaş memnuniyetini artıracaktır.

Çıkarılacak ağaçların damgalanmasında halihazırda kullanılan klasik yöntemde damgalama işlemi sırasında asgari altı eleman çalıştırılması zorunlu iken, kullanılacak teknolojik bir çözümle ağaçların damgalanmasında kullanılan eleman sayısı yarıya indirilebilecektir.

Madde 13- Orman Kanununun 32 nci maddesinde zati ihtiyaç fiyatları maliyet bedelinin üçte biri esas alınarak hesap edilmektedir. Bu fiyat Orman Kanununun 31 inci maddesinden yararlananlar için tarife bedeli ile kesme, taşıma ve istif masrafları olarak uygulanmaktadır. Orman içinde yaşayan ana unsur olan köylülerin 31 inci madde kapsamında aldığı zati ihtiyaç fiyatları, 32 nci madde kapsamından yüksek çıkmakta olduğundan köylülerin 31 inci madde kapsamında aldığı zati ihtiyaç fiyatlarının 32 nci madde ile eşitlenmesi için bu değişikliğin yapılması faydalı olacaktır.

Madde 14- Köylerde yer sarsıntısı, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğrayanlara zati ihtiyaç alınabilmesi için muhtaçlık şartı aranmaktadır. Özellikle köylerde evi yananlar tarafından yapılan müracaatlarda muhtaçlık şartı aranması, emekli maaşı alanların veya asgari ücretli olanların muhtaç sayılmaması bu kişilerin mağdur olmasına neden olmaktadır. Bu mağduriyetin giderilmesi için muhtaçlık şartının kaldırılması faydalı olacaktır.

Madde 15- Kooperatif tarafından üretilen tomruk ve sanayi odunlarından %25 karşılığı olarak orman işletmesinden satın alınarak üçüncü kişilere satılan ürünlerden elde edilen gelirin üyelere adil olarak dağıtılmadığı yönünde yoğun şikâyetler alınmakta ve konu adli makamlara intikal ettirilmektedir. Yapılacak değişiklik ile çalışanlara ürün yerine bu üründen elde edilen geliri karşılayacak şekilde yaptıkları işten aldıkları ücret oranında ödeme yapılacaktır.

Ayrıca, köylülerin şehirlere göç etmesinin nedenlerinden biri olan sosyal güvence eksikliğinin önüne geçilmesi amacıyla 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi veya ek 5 inci maddesi kapsamında sigortalı olan kişilere orman idaresi tarafından vahidi fiyat usulü ile yaptırılan, odun üretimi, silvikültür, ağaçlandırmaya, toprak muhafaza, fidan ve tohum üretimi gibi işlere ait istihkak tutarlarının; ödemenin yapılacağı tarihlerde Sosyal Güvenlik Kurumuna kendi sigortalılıklarından kaynaklanan prim borcu ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması şartıyla yüzde beş fazlasıyla ödenerek ormancılık faaliyetlerinde çalışacak kişilerin sağlık ve emeklilik haklarının sağlanmasına yönelik sigortalılık teşvik edilmiş olacaktır.

Kooperatiflere ilaveten % 10 istihkak fazlası nakit olarak ödenerek halihazırda piyasa fiyatından ucuz olarak % 25 oranında verilen tomruk ve sanayi odunu verilmeyecektir. Böylece orman kooperatif ve üyelerinin uğrayacağı kayıp telafi edilmiş olacaktır.

Ormancılık faaliyetlerinde kadın ve erkek olmak üzere 200.000 civarında çalışan mevcuttur.Ormancılık hizmetlerinin yürütülmesini sağlayan köylülerimizden kadınların ve erkeklerin sigorta yaptırımlarının özendirilmesi, zaman içerisinde çalışacak işgücünün kaybedilmesini önlemeye yönelik önemli bir gelişme olacaktır.

Madde 16- Yapılan değişiklik ile herhangi bir suretle satışı yapılan orman emvalinin, taşıma belgeleri ile ilgili hususların değişen teknolojik şartların paralelinde dijitalleştirilerek yeniden belirlenmesi amaçlanmıştır.Ormancılık alanında gelişmiş teknolojilerin kullanılması konusunda faaliyet gösteren sektörlerle yapılan görüşmeler ve bilgi alışverişleri yanında dijital ürün takip siteleri teknolojisi ve farklı ülke uygulamalarının incelenmesi sonucu kullanılan sistemin yenilenmesinin gerektiği düşünülmüştür.

Günümüzde kullanılan dijital barkod, çipli kartlar ve QR kod uygulamaları için ARGE çalışmaları yapılmakta olup bu çalışmaların kullanılması ile ekonomik ve iş gücü tasarrufu sağlanacağı gibi faaliyetlerin daha verimli ve etkin yeri getirilmesi vatandaş memnuniyetini artıracaktır.

Madde 17- Yapılan değişiklik ile herhangi bir suretle satışı yapılan orman emvalinin, taşıma belgeleri ile ilgili hususların değişen teknolojik şartların paralelinde dijitalleştirilerek yeniden belirlenmesi amaçlanmıştır. Ormancılık alanında gelişmiş teknolojilerin kullanılması konusunda faaliyet gösteren sektörlerle yapılan görüşmeler ve bilgi alışverişleri yanında dijital ürün takip sistemleri teknolojisi ve farklı ülke uygulamalarının incelenmesi sonucu kullanılan sistemin yenilenmesinin gerektiği düşünülmüştür.

Günümüzde kullanılan dijital barkod, çipli kartlar ve QR kod uygulamaları için ARGE çalışmaları yapılmakta olup bu çalışmaların kullanılması ile ekonomik ve iş gücü tasarrufu sağlanacağı gibi faaliyetlerin daha verimli ve etkin yeri getirilmesi vatandaş memnuniyetini artıracaktır.

Madde 18- Kesilecek ağaçların belirlenmesinde ve elde edilen ürünlerin nakledilmesinde dijitalleşme sağlanarak daha etkin, verimli ve ekonomik takip sistemi kurulması ve bu kapsamdaki işlerle ilgili yasa dışı faaliyetlerin azaltılması hedefi doğrultusunda düzenleme yapılmaktadır.

Madde 19- Orman Kanununun 104 üncü maddesinde yangın sezonunun Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar olduğu tarif edilmiştir. Ülkemizin de içinde bulunduğu Akdeniz iklim kuşağında iklim değişikliğinin etkileri ile kuzey bölgelerde Aralık-Nisan ayları arasında çok sayıda yangınlar meydana gelmektedir. Aynı zamanda batı ve güney bölgelerimizde bu dönemlerde büyük yangın riskleri oluşmaktadır. Dolayısıyla yangın mevsimi olan Mayıs ayı başından Kasım ayı sonuna kadar olan dönem haricinde de yangın riskinin olduğu ve ileriki yıllarda küresel ısınma ile birlikte daha riskli mevsim şartlarının oluşmasının beklenmekte olduğu da göz önünde bulundurularak 6831 sayılı Orman Kanununun 75 inci maddesinde değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Madde 20- 6831 sayılı Orman Kanununun 27, 41 ve 42 nci maddesinde yapılması öngörülen güncel teknolojik şartlara uygun olarak dijitalleşme yönündeki değişiklik paralelinde 89 uncu maddenin değiştirilmesi öngörülmektedir.

Madde 21- Devlet ormanlarına nakil vasıtaları ile yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmek suretiyle ormanlara, doğal hayata ve çevreye zarar verilmektedir. Orman alanlarında söz konusu fiilleri işleyenlere Çevre Kanunu'nun ilgili maddelerine göre cezai işlem yapılmaktadır. Ancak bu cezalar yeterli değildir. 6831 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin (F) bendine bu fiilin yasaklanmasına ilişkin hüküm ilave edildiğinden 6831 sayılı Orman Kanununun 94 üncü maddesine getirilen düzenleme ile anılan fiilleri işleyenler hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanması hedeflenmiştir.

Madde 22- 6831 sayılı Orman Kanununun 27, 41 ve 42 nci maddesinde yapılması öngörülen güncel teknolojik şartlara uygun olarak dijitalleşme yönündeki değişikliğe paralel olarak 97 nci maddede değişiklik yapılması gerekmektedir. Ayrıca ağaçları keserken dip kütükte bırakmayanlarla damgalı ya da işaretli ağaçları tespit edilen hadde nazaran daha yüksekte kesenlere, kesilen her ağaç için verilen cezaların günümüz şartlarına göre güncellenmesi öngörülmektedir.

Madde 23- 6831 sayılı Orman Kanununun 27, 41 ve 42 nci maddesinde yapılması öngörülen güncel teknolojik şartlara uygun olarak dijitalleşme yönündeki değişikliğe paralel olarak 100 üncü maddenin değiştirilmesi ve idari para cezası miktarının günümüz şartlarına uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca taşıma belgesini değiştirmeden nakliyat yapanlara, ormandan kesilen ağaçlardan damgaya tabi orman emvalini damgasız, işaretlemeye tabi olanları işaretsiz olarak orman idaresinin istif yerlerine götürülere verilen cezaların da günümüz şartlarına uygun hale getirilmesi öngörülmektedir.

Madde 24- 6831 sayılı Kanunun 69 uncu maddesi 19/4/2018 tarihli ve 7139 sayılı Kanunun 14 üncü maddesi ile değiştirilmiş olduğundan, ceza maddesi olan 105 inci maddenin de bu değişikliğe uyumlu hale getirilmesi zorunluluğu hasıl olmuştur. Aynı şekilde 69 uncu maddede kaldırılan hükümlerle ilgili olarak 105 inci maddede bulunan ceza hükümlerinin de kaldırılması öngörülmektedir.

Madde 25- 6831 sayılı Orman Kanununun 27, 41 ve 42 nci maddesinde yapılması öngörülen güncel teknolojik şartlara uygun olarak dijitalleşme yönündeki değişikliğe paralel olarak 109 uncu maddenin değiştirilmesi ve bu kanunu ihlal edenlere verilen idari para cezası miktarlarının günümüz şartlarına göre güncellenmesi gerekmektedir.

Madde 26- Ülkemizde çıkan yangınların son 10 yıllık sayısal ortalamasına bakıldığında yıllık 2.715 adet orman yangınının meydana geldiği ve bunların %88'inin insan kaynaklı yangınlar olduğu görülmektedir. Vatandaşlarımızın ihmal ve dikkatsizliklerinden, kaza sonucu ve kasıtlı olarak çıkardıkları yangınların sayısının azaltılabilmesi için Orman Kanununun 110 uncu maddesinde düzenlenen cezaların daha caydırıcı olması vatandaşların bu konuda daha dikkatli olmasını sağlayacak olup bu sayede hem orman yangını sayısı azalacak hem de yanan alan miktarı düşecektir.

Kasten orman yakılması ya da Devletin güvenliğine karşı suç işlemek amacıyla kurulmuş bir örgüt faaliyeti çerçevesinde devlet ormanlarının yakılması halinde yangının çıkış yerleri ve meteorolojik şartlara bakıldığında yanacak alanın daha fazla olması ve vatandaşların can ve mal kayıplarına neden olacak şekilde gerçekleştiği göz önüne alındığında mevcut cezaların artırılması öngörülmektedir.

Madde 27- Aynı veya komşu köy, mahalle ve beldede orman tahdidi veya orman kadastro çalışmaları alanlarında ilan edilerek kesinleşmiş orman kadastro sonuçlarında kenarlaşma hataları ve diğer teknik hatalar nedeniyle aynı taşınmazların orman sayılıp sayılmaması bakımından farklı vasıflarda sınırlandırılması nedeniyle yaşanan mülkiyet sorunlarının giderilmesi ve ormanların korunması gerekmekte olup uygulamada sorunların çözümü için taşınmaz sahipleri hasım gösterilerek hukuk mahkemelerinde davalar açılmakta, taşınmaz sahipleri ve varislerinin çok sayıda olması ile taraf teşkili sağlanamamakta, davaların uzun sürmesi nedeniyle vatandaşlar mağdur olmakta ve mahkemelerin yükü artmaktadır. Bununla birlikte taşınmazlar ihtilafı olduğundan sahipleri tarafından değerlendirilememekte ve ülke ekonomisi zarar görmektedir.

Zaman zaman, aynı çalışma alanında farklı tarihlerde yapılan Orman Kanunu uygulamaları nedeniyle kadastroya konu edilen parsellerin aynı zemini işgal etmekle birlikte farklı nitelikler taşıdığı ve farklı kullanıcılar adına tescil edilebildiği, özellikle ilk yapılan orman kadastro sonucu orman dışı alan olarak sınırlandırılan alanlarda yapılan tapulama çalışması ile gerçek ve tüzel kişiler adına tapuya tescil edilen taşınmazların, aynı bölgede daha sonra gerçekleştirilen orman kadastro uygulamaları sonucu ormanlık alanda kaldığının belirlenmesi nedeniyle, Orman İdaresi tarafından açılan davalar sonucunda vatandaşların tapuları iptal edilmekte ve açılan tazminat davalarında Hazine aleyhine önemli miktarlarda tazminat kararlarının verilmekte olduğu, bunun sonucu olarak uzun yıllar önce kazanılan mülkiyet hakkının hükümsüz hale gelmesi nedeniyle Devlet-Vatandaş ilişkisinde onarılması güç hasarların ortaya çıktığı, bu tür alanlarda kadastro sonrası yoğun mülkiyet değişimlerinin gerçekleştirildiği gözlenmektedir.

Orman kadastro komisyonları, oluşan kenarlaşma hataları ile teknik hataları düzeltmek üzere görevlendirilerek, bu tür alanlarda oluşan mülkiyet ihtilaflarının dava açılmadan çözülmesi sağlanacaktır.

Başta İstanbul, Kocaeli, Isparta, Muğla, İzmir, Antalya gibi illerimiz olmak üzere 40 ilimizde 15.000-20.000 hektar civarındaki alanda bu tür uygulamalar nedeniyle mağduriyet yaşandığı ve 15.000 civarında vatandaşımızın mağdur olduğu tahmin edilmektedir.

Madde 28- Yanan orman sahalarında hiçbir şekilde 2/B uygulaması yapılamamaktadır.

Nusretiye mahallesinde yapılan orman kadastro çalışmalarında; kadastro tutanaklarında ifade edilen ve sınırları kesin olarak tespit edilemeyen yangın iddiaları dolayısıyla 2/B uygulaması yapılmayarak vatandaşların mağduriyetine neden olunmuştur.

Bu düzenleme ile Nusretiye mahallesinde 2/B uygulamaları yapılarak vatandaşların mağduriyetleri giderilecek, orman-halk ilişkilerini olumsuz etkileyen problemler ortadan kaldırılacaktır.

Madde 29- Evvelce hususi orman statüsüne alınmış birçok taşınmaz, 6831 sayılı Orman Kanununun 52 nci maddesine aykırı olarak ifraza tabi tutularak binlerce parsel oluşturulmuştur. Yürürlükteki mevzuata göre bu taşınmazların dava konusu edilerek birleştirilmesi gerekli olup, bu hususun gerçekleştirilmesinde zorluklar yaşanmaktadır.

3 (üç) hektardan küçük olduğu halde çevresi ile birlikte bir bütün olarak değerlendirilerek orman sayılan ya da hükmen hususi orman statüsüne kavuşturulan birçok taşınmaz bulunmaktadır. Hususi orman taşınmaz malikleri genel olarak birden çok olduğundan bu maliklerin bir araya getirilerek mesul müdür atanması, amenajman planı yaptırılması ve alanda uygulama yapılması sağlanmadığından hususi ormanlardan gerektiği şekilde faydalanılamamaktadır.

Düzenleme ile hususi orman statüsüne alınmaması gerekirken orman kadastrosu çalışmaları sonucunda hususi orman olarak sınırlandırılan veya hükmen hususi orman statüsüne kavuşan taşınmazların orman kadastro komisyonları marifetiyle yeniden incelenmesi neticesinde yaklaşık 12.000 kişinin mağduriyetinin giderilmesi sağlanacak olup, önemli bir ormancılık sorunu giderilerek ülke ekonomisine değer kazandırılması hedeflenmektedir.

Sakarya, Trabzon, Kocaeli, Ankara ve İstanbul başta olmak üzere yaklaşık 47 ilde 800 adet hususi orman mevcut olup alanı 25.400 hektardır. Bu ormanların 15.000 maliki bulunmaktadır ve yaklaşık 15.000 parsel bölündüğü tahmin edilmektedir. Yaklaşık 5.000 hektar alanın yapılaştığı tahmin edilmekte olup bu düzenleme ile 12.000 kişinin mağduriyetinin giderilmesi sağlanacaktır.

Madde 30- Bilindiği üzere, Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşme ile itfaiye personelinden yangın ve arama kurtarma ile su baskınları ve doğal afetler kapsamındaki kurtarma çalışmalarına katılanlardan ölen veya malul hale gelenlerin 6831 sayılı Kanunun 71 inci maddesi uyarınca tazminat ödemesinden yararlanacağı düzenlenmiştir.

Madde ile herhangi bir hak kaybı yaşanmaması için, 31/12/2023 tarihine kadar meydana gelen olaylar sebebiyle tazminat ödemesine hak kazanacaklar için 6831 sayılı Kanunun bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 71 inci maddesinin uygulanmasına devam edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 31- Anayasanın 169 uncu maddesinde orman varlığımızın korunmasına ve geliştirilmesine özel önem verilmiştir. Orman varlığının korunmasında orman yangınlarının söndürülmesi önem arz etmektedir. Orman yangınlarının söndürülmesinde fiilen görevli olanların, çok güç şartlar altında çalıştığı, bazen günlerce yangın söndürme faaliyetinde buldukları kamuoyunca da bilinmektedir. İç güvenlik ve asayişin korunmasında veya kaçakçılığın men, takip ve tahkiki konularında görevli olan Orman Genel Müdürlüğü çalışanları, 2330 sayılı Kanundan yararlanmakta; fakat Orman Genel Müdürlüğü koordinasyonunda, orman yangını söndürme görevinde fiilen çalışırken yaralananlar, engelli hale gelenler veya ölenler hakkında 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanamamaktadır. Milli servet olan ormanlarımızın yanıp kül olmaması adına, bu kadar riskli bir görevi üstlenenlerin 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamından yararlanamaması Anayasamızın eşitlik prensibine aykırılık teşkil etmektedir. Bu nedenle ormanların savunması vatan savunmasıdır düsturuyla hareket eden orman yangınlarının söndürülmesinde fiilen görevli olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanlardan Orman Genel Müdürlüğü çalışanları, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının personeli

ile 6831 sayılı Orman Kanununun 69 uncu maddesi kapsamında görevlendirilen gönüllülerin 2330 sayılı Kanun kapsamına alınması uygun olacaktır. Bu sebeple, mükerrer düzenlemeye mahal verilmemesi amacıyla 6831 sayılı Orman Kanununun 71 inci maddesinin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Madde 32- 26/5/1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununun ek 9 uncu maddesinin, 17/9/2004 tarihli ve 5234 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 33/c maddesi ile yürürlükten kaldırılması ve 5234 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin dördüncü fıkrası ile getirilen düzenleme neticesinde; 1050 sayılı Kanun’ un ek 9 uncu maddesine istisna teşkil etmek amacıyla yürürlüğe konulan 6831 sayılı Orman Kanununun ek 6 ncı maddesi, fiilen uygulanabilirliğini yitirmiştir.

Bununla birlikte Hazine ve Maliye Bakanlığı’ nca 18/1/2022 tarihli ve 31723 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanan 73 Sıra No’ lu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğinin 6 ncı ve 9 uncu maddeleri ile getirilen düzenlemelere istinaden; hem aylık gayrisafî hasıllattan tahsil edilen tutarın %15’ inin, hem de yıl sonu kar payının %10’ u oranında hazine hissesinin genel bütçeye irat kaydedilmek üzere yatırılması suretiyle yapılacak ödemelerin Orman Genel Müdürlüğü açısından mükerrerlik teşkil edeceği tespit edildiğinden, söz konusu mükerrerliğin giderilmesi ve fiilen uygulanabilirliği kalmayan maddenin kanun metninden çıkarılması amacıyla 6831 sayılı Orman Kanununun ek 6 ncı maddesinin yürürlükten kaldırılması öngörülmektedir.

Madde 33- Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanların 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamından yararlanabilmeleri için “Amaç” maddesinde açıkça belirtilmesi zorunlu olduğundan, orman yangınlarını söndürme çalışmalarında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanlardan Orman Genel Müdürlüğü çalışanları, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının personeli ile Orman Kanununun 69 uncu maddesi kapsamında görevlendirilen gönüllülerin kapsama alınması hedeflenmiştir.

Madde 34- Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanların 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamından yararlanabilmeleri için “Kapsam” maddesinde açıkça belirtilmesi zorunlu olduğundan orman yangınlarını söndürme çalışmalarında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanlardan Orman Genel Müdürlüğü çalışanları, tüm kamu kurum ve kuruluşlarının personeli ile Orman Kanununun 69 uncu maddesi kapsamında görevlendirilen gönüllülerin kapsama alınması hedeflenmiştir.

Madde 35- Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanların 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamına alınması halinde geriye dönük taleplerin karşılanabilmesi için 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yaralananlar, engelli hale gelenler veya ölenlerin ve gönüllüler yönünden ise kanunun yürürlüğe girdiği 19/4/2018 tarihinden itibaren faydalanmaları için geçici maddenin eklenmesi öngörülmektedir. Ancak bu kişilere nakdi tazminat hakları saklı kalmak kaydıyla bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için geriye dönük olarak herhangi bir ödeme yapılmaması ve 6831 sayılı Orman Kanununun 71 inci maddesi kapsamında tazminat alanlara bu kanun kapsamında mükerrer ödeme yapılmaması hedeflenmektedir.

Madde 36- 6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi uyarınca orman sınırları dışına çıkarma işlemlerinin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kadastro ekipleri tarafından 3402 sayılı Kadastro Kanunu uyarınca ilgili kurumlardan sağlanacak teknik personel takviye edilerek müstakilen yapılabilmesi, bu çalışmalara yönelik itirazların da yine aynı Kurumun kadastro komisyonları tarafından incelenip sonuçlandırılması amacıyla getirilen düzenleme ile bütün kadastral çalışmaların birlikte yapılıp eş zamanlı olarak ilan edilmesi sağlanarak zaman ve kaynak tasarrufu yapılması hedeflenmektedir.

Ayrıca düzenleme ile Orman Kanununun 7 ve devamı maddeleri gereğince orman kadastrosu ve fenni hata düzeltme çalışmalarının orman kadastro komisyonu yanında kadastro ekiplerince yapıldığı hususu da göz önünde tutularak benzer şekilde 2/B uygulamalarının da kadastro ekiplerince yapılmasına imkân verilmesi ve söz konusu kadastro ekibine Orman Genel Müdürlüğü tarafından ilaveten orman kadastro komisyonlarında en az iki yıl çalışmış bir yüksek orman mühendisi veya orman mühendisi ile bir yüksek ziraat mühendisi veya ziraat mühendisi görevlendirilmesinin temini hedeflenmektedir.

Madde 37- Tarımsal üretim; insanların gıda teminini sağlamasının yanında, üretim araçlarının kullanılması ile hem yatırım aynı zamanda istihdam sağlamaya olanak veren üretim faaliyetidir. Bu bağlamda tarımsal üretimin gerçekleştirilmesi kırsal kalkınma açısından da önemli olup, tarımsal üretimin devamlılığını sağlamaya yönelik tedbirler alınması gerekmektedir.

Günümüzde gıda güvenliğinin ve üretimin sürdürülebilirliği önem arz etmekte olup, son yıllarda vuku bulan Covid-19 pandemisi, iklim değişikliği gibi nedenlerle tarımsal üretim ülkelerin öncelik sıralaması bakımından üst sıralara çıkmıştır. Ülkemizde yaklaşık 656 bin hektar gerçek veya tüzel kişilerin mülkiyetinde olan tarım arazileri; hisselilik, parçalılık, mülkiyet ihtilafları, göç gibi nedenlerle atıl durumda bulunmaktadır.

Ülkemizin gıda güvenliği, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanması, atıl durumda bulunan tarım arazilerinin tarımsal üretime kazandırılması; üretim planlanması ve tarım arazilerinin etkin ve verimli kullanımı açısından önem arz etmektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı kayıtlarında tarım arazilerinin yaklaşık % 63'ü Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı durumdadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nca gerek arazi alım-satımı gerekse kiracılık konularında, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 8/K maddesi uyarınca aracılık faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi planlanmış olup kiralamaya konu atıl tarım arazisinin ilanı ve kira sözleşmesinin hazırlanması gibi iş ve işlemler dijital ortamda gerçekleştirilebilecektir.

Ülkemizde yaklaşık 656 bin hektar tarım arazisi çeşitli nedenlerle atıl durumda olduğundan, söz konusu arazilerin üretime kazandırılmasıyla yıllık yaklaşık 14 Milyar TL ekonomik kaybın önüne geçilebilecektir.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen nedenlerle tarımsal üretim imkânı olan arazilerin atıl halde kalması milli ekonomimiz açısından büyük bir kayıp oluşturduğu gibi, aynı zamanda gıda arz güvenliğimizin sağlanmasına yönelik üretim planlamalarını da olumsuz yönde etkilemektedir.

Yapılacak kanuni düzenleme ile bu şekilde atıl durumda bulunan arazilerin özüne ve mülkiyet hakkına dokunulmaksızın, kamu yararı gözetilerek üretime kazandırılması ve bu şekilde ülke ekonomisine katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Malikleri veya hak sahipleri tarafından uzun süredir işlenmeyen veya mülkiyeti ihtilafları nedeniyle işlenmeyen tarım arazilerinin devlet eliyle veya yetkilendireceği kurum veya kuruluşlar eliyle tarımsal üretim yapacaklara kiralanabilmesi ve kira gelirlerinin hak sahiplerine verilmesi şeklindeki bir yöntem hem ekonomiye katkı sağlayacak hem de tek başına arazisinden bir gelir elde edemeyen vatandaşlara ek gelir sağlayabilecektir.

Öngörülen yöntem mülkiyetin aynına ve miras haklarına dokunmadığından Anayasa ile teminat altına alınmış olan mülkiyet hakkını zedeleyen bir yönü de bulunmamaktadır. Anayasanın 35 inci maddesinde "Herkes mülkiyet ve miras hakkına sahiptir" denildikten sonra bu hakların ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği ve mülkiyet hakkının toplum yararına aykırı olamayacağı belirtilmiştir.

Atıl durumda bulunan tarım arazilerinin kiralama yöntemiyle üretime kazandırılması yukarıda hükümlerine yer verilen Anayasanın 35 inci maddesinin bir gereğidir. Zira tarıma özgülenmiş arazilerin üretim amacıyla kullanılmaması ve atıl durumda bırakılmasının toplum yararına uygun olduğundan bahsedilemez. Zira tarımsal ürünler toplumun devamı için vazgeçilmez ürünlerdir.

Tarımsal üretimin devamlılığı toplumsal hayatın sağlıklı bir şekilde devamının teminatıdır. Atıl tarım arazilerinin işlenerek üretime kazandırılması, toplumun gıda güvenliğini temin etmek bakımından üstün bir kamu yararı barındırmaktadır. Aynı maddede mülkiyet hakkının kanunla kamu yararı amacıyla sınırlanabileceği belirtilmiştir.

Aslında yapılan düzenleme ile mülkiyet hakkının sınırlandırılmasından söz edilmesi imkânı bulunmamaktadır. Zira kişinin kendisinin tarımsal faaliyette bulunmak istemesine rağmen arazisinin başkasına kiralanması söz konusu değildir. Kamu yararına binaen kullanılmayan arazinin üretime kazandırılması söz konusudur. Dolayısıyla yapılan düzenlemenin Anayasanın gereklerine uygun olduğu da açıktır. Öngörülen düzenleme ile arazinin bir yıl işlenmemesi arazi üzerinde tarımsal faaliyet yapılmadığına karine teşkil etmekte ve bu şekildeki arazilerin Tarım ve Orman Bakanlığınca veya genel hükümlere göre yetki vereceği kişi veya kurumlarca tarımsal üretim yapmaya istekli kişilere kiralanması ve elde edilen kira gelirlerinin de hak sahiplerine verilmesi düzenlenmektedir.

Hak sahiplerine ulaşılamayan veya mülkiyeti ihtilafı arazilerin muhtemel hak sahiplerinin kira gelirlerinden kayba uğramamaları için de bu şekildeki arazilerden elde edilen gelirlerin nemalandırılarak arazilere özgülenmiş hesaplarda tutulmak suretiyle hak sahipleri belli olduğunda onlara dağıtımının sağlanması ve ayrıntıların ikincil mevzuatla düzenlenmesi öngörülmektedir.

Madde 38- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumundaki personel ihtiyacına istinaden dört yıllık lisans mezunu olup uzun süredir geçici mahiyetteki kısmi zamanlı uzman statüsünde istihdam edilmekte olan personelin bu geçici statüden çıkarılarak kalıcı ve sürekli istihdamına dönülmesi zaruri hale gelmiştir. Uzunca bir süre Kurum merkez ve taşra teşkilatı emrinde görev yaparak almış oldukları prosedürle eğitimler ve Kurum faaliyet alanında tecrübeleri nedeniyle yetişmiş personel ihtiyacının karşılanmasına katkıda bulunan; ancak geçici mahiyetteki kısmi zamanlı uzman statüsünde istihdam edilen personelin bu geçici statüden çıkarılarak kalıcı ve sürekli istihdam şeklinde durumlarına uygun idari uzman statüsünde Kurumda görevlerine devam etmelerine yönelik düzenleme yapılması gereği hâsıl olmuştur.

Madde 39- Orman köylülerinden ormancılık faaliyetlerinde vahidi fiyatla çalışanlara kendi mülki hudutları içerisinde istihsalı yapılan oduna dayalı orman ürünlerinin satış gelirlerinden üretim giderleri düşüldükten sonra kalan tutarın %10'nuna kadarının aynı veya nakdi olarak dağıtılması hedeflenmektedir. Böylelikle orman köylüsü yerinde kalkındırılarak, kırsaldan şehre göçün önlenmesi, şehirden kırsala göçün teşvik edilmesi ile orman işçiliğinde çalışacak nüfusun artırılması sağlanacaktır.

Madde 40- Yürürlük maddesidir.

Madde 41- Yürütme maddesidir.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

08/03/2023

Esas No: 2/4972

Karar No: 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4972 esas numaralı “Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 07/03/2023 tarihinde yapılan toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Başkanlığına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Kocaeli Milletvekili İlyas ŞEKER ve Kırklareli Milletvekili Selahattin MİNSOLMAZ ile 203 Milletvekili tarafından hazırlanarak 01/03/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 02/03/2023 tarihinde esas komisyon olarak Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonuna, tali komisyon olarak ise Komisyonumuzla birlikte Adalet Komisyonuna ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilen 2/4972 esas numaralı “Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 07/03/2023 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda görüşülmüştür. 2/4972 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi Kocaeli Milletvekili İlyas ŞEKER ve Kırklareli Milletvekili Selahattin MİNSOLMAZ, Tarım ve Orman Bakanlığı Bakan Yardımcısı Ebubekir GİZLİGİDER ile Adalet Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu, Türkiye İstatistik Kurumu, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Et ve Süt Kurumu, Orman Genel Müdürlüğü, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü, Tarım Sigortaları Havuzu Genel Müdürlüğü, Çevre Mühendisleri Odası, Orman Mühendisleri Odası, Türkiye Barolar Birliği temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür. Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır.

2. Teklifin İçeriği

Teklif ile;

- Tarımsal üretimin planlanması, gıda güvencesi ve güvenliğinin temin edilmesi, verimliliğin artırılması, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin tesis edilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen ürün veya ürün gruplarının üretimine başlanmadan önce Tarım ve Orman Bakanlığından izin alınması, Tarım ve Orman Bakanlığının, arz ve talep miktarı ile yeterlilik derecesini dikkate alarak hangi ürün veya ürün gruplarının üretileceği ile tarım havzası veya işletme bazında asgari ve azami üretim miktarlarını belirlemesi,
- Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak destekleme ödemelerinde Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen kayıt sistemlerinin esas alınması,
- Takvim yılında yapılacak mahalli olmayan yarışlarda koşacak atların nitelik ve şartlarını belirlemeye Tarım ve Orman Bakanlığının yetkili olması,
- Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmanın ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklanması,
- Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmanın ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklanması kapsamında söz konusu fiilleri işleyenler hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanması,
- Yürürlükteki düzenlemede yer alan kasten orman yakan kişiye on bin güne kadar adli para cezası verilmesi düzenlemesinin bin günden on bin güne kadar adli para cezası verilmesi şeklinde değiştirilmesi,
- Kasten orman yakma suçunun, yangına müdahalenin geciktirilmesi veya yangının söndürülmesinin zorlaştırılması amacıyla ve bu amacı gerçekleştirmeye elverişli olacak yer, zaman veya şartlarda işlenmesi halinde faile verilecek cezanın yarı oranında artırılması,
- Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanlarının rehabilite edilmesi kapsamında, rehabilite maksadı ile bu alanların

orman yetiştirilmek üzere ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi işleminin Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından uygun görülmesi halinde ihale mevzuatına göre gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilmesi imkanının getirilmesi,

➤ Devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş veya kesilmiş ağaçlardan, hangilerinin diplerinin ve hangi ürün çeşidinin kimler tarafından damgalanacağına veya işaretleneceğine, hangi damga veya damga yerine geçecek işaretlerin kullanılacağına, orman mahsullerinin kesim, imal, toplama, koruma ve satış icaplarına göre nakil, istif ve ölçme işlerine, taşıma belgesinin tanzim ve kullanılmasına ait şekil ve esasların Orman Genel Müdürlüğünce tayin ve tespit olması,

➤ Tescilli olsun veya olmasın aynı veya komşu köy, mahalle ve beldelerin orman tahdidi veya orman kadastro çalışma alanlarında bulunan aynı taşınmazların, ilan edilerek kesinleşmiş birden çok orman kadastrolarına göre orman sayılıp sayılmaması bakımından farklı vasıflarda sınırlandırılmış olduğunun tespit edilmesi halinde, bu taşınmazlarda, kesinleşmiş mahkeme kararlarıyla oluşturulan sınırlar saklı kalmak kaydıyla, önceden yapılmış olan orman kadastro çalışmalarının bütün sonuçları ile hükümsüz sayılması, Orman Genel Müdürlüğünce yeni bir orman kadastro komisyonu görevlendirilmesi, görevlendirilen orman kadastro komisyonunun bu taşınmazlarda, 6831 sayılı Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde orman kadastro ve 2/B uygulamasını yapması,

➤ Kocaeli İli, Kartepe İlçesi, Nusretiye Mahallesinde 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybettiği belirlenen alanlarda 6831 sayılı Kanunun 2 nci maddesi (B) bendi uygulamasının yeniden yapılması, yapılacak uygulamada sınırları Orman Genel Müdürlüğünce tespit edilemeyen yanar orman alanlarına ilişkin değerlendirme yapılmaması,

➤ 6831 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi birinci fıkrasının (C) bendi gereğince tesis edilen ve tapuda halen farklı malikler adına kayıtlı olan hususi ormanların;

- Orman bölge müdürlüğünün talebi ile Orman Genel Müdürlüğünce görevlendirilen orman kadastro komisyonlarınca; 31/12/2022 tarihinden önce tapulama/kadastro, imar mevzuatı veya hükmen oluşturulan tapu kayıtları esas alınarak parsel bazında yeniden değerlendirilmesi,

- Bu parseller üzerinde evvelce hususi orman olarak sınırlandırılan alanlar, farklı malikler adına kayıtlı ve üç hektardan küçük ise orman sayılmayan yer, üç hektar veya daha büyük ise hususi orman olarak yeniden sınırlandırılarak 6831 sayılı Kanunun 10 uncu maddesine göre ilan edilmesi,

➤ Evvelce tahdidi veya kadastro yapılmış orman alanları ile 3402 sayılı Kadastro Kanunu kapsamında, orman kadastro yapılacak orman alanlarında 6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine göre orman sınırı dışına çıkarılacak yerler, 3402 sayılı Kanunun 4 üncü ve 39 uncu maddelerinde yer alan esaslar çerçevesinde tayin ve tespit edilerek eş zamanlı olarak 3402 sayılı Kanunun Ek 4'üncü maddesinde yer alan esaslar dahilinde Hazine adına tescil edilmesi, söz konusu çalışmaları yapacak olan kadastro ekibi ile yapılacak itirazları inceleyecek kadastro komisyonuna Orman Genel Müdürlüğünce orman kadastro komisyonlarında en az iki yıl çalışmış bir yüksek orman mühendisinin veya orman mühendisinin ile bir yüksek ziraat mühendisinin veya ziraat mühendisinin ilaveten görevlendirilmesi,

➤ Tarım ve Orman Bakanlığının; Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan tarım arazileri hariç olmak üzere, mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olup, hisselilik, mülkiyet ihtilafı, parçalılık, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka bir sebeple üst üste iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerini tespit ederek, ekonomiye kazandırılması ve kamu yararına kullanılması için bu arazileri kira geliri arazi maliklerine ait olmak üzere ve arazinin vasfının değiştirilmemesi şartıyla sezonluk olarak rayiç bedelden aşağılı olmamak üzere kiraya vermesi,

- Kiralamanın öncelikli olarak kiraya verilecek arazinin bulunduğu yerleşim yerinde ikamet edenlere ya da 5488 sayılı Tarım Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen sivil toplum kuruluşlarına ve meslek odalarına yapılması, Tarım ve Orman Bakanlığının kiralama işlemlerini genel hükümlere göre taşınmaz ticareti yetki belgesine sahip işletme ve sözleşmeli işletmelere de yaptırabilmesi,

- Kiralanacak arazilerin rayiç kira bedellerinin ve kiralayanların yetiştirebilecekleri ürün veya ürün gruplarının Tarım ve Orman Bakanlığı il veya ilçe müdürlükleri tarafından mahallinde veya elektronik ortamda ilan edilmesi, öncelikli gruplardan birden fazla istekli çıkması halinde kiralamanın en yüksek teklifi verene yapılması, öncelikli gruplardan istekli çıkmaması halinde diğer isteklilerden en yüksek teklifi verene kiralınması,

➤ Orman köylülerinden ormancılık faaliyetlerinde vahidi fiyatla çalışanlara kendi mülki hudutları içerisinde istihsalı yapılan oduna dayalı orman ürünlerinin satış gelirlerinden üretim giderleri düşüldükten sonra kalan tutarın %10'una kadarı aynı veya nakdi olarak dağıtılması, söz konusu oranı ve verilme şeklini belirlemeye Tarım ve Orman Bakanı yetkili olması, dağıtıma ilişkin usul ve esasların Orman Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan yönetmelikle belirlenmesi,

öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuz birleşimin başında, İçtüzüğün 23'üncü maddesi kapsamında aldığı karar gereğince; Kanun Teklifinin tümü üzerinde görüşme açılmasını, Komisyonumuzun çalışma ve görev alanını doğrudan ilgilendiren 10'uncu, 12'nci, 16'ncı, 21'inci, 25'inci, 29'uncu ve 36'ncı maddelerin ayrıca görüşülmesini ve ayrı ayrı görüşme konusu olmayan diğer maddeler üzerindeki görüşlerin de tümü üzerindeki görüşmelerde açıklanması usulünü kararlaştırmıştır.

Kanun Teklifinin ilk imza sahibi Kocaeli Milletvekili İlyas ŞEKER tarafından yapılan açıklamalarda, Teklif ile;

➤ Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmanın ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklanmasına yönelik düzenleme yapıldığı,

➤ Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanlarının rehabilite edilmesi kapsamında, rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi işleminin Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından uygun görülmesi halinde ihale mevzuatına göre gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilmesi imkanının getirildiği,

➤ Kocaeli İli, Kartepe İlçesi, Nusretiye Mahallesinde 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybettiği belirlenen alanlarda 6831 sayılı Kanunun 2 nci maddesi (B) bendi uygulamasının yeniden yapılacağı, yapılacak uygulamada sınırları Orman Genel Müdürlüğüne tespit edilemeyen yanan orman alanlarına ilişkin değerlendirme yapılmayacağı,

➤ Bakanlık isimlerinin değişmesinden kaynaklı düzenlemelerin yapıldığı,

➤ 6831 sayılı Orman Kanununun 17'nci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında devlet ormanlarında el konulan bütün yapı ve tesisler, inşa aşamasında olanlar da dâhil olmak üzere, hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın, Orman Genel Müdürlüğü tarafından derhal yıkılacağı veya ihtiyaç görüldüğü takdirde ormancılık hizmetlerinde kullanılabilmesi,

➤ Ormanlarda yapılacak kesimler ve nakliyelerle ilgili damgalama uygulamasının günün teknolojik şartlarına uygun olarak dijitalleştirilmesine yönelik düzenleme yapıldığı,

➤ Köylerde yaşayan vatandaşlarımızın yer sarsıntısı, yangın, heyelan, sel ve çığ yüzünden felakete uğramaları durumunda zati ihtiyaç alabilmesi için aranan "muhtaçlık" şartının kaldırıldığı,

➤ 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi veya ek 5 inci maddesi kapsamında sigortalı olan kişilere orman idaresi tarafından vahidi fiyat usulü ile yaptırılan, odun üretimi, silvikültür, ağaçlandırma, toprak muhafaza, fidan ve tohum üretimi gibi işlere ait istihkak tutarlarının; ödemenin yapılacağı tarihlerde Sosyal Güvenlik Kurumuna kendi sigortalılıklarından kaynaklanan prim borcu ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması şartıyla yüzde beş fazlasıyla ödeneceği,

➤ Aynı veya komşu köy, mahalle ve beldede orman tahdidini veya orman kadastro çalışmaları alanlarında ilan edilerek kesinleşmiş orman kadastro sonuçlarında kenarlaşma hataları ve diğer teknik hatalar nedeniyle aynı taşınmazların orman sayılıp sayılmaması bakımından farklı vasıflarda sınırlandırılması nedeniyle yaşanan mülkiyet sorunlarının giderilmesine yönelik düzenleme yapıldığı,

➤ 6831 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi birinci fıkrasının (C) bendi gereğince tesis edilen ve tapuda halen farklı malikler adına kayıtlı olan hususi ormanların;

- Orman bölge müdürlüğünün talebi ile Orman Genel Müdürlüğünce görevlendirilen orman kadastro komisyonlarınınca; 31/12/2022 tarihinden önce tapulama/kadastro, imar mevzuatı veya hükmen oluşturulan tapu kayıtları esas alınarak parsel bazında yeniden değerlendirilmesi,

-Bu parseller üzerinde evvelce hususi orman olarak sınırlandırılan alanlar, farklı malikler adına kayıtlı ve 3 hektardan küçük ise orman sayılmayan yer, 3 hektar veya daha büyük ise hususi orman olarak yeniden sınırlandırılarak ilan edilmesine yönelik düzenlemeler yapıldığı,

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifinin ilk imza sahibi Kırklareli Milletvekili Selahattin MİNSOLMAZ tarafından yapılan açıklamalarda, Teklif ile;

➤ Tarımsal üretimin planlanması, gıda güvencesi ve güvenliğinin temin edilmesi, verimliliğin artırılması, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin tesis edilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen ürün veya ürün gruplarının üretimine başlanmadan önce Bakanlıktan izin alınacağı, Bakanlığın, arz ve talep miktarı ile yeterlilik derecesini dikkate alarak hangi ürün veya ürün gruplarının üretilmesi ile tarım havzası veya işletme bazında asgari ve azami üretim miktarlarını belirleyeceği, böylece arz-talep durumuna göre üretimin gerçekleştirileceği ve sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde kaynakların verimli kullanılacağı,

➤ Tarımsal üretiminin sürdürülebilirliği amacıyla üretimin sürecinin her aşamasının desteklenmesi kapsamında sözleşmeli üretim usul ve esaslarının değiştirildiği,

➤ Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan tarım arazileri hariç olmak üzere, mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olup, hisselilik, mülkiyet ihtilafı, parçalılık, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka bir sebeple üst üste iki 2 süreyle işlenmeyen tarım arazilerini tespit edilerek kiralama yöntemi ile ekonomiye kazandırılmasına yönelik düzenleme yapıldığı,

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde müzakerelerde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Karbon yutak alanları olan sulak alanlar ve ormanlar ile alakalı ciddi sıkıntıların olduğu,

➤ Endüstriyel amaçlı orman kesiminde çok ciddi bir artış olduğu, endüstriyel üretim yapılan yerlerde ağaç dikimiyle kapatılamayacak kadar ağaç kesimi yapıldığı,

➤ Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen orman alanlarının rehabilitasyonunun yetersiz olduğu,

➤ Ormanlarının ticari bir ürün olarak görülmesi anlayışının değişmesi gerektiği,

- Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmanın ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklanmasına yönelik düzenleme yapılmasının yerinde bir düzenleme olduğu,
 - Ormanların yaşam kaynağı olarak görülmesi gerektiği ve iklim krizine karşı en çok direnç gösterecek alanların orman alanları olduğu,
 - Ormanların yüzlerce, binlerce yılda oluşmuş bir ekosistem parçası olduğu, orman vasfını kaybetmiş alanların da orman olmaktan çıkmaması gerektiği, bu alanların ekosistemin bir parçası olduğunun göz önünde bulundurulması gerektiği,
 - Kapalı basınçlı sistemle sulama ve damla sulama ile ilgili atılan adımların yetersiz olduğu, Türkiye'nin temiz suyunun %75'inin vahşi sulamayla heba edildiği bu yüzden acil olarak damla sulama yöntemine geçilmesi gerektiği,
 - Teklifin çerçeve 10'uncu, 29'uncu ve 36'ncı maddelerinin tekliften çıkarılması gerektiği,
 - Kanun Teklifinin çerçeve 12'nci maddesi kapsamında 6831 sayılı Orman Kanununun 27'nci maddesinde yapılan değişikliğe, damga ve işaretleme işlerinin orman mühendisleri tarafından yapılması gerektiğinden ve değişiklikle ormanda kesilecek ağaçları damgalama yetkisinin özel şirketler eliyle yaptırılmasının mümkün hale getirilmesinden dolayı karşı çıktığı,
 - Organize sanayi bölgelerinin tarım arazilerine yapılmaması gerektiği,
 - Maden sahalarının rehabilite edilmesinin devlet tarafından yapılması gerektiği, gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilme imkanının verilmemesi gerektiği,
- şeklindeki görüş, eleştiri ve öneriler ifade edilmiştir.

Yürütmeyi temsilen komisyon toplantısına katılan ve kanun teklifine ilişkin görüşleri alınan Tarım ve Orman Bakanlığı Bakan Yardımcısı Ebubekir GİZLİGİDER tarafından yapılan açıklamalarda;

- Atıl tarım arazilerinin ekonomiye kazandırılacağı,
 - Sözleşmeli üretim usul ve esaslarında kapsamlı değişiklik yapıldığı,
 - Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak destekleme ödemelerinde Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen kayıt sistemlerinin esas alınacağı,
 - At yarışları ile ilgili disiplin cezalarında önemli değişiklikler yapıldığı,
 - Orman köylüsünün refahının artırılmasına yönelik düzenlemeler yapıldığı,
 - Devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş, kırılmış veya kesilmiş ağaçların kimler tarafından nasıl tespit edileceği, damga çeşitleri ve nakliye tezkereleri ile ilgili hususların değişen teknolojik şartların paralelinde dijitalleştirilerek yeniden belirlenmesine, daha basit, kolay ve dijital çözümlerin getirilmesine yönelik düzenlemeler yapıldığı,
 - Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklandığı,
 - Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklanması kapsamında söz konusu fiilleri işleyenler hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanacağı,
 - 6831 sayılı Kanunun 110'uncu maddesi kapsamında idari para cezası, adli para cezası ve hapis cezalarının değiştirilmesine yönelik düzenlemeler yapıldığı,
- ifade edilmiştir.

Teklif hakkında kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

- Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklanması düzenlemesinin olumlu bir düzenleme olduğu,
 - Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklanması kapsamında söz konusu fiilleri işleyenler hakkında Türk Ceza Kanununun ilgili hükümlerinin uygulanmasının yerinde bir uygulama olduğu,
 - Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanlarının rehabilite edilmesi kapsamında, rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi işleminin Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından uygun görülmesi halinde ihale mevzuatına göre gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilmesi imkanının getirilmesinin olumlu bir düzenleme olduğu,
 - Madencilğe karşı olmadan, madenciliğin doğaya, çevreye ve ekosisteme zararının minimize edilmesine yönelik düzenlemeler yapılması gerektiği,
 - Orman Kanununun 31’inci maddesinde yapılan değişikliğin devlet ormanı bulunan köylerde yaşayanların lehine bir düzenleme olduğu,
 - 2330 sayılı Kanunda yapılan değişikliğin önemli olduğu ve olumlu olarak değerlendirildiği,
 - Devlet ormanlarında nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmenin yasaklanması düzenlemesinin olumlu bir düzenleme olduğu, ancak sayılan fiiller arasına çöp depolama fiilinin de eklenmesi gerektiği,
 - 5403 sayılı Kanunun 8/K maddesi kapsamında muhtelif sebeplerle iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerinin kiralanması yoluyla ekonomiye kazandırılması düzenlemesine, “Kiralama, maliklerden herhangi birinin satış veya tarımsal nitelikte bir kullanım talebi hâlinde sonlandırılır. Kira süreçleri veya sözleşmeleri buna göre ayarlanır.” cümlelerinin eklenerek yeniden düzenlenmesinin talep edildiği,
- ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Komisyonun aldığı karar gereğince Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmiştir. Komisyonumuzda yapılan görüşmelerin ardından aynen benimsenen 10’uncu, 12’nci, 16’ncı, 21’inci, 25’inci, 29’uncu ve 36’ncı maddelerle birlikte genel uygunluk görüşünün esas komisyona bildirilmesi kabul edilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Üye
<i>Muhammet Balta</i>	<i>Muhammet Müfit Aydın</i>	<i>Hacı Turan</i>
Trabzon	Bursa	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>İsmail Ok</i>	<i>Husret Dinç</i>	<i>Eyüp Özsoy</i>
Balıkesir	Hakkari	İstanbul

Üye <i>Mehmet Emin Şimşek</i> Muş (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Yusuf Ziya Yılmaz</i> Samsun	Üye <i>Semiha Ekinci</i> Sivas
Üye <i>Ahmet Akay</i> Şanlıurfa	Üye <i>Abdulahat Arvas</i> Van	Üye <i>Aydın Özer</i> Antalya (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Ednan Arslan</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mahir Polat</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Murat Bakan</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Vecdi Gündoğdu</i> Kırklareli (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Murat Çepni</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Muazzez Orhan Işık</i> Van (Muhalefet şerhimiz vardır)
	Üye <i>Ayşe Sibel Ersoy</i> Adana	

MUHALEFET ŞERHİ

(2/4972) ESAS NUMARALI ORMAN KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

İklim krizini hızlandıran orman tahribatı; biyoçeşitliliği, yağış döngüsünde gerekli olan nem miktarını, yerel iklim koşullarını, tarımsal üretimi, mahsul verimliliğini, karbon yutak alanlarını dolayısıyla küresel ısınmayı olumsuz şekilde etkilemektedir.

Genel anlamıyla *ormansızlaşma*, ağaçların yeniden herhangi bir ağaç birliği oluşturulması amacı olmaksızın kesilmesi anlamına gelmektedir. Ağaçların kaybı ise, canlıların yaşam alanlarının yok olması, biyoçeşitliliğin azalması ve karbonun toprakta tutulması gibi orman fonksiyonlarını azaltmaktadır. Gerek tarımsal kullanım amacıyla gerekse diğer amaçlarla orman örtüsünden yoksun kalan toprak örtüsü yağmurun ve rüzgârın şiddetli etkilerine açık hale gelmektedir. Bilimsel çalışmalar sağlıklı bir orman alanı, tarım alanına dönüştürdüğünde toprak alan üzerindeki yüzey akışında yedi kat ve toprak erozyon oranında ise yirmi bir kat bir artış olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, ekosistemin bozulması ve yaşam alanlarının kaybı, vahşi hayvanlar, insan ve evcil hayvanları yakınlaştırarak, koronavirüs gibi hastalıkların yayılmasının hızlandırdığını ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır.

Ormansızlaşmada başı çeken faktör orman arazilerinin odun üretimi veya tarımsal üretim amacıyla yok edilmesidir. Glasgow'da gerçekleşen COP26'da, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 100'den fazla ülke, ormansızlaşmayı ve arazi bozulmasını durdurma ve tersine çevirme taahhüdünde bulunduğunu açıklamıştır. Ülkemizin ormansızlaştırmaya karşı deklarasyona imza atması oldukça önemlidir ancak bunun tutarlı politikalarla anlamlı hale getirilmesi gerekmektedir.

Mevcut durumda ülkemizde iktidar eliyle *sistematiik bir ormansızlaştırma politikası* yürütölmektedir. Orman Genel Müdürlüğü'nün faaliyet raporları yürütölen ormansızlaştırma politikasının küçük bir özetidir. Kurumun 2020 Faaliyet Raporuna göre kurumun merkezi bütçeden aldığı kaynak 1 milyar TL civarındayken, buna karşılık neredeyse tamamı orman arazilerinin madenlere kiralınmasından gelen özgeliri ise 2,6 milyar TL'dir. 2020 yılında, Orman ürünleri satışından elde edilen geliri ise 7 milyar TL'dir. 2021 yılında ise orman ürünlerinin satışından 13 milyar TL gelir elde edildiğini açıklanmıştır. Ülke ormanlarından kesilerek elde edilen odun üretimi ise, 2000'li yıllarda 7 milyon metreküp iken 2020 yılı itibarıyla 28,5 milyon metreküpe çıkmış ve gittikçe de artırılmaya çalışılmaktadır. Yine 2021 yılı için, ormancılık faaliyetleri için arazi izin bedeli gelirleri' kategorisinde 2.259.249.325 TL tahsil edilmiş olup, 2021 yılında orman arazilerinin madenlere kiralınmasından elde ettiği gelirler de bu miktar içerisinde

yer almaktadır. Orman Genel Müdürlüğü'nün 2021 yılı endüstriyel odun üretimi 27,7 Milyon metreküp, yakacak odun üretimi 4,1 Milyon metreküp olarak gerçekleşmiştir. Orman Genel Müdürlüğü 2021 yılında orman ürünleri satışından 13,088 Milyar TL gelir elde etmiştir. Orman Genel Müdürlüğü'nün bütçesi 4.2 milyar TL iken, bu tutarın tam 3 katı ormanların kesilerek, yağmalanmasından ve madenlere kiralanmasından elde edilmektedir. Ormanlık faaliyetleri içinde madenlerin kiralanmasından elde edilen gelir ise 2 milyar 259 milyon TL'dir.

Muhafaza ormanlarından, adı üzerinde muhafaza edilmesi gereken ormanlarda ve milli parklarda dahi ağaç kesimi yapılmaktadır. OGM ormanlara gelir getirici bir işletme olarak gördüğü süreç ormansızlaşma ve iklim kriziyle mücadele hedeflerine ulaşması mümkün değildir. Ormanlar üzerindeki mevcut baskı yetmezmiş gibi, en son 30 Kasım 2021 tarihinde "**Orman Kanunu Uygulama Yönetmeliği**" bir kez daha değiştirilerek ormanlarda yapılaşma daha da kolaylaştırılmıştır. Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre idarenin "kamu yararı" veya "zaruret" gerekçesi, ormanlarda yapılaşma için yeterli olabilecektir. Söz konusu yönetmeliklerle Anayasanın 169. ve 170. Maddeleri açıkça ihlal edilmektedir.

Temmuz 2021 itibariyle; Akdeniz, Ege, Marmara, Batı Karadeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu Bölgelerindeki illerimizde çıkan orman yangınlarında, birçok yurttaşımız hayatını kaybetmiş, yangınların yerleşim yerlerine ulaşması sonucu, yurttaşlarımız yaşadıkları evlerini ve geçim kaynaklarını kaybetmiş, yüzbinlerce hektar orman alanı içindeki canlılarla birlikte yanarak kül olmuş, ekosistemimiz çok büyük tahribata uğramıştır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük orman yangınları olarak nitelendirilebilecek bu süreç ne yazık ki devam etmektedir. 2021 yılında yaşanan orman yangınlarında, ülkemizde yok olan ormanlık alanın 178 bin hektar civarında olduğu, yani 1 milyar 780 milyon metrekare olduğu hesaplanmaktadır.

Daha somut haliyle yaklaşık 250 bin futbol sahası büyüklüğünde bir alan, tüm İstanbul'un yaklaşık 5'te 1'i büyüklüğünde bir alan yangınlarda kaybedilmiştir. Bilim insanları "iklim krizi" ile birlikte orman yangınlarının artacağını öngörürken, yayımlanan istatistikler de ülkemizde son yıllarda aşırı hava olayları ve iklim afetleri ile bunlara bağlı hasarlarda artış olduğunu göstermektedir. İklim krizi doğrudan yangınlara neden olmasa da yangın riskini artırmaktadır. İnsan-orman etkileşiminin son yıllarda oldukça fazla artması orman yangını sayısını ve riskini de artırmaktadır. Orman alanlarında verilen izinler, orman yangını risklerini de artıracaktır.

Ülkemizde iktidar eliyle yürütülen sistematik ormansızlaştırma politikasının sonlandırılması, iklim krizini hızlandıran orman tahribatının önlenmesi ve ülkemizin COP 26'da verdiği "ormansızlaşmayı ve arazi bozulmasını durdurma ve tersine çevirme taahhüdüyle" tutarlı politikaların izlenmesi için gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir.

Kanun Teklifinin 10. Maddesiyle, ormanların muhafazası başlıklı bölümün 4’üncü fıkrası değiştirilerek madencilik faaliyeti sona eren orman alanlarının rehabilitasyonunun, yani doğal yapısı bozulan ormanın yeniden ağaçlandırılması için inşaat, hafriyat, yıkıntı atıklarıyla dolgu yapılması çalışmalarının, artık sadece belediyelerce değil, Bakanlığın takdiriyle ihaleye çıkılarak gerçek ve tüzel kişilere de yaptırılabilmesinin önü açılmaktadır. Açık ocak/maden çukurlarının yıkıntı ile doldurulması, yeraltı sularının kirlenmesine neden olabilecektir. Rehabilitasyon işlerinin ihale ile firmalara verilmesi, çevre hakkı açısından öngörülen veya öngörülemeyen sorunlara yol açabileceği gibi çevrenin ticarileştirilmesi, piyasalaştırılması ve özelleştirilmesi anlamına gelecek ve yeni bir rant kapısı olabilecektir.

Kanun Teklifinin 12. Maddesinde, *“Devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş veya kesilmiş ağaçlardan, hangilerinin diplerinin ve hangi ürün çeşidinin kimler tarafından damgalanacağına veya işaretleneceğine, hangi damga veya damga yerine geçecek işaretlerin kullanılacağına, orman mahsullerinin kesim, imal, toplama, koruma ve satış icaplarına göre nakil, istif ve ölçme işlerine, taşıma belgesinin tanzim ve kullanılmasına ait şekil ve esaslar Orman Genel Müdürlüğüne tayin ve tespit olunur.”* hükmü bulunmaktadır. Oysa, damga ve işaretleme işlemlerinin işlerinin orman mühendisleri tarafından yapılması gerekmektedir. Söz konusu madde ormanda kesilecek ağaçları damgalama yetkisinin özel şirketlere verilebilmesinin önü açılmaktadır.

Kanun Teklifinin 16. Maddesinde, *“Herhangi bir suretle satışı yapılmış orman emvali, bedeli ödenmeden veya karşılığı banka teminat mektubu veya Devlet tahvili temin edilmeden, damgaya tâbi olanlar damgalanmadan veya işaretlemeye tabi iken işaretsiz olanlar taşıma belgesi olmaksızın nakledilemez. Bunlar için düzenlenecek belgelerde emvalin adedi, cinsi, nevi, vasfı, ebadı, miktarı, bedeli, hareket tarihi ve saati ile mesafe dikkate alınarak tanınan geçerlilik süresi gösterilir. Taşıma belgeleri mal sahibinin istediği yere ve taşıyıcının taşıma imkânlarına göre müddetli olarak verilir. Malın ilk götürüldüğü yerlerden başka yerlere taşınmasında, taşıyanın taşıma belgesini yenilemesi lazımdır. Orman emvali; adedi, cinsi, nevi, vasfı, ebadı, bedeli, hareket tarihi ve saati ile geçerlilik süresi itibarıyla ibraz olunan taşıma belgesine uyduğu ve damgaya veya damga yerine geçecek işaretlemeye tâbi olanlar damgalı veya işaretli bulunduğu takdirde, hepsi üzerinden hacmen yüzde on ve ağırlığın yüzde onbeşine kadar çıkacak fazlalık için taşıma belgesinde yazılı satış bedeli üzerinden tutarı ve bu tutarın yüzde on fazlası alınarak serbest bırakılır”* hükmü bulunmaktadır. 10 tonluk bir kamyonu ortalama 15-18 metreküp tomruk yüklenebilmektedir. % 10 fazlalık hesabıyla her kamyonunda ortalama 2 metreküp tomruk kaçak olarak gidebilecektir. Ormandan izin verilenin % 10 üzerinde ağaç çıkarılmasına üstelik parası da alınarak göz yumulacağı anlamına gelmektedir.

Kanun Teklifinin 25. Maddesinde, “Ağaçlarda bulunan resmi damga veya damga yerine geçecek işaret ve numaraları bozanlar ve orman hudutlarındaki taksimata mahsus işaretleri ve levhaları ve orman kadastrosunda sınır noktalarını gösteren sabit taş veya beton kazıkları, ormanlardaki otlak, yaylak ve kışlakların sınır işaretlerini kıranlar, kaldıranlar, belirsiz hâle getirenler, yerlerini değiştirenler, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, ikibinbeşyüzyirmibeş Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır” denilmektedir. Söz konusu işaretleri kaldırmak, yerini değiştirmek veya zarar vermek suç iken, madde metninde yer alan “fiilleri suç oluşturmadığı takdirde” ifadesi müeyyidenin etkisini zayıflatmaktadır.

Kanun Teklifinin 29. Maddesinde, Orman Kanunu’na eklenen maddeyle özel orman statüsüne sahip arazilerin mülkiyet sahiplerinin yarattığı sorunların aşılması için 3 hektardan küçük alanların özel orman sayılmaktan çıkarılması öngörülmektedir. Üç hektardan büyük olanların ise özel orman sayılması hükmü getirilmektedir. Mevcut yasaya göre küçük parçalar halinde dahi olsa bu ormanlar bir bütün sayıldığı için imar izni verilmemektedir. Getirilen değişiklikle, özel ormanlar, 3 hektarın altına düşürülerek orman alanı dışına çıkarılarak imara açılmasının önünü açacaktır. Söz konusu madde, Anayasanın 169. Maddesinin “orman sınırlarında daraltma yapılamaz” hükmüyle çelişmektedir.

Kanun Teklifinin 36. Maddesiyle, Orman Kanunu 2/B’ye göre orman sınırı dışına çıkarılacak arazilerinin kapsamı ve usulü değiştirilmektedir. Bu maddenin ormanların korunması ilkesi kapsamında öngörülemez sonuçlara yol açmayacak şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir. 2/B maddesi ile orman dışına çıkarılan yerler zaman içinde orman ağaç ve çalılar ile kaplanmışsa, 2/B uygulamasının yanlış yapıldığı değerlendirilebilecektir. Yanan ormanların 2/B adı altında imara açılmaması gerekmektedir.

Aydın Özer
Antalya

Vecdi Gündoğdu
Kırklareli

Murat Bakan
İzmir

Ednan Arslan
İzmir

Mahir Polat
İzmir

MUHALEFET ŞERHİ

GENEL DEĞERLENDİRME

Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu ile Çevre Komisyonu'nu kapsamında tarım, orman ve çevre ile ilgili yapılan böylesi hayati bir kanun teklifinin Çevre Komisyonu'nda alelacele görüşülmesi AKP/MHP iktidarının yasaları sarayda yaparak meclisi bir notere dönüştürmesinin son örneği olmuştur. Muhalefetin söz konusu kanuna ilişkin değerlendirmeleri komisyon aşamasında kapsamlı ele alması imkânı ortadan kaldırılmıştır. Nitekim kanunun komisyonda görüşüleceği 7 Mart Salı sabahına kadar hangi maddelerin Çevre Komisyonu'nda görüşüleceği dahi netleşmemiştir. Ayrıca muhalefetin yasaya ilişkin düşeceği şerh yazım süreci için de oldukça kısa bir süre tanınmıştır. Buna göre bu kanun için şerh teslim tarihi olarak 8 Mart sabah saat 10.00 olarak belirtilmiş, bunun gerekçesi ise aynı kanunun 8 Mart günü saat 11.00'de Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu tarafından gündeme alınması olarak gösterilmiştir. Oysa Çevre Komisyonu'na kanun teklifi daha erken bir tarihte getirilebilirdi. Bu kanunla yapılmak istenen düzenlemelere ilişkin hem muhalefetin nitelikli bir çalışma yapmasını, hem de tarım, orman ve çevre ile ilgili çalışan meslek örgütleri ile sivil toplum kuruluşlarının yasa yapım süresine katılımını engellemiştir. Teklif ile ilgili herhangi bir sivil toplum kuruluşunun görüş ve önerisi alınmamıştır.

Hâlbuki kanun teklifinin tarımla ilgili maddelerle birlikte aynı zamanda ormanla ilgili maddeler içermesi kanunun daha kapsamlı ele alınması ihtiyacını doğurmaktadır. AKP/MHP iktidarının torba yasa anlayışını yasa yapmanın bir normu haline getirmesi yasal düzenlemelerin toplumsal sorunları gidermeye dönük yapılmadığını daha ziyade iktidarın yandaşların talepleri doğrultusunda yasaları inşa ettiğini açık biçimde göstermektedir. Nitekim bu kanun teklifi, tarım, orman ve çevre ile ilgili yaşanan sorunlara yapısal çözümler getirmekten ziyade iktidarın palazlandığı sermayeye hizmet etmeye dönüktür. Kanunda yer alan düzenlemeler ekolojik tahribatın, ormanların talan edilmesinin, tarımın yok edilmesinin önüne geçen yasalar değildir. Bu düzenlemeler ne halkın talepleri ve ihtiyaçlarını ne de çevre ve meslek örgütlerinin önerilerini esas alan düzenlemelerdir. Hâlihazırda tarım, orman ve çevreye ilişkin yaşanan hiçbir soruna da yapısal çözümler getirmemektedir. Bu şekilde tesis edilen kanunu düzenlemeler çevreye ilişkin karşı karşıya olduğumuz problemleri çözmek bir yana birer palyatif düzenleme olmanın ötesine geçmemektedir. Olumlu görünen düzenlemeler ise oldukça eksiktir. İktidarının bu kanunla, orman tahribatlarının hızlıca giderilmesi, dijitalleşme ile dünya standartlarının yakalanması, “cezalardaki düşüklüğün” güncellenmesi ve mağduriyetlerin giderilmesi şeklinde lanse ettiği düzenlemelerin hiçbiri söz konusu süreçlere hizmet etmemektedir. Yine, söz konusu düzenlemeler ne kanunda yazıldığı gibi “ormanların korunmasına yönelik”tir ne de çevreye ilişkin düzenlemeleri “günün şartlarına uygun hale getirmesi”dir.

İlk olarak, madencilik sonucunda tahrip edilen ormanların onarım işlemi hâlihazırda belediler tarafından yapılmaktayken, iktidar bu kanunla bu işlemlerin yapılması yetkisini özel sektöre

devretmektedir. 10. Madde ile yapılan bu düzenleme ne madencilik faaliyetlerinin ormanları yok etmesinin önüne geçmekte ne de bu yolla ciddi biçimde tahrip olmuş ormanların onarımına ilişkin kalıcı düzenlemeler yapmaktadır.

Ayrıca ormanlık alanlarda maden faaliyetleri sonrasında maden sahasının ağaçlandırılması konusunda yerel yönetimler dışında ihale ile özel sektöre verilmesi öngörülmektedir. Bu madde ile AKP iktidarı bir teamül haline getirdiği ormanlık alanlardaki maden faaliyetleri sonrasında yıkıma uğrayan ormanlık alanlarını “iyileştirme” adı altında kamuoyunun gözünü boyamaya çalışmaktadır.

Bu düzenleme ile madenci şirketlere peşkeş çekilen ormanlar bir kez daha bu sefer de sözüm ona “rehabilite edilmesi” amacıyla peşkeş çekilmek istenmektedir. Oysa tahrip olmuş ormanların kalıcı biçimde onarılması ormanları geri dönüşü mümkün olmayacak şekilde yok eden madencilik ile ilgili düzenleme yapmakla mümkündür. Hâlihazırda başını beşli çetenin çektiği yandaş şirketler sınırsız bir yetki ile ormanları yok etmektedir. Ancak hiçbir şekilde iktidar bu sürecin önüne geçmemektedir.

Öte taraftan maden çalışmalarıyla ciddi biçimde tahrip edilmiş ormanların onarılması elbette ciddi bir sorundur. Ancak bunun onarım yetkisi belediyelerdedir. Belediyelerin söz konusu işlemleri yapma kapasitelerinde eksiklikler varsa bunun yolu beledilerin çalışma kapasitesini güçlendirmektir. İhtiyaç duyulan mekanizma eksikliği ise bu amaçla yerel yönetimlerde ihtiyaçlar dâhilinde kurumsal mekanizmalar inşa edilmelidir. Yine söz konusu ihtiyaç insan kaynağından kaynaklanıyorsa benzer şekilde bu kaynak giderilmelidir. Ülkenin bütün kaynaklarını yandaş şirketlere peşkeş çeken iktidar belediyelerin çalışma alanını da benzer şekilde şirketlere peşkeş çekmektedir. Ormanların “rehabilite” edilerek ağaçlandırmaya uygun hale getirilmesi süreci kamunun eliyle yapılmalıdır. Oldukça hayati olan bu süreç, doğayı sonsuz bir sömürü kaynağı olarak gören özel şirketlerin insafına bırakılamaz. Ayrıca bu işlemlerin sürdürülebilirliği açısından da şirketlerin yetkilendirilmesi bu çalışmaların sürekli bir biçimde sekteye uğramasını da beraberinde getireceği açıktır.

Yine, düzenlemede ağaç kesiminin ve orman envalinin taşıma belgeleri ile ilgili süreçlerinin dijitalleşmesi gelişen teknolojiye uyum sağlamak olarak ifade edilmiştir. 12. ve 16. Madde düzenlemeleri sözün ona uluslararası örnekler esas alınarak dijitalleşme önerilse de bu düzenleme de sermaye dönük yapılan bir düzenlemedir. Ancak ağaçların kimlere satıldığına yönelik usul ve esaslar cevapsızdır. Türkiye’deki orman alanlarındaki ağaçların kesimi ve hangi koşullarda kimlere hangi yöntemlerle satıldığına yönelik süreç tamamıyla muammadır. Bu nedenle ağaç kesiminin dijitalleşmesi ağaçların satıldığı gerçek veya tüzel kişilere yarayacağı ortadadır.

Ağaçların damgalanmasıyla dijital ortama aktarılması odun ihtiyacı olan sektörler için seçim yapmada kolaylık sağlayacaktır. Dolayısıyla işaretlenmesinin dijital ortama aktarılmasında iktidarın esas aldığı dijital ortamda aktarılan ağaçların envanterine sermayenin erişip erişemeyeceğidir. Söz konusu olan ormanı yalnızca bir rant alanı olarak gören AKP’nin sermaye lehine düzenleme yapıyor olmasıdır. İşgücünü ve işleyişi daha basit, kolay ve dijital çözümlerin getirilmesine ilişkin düzenlemelerin yapılması bir ihtiyaçtır ancak bu,

düzenlemelerin kamu ya mı özel şirketlere mi verileceğine dair açık düzenlemeler ile kamuya açık ve şeffaf bir şekilde yapılmalıdır.

Bu kanunla iktidar getirdiği düzenlemeleri “cezalardaki düşüklüğün” güncellenmesi şeklinde tarif ederek kanunlara meşruluk kazandırmaya çalışmaktadır. Ancak ne söz konusu düzenlemeler buna hizmet etmektedir ne de iktidarın asıl amacı budur. Kanun teklifinde yer alan 21. Madde doğal hayata ve çevreye zararları göz önünde bulundurularak devlet ormanlarına hafriyat/İNŞAAT atığı, yıkıntı/çöp atınlara ilişkin cezai işlemlerin arttırılmasına ilişkin bir düzenlemedir. Öncelikle çevrenin moloz ve çöple kirletilmesine yönelik TCK uyarınca cezai işlemlerin getirilmesi gerekli olmakla birlikte Türkiye’de pek çok verimli alan koruma statüsünde yer almaması hasebiyle cezai yaptırıma tabi tutulmamaktadır. Bu nedenle bu madde soruna kalıcı çözüm getirmemektedir.

Maraş merkezli deprem sonrası 91 bine yakının binanın yıkılmış olması ile ağır hasarlı olması dolayısıyla yıkılacak binalar hesaba katıldığında hafriyatın devasa düzeyde olduğu açıktır. Özellikle bu hafriyata kimyevi maddeler, zararlı plastik türevleri ve asbestin karışması göz önünde bulundurulduğunda molozların tarım arazilerine ve orman alanlarına dökülmesi ile su kaynakları, tarım arazileri ve havanın kirlenmesi başta olmak üzere ortaya ciddi bir çevre tahribatının çıkacağı açıktır. Bu süreç biyoçeşitliliği ve besin zincirini ciddi biçimde etkileyecektir. Bu hakikate depremin hemen akabinde Gaziantep ve Hatay’da olduğu gibi molozların gelişigüzel bir şekilde arazilere bırakıldığı basına yansımıştır. Ancak bunun engellenmesine dönük iktidar tarafından herhangi bir girişim olmamıştır.

Ayrıca bu dönem 126 sayılı cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile ormanlık ve mera alanlarında yapılaşmanın önü açık biçimde açılmıştır. Böylece birçok alan bu düzenleme ile orman alanı vasfından çıkarılmıştır. Bu karar, orman alanı vasfını yitiren alanlarda yalnızca inşaat yapılmasının önü açılmamış aynı zamanda bu alanlara moloz ve hafriyat atıklarının dökülmesinin de önü açılmıştır. İktidarın başındaki cumhurbaşkanı kararıyla çevrenin bu şekilde tahribata açılması 21. Maddedeki çevreye hafriyat ve çöp dökenele ilişkin cezaların arttırılması düzenlemesini zaten hâlihazırda boşa düşürmüştür. Söz konusu çevrenin tanımı değiştirilerek bu yapılmıştır. Bu açıdan bu düzenleme çevreyi koruma dönük değildir.

Benzer şekilde kanununun 25. Maddesi ile ormanlarda ağaçlarda bulunan resmi damgaların veya ağaçlar üzerinde damga yerine geçecek işaretleri kıranlar, bunlara zarar verenler, sınır işaretlerinin yerini değiştirenler hakkında idari para cezası uygulanması öngörülmektedir. Ancak yasa gece yarısı kararname ile orman alanını sahip olduğu vasıftan çıkararak orman sınırını değiştirenlerle ilişkin cezai işlem uygulaması düzenlenmemektedir. Sonuç olarak yıllardır ifade ettiğimiz bir hakikat para cezasının tek başına çözüm getirmediğini, bunun parası çok olanın daha fazla suç işlemeye teşvik ettiği. Bu çevre suçlarının her gün kat be kat artmasıyla kendini doğrulamaktadır.

Manipüle etme konusunda oldukça mahir olan iktidar çevreye yönelik tahribatlara yol açan yasal düzenleme süreçlerinin tamamında “yurttaşların mağduriyetlerini giderme” argümanını dolaşıma sokmaktadır. Ancak hakikat ise bunun tersidir. Ülkenin hemen her yerinde ekolojik yıkıma karşı direnen yurttaşların haykırışında gördüğümüz gibi iktidar mağduriyetlerin giderilmesi bir yana yurttaşları mağdur eden gücün kendisidir. 29. Madde ile yapılmak istenen düzenlemede açık biçimde “ormanlardan gerektiği şekilde faydalanılamamaktadır.” ifadesinde

sarf edildiği gibi amaç yurttaşların mağduriyetinin giderilmesi değil, sonsuz bir sömürü kaynağı olarak görülen ormanlardan azami düzeyde faydalanmaktır. Söz konusu faydanın doğanın, yaşamın ve yurttaşın faydası olmadığı açıktır. Söz konusu olan sonsuz bir kar elde etmektir. Yapılan yurttaşların mağduriyeti bahane edilerek yeni bir rant alanı oluşturma çabasıdır. Yasa ile ormanlık alanlarına yapılan izinsiz kaçak yapılaşmaya “mağduriyet” denmekte ormanlık arazileri kişi ve şirketlere peşkeş çekilmek istenmektedir. Yine aynı düzenleme ile hususi orman statüsüne alınmaması gerekirken orman kadastrosu çalışmaları sonucunda hususi orman olarak sınırlandırılan veya hükmen hususi orman statüsüne kavuşan taşınmazların orman kadastro komisyonları marifetiyle yeniden incelenmesi sonucunda mağduriyetlerin doğduğu ifade edilmektedir. Hususi orman statüsüne alınmaması gereken bir alan orman kadastro çalışmaları sonucu hususi orman statüsüne getirilmektedir. Bu nedenle orman arazilerinin yapılaşmaya açılması başta olmak üzere kişi ve şirketlerin kullanımına açılması yasaklanmalıdır.

Son olarak 36. Madde ile iktidar yıllardır karşı çıktığımız 2/B kadastro uygulamalarına ilişkin bir düzenlemedir. Bilindiği gibi 6831 Sayılı Orman Kanunu’na göre orman vasfını kaybetmiş hazine arazileri ya da 2/B, orman vasfını yitirmiş, kadastro marifetiyle orman alanları dışına çıkartılmış, bir daha geri kazanılamayan ve ıslah edilemeyen araziler için kullanılan bir tanımlamadır. Oysa bilim insanları hiçbir şekilde ormanlık alanların, orman vasfını kaybetmeyeceğini, biyoçeşitliliğin parçası olduğunu ve bilimsel düzenlemelerle tekrar canlandırınabileceğini belirtmektedir. 2/B ormanlık arazileri, bilim insanları ile işbirliği yapılarak bilime ve tekniğe dayanan çalışmalarla yeniden orman haline dönüştürülmelidir. 2/B satışları Anayasaya da aykırılık teşkil etmektedir. Ancak iktidar bu uygulamayı son sürat devam etmektedir. Kanunun 36. Maddesi ile iktidar bu hukuksuzluğa imza atacak kadrolara ilişkin düzenleme getirmektedir. Buna göre orman mühendisleri ve ziraat mühendislerinin en az iki yıl çalışmış olma şartı getirilmektedir. İki yıl mesleki birikim ve deneyim için yeterli bir süre değildir. İktidarın liyakati devre dışı bırakarak kadrolaşma süreci göz önünde bulundurulduğunda kadastro çalışmalarında hükümetten yana talimatları uygulayan, alana ilişkin yeteri bilgi, nitelik, beceri, kapasite ve tecrübesi olmayan kişilerin görevlendirilebileceği açıktır.

Maddeler Üzerine Değerlendirme

Madde 10:

Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 16’ncı maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü maddelerinde değişikliğe gidilmektedir. Ormanlık alanlarda maden aranması ve işletilmesi yetkisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından alınarak, tek sorumlu bakanlık olarak Tarım ve Orman Bakanlığının olmasının önu açılmaktadır.

Orman Kanunu’nun 16. Maddesi doğrudan ormanlık alanların zarar görmesinin önünü açan bir maddedir. Maden arama sonrasında yıkıma uğrayan ormanlık alanlarının tekrar orman olabilmesi için en az 30 yıl süre gerekmektedir. Dolayısıyla maden faaliyetleri sonrası ormanlık alanları, iyileştirme adı altında eski haline getirmek hayli zorlu bir süreç olduğu için ormanlık alanların korunması için Orman Kanunu’nun 16. Maddesi yürürlükten kaldırılmalıdır. Ayrıca ormanlık alanların tekrar eski haline getirilmesi için özel sektöre ihale yoluyla verilmeye çalışılması, yeni bir rant alanı ortaya çıkarmaya yönelik bir adımdır.

Hâlihazırda bozulmuş ormanların ağaçlandırma yetkisi belediyelerdedir. Ancak bu madde ile bu yetki özel sektörün de yapma imkânı getirilecektir. Her ne kadar bunun gerekçesi ormanın onarımı ve rehabilitenin hızlanması şeklinde gösterilse de özel sektöre bu imkânın verilmesi bu sürecin yine şirketlerin insafına bırakılması anlamına gelecektir. Zaten ormanlık alanlarda madencilik faaliyetlerine izin verilmesi ve bunun şirketler tarafından yapılması başlı başına bir sorun iken ormanlarda yaşanan tahribatın onarılması sürecinin de özel şirketlere bırakılması ciddi bir ekolojik kırımı beraberinde getireceği açıktır.

Ormanların denetimi, kullanımı ve onarımı kamunun sorumluluğunda olması gerekmektedir. Söz konusu yasa ormanlarının kullanım hakkından onarımına kadar bir bütün özel sektör adı altında yandaş, rantçı ve talancı şirketlerin insafına bırakılması anlamına gelecektir. Ayrıca ormanın onarımının şirketin insafına bırakılması şirketin keyfiliğine ve iflas etmesi gibi durumlarda bu yöntemin sürdürülemezliğine neden olacaktır.

Bu yetki belediyelerde olmaya devam etmelidir. Bu sürecin hızlandırılması gerekiyorsa bu konuda ihtiyaç duyulan insan kaynağı ve mekanizmalar kamu denetiminde inşa edilmelidir. Bu maddenin yasa teklifinden çıkarılması amacıyla verdiğimiz değişiklik önergesi AKP-MHP oyları ile ret edilmiş ve belediyelerde olan yetki özel sektöre devredilmiştir.

Madde 12:

Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 27 maddesinde değişikliğe gidilerek ormanlık alanlardaki kesilecek ağaçların belirlenmesi ve damgalanması yetkisi Orman Genel Müdürlüğü tarafından dijital şekilde yapılması öngörülmektedir.

Türkiye'deki orman alanlarındaki ağaçların kesimi ve hangi koşullarda kimlere hangi yöntemlerle satıldığına yönelik soruların cevapsız kalmasından hareketle bu madde ile ağaç kesiminin dijitalleşmesi her ne kadar gelişen teknolojiye uyum sağlamak olarak ifade edilse de ağaçların kimlere satıldığına yönelik usul ve esaslar cevapsız bırakıldığı sürece ağaç kesiminin dijitalleşmesi ağaçların satıldığı gerçek veya tüzel kişilere yarayacağı ortadadır. Özellikle geçtiğimiz yıllarda yanan ormanlık alanlardaki ağaçların kesim işinin yasaya aykırı olarak özel şirketlere gerçek fiyatlarının çok altında verildiği yazılı ve görsel medyaya yansımıştır. Ağaçların damgalanma işlemlerinin dijital ortama aktarılması bir nevi odun ihtiyacı olan mobilya sektörüne hangi tür ağaçların yarayacağı durumu dijital ortamda rahatlıkla tespit edilebilecektir. Buradaki asıl mesele ağaçların işaretlenmesinin dijital ortama aktarılması meselesinden ziyade dijital ortamda aktarılan ağaçların envanterine sermayenin erişip erişemeyeceği meselesidir. AKP'nin 20 yıllık iktidarı süresince, ormanlık alanların rant aracı olarak talan edilmesi konusundaki sermaye lehine olan yasal düzenlemeleri dikkate alındığında, dijitalleşmenin sermaye için mi yapıldığı sorusunu akıllara getirmektedir.

Bu madde de adeta angarya ya dönüşmüş işgücünü ve hantallaşmış işleyişi rahatlatmak için daha basit, kolay ve dijital çözümlerin getirilmesi amacıyla yapılacak değişiklikleri olumlu bulmakla birlikte bu yazılımin kimin tarafından yapılacağı, kamu ya mı özel şirketlere mi verileceğine dair bir açıklık yok. ARGE çalışmalarının orman işletme üzerinden kamuya açık ve şeffaf bir şekilde yapılması gerektiğini düşünüyoruz.

Madde 16:

Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 41'inci ve 42'inci maddelerinde değişikliğe gidilerek orman ürünlerinin işaretlenmesi ve taşınmasına ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

Düzenleme orman envalinin taşıma belgeleri ile ilgili süreçlerde dijitalleştirmenin sağlanmasını amaçlamaktadır. Bununla bağlantı olarak ormancılık alanında dijital teknolojilerin kullanımı hedeflenmektedir. Dijitalleşme süreci sermayenin işini kolaylaştıracaktır.

Bu süreçlerin kamu eliyle, kamu görevlileri vasıtasıyla ilgili bakanlıklar tarafından yapılması amacıyla verdiğimiz değişiklik önergesi AKP-MHP oyları ile ret edilmiştir.

Madde 21:

Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 94'üncü maddesinde değişikliğe gidilerek bu kanunun 14'üncü maddesinde belirtilen suçların işlenmesinde uygulanacak cezaların yeterli görülmemesi dolayısıyla 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri kapsamında cezaların artırılması düzenlenmektedir.

Yasaya eklenen madde ile orman alanlarına dökülen ve ormanlara, doğal hayata ve çevreye zarar verenler hakkında TCK'ya göre cezai işlem uygulanacağı ifade edilmektedir.

Maraş merkezli depremlerin ardından binlerce bina yıkılmıştır. Deprem ardından ağır hasar alan binalara ilişkin de yıkım kararları verilmiştir. Deprem bölgesindeki yurttaşların barınma beslenme ve hijyen gibi en temel sorunları çözülmemiş olmakla birlikte bölge açısından diğer bir tehlike de yıkım sırasında havaya asbest karışması ve molozların tarım arazilerine ve orman alanlarına dökülmesi ile ortaya çıkan çevre kirliliğidir. Deprem sonucu yıkılan binalardan ortaya saçılan enkazda insan sağlığı ve ekosistem için zararlı pek çok madde bulunmaktadır. İzolasyon maddelerindeki kimyasallar, zararlı plastik türevleri ve asbest bunların başında gelmektedir. Kaldırılan hafriyatın, su kaynaklarının ve tarım arazilerinin bulunduğu yerlere gelişigüzel dökülmesi çok büyük sorunlara yol açacaktır. Ortaya çıkan atıkların su kaynakları ve tarım alanlarına ve ormanlık alanlara dökülmesi, bu arazilerde yetiştirilecek olan gıdaya karışacak ve bu durum yetiştirilen ürünlerinin zehir saçması anlamına gelecektir. Doğal alanlara gelişigüzel şekilde saçılacak zararlı maddeler besin zinciri ve biyolojik çeşitliliği etkileyecektir.

Deprem ardından hızla başlatılan enkaz kaldırma süreçlerinde moloz ve hafriyat atıklarının tarım arazilerine dökülmesinin örnekleri yaşanmıştır. Gaziantep İslahiye'de belediyeye ait araçlar ve Nermanoğlu Harfiyat araçlarıyla taşınan molozların, tarım arazilerinin bulunduğu alanlara döküldüğü, yine aynı şekilde Hatay 'ın Samandağ ilçesinde kayıt altına alınan 302 kuş türünü barındıran Doğa Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nün koruması altındaki Milleyha Sulak Alanı'na deprem bölgesinden taşınan moloz ve çöplerin döküldüğü basında yer almıştır.

Deprem ardından çıkarılan 126 sayılı cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile ormanlık ve mera alanlarında yapılaşmanın önü açılmıştır. Cumhurbaşkanınca belirlenen alanlar, Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslara göre Orman Genel Müdürlüğüne orman

sınırları dışına çıkarılarak tapuda Hazine adına tescil edilebilecektir. Orman alanları çıkarılan yönetmelikler ve kararnameler ile birer birer orman alanı vasfından çıkarılmakta ve bu alanlarda inşaat yapılmasının önü açılmaktadır. Çıkarılan yönetmelikler ve kararnameler ile orman ve mera alanları korunmamaktadır. Orman alanı vasfından çıkarılan alanlarda inşaat yapılmasının hem de bu alanlara moloz ve hafriyat atıklarının dökülmesinin engellenmesi için yeniden orman alanı vasfına alınması gerekmektedir. Moloz döküm sahalarının orman, tarım ve mera alanları ile birlikte sulak alanlardan ve halkın yaşam alanlarından uzakta sızdırmaz alanlara olması gerekmektedir.

Çevrenin moloz ve hafriyat atıkları ile kirletilmesine yönelik TCK uyarınca cezai işlemlerin getirilmesi gerekli olmakla birlikte ülkemizde pek çok verimli alan koruma statüsünde yer almadığı için cezai yaptırım getiriliyor olması sorunun çözümünü için yeterli değildir.

Madde 25:

Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 109'uncu maddesinde değişikliğe gidilerek ağaçlardaki damga veya işaretler ile ormanlık alanlardaki levha gibi işaretleri bozanlar, zarar verenler veya değiştirenler, iki bin beş yüz yirmi beş ile yirmin bin TL arasında idari para ile cezalandırılması düzenlenmektedir.

Ormanlarda ağaçlarda bulunan resmi damgaların veya ağaçlar üzerinde damga yerine geçecek işaretleri kıranlar, kaldıranlar ve zarar verenler hakkında idari para cezası uygulanması öngörülmektedir. Ayrıca orman alanlarındaki sınırları belirleyen sabit taş, beton kazıkları, sınır işaretlerini kaldıran, yerini değiştirenlerle ilgili de bu idari para cezası uygulanacaktır.

Para cezası ile tek çözüm değil eğer öyle olmuş olsaydı önceki dönemlerde çevre suçları bu kadar artmazdı, yetersizdir.

Madde 29:

Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'na ek madde olarak eklenerek Türkiye'de 47 ilde 800 adet ve toplamda 25.400 hektar olan hususi ormanlık alanın 15 bin parselde bölüdüğü ve bu parsellerin yaklaşık 5 bin hektarında yapılaşma olduğu geriye kalan yaklaşık 20 bin hektarında çok farklı ortağı olduğu için bu ormanlık alanlardan yeterli düzeyde faydalanılmadığı ve 12 bin kişinin mağduriyetlerinin giderilmesinin düzenleneceği belirtilmektedir.

Bu maddede yer alan ormanlık alanların durumunun ne olduğu ve belirtilen illerin neresinde olduğu bu alanların yapılaşmaya açılması gibi bir amacının olup olmadığı netleştirilmelidir. 12 bin yurttaşın mağduriyetlerinin neler olduğu açıkça belirtilmelidir. Yurttaş mağduriyetini öne sürerek yeni bir rant alanı oluşturma çabası olma ihtimali dikkate alınmalıdır.

Hususi ormanlar ve hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlar; orman idaresinin kontrol ve murakabesi altında amenajman planlarına göre işletilir ve idare olunur. Bu ormanları, sahipleri işletir veya sorumlulukları altında işletmeyi başkasına devredilmektedir. Hususi orman kavramı zaten ormanlık alanların şirket ve kişilerin kullanımına açan bir uygulamadır. Kamunun koruma ve gözetiminde olması gereken ormanlık arazilerin şirketlerin kullanımına açıp üzerlerinde işletme kurulması ve yapılaşmaya açmak bu istismarı yaratan bir uygulamanın

sonucudur. Ortada bir mağduriyet varsa başta orman alanlarının kişi ve şirketlerin kullanımına açmanın engellenmesi gerekmektedir.

Özel ormanlarda ve tüzel kişiliği bulunan kamu kuruluşlarına ait ormanlarda Orman Kanunu'nun 17 nci ve 52 nci maddeleri ile Ek 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasına göre Bakanlıkça izin verilebilmektedir. Bakanlığın başta bu izni vermemesi gerekirken bugün bu yasa teklifi ile “af” çıkartılarak izinsiz yapılaşmaya giden 12.000 kişinin mağduriyetinin giderilmesinin, sağlanacağı ve önemli bir ormancılık sorunu giderilerek ülke ekonomisine değer kazandırılması hedeflendiği ifade edilmektedir. Nasıl bir mağduriyet doğmuş nasıl bir düzenleme getirilecek bu açıkça ifade edilmemektedir. Yani bir şirket gidip orman arazisine otel açtığına bu affedilecek mi? Ekonomiye katkısı nasıl ve ne şekilde sağlanacaktır?

Hususi orman alanlarına izin verilirken Boğaziçi Kanunu, Kıyı Kanunu, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, İmar Kanunu'nun ilgili hükümleri dikkate alındığı yasa da ifade edilmiştir. Peki Sakarya, Trabzon, Kocaeli, Ankara ve İstanbul başta olmak üzere yaklaşık 47 ilde 800 adet hususi orman mevcut olup alanı 25.400 hektar olduğu ve bu ormanların 15.000 malikinin bulunduğu ve yaklaşık 15.000 parsel bölündüğü tahmin edildiği ayrıca yaklaşık 5.000 hektar alanın da yapılaştığı tahmin ediliyor. Peki bu alanlar yapılaşmaya giderken yukarıda bahsedilen kanunlar hiçe mi sayılmış oluyor. Bu alanlarda ki faaliyetler izinsiz kurulmuş, şimdi siz bu ormanlık alanlarına yapılan izinsiz kaçak yapılaşmaya “mağduriyet” doğdu deyip resmen ormanlık arazilerini kişi ve şirketlere peşkeş çekeceksiniz.

Diğer bir sorun ise düzenleme ile hususi orman statüsüne alınmaması gerekirken orman kadastro çalışmaları sonucunda hususi orman olarak sınırlandırılan veya hükmen hususi orman statüsüne kavuşan taşınmazların orman kadastro komisyonları marifetiyle yeniden incelenmesi sonucunda mağduriyetlerin doğduğu ifade edilmektedir. Hususi orman statüsüne alınmaması gereken bir alan nasıl oluyor da orman kadastro çalışmaları sonucu hususi orman statüsüne getiriliyor. Hazinesin doğallığında halkın olan ormanlık arazilerinde nasıl bir hata yapılmıştır. Hiç mi müfettiş, hiç mi denetçi yokmuş bunu ortaya çıkaracak. Şimdi bugün bu yasa teklifi ile ortaya çıkıyor. Orman arazilerinin yapılaşmaya açılması başta olmak üzere kişi ve şirketlerin kullanımına açılması da yasaklanmalıdır.

Madde 36:

21/6/1987 tarihli 3402 sayılı Kadastro Kanunu'na aşağıdaki ek madde eklenerek bu kanunun ikinci maddesine göre orman sınırları dışına çıkarma işlemlerinin ve 2/B uygulamalarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kadastro ekipleri ve bu ekiplere Orman Genel Müdürlüğü tarafından en az iki yıl çalışmış bir yüksek orman mühendisi veya orman mühendisi ile bir yüksek ziraat mühendisi veya ziraat mühendisinin görevlendirilmesini düzenlenmektedir.

6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi uyarınca orman sınırları dışına çıkarma işlemlerinin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, kadastro ekipleri tarafından, Kadastro Kanununun uyarınca ilgili kurumlardan sağlanacak teknik personel takviye edilerek müstakilen yapılabilmesi, bu çalışmalara yönelik itirazların da yine aynı Kurumun kadastro komisyonları tarafından incelenip sonuçlandırılması amacıyla getirilen düzenleme ile bütün kadastral çalışmaların birlikte yapılıp eş zamanlı olarak ilan edilmesi sağlanarak zaman ve kaynak tasarrufu yapılması hedeflenmektedir.

Ayrıca, 2/B uygulamalarının da kadastro ekiplerince yapılmasına imkan verilmesi ve söz konusu kadastro ekibine Orman Genel Müdürlüğü tarafından ilaveten orman kadastro komisyonlarında en az iki yıl çalışmış bir yüksek orman mühendisi veya orman mühendisi ile bir yüksek ziraat mühendisi veya ziraat mühendisi görevlendirilmesi temini hedeflenmektedir.

6831 Sayılı Orman Kanunu'na göre orman vasfını kaybetmiş hazine arazileri ya da 2/B, orman vasfını yitirmiş, kadastro marifetiyle orman alanları dışına çıkartılmış, bir daha geri kazanılamayan ve ıslah edilemeyen araziler için kullanılan bir tanımlamadır. 2/B araziler Türkiye genelinde en fazla Kocaeli, Mersin, Antalya ve Yalova bölgelerinde yer almaktadır. 2/B, yıllara yayılan vadeler gibi ödeme kolaylığı vs söylemlerle siyasi iktidar tarafından sadece Devlet ormanlarını satma, sermaye için yeni olanaklar yaratma ve para kazanma, rant konusuna indirgenmiştir. Konunun bilimsel ve ekolojik gerçekleri vardır. Kamuya kaynak kazandırırım derken kamu yararı ile çelişen sonuçlar doğurmaktadır. Bu alanların yapılaşmaya açılması durumunda; gerekli alt yapı hizmetlerinin götürülmesi için yeniden orman tahribine yol açılmaktadır. 2/B arazilerinin belirlenmesi ve satışında; içinde bulunulan orman ve öteki ekosistemleri yok saymaktadır. Bu arazilerin bitişğinde bulunan milli park, tabiatı koruma alanı, orman, sulak alan vb. ekosistemlerin parçalanmasına neden olabileceği hususu göz ardı edilmektedir. Yine, bu alanların çeşitli amaçlarla yapılaşmaya açılması ve yapılaşma sonrasında çevreye salacağı katı, sıvı ve gaz atıkların ekosistemlere yapacağı olumsuz etkiler hesaba katılmamaktadır. Bu alanların flora ve fauna özellikleri ve katkıları bilinmemektedir. Bu yüzden; "2/B" arazilerinin yakınında bulunan ekosistemler için yaşamsal önem taşıması yanında; sel, çığ, toprak kayması ve erozyon gibi yıkımlara yol açabilmektedir.

Bilim insanları hiçbir şekilde ormanlık alanların, orman vasfını kaybetmeyeceğini, biyoçeşitliliğin parçası olduğunu ve bilimsel düzenlemelerle tekrar canlandırılabilirliğini belirtmektedir. 2/B ormanlık arazileri, bilim insanları ile işbirliği yapılarak bilime ve teknolojiye dayanan çalışmalarla yeniden orman haline dönüştürülmelidir. 2/B satışları Anayasaya da aykırılık teşkil etmektedir.

AKP İktidarı köylüyü kalkındırma gerekçesine dayanarak, 2021 yılında toplam 599 bin 62 adet 2/B taşınmazının satışını yapmıştır. Özellikle kıyı bölgelerinde binlerce hektarlık alanın satışı yapılmıştır. 2/B arazilerinin satıldığı kentler arasında Antalya, Balıkesir ve Ankara ilk sıralarda yer almıştır. İktidarın her seçim öncesinde gündeme getirdiği 2/B düzenlemesi ekolojik yıkımların yanı sıra sosyal ve ekonomik sorunlara da neden olmaktadır. Örneğin Samsun Ayvıcık ilçesinde Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından satışa çıkarılan 2/B arazilerinin dönüşümüne 60 ile 100 bin lira arasında bedel koymuşlardır. Böylesi fahiş rakamlar köylülerin ödemesi mümkün değildir. Antalya'da en çok 2/B arazisi olan Kaş ilçesinde ormana ait arazileri 2/B kapsamında orman dışına çıkarmak için usulsüz işlemlerle milyonlarca Liralık vurgun yapan Tapu Kadaströ Müdürlüğü görevlileri ve özel harita ve kadaströ şirketi çalışanlarının haberi Ocak 2023 ayında basına yansımıştır. Geçim kaynaklarının kısıt olan orman köylerinde; ormanlık alanların satışı yerine, köylüleri destekleyecek etkin politikalar üretilmeli, 2/B uygulaması mevzuattan bütünüyle çıkartılmalı, bugüne kadar satış işlemi başlatılmamış olan 2/B alanlarının yeniden ormana dönüştürülmesi çalışmalarının başlatılması gerekmektedir. Ancak düzenleme ile söz konusu alanların imara ve inşaatı açılmasının yolu kolaylaştırılmaktadır.

Ayrıca kanun teklifinde öngörülen orman mühendisleri ve ziraat mühendislerinin en az iki yıl çalışmış olma şartı getirilmektedir. 2 yıl mesleki birikim ve deneyim için yeterli bir süre değildir. Kadastro çalışmalarında hükümetten yana talimatları uygulayan, yeterince bilgisi ve tecrübesi olmayan kişilerin görevlendirilebileceği endişesi oluşmuştur.

Murat Çepni
İzmir

Muazzez Orhan Işık
Van

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu

14/3/2023

Esas No: 2/4972

Karar No: 8

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/4972 esas numaralı “Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 8-9/3/2023 tarihlerinde yapılan 9 ve 10 uncu toplantılarında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

1. Giriş

Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ve Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ile 203 milletvekili tarafından 1/3/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan 2/4972 esas numaralı “Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Başkanlıkça ertesi gün tali komisyonlar olarak Adalet Komisyonu, Çevre Komisyonu ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna; esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 8-9/3/2023 tarihlerinde yaptığı 9 ve 10 uncu toplantılarında 2/4972 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahipleri Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile Tarım ve Orman Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Adalet Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanlığı, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanlığı, Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Jokey Kulübü Başkanlığı, Orman Mühendisleri Odası Başkanlığı, Türkiye Ormancılık Kooperatifleri Merkez Birliği Başkanlığı, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kenevir Araştırmaları Enstitüsü Başkanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Tat Gıda Sanayi A.Ş. Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

2/4972 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklif ile;

- İlaç etkin maddesi elde etmeye yönelik kenevir üretiminin yasal zemine kavuşturulması,
- Tarımsal üretimin Bakanlık tarafından planlanması,
- Tarımda sözleşmeli üretim modelinin geliştirilmesi,
- Sözleşmeli üretimde ortaya çıkan uyuşmazlıklarda arabulucuya başvurunun dava şartı olması,
- Çiftçilere yapılan desteklemelerde Çiftçi Kayıt Sisteminin yanı sıra Bakanlıkça belirlenen diğer kayıt sistemlerinin de esas alınması,
- Bazı at yarışlarında koşacak atlara ilişkin niteliklerin Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenmesi, dopingle mücadelede alınacak tedbirlerin sıkılaştırılması, cezaların ata verilen ilaçların mahiyetine göre ve atla ilgili kişilere göre kategorize edilmesi, at yarışlarıyla ilgili cezaların değişmesine paralel olarak eski hükümlere göre ceza alanların affedilmesi,
- Ormanlara nakil vasıtalarıyla yıkıntı, inşaat atığı, hafriyat ve çöp dökmenin Orman Kanununda yasaklanması ve bu yasağa uymayanlara Türk Ceza Kanunu hükümlerinin uygulanması,
- Ormanlardaki madencilik faaliyetlerinin sona ermesinin ardından yapılacak rehabilitasyon çalışmalarında özel firmaların da faaliyet yürütmesinin mümkün kılınması,
- Devlet ormanlarında Orman Genel Müdürlüğü tarafından el konulan kaçak yapıların hiçbir karara gerek duyulmaksızın yıkılması veya ihtiyaç duyulması halinde ormancılık hizmetlerinde kullanılması,
- Ormanlarda yapılacak işletmelerin teknolojik gelişmelere uygun olarak yeniden adlandırılması,
- Orman köylülerinin köyde barınmak amacıyla yaptıkları inşaatlar için verilen desteklerin güncellenmesi ve bu binaların tamirâtı için yaptıkları masrafların bir kısmının devlet tarafından ödenmesi,

- Doğal afetlerden zarar gören orman köylülerine yapılacak yardımlarda “muhtaçlık” şartının kaldırılarak yardımların kapsamının genişletilmesi,
- Orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin desteklenmesi,
- Orman köylüleri arasında sigortalılığın özendirilmesi,
- Orman yangınlarına yönelik çeşitli tedbirlerin “yangın mevsimine münhasır” olmaktan çıkarılması,
- Orman yangınlarıyla ilgili adli ve idari cezaların arttırılması,
- Yeni bir orman kadastrosu yapılarak bu alandaki mevcut karışıklığın ortadan kaldırılması,
- Kocaeli'nin Kartepe ilçesine bağlı Nusretiye Mahallesi'nde 31/12/1981 tarihinden önce orman vasfını kaybetmiş alanlarda 2/B uygulamasının yapılması,
- Tapuda farklı malikler adına kayıtlı hususi ormanların orman kadastro komisyonlarınınca parsel bazında yeniden değerlendirilmesi,
- Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanlar ile bu kapsamda kendilerine görev verilen kamu görevlileri ve gönüllülerin 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun kapsamına dâhil edilmesi,
- Kadastrosu yapılmış orman alanlarıyla 2/B'ye göre orman sınırı dışına çıkarılacak yerlerin Hazine adına tescil edilmesi,
- Kamu kurum ve kuruluşlarına veya özel kişilere ait olup da çeşitli mülkiyet sorunları sebebiyle işlenemeyen tarım arazilerinin Bakanlıkça kiraya verilerek üretime kazandırılması,
- Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunda görev yapan kısmi zamanlı çalışanların “idari uzman” unvanıyla atanmasının mümkün hale getirilmesi,
- Orman işletmelerinin satış geliriyle üretim giderleri arasındaki farkın yüzde onuna kadarlık kısmının vahidi fiyatla çalışan orman köylülerine verilmesi,

amaçlanmaktadır.

3. Teklifin Görüşülmesi

3.1. Teklifin Genel Üzerindeki Görüşmeler

Kanun Teklifi'nin geneli üzerindeki görüşmelerde ilk imza sahibi Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz;

- Nüfus artışı, göç, kentleşme, pandemi, savaş ve iklim değişikliği gibi sebeplerle gıdaya erişimin giderek zorlaştığı ve bu nedenle tarımın ve doğal kaynakların planlanmasının zaruri hale geldiğini,
 - Tarımın bir milli güvenlik meselesi olduğunu,
 - İlaç etkin maddesi elde etmek amacıyla kenevir üretimi için yasal bir düzenlemeye ihtiyaç duyulduğunu,
 - Teklifte sözleşmeli üretimin üretici lehine geliştirilmesinin amaçlandığını,
 - Atıl durumdaki tarım arazilerinin üretime kazandırılacağını,
 - Desteklemelerde esas alınan Çiftçi Kayıt Sistemine nazaran daha yaygın ve etkin kayıt sistemlerinin hayata geçirileceğini,
- ifade etmiştir.

Kanun Teklifi'nin geneli hakkında Tarım ve Orman Bakanlığı adına Bakan Yardımcısı Ebubekir Gizligider;

- Ülkemizde nüfus artışı, yabancı ziyaretçi sayısındaki artış ve göç gibi sebeplerle gıda talebi artarken iklim değişikliği ve doğal afetler gibi sebeplerle gıda arzının olumsuz yönde etkilendiğini,

- Artan gıda talebinin karşılanabilmesi ve doğal kaynakların etkin bir şekilde kullanılabilmesi için tarımın planlanması ve üreticinin desteklenmesi gerektiğini,

- Ülkemizin doğal kaynakları, toprağın verim kabiliyeti ve sulama imkânları gözetilerek tarımın planlanacağını,

- Obrukların sayısındaki artışın binaları tehdit ettiğini,

- Bakanlığın belirlediği ürün desenine uygun üretim yapan çiftçilerin destekleneceğini,

- Üreticiler açısından pazarlama sorununun ortadan kaldırılması, tüketiciler açısından fahiş fiyat riskinin önüne geçilmesi için sözleşmeli üretimin yaygınlaştırılacağını,

- Sözleşmeli üretim sürecinde çıkan uyuşmazlıkların hızlı bir şekilde çözülmesi için gerekli yasal tedbirlerin hayata geçirileceğini,

- Bakanlık desteklemelerinde Çiftçi Kayıt Sisteminin yanı sıra diğer kayıt sistemlerinin de esas alınacağını,

- Toprak Mahsulleri Ofisinin kontrolünde tıbbi amaçlı kenevir yetiştirileceğini,

- Atıl durumdaki tarım arazilerinin, mülkiyet hakkının özüne dokunmadan, üretime kazandırılacağını,

- Orman köylülerinin zati ihtiyaçları karşılığı ödediği bedellerin düşürüleceğini,

- Oduna dayalı orman ürünlerinden elde edilecek gelirden vahidi fiyatla çalışan orman köylülerinin pay alacağını,

- Orman köylerinde doğal afetlerden zarar gören köylülere verilecek desteklerde aranan "muhtaçlık" şartının kaldırılacağını,

- Ormanlardaki işletmenin dijital yöntemlerle yapılacağını,

- Ormanlara nakil vasıtalarıyla çöp, moloz ve inşaat atığı atmanın artık orman suçu sayılacağını,

- Ormanlardaki kaçak yapıların hızlı bir şekilde yıkılacağını,

- Orman yangınlarına yönelik alınacak tedbirlerin sadece yangın dönemiyle sınırlı tutulmayacağını,

- Orman suçlarına verilecek cezaların arttırılacağını,

- Ormanlarda kadaströ kaynaklı sorunların çözüleceğini,

- Orman yangınlarında görev alanların sosyal haklarının güçlendirileceğini,

ifade etmiştir.

Teklifin geneli hakkında Mersin Milletvekili Rıdvan Turan;

- Planlamanın bir bütün olarak kamusal bir niteliğe sahip olmaması halinde istenilen sonucu vermeyeceğini,

- Çiftçi örgütlenmelerinin olmadığı yerde sözleşmeli üretimin çiftçiyi "tarla bekçisi" haline getireceğini ve bu alanda bir etki değerlendirme raporuna ihtiyaç duyulduğunu,

- Hazine arazilerinin kullanım hakkının çiftçilere bedelsiz bir şekilde verilmesi gerektiğini,

- Orman suçlarının genişletilmesi ve orman vasfını kaybeden yerlere tekrar bu vasfın kazandırılması gerektiğini,

ifade etmiştir.

Teklifin geneli hakkında Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu; tarımın planlamasının teşviklerle mümkün olduğunu belirtmiştir.

Teklifin geneli hakkında Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel; üç hektardan düşük alanların özel orman statüsü dışına çıkarılmasını doğru bulmadıklarını,

- Madencilik faaliyetleri sonrasında yapılacak rehabilitasyon çalışmalarında yeraltı sularına zarar verecek maddelerin kullanılma riski sebebiyle özel sektörün bu çalışmalarda bulunmasının sakıncalar taşıdığını,

- Yeni kayıt sistemlerinin ziraat odalarıyla işbirliği içinde oluşturulması gerektiğini,

ifade etmiştir.

Teklifin geneli hakkında Adana Milletvekili Ayhan Barut; teklifin bir torba kanun şeklinde getirilmiş olmasını doğru bulmadıklarını belirtmiştir.

Teklifin geneli hakkında Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen;

- Tarımda planlamanın ve sözleşmeli üretimin sağlıklı bir şekilde hayata geçirilebilmesi için öncelikle ülke genelinde tarım sayımının yapılması ve bir envanter çıkarılması gerektiğini,

- Çiftçi örgütleri yeterince güçlendirilmeden sözleşmeli üretimin istenilen sonucu vermeyeceğini, ifade etmiştir.

Teklifin geneli hakkında Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş; çiftçilerin büyük bir kısmının tarım sigortası yaptırmadığını belirtmiştir.

3.2. Teklifin Maddeleri Üzerindeki Görüşmeler

- Kanun Teklifi'nin 1 inci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun; kenevir üretiminde görevli kurum olarak Toprak Mahsulleri Ofisinin seçilmesini doğru bulduklarını,

- Adana Milletvekili Ayhan Barut; kenevir üretiminde kotaların Cumhurbaşkanı tarafından değil Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenmesi gerektiğini,

- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Kenevir Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Selim Aytaç; Vezir ve Narlı'da yaptıkları ıslah çalışmalarıyla kenevir ürettiklerini, tohumluk üretimi arttırdıklarını, Vezir'de TİGEM tarafından Narlı'daysa özel bir firma tarafından üretimin devam ettiğini, kenevir üretiminin şu aşamada Samsun, Amasya ve Kastamonu'da yoğunlaştığını, Havza'da iplik üzerine bir fabrika kurulduğunu ve kenevir talebinin arttığını, kenevirin uzun mesafelere taşınması durumunda özelliğini yitirmesinden dolayı üretimin de talebin olduğu yerlerde yoğunlaştığını, 2019-2020 yıllarında yapılan üretimlerin sözleşmesiz bir şekilde yapılması sebebiyle ürünlerin birçoğunun üreticinin elinde kaldığını, endüstriyel kenevir üretiminin mutlaka sözleşmeli üretim modeliyle yapılması gerektiğini,

- Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdür Yardımcısı Ümit Orhan; 1961 tarihli Uluslararası Tek Sözleşmesi gereğince kenevir üretiminin tıpkı haşhaş üretimi gibi bir kamu kurumu gözetiminde yapılmasının kararlaştırıldığını, bu Teklifte Toprak Mahsulleri Ofisinin de endüstriyel değil ancak tıbbi kenevir üretimi konusunda yetkilendirilmesinin öngörüldüğünü, TÜBİTAK'la yaptıkları ortak bir proje kapsamında 300 kök tıbbi kenevir ürettiklerini,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 2 nci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Adana Milletvekili Ayhan Barut; çiftçinin ne ekeceğine bürokratların karar vermesinin uygulanabilir olmadığını, planlamanın teşvik edici araçlarla hayata geçirilmesi gerektiğini,

- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu; böyle bir planlamanın ancak üreticiye belirli garantilerin verilmesiyle mümkün olacağını, tarımda yeni ürün çeşitlerinin hızlı bir gelişim gösterdiği durumlarda Bakanlıktan o ürün çeşidi için izin alamayan yenilikçi üreticilerin üretim yapamama gibi bir sorunla karşılaşacağını,

- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; planlamanın sadece su değil toprak da gözetilerek yapılması gerektiğini,

- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan; Teklifte yer alan planlamanın merkezîyetçilik olduğunu, bu durumda çiftçilerin sürece dâhil olamayacağını, yerel irade ve inisiyatiflerin dikkate alınarak bir planlama oluşturulması gerektiğini,

- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır; Teklifte öngörülen planlamanın üreticiye özgür bir irade sunmadığını ve bu sebeple bir dayatma olduğunu,

- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu; planlamanın özellikle iklim değişikliği ve su kaynaklarının korunması açısından gerekli olduğunu, iklim değişikliğiyle birlikte artık ekim-dikim ve hasat zamanlarının da değiştiğini, dolayısıyla değişen koşulların öngörülebilmesi için üretimin planlanması gerektiğini, bu hususların On Birinci Kalkınma Planında da yer aldığını,

- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş; tarımsal bir planlamaya ihtiyaç duyulduğunu ancak bunun cezalarla değil teşviklerle yapılması, üretimi planlanan ürünlerin sigortasının Devlet tarafından yapılması ve o ürünlere alım garantisi verilmesi gerektiğini,

- Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Ebubekir Gizligider; tarımsal üretimin planlanmasıyla amaçlanan gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, verimliliğin artırılması ve başta su kaynakları olmak üzere doğal kaynakların korunmasının olduğunu, madde metninde yer alan hususların bir cezalandırma değil çiftçiyi sisteme entegre etme çabası olduğunu, bu sistemin hayata geçirilmesiyle çiftçinin zarar etme olasılığının ortadan kalkacağını,

- Türkiye Ziraat Odaları Birliği Avukatı Ramazan İriboy; planlamanın cezalandırma değil desteklemelerle yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 3 üncü maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; Teklif ile bir taraftan tarımsal üretimin planlanması diğer taraftan sözleşmeli üretimin getirilmesinin bir çelişki olduğunu, çiftçinin yeterince örgütlenemediği ve kurumların devrede olmadığı bir sözleşmeli üretimin “modern kölelik” halini alacağını, sözleşmeli üretim modelinin çiftçi tarafında kooperatiflerin ve birliklerin olması gerektiğini,

- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu; üreticinin güvencesiz olduğu yerde yapılan sözleşmeli üretimin şirket tarımına dönüşeceğini, bu modelin tarım satış kooperatifleri vasıtasıyla uygulanması gerektiğini,

- Adana Milletvekili Ayhan Barut; sözleşmeli üretime dahil olan çiftçinin gübreyi, ilacı ve tohumu seçemediğini, fiyata etki edemediğini, uyuşmazlık halinde çiftçinin dava açmaya da gücü olmadığını, sözleşmelerin şirketlerin iradesini yansıtacak şekilde hazırlandığını,

- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel; tarımsal kalkınma kooperatiflerinin güçlendirilmesi ve Bakanlığın belirlediği ürün desenine göre bu kooperatiflerin çiftçiyle sözleşmeli üretim yapmasının uygun olacağını, bir sigorta sistemiyle de çiftçinin zarar etmesinin önüne geçilmesi gerektiğini,

- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan; gıda egemenliğinin sağlanması için çiftçinin ne ekeceğine, nasıl ekeceğine uluslararası tarım tekellerinin değil, kendisinin karar vermesi gerektiğini, endüstriyel tarıma göre geleneksel tarımın birçok faydası olduğunu ancak sözleşmeli üretim modeliyle endüstriyel tarımın teşvik edildiğini, piyasaların her zaman bir belirleyeni olduğunu ve bu sebeple sözleşmeli üretimde çiftçilerin bir "irade serbestisinden" bahsedilemeyeceğini, bu sistemin çiftçiyi bir "tarla bekçisi" haline getireceğini,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 4 üncü maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel; maddede yer alan "Bakanlıkça belirlenen kayıt sistemleri" ile ilgili bir belirsizlik olduğunu, maddenin bu haliyle geçmesi durumunda ödenecek destekler konusunda da bir belirsizlik oluşacağını,

- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; ziraat odalarının dâhil olacağı bir kayıt sistemine ihtiyaç duyulduğunu ve mevcut Çiftçi Kayıt Sisteminde toprağın sahibiyle işleyen farklı kişiler olması durumunda üretim yapan çiftçinin desteklerden yararlanmadığını,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 5 inci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; sözleşmeli üretim modelinin bir parçası olarak gördükleri arabuluculuk sistemine karşı olduklarını belirtmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 6 ncı maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Türkiye Jokey Kulübü Antrenörü İbrahim Halil Baydan; mevcut durumda cezaların çok ağır olduğunu, en ufak bir hatada veya sağlık sebebiyle ata ilaç verilmesi durumunda dahi çok ağır cezalarla karşılaştıklarını, bu sebeple ilaçların sınıflandırılması gerektiğini,

- Tarım ve Orman Bakanlığı Yüksek Komiserler Kurulu Genel Koordinatörü Murat Birol Kayım; Teklif maddesiyle, sağlıkta kullanılan maddelerle ilgili bir sınıflandırmaya gidildiğini, etkisi fazla olan ve direkt etkili maddelerde cezaların dokuz ay, etkisi kısmi olan ve tedavide kullanılan yasaklı maddelerde cezaların altı ay, etkisi çok az olan maddelerdeyse cezaların dört ay olarak belirlendiğini,

- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Halil Yıldız; atın genellikle antrenörü ve seyisiyle birlikte olduğunu, ilaçların ata bu kişiler tarafından verildiğini, at sahibinin atı çoğu zaman görmediğini, bu sebeple at sahibine ceza verilmesini doğru bulmadığını ancak ilaçlarla ilgili yapılan sınıflandırmanın yerinde olduğunu,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 9 uncu maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; ormanlara çöp ve moloz dökülmesinin önüne geçilmesi için Bakanlığın öncelikle "izin, irtifa sistemini" kaldırması gerektiğini, Çevre Kanununda bulunan bu yasağın Orman Kanununda da yer almasının doğru olacağını belirtmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 10 uncu maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; Maden Kanununa göre ülkenin birçok yerinde maden aranması için ruhsatlar verildiğini, maden çalışmaları sonrasında yapılan rehabilitasyon çalışmaları sırasında firmaların rehabilitasyonu yapacak

belediyelere para ödediğini, bu uygulamayı doğru bulmadıklarını, rehabilitasyon işleminin maden faaliyeti yürüten firma tarafından, dolguların belediyeler veya Orman Genel Müdürlüğü tarafından ve işinin ehli ziraat ve orman mühendisleri eliyle yapılması gerektiğini,

- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu; belediyelerce yerine getirilen rehabilitasyon işleminin özel sektöre yapılmasının sakıncaları olduğunu, o bölgenin inşaat atıklarıyla doldurulması gibi riskler taşıdığını,

- Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey; Teklif ile belirli süreçlerden geçen ruhsat taleplerinin Orman Genel Müdürlüğüne verilme zorunluluğunun kaldırılması ve böylece Genel Müdürlüğe bir takdir yetkisi verilmesinin amaçlandığını, rehabilitasyon işine belediyelerin yanı sıra özel sektörün de girebilmesiyle işin daha hızlı yapılmasını öngördüklerini, Türkiye’de şu anda madencilik faaliyeti için izin verilen 83 bin hektar orman alanı bulunduğunu, Türkiye’nin ormanlık alanının 23,2 milyon hektar olduğunu, dolayısıyla madencilik için izin verilen orman alanının toplam orman alanı içindeki payının binde 3,5’ine denk geldiğini,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi’nin 11 inci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; ormanlara yapılan kaçak yapıların tamamının yıkılması gerektiğini, bu yapıların Orman Genel Müdürlüğüne “ihtiyaç görüldüğü takdirde ormancılık hizmetlerinde” kullanılmasına izin veren Teklifteki ibareye katılmadıklarını ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi’nin 12 nci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; ormanlarda işaretlemeleri yapacak kişilerin “yetkili” kişiler olarak özellikle belirtilmesinin uygun olacağını ve bu işlemi yapacak kişilerin Orman Genel Müdürlüğü’nün personeli orman mühendisi ve orman teknikeri olması gerektiğini,

- Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey; görüşülen maddeyle birlikte yedi maddenin daha aslında ormanlardaki işaretlemeleri kimin yapacağıyla değil bu işlemlerin teknolojik cihazlarla yapılmasının mevzuata uygun hale getirilmesiyle ilgili olduğunu, işaretlemenin yapılmasında ve kesilecek ağaçların belirlenmesinde Orman Genel Müdürlüğü’nün yetkili olduğunu,

- Orman Mühendisleri Odası Genel Başkanı Hasan Türkyılmaz; 5531 sayılı Kanun gereğince işaretlemelerin orman mühendisleri dışında kimse tarafından yapılamayacağını hükme bağlandığını,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi’nin 15 inci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Türkiye Ormancılık Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdürü Erdem Kaplan; Teklif ile yüzde yirmi beş emval hakkının kaldırılarak bunun yerine ödemelerin nakit olarak yapılacak olmasını doğru bulduklarını ancak yüzde on istihkak tutarının yeterli olmadığını, bu oranın ve aynı maddede sosyal güvenliği özendirici yüzde beşlik ilave ödemenin arttırılması gerektiğini,

- Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey; son üç yılın ortalaması alındığında orman köylülerine yüzde yirmi beş emval uygulamasıyla 69 milyon 600 bin lira bir ek ödeme yapıldığını, bunun yüzde on nakit ödemeyle yapılması durumunda 74 milyon 600 bin liraya çıkacağını,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi’nin 28 inci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey; 1993 yılında 2/B uygulaması yapmak üzere Nusretiye’ye bir orman kadastro komisyonunun

gittiğini, komisyonda görevli olan mahalli bilirkişinin bölgenin bazı kısımlarında geçmişte orman yangını meydana geldiğini ifade eden bir tutanak tuttuğunu, fakat daha sonra yapılan incelemelerde orada orman yangını olduğuna dair bir kayda rastlanmadığını, bu Teklif maddesiyle o bölge için yeni bir komisyonun kurulup 2/B uygulamasının mümkün hale getirilmesinin amaçlandığını,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 29 uncu maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Adana Milletvekili Ayhan Barut; özel orman arazilerinin hissedarlar tarafından pay edildiğinde her hissedarın tapusuna düşen orman alanının üç hektardan küçük olması durumunda özel orman alanının yok edilmesi riskinin ortaya çıktığını;

- Orman Genel Müdürü Bekir Karacabey; konu parsel bazında ele alınmadığında, bazı durumlarda küçük parçalı araziler sebebiyle vatandaşların topraklarının orman statüsüne alınması sonucunun doğduğunu, bu sebeple parseller içinde üç hektarın üzerinde ağaçlık alanların orman olarak kabul edilmesinin doğru olacağını, ayrıca orman statüsü tanınmasa dahi arazi sahibinin o alan üzerinde istediği gibi bir tasarrufta bulunamayacağını, ağaçlarla ilgili birtakım işler yapacağı zaman yine Orman Genel Müdürlüğünün iznine tabi olacağını, Türkiye'de toplamda 47 ilde 800 özel orman bulunduğunu, bu ormanların yaklaşık 15 bin parsel ve 25.400 hektar alanı kapsadığını, bu alanların Türkiye'nin tüm orman varlığı içinde yaklaşık binde birlik bir kısmı oluşturduğunu, Teklif maddesinden etkilenecek alanın yaklaşık bin yüz hektar olduğunu,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 36 ncı maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal; Türkiye'nin hem orman hem de normal kadastrasının örtüştüğü yeni bir kadastroya ihtiyacı olduğunu,

- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker; Tapu Kadastro ve Orman Genel Müdürlükleri tarafından yapılan kadastro çalışmaları arasında bazı uyumsuzluklar olduğunu ve bu uyumsuzlukların da çeşitli sorunlara yol açtığını, bu sebeple yeni bir kadastro çalışmasına ihtiyaç duyulduğunu,

- Orman Genel Müdürlüğü Kadastro ve Mülkiyet Dairesi Başkanı Ahmet Akbulut; Türkiye'de hali hazırda 2/B çalışması yapılmayan 4-5 bin civarında köy bulunduğunu, bu alanlardaki 2/B tespiti Orman Genel Müdürlüğü tarafından, bunların kullanıcılarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından yapılacağını, orman kadastro çalışmalarının başladığı 1937 yılından sonra Orman Genel Müdürlüğünün "orman" olarak nitelendirdiği bazı yerlerde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün vatandaşlara tapu vermesi ve daha sonra Orman Genel Müdürlüğünün buraları orman haline getirmesiyle tapuda çeşitli sorunların ortaya çıktığını, Türkiye'de bu şekilde yaklaşık 80 bin taşınmaz bulunduğunu, bu taşınmazlara ait arazi kadastrasının geçerli kabul edilmesiyle sorunun çözüleceğini, aksi takdirde tapu iptaline gitmek durumunda kaldıklarını ve neticede mahkeme süreçleri sonucunda yüklü miktarda tazminat ödediklerini,

ifade etmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 37 nci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Adana Milletvekili Ayhan Barut; Teklif maddesi ile parçalı arazilerin kiralanarak üretime kazandırılmasının amaçlandığını ancak asıl sorunun arazinin parçalı olmasından ziyade girdi maliyetlerinin yüksek olması ve çiftçinin üretimden para kazanamaması sebebiyle üretimden vazgeçmesi olduğunu, ayrıca Teklif maddesiyle bu alanların şirketlere açılması ihtimalinin oluştuğunu,

- Mersin Milletvekili Rıdvan Turan; kullanılmayan arazilerin kiralanması yerine, Hazinesinin elindeki tarımsal arazilerin kullanım haklarının en yoksul köylülere ve çiftçilere bedelsiz olarak verilmesi gerektiğini,

belirtmiştir.

- Kanun Teklifi'nin 38 inci maddesinin görüşmeleri sırasında söz alan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanı Muhammed Adak; şu anda Kurumda 52 kısmi zamanlı uzmanın görev yaptığını, bu kişilerin Kurumun 11 inci Çağrı Döneminde ortaya çıkan personel açığı sebebiyle Kuruma alındığını, bu kişilerin kadroya alınmasıyla maaşlarının da yarı yarıya düşeceğini ifade etmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Kanun Teklifi'nin geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddeleri üzerinde görüşmelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Kanun Teklifi'nin;

1inci maddesinde yer alan “etken” ibareleri “etkin”, son cümlesinde yer alan “İçişleri Bakanlığının görüşü” ibaresi “İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının görüşleri” şeklinde değiştirilmesine dair önerenin kabul edilmesiyle, madde değiştirilerek kabul edilmiştir.

2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

3 üncü maddesi redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

4 ve 5 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

6, 7 ve 8 inci maddeleri redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

9, 10, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

15 inci maddesi redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 ve 25 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

26 ncı maddesi redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

27, 28, 29, 30, 31, 32, 33 ve 34 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

35 ve 36 ncı maddeleri redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

37 nci maddesinde yer alan “Çiftçi Kayıt Sistemine” ibaresi “Bakanlıkça belirlenen kayıt sistemlerine” şeklinde değiştirilmesine dair önerenin kabul edilmesiyle, madde değiştirilerek kabul edilmiştir.

38 inci maddesinin ikinci cümlesinin madde metninden çıkarılmasına dair önerenin kabul edilmesiyle, madde değiştirilerek kabul edilmiştir.

39 uncu maddesi redaksiyona tabi tutulmak suretiyle kabul edilmiştir.

Verilen bir önerge ile 39 uncu maddeden sonra gelmek üzere Teklife geçici bir madde eklenmiştir. Madde ihdasını öngören önerenin gerekçesi şu şekildedir:

“1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre kooperatiflerin genel kurul toplantıları her hesap devresi sonundan itibaren 6 ay içinde ve en az yılda bir defa yapılması zorunludur. 5200 sayılı Kanun ve 5996 sayılı Kanun kapsamındaki birlikler kendi tüzük ve ana sözleşmeleri gereği genel kurul toplantılarını iki yılda bir Nisan ayı sonuna kadar yapmak zorundadırlar. Depremden etkilenen illerde, toplam 878 tarımsal amaçlı kooperatif ve bu kooperatiflerin toplam 156.429 ortağı ve ayrıca 122 tarımsal

üretici birliği ve bu birliklere ait toplam 98.219 birlik üyesi bulunmaktadır. Düzenleme kapsamındaki tarımsal amaçlı kooperatif ve üretici birliklerinin genel kurul toplantılarını 31/10/2023 tarihine kadar erteleyebilmeleri öngörülmektedir. Bunların merkez birliklerinin ise genel kurul toplantılarını 31/12/2023 tarihinden sonra yapmaları öngörülmüştür. Düzenlemenin hayata geçmesi ile birlikte kooperatif ve üretici birliklerinin yönetimleri ve ortaklarına zaman tanınmış olarak genel kurul toplantılarını daha uygun koşullarda yapmaları sağlanacaktır.”

Teklifin 40 ve 41 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Teklif, son oylamasında hazır bulunan üyelerin oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Ayrıca, Teklifin tamamı, değiştirilen maddeler dâhil olmak üzere, tereddütleri gidermek ve anlamı netleştirmek amacıyla terim ve ibareler, kanun dili ve tekniği bakımından gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzük'ün 45 inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Adana Milletvekili Abdullah Doğru, Çorum Milletvekili Ahmet Sami Ceylan, Gümüşhane Milletvekili Cihan Pektaş ve Hatay Milletvekili Hüseyin Şanverdi özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yunus Kılıç</i> Kars	<i>Hasan Kalyoncu</i> İzmir	<i>Selahattin Minsolmaz</i> Kırklareli (Son toplantıya katılmadı)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Zafer Işık</i> Bursa	<i>Ayhan Barut</i> Adana (Muhalefet şerhimiz vardır)	<i>Abdullah Doğru</i> Adana (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Muharrem Varlı</i> Adana	<i>Rıza Posacı</i> Aydın (Son oylamaya katılmadı)	<i>Orhan Sarıbal</i> Bursa (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Salim Çivitcioğlu</i> Çankırı	<i>Ahmet Sami Ceylan</i> Çorum (Bu raporun özel sözcüsü)	<i>Ebubekir Bal</i> Diyarbakır (Son oylamaya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Okan Gaytancıoğlu</i> Edirne (Muhalefet şerhimiz vardır)	<i>Cihan Pektaş</i> Gümüşhane (Bu raporun özel sözcüsü)	<i>Hüseyin Şanverdi</i> Hatay (Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Dursun Ataş
Kayseri
(Son oylamaya katılmadı,
muhalafet şerhimiz vardır)

Üye
Cengiz Gökçel
Mersin
(Son toplantıya katılmadı,
muhalafet şerhimiz vardır)

Üye
Mehmet Ali Cevheri
Şanlıurfa

Üye
Fahrettin Yokuş
Konya
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Rıdvan Turan
Mersin
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
İbrahim Halil Yıldız
Şanlıurfa

Üye
Bekir Başevirgen
Manisa
(Son toplantıya katılmadı,
muhalafet şerhimiz vardır)

Üye
Zemzem Gülender Açıanal
Şanlıurfa

Üye
İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ
(Muhalefet şerhimiz vardır)

MUHALEFET ŞERHİ

TBMM İÇTÜZÜĞÜ, madde 38:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.”

Bu hüküm, ilki usul, diğeri içerik olmak üzere iki ön koşul öngörmektedir.

Usul, zamana ilişkin; içerik ise, incelemeye ilişkindir.

“İlk önce”, yasa önerisi üzerine görüşme başlamadan Anayasa’ya uygunluk değerlendirmesinin yapılması gerekir.

2/4972 esas sayılı Orman Kanunu Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, doğrudan doğruya Türkiye ekosisteminin geleceğini ilgilendiren bir “torba” teklif metnidir. Teklif metni Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu’na asıl komisyon olarak sunulmuş olsa da; teklifte gerçekte Çevre Komisyonu’nun görev alanına giren maddeler olduğu gibi, Anayasa Mahkemesi’nin ve Danıştay’ın Anayasa’ya aykırılık gerekçesiyle iptal ettiği maddeler de yer aldığı için, teklifin özellikle ilgili maddelerinin Anayasa Komisyonu’na da sunulması gerekir. Bu nedenle, teklifin görüşüleceği komisyon(lar) belirlenirken ve komisyon görüşmeleri esnasında; Anayasa’nın çevreyi koruyan hükümlerinin, AYM kararlarının bağlayıcılığını düzenleyen maddelerin ve ilgili yargı kararlarının dikkate alınması bir zorunluluktur. Bu itibarla, Anayasa’nın 56. ve 169. maddelerinde yer alan çevreyi korumaya ilişkin hükümler ve yine Anayasa madde 36., 138. ve 153/son maddelerinde düzenlenen adil yargılanma hakkı, yargı bağımsızlığı ve mahkeme kararlarının bağlayıcılığı ile AYM kararlarının bağlayıcılığına ilişkin amir hükümler nedeniyle Anayasa Komisyonu ve Çevre Komisyonu’nda görüşülmemiş olan kanun teklifi, komisyonların uzmanlık ilkelerini de ihlal ettiğinden; söz konusu teklif TBMM İçtüzük hükümlerine aykırıdır ve geri çekilmelidir.

ANAYASA, ORMAN EKOSİSTEMİNİ DE KORUYOR

Türkiye Cumhuriyeti 1982 Anayasası, kıyılardan ormanlara kadar çevreyi doğrudan veya dolaylı olarak koruyucu çok sayıda madde öngörmektedir. Anayasa’nın değişik kısım ve bölümlerine serpiştirilmiş maddeler, çevresel ve ülkesel anayasal düzenlemeler olarak da adlandırılabilir.

Anayasa’da çok sayıda değişiklik yapıldığı¹ halde, doğrudan çevreye ve ülkeye ilişkin maddelere dokunulmadı. Bununla birlikte, özellikle hak ve özgürlük güvencelerini pekiştirici değişikliklerin çevre hakkını ilerletme yönünde etkiler yaratması beklenirdi. Ne var ki, bu olmadığı gibi Türkiye’nin doğal, kültürel ve tarihsel değer ve varlıklarını koruyucu hükümler de uygulamaya yeterince yansımada.

Genel olarak anayasasızlaştırma sorunu² yanısıra, çevresel-ülkesel anayasal hükümlerin etkililiği sorunu, 2021 ve 2022 yaz aylarında orman yangınları ve büyük sel felaketleri bir kez daha yıkıcı sonuçları ile kendini gösterdi³. Söz konusu felaketlerde yasama organı olarak TBMM tarafından çıkarılan yasaların payı gözardı edilemez.

¹ Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Kanun no: 2709, Kabul tarihi. 7/11/1982), 1987-2017 yılları arasında 20 kez değiştirildi.

² Anayasasızlaştırma üzerine bkz. *Anayasa Hukuku Dergisi-9/2016, “Sunuş”, s. 9-10.*

³ Kuşkusuz doğal felaketler üzerine Anayasa yapılması gereken mevzuat çalışması, ayrıca ele alınması gereken bir konudur. Doğal felaketler öncesi/esnası/sonrası aşamalı olmak üzere konuyu insan hakları

Anayasa'nın konuyla ilgili hükümleri, “**kamu yararını yansıtan ülkesel düzenlemeler**” şeklinde nitelenebilir.

I- ÜLKESEL DÜZENLEMELER, KAMU YAYARINDANDIR

“Kamu yararı”, anayasal bir kavram olarak Türkiye Cumhuriyeti'nin ülke ögesine ilişkin bileşenleri düzenleyen ve koruyan maddelerin ana başlığı olarak kullanılmıştır⁴. Çevre hakkı, kamu yararı olarak nitelenen değer ve varlıkları koruma işleviyle gelecek kuşakların hakkıdır.

1) Nitelikli ülke için anayasal temeller

Çevre sözcüğü en başta Anayasa madde 56'yı akla getirirse de, çevre hakkı, dayanağını genel olarak ve en geniş anlamında bütün yeryüzü parçası (veya Türkiye Devleti'nin toprak ögesi) olarak ülkeye yollama yapan maddelerde bulur. Bunlar, kentsel ekolojik dengeden ormanların korunmasına ilişkin maddelere kadar uzanır. Bunlar, aslında “nitelikli bir ülke” için anayasal düzlemde öngörülen güvenceler olup kısaca şöyle somutlaştırılabilir:

- “**Türkiye ülkesi**”, genel çerçeve olarak öne çıkmaktadır. “*Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür*” temel normu (md.3) ile vurgulanan, yalnızca ülkesel bütünlük olmayıp, “**bütün ülke**”dir. Benzer şekilde madde 5'teki “*ülkenin bölünmezliği*”, nitelikli bütün ülke olarak yorumlanmak gerekir⁵.

- Kıyılardan yararlanma, toprak mülkiyeti, tarım ve hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması (md.43-45), “**kamu yararı**” başlığı altında toplanmıştır.

- **Tarih, kültür ve tabiat varlıklarının korunması**: Devlet, tarih, kültür ve tabiat varlıklarının ve değerlerinin korunmasını sağlar; bu amaçla düzenleyici ve teşvik edici tedbirleri alır (md.63).

- **Doğal kaynaklar**: Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır (md.168).

- **Ormanlar**: Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır (md.169). Bu hüküm, orman ekosistemi için yasama yetkisinin asliliği ve genelliği ilkeleri ile siyasal ifade özgürlüğüne oldukça ciddi sınırlamalar getirmiş bulunuyor.

- **Planlama**: Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı, özellikle sanayii ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu biçimde hızla gelişmesini, ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak Devletin görevidir (md.166).

-**Kentsel kamu düzeni**: Yerleşme hürriyeti, “*sağlıklı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek ve kamu mallarını korumak*” amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir. Devlet, konut ihtiyacını gidermede, “*şehirlerin özelliklerini ve çevre şartlarını gözeterek bir planlama*” faaliyetinde bulunur (md.23 ve 57).

Görüldüğü üzere Anayasa, aktarılan farklı hükümleriyle ormanlar **başta gelmek** üzere, kırsal-kentsel ve kültürel çevre üçlüsünde bütünlük çevresel bakış lehine yorum için gerekli öğeleri içermektedir.

Bütünlük çevresel bakış, orman ekosistemi ve ülkesel ekosistemin korunması için yaşamsaldır.

açısından inceleyen –Türkiye dahil- uluslararası araştırma projesi rapor için bkz. *Les catastrophes et les droits de l'homme/CADHOM*, ANR, Décembre 2013.

⁴ Bkz. “Temel hak ve ödevler” (2. Kısım) / “Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler” (3. Bölüm), “Kamu yararı” (III. Başlık): Kıyılardan yararlanma, Toprak mülkiyeti, Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması, Kamulaştırma, Devletleştirme ve özelleştirme.

⁵ Yine, milletvekili ve Cumhurbaşkanı anında öngörülen, “vatanın bölünmez bütünlüğü” vurgusu (md.81 ve 103), Türkiye ülkesini ifade etmektedir.

2) “Sağlık hakkı” ve “çevre hakkı” eksenini

1982 Anayasasının “sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması” kenar başlıklı 56. maddesine göre;

“Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.

Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir.

Devlet herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini geliştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler.

Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimdeki sağlık ve sosyal yardım kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.

Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir.”

Sağlık hakkı ile çevre hakkı arasında doğrudan ve sıkı bir ilişki vardır. Bu ilişki bağlamında Devlet için öngörülen üçlü yükümlülük, **orman ekosisteminin korunması** için de geçerlidir.

II.- ANAYASAL YÜKÜMLÜLÜKLER VE ÖLÇÜTLER

Anayasada çevre hakkı güvenceleri, kurumsal, normatif ve usule ilişkin haklar olmak üzere üç başlık altında ele alınabilir:

- Olumlu yükümlülükler kuramı,
- Hak ve özgürlük ölçütleri,
- Usule ilişkin haklar.

1) Üçlü yükümlülük: önlemek/korunmak/geliştirmek

Devletin çevre kirliliğini önleme, çevreyi koruma ve geliştirme ödevi (md.56), aslında Türkiye Cumhuriyeti'nin insan hakları karşısındaki üçlü yükümlülüğüne denk düşmektedir: saygı göstermek, korumak ve geliştirmek (md.2 ve 5).

- “**ÖNLEMEN**”: Madde 56 gereğince, “*çevre kirlenmesini önlemek*”, Devletin doğrudan ve öncelikli yükümlülüğüdür. Çevreyi bozan veya çevre üzerinde olumsuz etkilere yol açma riski bulunan faaliyetler (planlama, ilgili kararlar ve uygulamaya koyma), çevresel etki değerlendirmesi (ÇED) raporuna tabidir. Gerçekleştirmeyi planladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler bir “*Çevresel Etki Değerlendirme Raporu*” hazırlarlar: Bu raporda çevreye yapılabilecek tüm etkiler gözönünde bulundurulurken çevre kirlenmesine neden olabilecek atık ve artıkların ne şekilde zararsız hale getirilebileceği ve bu hususta alınacak önlemler belirtilir. ÇED uygulaması ve etkililik derecesi, ister özel sektör ister kamu sektörü olsun, Devletin önleme yükümlülüğünü yerine getirme aracıdır⁶.

ÇED, önleme yükümlülüğünü yerine getirmenin tek aracı değildir. Bu süreçte planlama etkinlikleri öne çıkmaktadır. Anayasal düzlemde bunun çok sayıda araçları bulunmaktadır. Bu bakımdan, plan belgeleri hukuka bağlayıcı düzenlemeler olarak işlem görmelidir.

⁶ ÇED Raporu'nun; hangi tip projelerde isteneceği, ihtiva edeceği hususlar ve hangi makamca onaylanacağına dair hususlar yönetmelikle belirlenir (Çevre Kanunu, md. 10).

Öte yandan, Devletin temel amaç ve görevleri bağlamında daha genel bir yükümlülük ilkesi de kayda değer: “*Ülkenin bölünmezliğini sağlamak ve insan haklarını geliştirmek*”, ülkeye ve topluma ilişkin olmak üzere ikili yükümlülüğü ortaya koymaktadır (md.5).

- “**KORUMAK**”: Madde 56 gereğince, “çevre sağlığını korumak”, Devletin, yurttaşların ve yatırımcıların ödevidir. Devletin koruma yükümlülüğü, çevre sağlığı ile sınırlı olmayıp, uyumlu ve dengeli bir çevre koruması, “tarihsel, kültürel ve doğal mirası” da içermektedir. Kuşkusuz, kıyılar, tarım arazileri, yaylalar, meralar, otlak ve kışlaklar ile doğal kaynaklar ve ormanlar da, “koruma yükümlülüğü” kapsamında yer alır.

Çok yönlü koruma ödev ve yükümlülükleri, devletin doğrudan faaliyetlerine ilişkin olduğu gibi, özel sektör açısından da geçerlidir: ilgili devlet organları gerekli düzenlemeleri yapar; ilgili kuruluşların etkinliklerini düzenleme çerçevesinde yerine getirip getirmediklerini denetler ve kuralları ihlal edenlere yaptırım uygular. Ne var ki kamu makamları, bu üçlü yükümlülüklerini gereğince yerine getirmedikleri için, Türkiye çevresi, koruma bir yana sürekli yağmalanır bir hale gelmiş bulunuyor.

Yurttaşlara gelince; madde 56 gereği “koruma yükümlülüğü” muhatabı olmanın ötesinde, hak ve özgürlükler öznesi olmaktan kaynaklı genel bir yükümlülükle karşı karşıya bulunmaktadır: “*Temel hak ve hürriyetler, kişinin topluma, ailesine ve diğer kişilere karşı ödev ve sorumluluklarını da ihtiva eder*” şeklindeki düzenleme (md.12/2) gereği, ödev ve sorumluluklar, sadece toplumsal ilişkilerde değil, doğal ortamların korunması bakımından da geçerlidir.

- “**GELİŞTİRMEK**”: “Çevreyi geliştirmek”, devletin ve yurttaşların ödevidir. Madde 56’nın Devlet için öngördüğü geliştirme yükümlülüğü, genel dayanağını madde 5’te bulmaktadır: “... *kişinin hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.*” Çevre hakkının öznesi de “herkes” olarak belirlendiğine göre, Devletin bu genel yükümlülüğü çevre hakkını da kapsamına alır.

Önlemek, korumak ve geliştirmek biçimindeki üç aşamalı yükümlülük, Devlet adına işlem ve eylem tesis eden kamu makamları için olduğu kadar, onların denetimi altında faaliyette bulunan girişimciler ve yurttaşlar açısından da geçerlidir. Anayasa madde 12, yatay ilişkiler bakımından sözkonusu yükümlülüğü pekiştirmektedir. Kuşkusuz ödev-hak ikilemi, çevre kirliliğinin önlenmesi, ülkenin doğal dokusunun korunması ve çevrenin geliştirilmesi konusunda bireyin konumunu güçlendirdiği gibi, sivil toplum örgütlerinin girişimleri için de güçlü bir anayasal temel sağlamaktadır. Böyle bir anayasal dayanak, yurttaşlara ve sivil toplum örgütlerine, doğayı tahrip edici etkinliklere doğrudan müdahale hakkını verir; bu müdahale karşısında kolluk güçleri, “kamu düzeni” adına zor kullanamazlar. Zira yurttaşların sahiplendiği yaşam alanları,, “çevresel kamu düzeni” anlamında nitelikli bir ülkedir. Bu bakımdan kamu yararı, toplum yararının ötesine geçen ve -gelecek kuşaklar dahil- ülkesel yararı da kapsamına alan üst bir kavramdır. Sonuç olarak Devletin bu üçlü yükümlülüğü, ÇED ve ihtiyat ilkesini etkili bir biçimde uygulamaya geçirmeye elverişli bir anayasal zemin oluşturmaktadır.

Kısaca; ormanlar ile ilgili her türlü düzenleme, ÇED’e tabi olmalı ve ihtiyat ilkesi göz önüne alınmalıdır.

2) Anayasal güvence ölçütlerinin ve usule ilişkin hakların orman ekosistemine uygulanması

Anayasal hak ve özgürlüklere ilişkin genel güvence ölçütleri, **orman ekosistemi** için de geçerlidir.

- **Hak ve özgürlük güvence ölçütleri**: “*Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.*” (md.13).

Bu ölçütler, anayasal hak ve özgürlükler bütünü için geçerli olduğundan, çevre hakkı ve bu kapsamda yer alan ormanlar için de güvence niteliği taşır. Genel ölçütler, çevre ve doğa ile ilgili (ülkesel) haklar

için kullanılırken bu hakkın özellikleri de dikkate alınarak özgül bağlantılar kurulmalıdır. Bu nedenle, ormanlara ilişkin düzenlemeler sırasında, bunların çevre hakkının özüne dokunup dokunmadığı, ölçülü olup olmadığı, demokratik toplum ve çevre hakkı arasındaki ilişki kadar, ormanların ekolojik dengesini zedeleyip zedelemeyeceği de sorgulanmalıdır.

Bu bakımdan, Anayasa'da ekosistemi niteleyen kavramlar, madde 13 testinden geçirilmeli; özellikle, ormanlar üzerinde bozucu etki yaratan faaliyetlerin, çevresel denge ve uyum bakımından ölçülü olup olmadığı ve hakkın özüne dokunup dokunmadığı irdelenmelidir. Madde 56 bakımından, yaşam hakkının, "sağlıklı ve dengeli çevre" bağlamında ihlal edilip edilmediği de araştırılmalıdır.

"Denge ve sağlık" kavramları, beşeri varlığı aşan türler olarak hayvan (fauna) ve bitkileri (flora) de kapsamına alır. Bu dengenin sağlandığı başlıca ortam, orman ekosistemi olduğundan, ormanlar, "denge ve sağlık" dengesini yansıtan mekanlardır.

Öte yandan, anayasal hak ve özgürlükler kötüye kullanılamaz ve kamu düzeni kaydı, belli hak ve özgürlükler için sınırlama nedeni oluşturur. Kamu düzeni genel kaydı, amaçsal bir yorumla, "*orman kamu düzeni*"ni de kapsamına alır.

"Ekolojik bakımdan dengeli, uyumlu ve sağlıklı" anayasal çevre kayıtlarında yer alan kavramları, ormanlar dahil çevre hakkını pekiştirici yönde anlamlandırmak önem taşımaktadır. Bu bakımdan, 1982 Anayasası madde 56'da yer alan "sağlıklı ve dengeli çevre" kavramı, nitelikli ülke olarak başta ormanlar ekosistemi gelmek üzere, Türkiye ülkesi ekosistemi güvence ölçütü olarak nitelendirilmeli ve yorumlanmalıdır.

Devletin önleme, koruma ve geliştirme yükümlülüğünü etkili kılmaya yönelik anayasal düzenlemeleri öne çıkarmak gerekir. Anayasanın 2. maddesinde Cumhuriyetin nitelikleri olarak "hukuk devleti" ve "demokratik devlet" ilkeleri, çevresel düzenlemelerin genel ölçütleri olarak uygulanmalıdır. Bunların başında hukuki güvenlik ilkesi geldiğinden, ormanlar ile ilgili yasal düzenlemeler için de sıkça başvuru torba kanun uygulaması, hukuk devleti ilkesine aykırıdır.

Öte yandan, "Türkiye Devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür" hükmü (md.3), ülke bütünlüğünün niteliksel olarak da korunması gereğini içerir şekilde yorumlanmalıdır.

Çevreyi korumada kullanılabilecek en önemli düzenleme, Devletin temel amaç ve görevlerine ilişkin 5. maddedir. Devlet, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlama ve insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlama yükümlülüğünü, ancak bütünlüğünü güvence altına aldığı nitelikli bir ülkede yerine getirebilir.

Yasama yetkisinin devredilmezliği kuralı (md.7) da, çevresel ihlallerin yoğun olarak kaynaklandığı yürütme organının çevre alanını düzenleme yetkisini daraltmaktadır. Bunun tipik örneği olarak madde 169, ormanları koruma amacıyla, yasama yetkisinin asililik ve genellik ilkeleri için de sınırlamalar öngörmektedir.

Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü kuralı (md.11), anayasal düzeyde tanınan ve güvencelenen orman ekosistemi açısından da koruyucu işlev görür.

Ormanlar, flora+fauna+homosapiens dengesi ve yaşam kaynağı olduğuna göre, Anayasa'nın, kişi hakları ve ödevleri bölümünde düzenlenen yaşama hakkı (md. 17), özel ve ailevi hayata saygı hakkı (md. 20), mülkiyet hakkı (md. 35), çevre hakkını korumak için dayanak alınabilecek hükümlerdir.

Hak arama özgürlüğü (md.36) ve özellikle çevreye ilişkin yargı kararlarına uyulması gereği için mahkemelerin bağımsızlığına ilişkin 138. madde hükmü, "**çevresel adalet**" (ekolojik adalet) hizmetindeki anayasal güvencelerdir.

Hak ve özgürlüklere ilişkin Anayasa maddeleri, fikir-hareket ve toplu eylem zincirinde çevre hakkı hizmetine konulmaya elverişlidir. Ülkenin doğal, kültürel ve tarihsel mirasını zedeleyen ve yağmalayan

düzenleme ve uygulamalara yöneltilen eleştiriler, düşünce ve ifade özgürlüğünden en geniş biçimde yararlanılır (md.25-26, 28 vd.). Bu amaçla yurtaşlar, seyahat özgürlüklerini bireysel ve toplu olarak “kamu yararı” ereğinde kamu makamlarının müdahalesi olmadan kullanırlar (md.23). Yine toplanma ve gösteri özgürlükleri ile dernekleşme hakları (md.33 ve 34), üstün kamu yararı ereğinde çevresel değerlerin korunmasına yönlendirilir. Özetle, Anayasa’nın güvence altına aldığı düşünce, toplu eylem ve örgütlenme özgürlükleri, çevre hakkı olarak **orman ekosistemi** hizmetinde güçlü bir korumadan yararlanırlar.

Sonuç olarak; ilgili maddeler açıklanırken görüleceği üzere, Orman torba kanun teklifi, sistematik bir biçimde değinilen ülkesel Anayasa kuralları ile uyumlu olmadığı gibi **orman kamu düzenini** de zedeleyen birçok madde içermektedir. Komisyon’da buna ilişkin gerekçeli görüşler ortaya konmuş olmakla birlikte, AKP ve MHP’li vekiller, müzakere gereği bile duymadan, CHP’nin uyarıcı ve yapıcı önerilerini reddetmişlerdir.

Daha genel olarak; konuya tarım ve ormancılık gerekleri ve bilimi açısından bakıldığı zaman; Dünyada yaşanan ekonomik kriz, savaş, pandemi, küresel ısınma ve iklim değişikliği bize dünyaya yeni bir gözle bakmamız gerektiğini göstermektedir. Ülkemizde her yıl bir milyon artarak 85 milyona ulaşan nüfus, 5 milyon sığınmacı ve yıllık 50 milyon turistin beslenme ihtiyacının karşılanması için tarımsal üretimimizi artırmamız gerekmektedir. Bunu sağlayabilmemiz için tarıma yeni bir anlayışla bakılmalı ve daralan tarım alanları, kazanamayan ve giderek azalan çiftçi sayısı gibi olumsuzlukların yanı sıra yaşadığımız kuraklık ve doğal afet tehditlerine karşı rasyonel çözümler getirmelidir.

AK Parti’nin yirmi yıllık politikaları sonucu tarım alanlarımızda oluşan 2 milyon 734 bin hektar azalmanın yanında 575 bin 287 çiftçimizde üretimden çıkmıştır. Üretim yetersizliği sonucu buğdaydan arpaya, mısırdan pirince, pamuktan tütüne, ayçiçeğinden mercimeğe birçok bitkisel ürünün yanı sıra canlı hayvan ve et ithalatı yapılmıştır.

Türkiye 2003-2022 yılları arasında 97 milyar 607 milyon dolar tarımsal ihracat yapmasına karşın aynı dönemde 140 milyar 105 milyon dolar ithalat yaptı. Son 20 yılda tarım, 42 milyar 498 milyon dolar cari açık vermiştir.

Ülkemizin stoklanabilir gıda ürünlerinde kendi kendine yetmediği TÜİK verilerine de yansımıştır. Örneğin 2002/2003 üretim sezonunda kırmızı mercimek üretiminde yeterlilik derecesi %185 iken 2020/2021 üretim sezonunda %71 oranına düşmüştür. Üretim yetersizliği yanında Türkiye kaliteli mercimeğini dünyaya satarken dünyadan protein değeri düşük mercimek ithal etmektedir.

Anavatanı olduğumuz buğdayda yıllardır artırılamayan üretim miktarı ile adeta 20 milyon ton civarına demir atmış durumdayız. Yine bir zamanlar beyaz altın pamuk yetiştirilen tarlalarımızda şimdi dünyadan pamuk ithal ediyoruz. Her ne kadar ayçiçeği tohum üretimi artsa da yeterlilik derecesi %63 oranında kalmıştır. Bugün, 85 milyon insanımızın sofrasındaki ekmeğinden tutunda yemeğine koyduğu yağ ve ete kadar birçok ürünü ithal eder durumdayız.

Türkiye’nin nüfusu son 22 yılda %32 artarken buna karşın bitkisel üretimi %29 artmıştır. Bitkisel üretim artış hızı nüfus artış hızının altında kalmıştır. Ayrıca 22 yıl önce 5 milyon sığınmacı ve 50 milyon turist ağırlamayan ülkemizde her bir vatandaşımızın boğazından geçen lokma miktarı daha fazla idi. Şimdi ise AK Parti’nin yanlış tarım politikalarının sonucu 85 milyon vatandaşımızın sofrasındaki gıda miktarı giderek azalmıştır.

Kanun teklifine gelince; AK Parti milletvekilleri tarafından komisyona sunulan kanun teklifi maddeleri kenevir üretimi, tarımda planlı ve sözleşmeli üretim, at yarışları ve orman kanununda değişiklik önermektedir.

Getirilen kanun teklifinin birinci maddesinde dışa bağımlı olduğumuz kenevir üretimin başta tıbbi da kullanılmak üzere üretim izinleri düzenlemektedir. Bu teklife CHP komisyon üyeleri olarak olumlu bakmaktayız. Ülkemizde 29 Eylül 2016 tarih ve 29842 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Kenevir

Yetiştiriciliği ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik” gereği 19 ilimizde kenevir yetiştiriciliğine izin verilmesine karşın 7 ilimizde kenevir üretimi yapılmaktadır. Üretim yapılan il ve çiftçi sayısının artırılması ve tıbbi da ham madde açığının kapatılması açısından olumlu görüş bildiririz. Ancak, bu düzenlemenin 1. Maddesinde yer alan “Gerektiğinde ülke arz ve talep durumuna göre Cumhurbaşkanınca belirlenen kota doğrultusunda...” ifadesine katılmamaktayız. Düzenleme, denetim ve kota belirleme yetkisinin ilgili kurum olan Tarım ve Orman Bakanlığına verilmesinin uygun olacağı kanaatindeyiz.

Getirilen kanun teklifinin 2,3 ve 4. maddeleri tarımsal üretimde yeni bir planlama ve sözleşmeli üretim yapılmasına yönelik olsa da aslında şirketlere kolaylık çiftçilerimize ise ceza niteliğindedir. Kanun teklifinin ikinci maddesinin gerekçesi her ne kadar planlı üretime geçişi amaçlandığı ifade edilse de şirket tarımının çiftçiler üzerinde etkisi ve Tarım ve Orman Bakanlığının izin verdiği bitkisel ürünler dışına çıkılması halinde cezayı uygulamaktadır.

Yine teklifin dördüncü maddesinde daha geniş bir çiftçi kesiminin desteklenmesi için 5488 sayılı Kanunun geçici 2 maddesinde yer alan “Entegre idare ve kontrol sistemi oluşturuluncaya kadar üreticilere yapılacak bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sistemi esas alınır.” ifadesinde yer alan “çiftçi kayıt sistemi” yerine bakanlığın diğer kayıt sistemleri de baz alınır denmektedir. Bu durum bugüne kadar ülke çiftçimizin tamamının desteklenmediği ve tarımsal üretim yapılan alanların %70’ine kadar desteklendiğini ortaya koymaktadır.

Hâlbuki 18 Şubat 2014 tarih ve 28917 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi yönetmeliği” bu ihtiyacı karşıladığı bilindiği halde bugüne kadar uygulanmamıştır. Komisyon görüşmelerinin başında; Bu teklif ile Partimiz Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun tarafından hazırlanan ve halen Komisyon gündeminde yer alan 2 / 2956 numaralı Tarım Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin birleştirilmesi önerimiz kabul edilmemiştir. Aynı durum 2006 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanununun 21 maddesinin “Bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi milli hasılanın yüzde birinden az olamaz” hükmüne rağmen bugüne kadar hiçbir zaman yüzde bir uygulanmamıştır. Çiftçilerimizin kanun verdiği destekleme miktarına göre 471 milyar 124 milyon lira destekleme alacağı bulunmaktadır. Tarımsal desteklemelerin merkezi bütçe içindeki payı 2002 yılında %1,6 iken 2023 yılında %1,2 oranına düşü. Tüm veriler tarıma verilen desteklerin her yıl azaldığını göstermektedir. Bugüne kadar yapılmayan desteklerin bundan sonra yapılmayacağını en net şekilde ortaya koymaktadır. Desteklerin azalması yanında çiftçilerimizin Ocak 2023 BDDK verilerine göre bankalara olan borcu 348 milyar liraya ulaşmıştır.

Güçlü bir çiftçi örgütlenmesi oluşturulmadan üretici ve yetiştiricilerimizin yerli ve yabancı sermayeye mahkum edilmesi doğru bir yaklaşım değildir. Yine gerekli çiftçi kayıt sistemi ve teknik altyapı oluşturulmadan yeni bir üretim deseni ve destekleme modelinin oluşturulması mümkün görülmemektedir. Özellikle Ziraat Odaları ve diğer çiftçi örgütlerinin sürecin dışına itilmesini büyük bir hata olarak mütalaa etmekteyiz. Bu sebeple tüm sektör paydaşlarının katılımı ve katkısı alınarak bu teklifin 2,3 ve 4. Maddelerinin yeniden düzenlenmesi uygun olacaktır.

AKP iktidarı döneminde, 2/B kapsamında arsa vasfına dönüştürülen, Cumhurbaşkanlığı Karamameleriyle arsa vasfına dönüştürülen, kullanım amacı değişikliği yapılarak kurum, vakıf ve kişilere kiralanen ve yangınlar nedeniyle tahrip olan orman alanlarımızın toplamı, mevcut orman alanlarımızın %5’ini bulmaktadır. 1956 yılında çıkarılan orman kanunundan sonra, o tarihten 2002 yılına kadar 250 bin ha orman alanı maden ve taşocağı gibi izinlerle tahribata uğratılmışken son 20 yılda 550 bin hektar orman alanı tahribata uğratılmıştır.

Bu düzenleme, kesilecek ağaçların tespiti ve benzeri işlemlerde bazı suiistimal veya keyfi durumlara neden olacaktır. Resmi gazetede 28 Temmuz 2021 tarihinde 7334 sayılı “TURİZMİ TEŞVİK KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN” ile ormanlar turistik tesis

açılması için izin veriyordu. Bu kanun teklifini 152 sayfalık dilekçe ile Anayasa Mahkemesine başvurduk.

Bugün ormanlarımız çeşitli adlar altında her geçen gün işgal edilmektedir. Bu işgalin yanında 2021 yılında 139 bin 503 hektar yanan orman alanı ile Cumhuriyet döneminin en büyük orman yangını oldu. Ak Parti'nin 2003-2021 dönemleri arasında 289 bin 976 hektar orman alanı yandı.

Tüm bu durumlar yetmezmiş gibi mevcut mevzuatlar yeterli olduğu halde 24 Şubat 2023 günü Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan 126'nolu "OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA YERLEŞME VE YAPILAŞMAYA İLİŞKİN CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ" ile orman ve mera alanlarımız imara açıldı.

Bu karar alınmadan da 7269 sayılı "UMUMİ HAYATA MÜESSİR AFETLER DOLAYISIYLA ALINACAK TEDBİRLERLE YAPILACAK YARDIMLARA DAİR KANUN" yeterli gelmektedir. Çıkarılan 126 nolu Cumhurbaşkanlığı kararnamesi Anayasamızın 45, 56 ve 169 maddelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Bahse konu bu düzenleme teklifinde, AK Parti döneminde maden, enerji, turistik tesisler, konut ve yollar için pervasızca açılan orman alanları yine rant kapısı olarak görülmeye devam etmektedir.

Özellikle ormanlarımızı tahrip eden maden alanlarının yeniden rehabilitasyonu ile ilgili düzenlemenin 10. Maddesinde, ileride oluşabilecek doğa katliamlarının gizlenmesi amaçlanmaktadır. Yine bu düzenleme ile belediyelerin uhdesinde bulunan bazı görev ve gelirlerin özel sektöre aktarılması söz konusu olmaktadır ki bu hususlar dikkate alındığında öneri sahipleriyle hemfikir olmamız mümkün değildir. İlgili maddenin eski haliyle kalmasının uygun olacağını düşünmekteyiz.

Teklifin 11. Maddesinde yer alan orman alanlarına yapılan yapıların "ihtiyaç görüldüğü takdirde ormancılık hizmetlerinde kullanılabilir." İfadesini doğru bulmamaktayız. Bu hüküm, orman alanlarına yapılan kaçak yapıların devlet eliyle resmiyet kazanmasına sebep olacaktır. Düzenlemeden bu hükmün kaldırılmasını talep etmekteyiz.

Teklifte yer alan 12. Madde ile 6831 sayılı Orman Kanununun 27. maddesi değiştirilmiş. Damgalama iş ve işlemleri Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde çalışan teknik kadro tarafından yapılmaktayken "Orman Genel Müdürlüğüne belirlenen kişiler" ifadesi eklenerek kurum dışı kişi ve kuruluşlarında yetkilendirilmesinin önü açılacaktır. Düzenlemede bu ibarenin yer alması doğru olacaktır.

Teklifte yer alan 27. Madde ile 6831 sayılı Orman Kanuna "EK MADDE 18" eklenmiştir. Bahse konu bu değişiklik maalesef çok fazla orman alanının 2/B kapsamına alınarak yağmalanmasına neden olabilir. Yine yapılacak bu değişiklik orman sayılan bu yerlerin kontrolsüz olarak, köy yerleşim alanına, tarım alanına ve hayvancılık amaçlı otlak alanlarına dönüşmesine neden olabilir. Bu nedenle bahse konu taşınmazlarla ilgili olarak, kesinleşmiş mahkeme kararları ve önceden yapılmış olan orman kadastrо çalışmaları esas alınmalı. Orman vasfının muhafazası önceliğimiz olmalıdır. Bu sebeple düzenlemeden bu hükmün kaldırılmasını talep etmekteyiz.

Teklifte yer alan 28. Madde ile 6831 sayılı Kanuna "EK MADDE 19" eklenmiştir. Düzenleme ile kadastrо tutanaklarında ifade edilen ve sınırları kesin olarak tespit edilemeyen yangın iddiaları dolayısıyla 2/B uygulamasının yapılmadığı Kocaeli'nin Kartepe ilçesindeki Nusretiye Mahallesi'ndeki vatandaşların mağduriyetinin giderilmesi amaçlanmış. Bu vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin giderilmesi gerekliliğine katılmakla birlikte düzenlemede yer alan bu hükmü emsal göstererek hak iddiasında bulunacak başka kişilere yol açılmamalıdır. Dolayısıyla bu uygulamanın Nusretiye Mahallesi ile sınırlı kalacağını hükme bağlanması sağlanmalıdır.

Teklifte yer alan 29. Madde ile 6831 sayılı Kanuna "EK MADDE 20" eklenmiştir.

Düzenleme ile üzerinde evvelce hususi orman olarak sınırlandırılan alanlar, farklı malikler adına kayıtlı ve üç hektardan küçük ise orman sayılmayan yer, üç hektar veya daha büyük ise hususi orman olarak yeniden sınırlandırılarak ilan edilecek, denilmektedir. Hükümde belirtilmesine rağmen, 3 hektardan büyük fakat çok hisseli olan hususi orman alanlarının yapılan bu düzenlemeyle orman alanı sayılmaması söz konusudur. Dolayısıyla bu düzenlemeyi yanlış buluyoruz. Yasaya en azından ifrazla ilgili engelleyici hükümler konulmalıdır.

Teklifte yer alan 37. Madde ile 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 8/K maddesine eklenen fıkra ile "Bakanlık...üst üste iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerini tespit ederek , ekonomiyeye kazandırılması ve kamu yararına kullanılması için ... kiraya verir." Düzenlemesi getirilmektedir. Bu düzenleme mülkiyet hakkının ihlalidir. Bu düzenleme ile mücbir veya haklı sebeplerle arazisini işleyemeyen kişiler mağdur edilecektir. Ayrıca şufa hakkı düşünülmeden yapılacak kiralama iş ve işlemlerinin doğuracağı yasal sorunlar bu düzenlemede dikkate alınmamıştır.

Anayasamızın 169. Maddesi "Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir. Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz..." hükmü ile "Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınamaz." Hükümleri bulunmaktadır. Yani Anayasamız, ormanları koruma güvencesini devlete görev olarak tevdi etmiştir. Teklifi sahipleri tarafından sunulan gerekçede tarımsal üretim üzerindeki tehlikelerden bahsedilirken diğer taraftan orman ve tarım alanlarının imara açılması gerçekçi bir yaklaşım değildir. Dolayısıyla teklif edilen bu düzenlemenin birçok maddesi Anayasamızın 169. Maddesine aykırı düşmektedir. Yukarıda belirttiğimiz hususlarda göz önünde bulundurulduğunda;

Türkiye Büyük Millet Meclisine 2/4972 esas numarasıyla Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonuna sunulan "Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi" üzerine Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak, çok yönlü Anayasa'ya aykırılıklar içermesi nedeniyle Komisyon müzakereleri sırasında öne sürdüğümüz görüşleri şerh ederiz.

Okan Gaytancıoğlu

İlhami Özcan Aygun

Bekir Başevirgen

Edirne

Tekirdağ

Manisa

Cengiz Gökçel

Ayhan Barut

Orhan Sarıbal

Mersin

Adana

Bursa

MUHALEFET ŞERHİ

GENEL DEĞERLENDİRME

Türkiye, 6 Şubat 2023'ten itibaren meydana gelen depremler dolayısıyla tarihinin en büyük felaketiyle karşı karşıya kalmıştır. 11 ili, 110 bin kilometre karelik alanı ve 15 milyondan fazla insanın hayatını etkileyen depremler neticesinde son resmi bilgilere göre 50 bine yakın kişi yaşamını yitirmiştir. Yıkılan toplam bina sayısı 17 bin 640, yıkılan toplam daire sayısı ise 63 bin 311 olmuştur. Birleşmiş Milletlere (BM) göre depremlerin Türkiye'ye maliyeti 100 milyar doları aşacaktır.

Depremler aynı zamanda, bölgedeki üretimi olumsuz etkileyerek ekonomik kayıplara neden olmuştur. Bunlardan en çok etkilenenlerin başında da tarımsal üretim gelmektedir. Fakat depremin tarımsal üretimi ne düzeyde olumsuz etkilediği ve ne kadar üretim kaybı olduğu tespit edilememiştir. Depremin yıkıma uğrattığı kentlere genel olarak bakıldığında 15 milyon civarında insanın yaşadığı bir coğrafyadan bahsetmek mümkündür. Türkiye tarımsal üretiminin %15,5'i yaklaşık 300 bin civarında çiftçi tarafından bu kentlerde yapılmaktadır. Hayvan varlığının ise en az %15'ten fazlası bu bölgededir. Aynı zamanda depremin olumsuz etkilediği 11 il, Türkiye tarımsal ihracatının da yaklaşık %10'una yakın bir orana sahiptir.

Tarım sektörü bir bütün olarak deyim yerindeyse darmadağın olmuştur. Başta kuraklık olmak üzere, başka doğal afetler de üst üste eklendiğinde Türkiye bir gıda kriziyle karşı karşıyadır. Dolayısıyla içinden geçtiğimiz bu zor günlerde Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu,

Türkiye’de deprem yaşanmamış gibi böyle bir kanun ile toplanmamalıydı. Komisyon, deprem sebebiyle tarımsal üretimi olumsuz etkilenen kentler için toplanmalıydı.

Örneğin, komisyonumuzun deprem bölgesindeki çiftçilerin üretim sürecine devam edebilmelerini kolaylaştıracak politikaları var mıdır? AKP iktidarının bu kanun teklifini komisyona getirmesinden anlıyoruz ki bölgedeki çiftçilerin kayıplarını iyileştirecek bir politikası maalesef yoktur. AKP iktidarı, TL’nin değer kaybettiği bir süreçte hayvancılıkla geçimini sağlayan çiftçilere yönelik büyükbaş hayvan başına 500 lira, küçükbaş hayvan başına ise 50 lira gibi hiçbir derde derman olmayacak bir destek vermektedir. Bu durum AKP’nin henüz depremin yıkımını kavrayamadığını gözler önüne sermektedir.

AKP, deprem felaketini dikkate almadan, iktidarı boyunca uyguladığı tarım politikalarını tekrarlamıştır. Mazot ve gübre desteğinin nakdî olarak ödenmesine ilişkin yapılan çalışma, Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) ölçüt alınarak planlanmıştır. Bu durumun depremden zarar gören çiftçilere bir fayda sağlamayacağı ortadadır. Kanun teklifinde ÇKS kayıtları yerine, yeni kayıt sisteminin oluşturulması önerisi, ÇKS verilerinin ne kadar güvensiz olduğunu açık şekilde kanıtlamaktadır. Çünkü deprem bölgesinde ağırlıklı olarak küçük ölçekli çiftçilik yaygındır ve çoğu çiftçinin büyük bir oranda ÇKS’de kaydı yoktur. Bu durumda çiftçiler, iktidarın yapacağı yardımlardan maalesef mahrum kalacaklardır.

Deprem bölgesindeki küçük ölçekli çiftçiler depremden en fazla etkilenen kesimin başında gelmektedir. Küçük ölçekli çiftçilerin traktör gibi üretim araçları enkaz altında kalarak kullanılamaz hâle gelmiş ve yüzlerce çiftçinin hayvanı can vermiştir. Ayrıca depremin değiştirdiği su yataklarından dolayı bölgedeki çiftçiler su kıtlığı ile karşı karşıya kalmıştır. Deprem bölgesindeki tarımsal üretim büyük bir tehdit altındadır. Dolayısıyla Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu, depremden olumsuz etkilenen şehirlerdeki tarımsal üretimi desteklemek ve yeniden canlandırmak için çaba sarfetmeliydi.

Komisyon olarak, bölgedeki tarımsal yıkımın tespit edilmesi ve tarım acil eylem planıyla bölgedeki çiftçilerimizin yanında olduğumuzu somut politik adımlarla göstermeliydik. Özellikle bölgedeki çiftçilerin üretimden kopmamasını sağlamak amacıyla mazot, gübre, yem, ilaç, su, elektrik gibi girdilerde sübvansiyon yapmamız gerekirdi.

Fakat AKP iktidarı çiftçileri her zaman olduğu gibi sermayeye karşı yalnız bırakmıştır. Çiftçiler, ellerindeki hayvanları ve bitkisel üretim fidelerini değerinin çok altında satmak zorunda kalmıştır.

Kanun Teklifinin bütününe bakıldığında küresel iklim değişikliğinden, nüfus artışından ve kaynakların kıtlığından bahsedilerek bu duruma ilişkin bazı çözüm önerileri yapılmıştır. Ancak getirilen çözüm önerileri kapitalist bir bakış açısına sahiptir. Dolayısıyla, esasen, üreten kesimi temel almayan, aksine sözleşmeli tarım yapan firmaların, çok uluslu firmaların daha fazla kazanmasını temel alan öneriler mevcut sorunların çözümünden hayli uzaktadır.

Çünkü sözleşmeli tarımda, çiftçilerin kullanacağı tohum, gübre ve tarım zehirleri belirlenmektedir. Tarım ürünleri, şirketlerin belirlediği fiyattan satılmakta ve bu şirketler daha fazla kar elde etmektedir. Sözleşmeli tarımla gerçekleştiren üretim biçimi çiftçilerin örgütlenmesini engellemekte ve çiftçileri, şirketlerin politikalarına entegre eden bir üretim biçimidir.

Türkiye'deki tarımsal üretimdeki mevcut sorunların nedenlerinden biri; iklim krizi ve nüfus artışı gibi sorunlar karşısında tarımsal üretimin bizatihi AKP'nin neoliberal politikaları sonucunda yetersiz bırakılmasıdır. Mevcut tarımsal üretimde, serbest piyasa ekonomisi ve kapitalist düzen hakimdir. Dolayısıyla bu haliyle halkın tamamının sağlıklı, besleyici ve yeterli miktarda gıdaya ulaşabilmesi zorlaşmaktadır. Dünya üzerindeki sayılı şirket, tarım sektöründeki üretim, dağıtım, tüketim ilişkilerini belirlemektedir. Bu şirketler lojistik, ilaç ve gübre üretimi gibi alanlarda mevcut gıda sistemi üzerinde hakimiyet kurarak bu sistem içindeki ilişkileri ve süreçleri kontrol altına almaktadır. Dolayısıyla bu şirketler odak noktası insan, çevre ve doğa olmayan, tamamen kar odaklı bir tarımsal üretim rejimini inşa etmektedirler.

Bu haliyle AKP iktidarı, uyguladığı neoliberal tarım politikalarıyla çok uluslu şirketlerin Türkiye'deki tarımsal üretimde birincil derecede belirleyici olması sağlamıştır.

Kanun teklifinde, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hangi ürününün nasıl ekileceği belirtilerek bu durumun denetlenmesi ifade edilmektedir. Oysa 20 yıllık AKP iktidarı süresince ayakları yere basan tarım politikaları uygulanmadığı için ve her Bakan değişikliğinde, Bakana göre değişen politikalar uygulanmaktadır. Dolayısıyla Tarım ve Orman Bakanlığı, planlarının karşılık bulmadığı bir bakanlığa dönüşmüştür.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarımsal üretimdeki işlevini her geçen gün kaybederek bir nevi "İthalat Bakanlığına" dönüşmüştür ve ithalatçılığı bir tarım politikası olarak uygulamaktan vazgeçmediği ölçüde küçük ölçekli çiftçiliği destekleyen, piyasayı regüle eden, uluslararası tarım tekelleri karşısında yerli üreticiyi yalnız bırakmayan bir bakanlık olamayacaktır. Böyle bir yaklaşım olmadıktan sonra yapılan planlamalar, zengin toprak sahipleri ve çok uluslu

şirketlerin lehine gelişecektir. Tarım ve Orman Bakanlığı, ithalat politikalarına son vererek, üretimde çiftçilerin lehine karar almak durumundadır

Kanun teklifinde sözleşmeli tarımın taraflarının sözleşmeye uymadığı durumlarda Tarım ve Orman Bakanlığının çiftçileri tarımsal desteklerden men etme ve şirketlere de idari para cezası vereceğinden bahsedilmektedir. Fakat tarımsal üretimde; piyasa regülatörü mekanizmaların, çiftçi örgütlenmesinin, çiftçilerin sendikada ya da kooperatiflerde örgütlülüğünün olmadığı yerlerde uygulanacak politikalar çiftçileri tarla beklisine dönüştürmektedir.

2002'den itibaren belli alanlarda sözleşmeli tarım uygulamaları olmasına rağmen 21 yıllık AKP iktidarında sözleşmeli tarımın mevcut tarımsal üretime katkısının ne olduğuna dair etki değerlendirme raporları ne yazık ki yoktur. Dolayısıyla sahadaki gerçekliğin ne olduğunu bilmeden sözleşmeli tarımı çözüm yolu olarak sunmanın bir anlamı yoktur. Sözleşmeli tarım, dışarıdan bakıldığında meseleleri çözüyor, arz ve talebi buluşturuyor gibi görünmektedir. Ancak sözleşmeli tarımın sonuçları çiftçilerin aleyhindedir.

Kanun teklifinin öne çıkan konularından bir diğeri ise Tarım ve Orman Bakanlığının çiftçileri ürünlerini ekmeden önce izne tabi tutmasıdır. Tarım ve Orman Bakanlığının tarımsal üretimi doğrudan belirlemesiyle ve nöbetleşe ekim yöntemiyle toprak kalitesini korumayı amaçladığı belirtilmektedir. Fakat toprağın fakirleşmesinin nedeni çiftçilerin istediği ürünü ekmesi değil bizatihi çiftçilerin ekeceği ürünün azalmasıyla birlikte tarımda pestisit kullanımının artmasıdır. Türkiye tarımsal üretiminde pestisit kullanımının gün geçtikçe artması, toprak altındaki ekosistemi ciddi biçimde tahrip ederek toprağın fakirleşmesine neden olmaktadır.

Diğer taraftan Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından çiftçilerin hangi ürünü ekeceğinin belirlenmesiyle tarımsal ürün ve gıdalarda fiyat dalgalanmalarının önüne geçilmesinin amaçlandığı belirtilmektedir. Türkiye'de tarımsal ürün ve gıda fiyatlarının değişken olmasının esas nedeni, çiftçilerin ektiği ürünün ne olduğundan ziyade tarımsal üretimin maliyetlerinin uluslararası şirketlere bağımlı hale gelmesidir. Türkiye tarımsal üretiminin ithalata bağımlı olması sonucunda TL'nin döviz karşısındaki değer kaybı, üretim maliyetlerini ciddi biçimde artırmaktadır. Özellikle son bir yılda tarımsal üretimde kullanılan gübre, mazot ve tarım zehri pestisitlerin en az %300 gibi bir artış göstermesi tarım ürünlerinin fiyatlarını önemli ölçüde artırmıştır. Çiftçilerin hangi ürünü ekeceğinin Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından önceden belirlenmesi, girdi maliyetlerini düşürmediği sürece tarım ürünlerinin fiyatını da düşürmeyecektir. Bu uygulama hayata geçtiği zaman çiftçilerin üretim faaliyetlerindeki tasarrufunu ortadan kaldıracaktır.

Kanun Teklifinde üretimin artması için âtil kalan tarım arazilerinin kullanılacağından bahsedilse de AKP'nin iktidar olduğu 21 yıllık sürede, yaklaşık 3,5 milyon hektar tarım arazisi üretimden düşmüştür. Eğer AKP gerçek anlamda üretimin artırılması yönünde ciddi bir adım atmak niyetinde olsaydı komisyonda hazine arazilerinin Bila bedel yalnızca kullanım hakkı kaydıyla topraksız köylülere verilmesi konusundaki değişiklik önergemizi reddetmezdi.

AKP'nin neoliberal tarım politikaları sonucunda binlerce çiftçi, topraksız kalmış ve kentlere göç ederek ucuz işgücü haline dönüştürülmüştür. Tarımsal üretimin artırılması hususunda binlerce topraksız köylü ve on binlerce mevsimlik tarım işçisi çok önemli bir üretim gücü potansiyelini oluşturmaktadır. Kamunun elindeki âtil arazilerin bu üretim gücü ile buluşmasını sağlayacak politikaların uygulanması tarımsal üretimi artıracığı gibi çiftçiliği eski zamanlardaki gibi cazip bir meslek haline getirecektir.

Kanun teklifinde ormanlık alanlar için getirilen düzenlemeler çözüm olmaktan uzaktır. İktidar mahfilleri her ne kadar çevreci olduklarını söylüyor olsa da ne yazık ki Türkiye'deki ormanlık alanlarımızın giderek azaldığı gerçeğiyle karşı karşıyayız. Dolayısıyla, ormanlık alanlarda çeşitli istisnalara bağlı olarak maden ocakları açmak, birtakım tesisler kurmak yasaklanmalıdır.

Orman alanlarının özel sektörle rehabilite edilmesi konusundaki düzenleme, orman varlığını korumaya yönelik değildir. Aksine bu düzenlemeyle ormanlarda iktidar eliyle yeni rant alanları oluşacaktır. AKP tarafından Türkiye çevre bilgi sistemine kazandırılan ama sermayenin ormanlık alanları daha fazla sömürmesine neden olan "Ormanlık vasfını kaybetmiş" diye bir kavramı kabul etmek mümkün değildir. Vastayı kaybetmişse bu vasfı tekrar yerine koymak özel sektörün değil kamunun vazifesi olmalıdır.

Sonuç olarak bu kanun teklifi AKP iktidarının bir teamül haline getirdiği torba kanun biçiminde, çözümden uzak son derece karışık bir tekliftir. Karışık olmasının birinci nedeni mevcut politik konjonktürü, toplumsal durumu görmüyor olmasından kaynaklıdır. İkinci neden olarak, üretimi artırmanın yolunun ve yönteminin nasıl olacağına net olmamasından kaynaklıdır.

Neoliberal tarım politikalarına destek vererek, çiftçiyi sermaye karşısında yalnız bırakan politik tutumları sergileyerek Türkiye'de üretimi artırmak mümkün değildir. O sebeple bu kanun teklifi bütüncül olarak kamucu, planlamacı ve demokratik bir perspektifle yeniden ele alınmalıdır.

Maddeler Üzerine Değerlendirme

Madde 2: Bu maddeyle tarımsal üretimdeki aksamaların nedeni olarak çiftçilerin üretim faaliyetlerindeki yanlışlıklar gösterilmeye çalışılmaktadır. Çiftçilerin doğru bir üretim yapabilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından önceden ne ekileceğini belirlemesiyle sağlanacağı ifade edilmektedir.

Halbuki tarımsal üretimdeki sorunların nedeni, AKP'nin neo-liberal politikalarıyla çiftçiye üretim yapmaya mecbur bırakmasıdır. Üretim alanlarının daralmasının nedeni ise çiftçiler değil, çiftçiliği cazip bir meslek olmaktan çıkartarak ucuz iş gücüne dönüştüren AKP'nin tarım politikalarıdır. Su kullanımının yanlış kullanılmasının nedeni yine çiftçiler değil Türkiye'nin bir su politikasının olmamasıdır. Yine gıda egemenliği, gıda güvenliği ve gıda güvencesinin ortadan kalkmasının nedeni tarımsal üretimde uluslararası tarım tekellerinin egemen olması ve çiftçiliğin bu tekellere doğrudan ve dolaylı olarak bağımlı hale getirilmesidir.

AKP'nin 21 yıllık iktidarı süresince uyguladığı neoliberal politikalarla, tarımsal üretimin kontrolü doğrudan sermayeye verilmektedir. Dolayısıyla bu maddeyle tarımsal üretimde çiftçinin iradesi ortadan kaldırılmaktadır.

AKP'nin iktidar olduğu 2002 yılında çiftçilere verilecek olan nakdi tarımsal desteklerin, neoliberal tarım politikalarının uygulanmasında ödül gibi bir işlevi vardı. Bu madde ile Tarım ve Orman Bakanlığı, istediği ürünü ekmeyen çiftçileri, tarımsal desteklerden mahrum bırakarak bir nevi çiftçileri cezalandırma yoluna gitmektedir.

Bu madde ile Tarım ve Orman Bakanlığı, tarımsal üretimde ceza yöntemi ile çiftçileri denetim altında tutmaya çalışmaktadır. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından çiftçinin ne ekmesi gerektiğini belirlemesine karşılık uyum sağlamayan çiftçilerin beş yıl süresince tarımsal desteklerden men edilmesi hedeflenmektedir.

Bu maddenin gerekçesi olarak toprak ve su kullanımının her ne kadar doğru biçimde kullanımının sağlanması öne sürülse de toprak ve suyun doğru biçimde kullanılmasından uzak bir maddedir. Çünkü su fakiri ülkeler arasında yer alan Türkiye'nin maalesef bir su politikası yoktur. Ayrıca AKP'nin uyguladığı neoliberal politikaların özelliği, tarımsal üretimde toprağın kirlenmesine ve suyun aşırı kullanmasına neden olmaktadır. Özellikle tarımsal üretimde kullanılan pestisitler toprağın ve yer altı sularının kirlenmesine neden olmuştur. Diğer taraftan bu maddenin gerekçesi olarak hububat ekim alanlarının meyve alanlarına dönüştürüldüğünde su tüketiminin arttığı ifade edilerek su tüketimini tek bir nedene indirgemektedir. Halbuki

AKP'nin yayla yasaklarına bağlı olarak kapalı mekanlarda yapılan hayvancılık faaliyetlerini tercih etmesi bile tek başına su tüketimini hayli artırmıştır.

Madde 3:

Bu madde ile 5488 sayılı Tarım Kanununun 13. Maddesi değiştirilerek sözleşmeli üretimin geliştirilmesi gerekçe olarak ifade edilmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın belirleyeceği yönetmelik çerçevesinde sözleşmeden vazgeçen taraflara ceza ön görülmektedir.

AKP'nin 20 yıllık iktidarı süresince uyguladığı neoliberal tarım politikaları üretimden tüketime kadar bütün aşamalarda sermayenin egemenliği ile sonuçlanmıştır. 2006 yılında çıkarılan 5553 sayılı Tohumculuk Kanunu ile tarımsal üretimde atalık tohum yerine hibrid tohum kullanılmasının önu açılarak çiftçilerin üretim faaliyetlerindeki temel yapı taşı olan tohum bir nevi ellerinden alınmıştır. Çiftçilerin, şirketlerin belirlediği tohumlardan alarak üretim yapması esas alınmış dolayısıyla günümüze kadar çiftçilerin aleyhine gelişen sözleşmeli tarım egemen kılınmıştır. Bu madde de toplumun ihtiyaçlarını karşılamadığı sebebiyle sözleşmeli tarımdan vazgeçen taraflara ceza getirilerek çözüm olacağı yanlıgısı vardır.

Bu maddenin gerekçe kısmında sözleşmeli tarımın çiftçileri mağdur ettiği ve bu maddenin çiftçileri koruma amaçlı olduğu ifade edilmiştir. Bu açık biçimde AKP'nin tarımsal üretimde egemen kıldığı sözleşmeli tarımın çiftçilerin aleyhine olduğunun itirafıdır. Sözleşmeli üretimin çiftçilerin aleyhine olduğu yeni mi fark edilmiştir? Elbette hayır. Dolayısıyla bu madde AKP'nin tarımsal üretimde egemen kıldığı sözleşmeli tarımın devamı niteliğindedir. Çiftçilerin sözleşmeli tarımdan vazgeçmesinin önüne geçmek için cezai yaptırımı esas alan bir maddedir ve çiftçileri korumak bir yana, çiftçileri sermayenin egemenliğine tamamen alma gayreti ile hazırlandığı için bu madde tekliften çıkarılmalıdır.

Madde 4:

Bu madde ile tarımsal üretimdeki desteklemelerde esas alınan Çiftçi Kayıt Sistemi yerine Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından nasıl olacağı belirtilmeyen kayıt sistemlerinin esas alınması öngörülmektedir.

1994 yılında Dünya Ticaret Örgütü (IMF) ile yapılan "stand by" anlaşması sonrasında çiftçilerin kayıt altına alınması amacıyla 2001 yılında Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) uygulanmaya başlamıştır. AKP iktidarı tarafından her seferinde büyük bir övgü ile dile getirilen ÇKS üretimdeki çiftçi sayısı hakkında bir ölçü olamamıştır. Bu maddenin gerekçesinde ifade edildiği

gibi tarımsal üretimdeki çiftçilerin %60'larda olmasından hareketle ÇKS tarımsal üretimdeki önemini kaybetmiştir.

Tarım ve Orman Bakanı, geçtiğimiz yaz aylarında ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısının 2001 yılında 2 milyon 182 bin 767, 2021 yılında 2 milyon 173 bin 9 olduğunu ifade etmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısında son yirmi yılda yaklaşık 10 bin kadar bir azalma görülmektedir. Fakat bu veriler Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı çiftçi sayısı olup aktif olarak çiftçi sayısı verilerini tam olarak vermemektedir. ÇKS'ye kayıtlı olan çiftçilerin hepsi çiftçilik mesleğini uygulamamaktadır. Diğer taraftan SGK verilerine göre sigortalı çiftçi sayısı 2008 yılında 1 milyon 127 bin 744 iken bu sayı 2021 yılında 511 bin 923'e Ocak 2022'de 493 bine, Haziran 2022'de 443 bine düşmüştür. SGK verilerine göre sigortalı çiftçi sayısı son 5 yılda %28,7 son 10 yılda ise yaklaşık %55 oranında azalmıştır. Diğer taraftan TÜİK'e göre tarımda istihdam edilenlerin sayısı 2002'de 7 milyon 458 bin kişiye bu sayı Eylül 2011'de 6 milyon 745 bine, Eylül 2021'de ise 4 milyon 974 bine düşmüştür. Buna göre tarımda istihdam edilenlerin sayısı son 19 yılda %33 son 10 yılda ise %26 gerilemiştir. Bu verilerden hareketle üretimde olan çiftçi sayısında önemli oranda düşüş olduğu dikkate alındığında çiftçileri üretime kazandıracak politikalar uygulamanın elzem olduğu bir süreçte ÇKS yerine Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenecek başka kayıt sistemleri biçimsel bir değişiklikten öteye geçmeyecektir.

Madde 5- Bu madde ile madde 3'te belirtilen sözleşmeli üretimde ortaya çıkacak anlaşmazlıklarda tarımsal üretimde uzmanlık eğitimi almış olan arabuluculuğa ilişkin esasların 01/09/2023 tarihinden sonraki açılan davalar için geçerli olacağı belirtilmektedir.

Madde 3 ve madde 5'te arabulucu olacak uzmanların kimler olacağına dair ayrıntılar belirtilmemiştir. Tarımsal üretimde önemli işlevi olan ve sayıları 1100 kişiyi bulan tarım danışmanlarına kadro verilerek arabulucu olarak çalışmalarının önu açılabilir.

Madde 6- Bu madde ile 6132 sayılı At Yarışları Kanununun 1. Maddesinde değişiklikle at yarışlarında koşacak atların koşullarını belirleme konusunda Tarım ve Orman Bakanlığının yetkilendirilmesi öngörülmektedir.

Madde 7- Bu madde ile 6132 sayılı At Yarışları Kanununun 4. Maddesinde değişiklikle at yarışlarında at sahipleri ile bunların vekilleri, antrenör, antrenör yardımcısı, at sahibi antrenör ve atın jokey, jokey yamağı, centilmen binici, seyis başı, seyis ile sair hizmetliler gibi ilgilileri ve koşularda ve yarışlarda görevlendirilenlerden yarış usul ve nizamlarına ve yarış dürüstlüğüne aykırı hareket eden, yarışların ve yarış yerlerinin ve yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve

disiplinini bozanlar hakkında uygulanacak cezalar belirtilmektedir. Bu cezalarda eski para yerine yeni para ile uygulanacak cezalar belirtilmektedir.

Madde 8- Bu madde ile 6132 sayılı At Yarışları Kanununun 4. Maddesinde belirtilen bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki cezaların bir defalığına affedilmesini 6132 sayılı At Yarışları Kanununa geçici madde olarak eklenmesi hükme bağlanmaktadır.

Madde 9- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 14'üncü maddesinin birinci fıkrasına ormanlık alanlara herhangi bir atık atmanın yasaklanması belirtilmektedir.

Bu maddenin gerekçesinde ormanlık alanlara atık atılması konusunda her yıl ortalama 250 adet atık atılarak yaklaşık bin 500 hektarlık alanın zarar gördüğü belirtilmektedir. Ormanlık alanlara verilen zararların niceliği ve niteliği bilgisine sahip olan Tarım ve Orman Bakanlığı ormanlık alanların zarar görmesini engelleyemediğini açıkça itiraf etmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinden itibaren meydana gelen depremler dolayısıyla yıkıma uğrayan Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Gaziantep, Diyarbakır, Malatya, Kilis, Şanlıurfa, Adana, Elazığ ve Osmaniye kentlerinde yıkılan binalar sonrasında devasa büyüklükte bir inşaat atığı ortaya çıkmıştır. Bu inşaat atıklarının; tarım arazileri, ormanlık ve sulak alanlara döküleceğine dair kamuoyunda ciddi şüpheler bulunmaktadır. Depremlerde 20 bin binanın molozlarının büyüklüğü dikkate alındığında tarım, ormanlık ve sulak alanların korunması için kapsamlı politikalar uygulanmalıdır. Deprem bölgesindeki molozların belirli bir yönetmelik kapsamı dışında tarım, ormanlık ve sulak alanlara döküldüğü haberleri kamuoyunda ciddi endişelere neden olmaktadır. Dökülen molozlarla ilgili herhangi bir cezai yaptırımın olmadığı açıkça ortadadır. Molozların doğal alanlara dökülmesinden sonra cezai yaptırımın uygulanması maalesef doğal alanların zarar görmesini engelleyememektedir. Tarım ve Orman Bakanlığı molozların doğal alanlara dökülmesinden önce tedbirler almak zorundadır.

Madde 10- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16'ıncı maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü maddelerinde değişikliğe gidilmektedir. Ormanlık alanlarda maden aranması ve işletilmesi yetkisi Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığından alınarak, tek sorumlu bakanlık olarak Tarım ve Orman Bakanlığının olmasının önü açılmaktadır.

Ayrıca ormanlık alanlarda maden faaliyetleri sonrasında maden sahasının ağaçlandırılması konusunda yerel yönetimler dışında ihale ile özel sektöre verilmesi öngörülmektedir.

Bu madde ile AKP iktidarı bir teamül haline getirdiği ormanlık alanlardaki maden faaliyetleri sonrasında yıkıma uğrayan ormanlık alanlarını “iyileştirme” adı altında kamuoyunun gözünü boyamaya çalışmaktadır.

Halbuki Orman Kanunu’nun 16. Maddesi doğrudan ormanlık alanların zarar görmesinin önünü açan bir maddedir. Maden arama sonrasında yıkıma uğrayan ormanlık alanlarının tekrar orman olabilmesi için en az 30 yıl süre gerekmektedir. Dolayısıyla maden faaliyetleri sonrası ormanlık alanları, iyileştirme adı altında eski haline getirmek hayli zorlu bir süreç olduğu için ormanlık alanların korunması için Orman Kanunu’nun 16. Maddesi yürürlükten kaldırılmalıdır. Ayrıca ormanlık alanların tekrar eski haline getirilmesi için özel sektöre ihale yoluyla verilmeye çalışılması, yeni bir rant alanı ortaya çıkarmaya yönelik bir adımdır.

Madde 11- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 17’inci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilerek ormanlık alanlardaki yapıların Orman Genel Müdürlüğü tarafından yıkılması veya ihtiyaç halinde kullanılmasını öngörmektedir.

Bu maddenin gerekçe bölümünde ormanlık alanların “kanun dışı” kullanımını önleme ifadesi AKP’nin ormanlık alanları talan etmesinin hangi yöntemle yapıldığını gözler önüne sermektedir.

Öyle ki AKP’nin iktidar olduğu 2003-2020 yılları arasında ormanlık alanlarla ilgili kanun hükümleri 27 defa değiştirilerek ormanlık alanların talan edilmesi kanunla uygun hale getirilmiştir. AKP’nin iktidar olduğu 2003-2019 yılları arasında ormanlık sayılan 650 bin hektar alan, orman niteliğinden çıkarılmıştır. AKP ormanlık alanların azalması ve bu alanların sermayeye peşkeş çekilmesi konusunda sadece orman kanununda değişikliğe gitmemiş aynı zamanda ormanlık alanlarla ilgili birçok kanunda değişiklik yapmıştır. AKP iktidarı bu madde ile ormanlık alanlardaki yapıları önlemeye yönelik bir girişimde bulunuyor gibi görünse de aslında ormanlık alanların kendi iktidarının belirlediği koşullar dışında talan edilmesini engelleyerek sadece kendi iktidarının ormanlık alanlarda tasarrufu olduğunu açıkça göstermektedir.

Madde 12- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 27 maddesinde değişikliğe gidilerek ormanlık alanlardaki kesilecek ağaçların belirlenmesi ve damgalanması yetkisi Orman Genel Müdürlüğü tarafından dijital şekilde yapılması öngörülmektedir.

Türkiye’deki orman alanlarındaki ağaçların kesimi ve hangi koşullarda kimlere hangi yöntemlerle satıldığına yönelik soruların cevapsız kalmasından hareketle bu madde ile ağaç

kesiminin dijitalleşmesi her ne kadar gelişen teknolojiye uyum sağlamak olarak ifade edilse de ağaçların kimlere satıldığına yönelik usul ve esaslar cevapsız bırakıldığı sürece ağaç kesiminin dijitalleşmesi ağaçların satıldığı gerçek veya tüzel kişilere yarayacağı ortadadır. Özellikle geçtiğimiz yıllarda yanan ormanlık alanlardaki ağaçların kesim işinin yasaya aykırı olarak özel şirketlere gerçek fiyatlarının çok altında verildiği yazılı ve görsel medyaya yansımıştır. Ağaçların damgalanma işlemlerinin dijital ortama aktarılması bir nevi odun ihtiyacı olan mobilya sektörüne hangi tür ağaçların yarayacağı durumu dijital ortamda rahatlıkla tespit edilebilecektir. Buradaki asıl mesele ağaçların işaretlenmesinin dijital ortama aktarılması meselesinden ziyade dijital ortamda aktarılan ağaçların envanterine sermayenin erişip erişemeyeceği meselesidir. AKP'nin 20 yıllık iktidarı süresince, ormanlık alanların rant aracı olarak talan edilmesi konusundaki sermaye lehine olan yasal düzenlemeleri dikkate alındığında, dijitalleşmenin sermaye için mi yapıldığı sorusunu akıllara getirmektedir.

Madde 13- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 31'inci maddesinin birinci, ikinci ve dördüncü fıkrasında değişikliğe gidilerek orman köylülerinin ihtiyaçları için ormanlık alanda yapacakları herhangi bir yapı veya yakacak odun için maliyet bedelinin üçte birinin devlet tarafından alınmak suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere izin verilmesini düzenlemektedir.

Madde 14- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 33'üncü maddesinde muhtaçlık ibaresinin kaldırılması düzenlenmektedir. Buna göre köylerde herhangi bir afet nedeniyle mağdur olan köylülerden zati ihtiyaç alınabilmesi için daha önce emekli maaşı ve asgari ücret gibi herhangi bir ücrete tabi olanların muhtaçlık sayılmaması bu madde ile değiştirilmesi öngörülmektedir.

Madde 15- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 34'üncü maddesinde değişikliğe gidilerek orman işlerinde çalışanlara yapılacak ödemeler ve SGK'ye sigortalılıklarından kaynaklanan sigorta prim borcunun bulunmaması şartıyla emeklerinin karşılığının ödenmesini düzenlemektedir.

Bu maddenin gerekçesinde Türkiye'de yaklaşık 200 bin köylünün orman faaliyetlerinde çalıştığı belirtilmektedir. Fakat Tarım ve Orman Bakanlığı ormanlık alanlarda çalışan emekçilerin ne kadarının hangi bir güvenceye sahip olduğu bilgisini paylaşmamaktadır. Ancak Türkiye ormanlarında çalışan emekçilerin kahr ekseriyeti ya güvencesiz çalışmakta ya da geçici statü veya taşeron ile çalıştırılmaktadır. Bu maddenin gerekçesinde her ne kadar orman köylülerinin veya çalışanlarının sigorta yaptırılmalarının özendirilmesi amacı taşıdığı ifade

edilmiş olsa da bu amacın gerçeklikle herhangi bir karşılığı yoktur. Çünkü sigorta primlerinin devlet tarafından değil de bizatihi orman emekçileri tarafından ödenmesi, maddenin amacından uzak olduğunu açıkça göstermektedir.

Ayrıca bu madde ile orman köylülerinin emekleri karşılığında orman ürünleri ile ödeme yerine emeklerinin karşılığında belirli bir ücrete tabi olacağı belirtilmektedir. Bu açıkça orman köylülerinin çalıştıkları ormanlık alanlardan uzaklaşarak ucuz iş gücüne dönüşmesinin önünü açan bir uygulamadır. Dolayısıyla ormanlarda çalışan emekçilerin sayısının her geçen gün azaldığı dikkate alındığında orman emekçilerinin sigortalarının devlet tarafından sağlanması elzemdir.

Madde 16 17- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 41'inci ve 42'inci maddelerinde değişikliğe gidilerek orman ürünlerinin işaretlenmesi ve taşınmasına ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

Madde 18- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 54'üncü maddesinde değişikliğe gidilerek ormanlık alanlardaki kesilecek ağaçların damgalanmasına ilave olarak işaretlenmesi de eklenerek bu alanda çalışanların ücretinin orman sahipleri tarafından ödenmesi düzenlenmektedir.

Madde 19- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 75'inci maddesinde değişikliğe gidilerek orman yangınlarına müdahale konusunda yangın mevsimi ibaresi kaldırılarak bütün mevsimlerde hazırlık yapılması düzenlenmektedir.

Madde 20- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 89'uncu maddesinde değişikliğe gidilerek ormanlardaki ürünlerin üretilmesi ve taşınması kontrolünün Orman Genel Müdürlüğünü tarafından yapılmasını düzenlemektedir.

Madde 21- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 94'üncü maddesinde değişikliğe gidilerek bu kanunun 14'üncü maddesinde belirtilen suçların işlenmesinde uygulanacak cezaların yeterli görülmemesi dolayısıyla 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili maddeleri kapsamında cezaların artırılması düzenlenmektedir.

Madde 22- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 97'inci maddesinde değişikliğe gidilerek yanlış ağaç kesimi için kesilen ceza güncellenerek her bir yanlış ağaç kesimi için beş yüz TL ceza öngörülmektedir. Ayrıca bu kanunla düzenlenen damga ve işaretleme konusunda taklitler olması durumunda Türk Ceza Kanununun 202'inci maddesine göre bir yıldan altı yıla kadar hapis cezası verilmesi düzenlenmektedir.

Madde 23- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 100'üncü maddesinde değişikliğe gidilerek kişilerin orman ürünlerini taşıma belgesi olmadan taşımaları, orman ürünlerini damgasız ve işaretli şekilde taşımaları durumunda bu kanunun 108'inci maddesine göre bir seneye kadar hapis cezası ve adli para cezası ile cezalandırılması düzenlenmektedir.

Madde 24- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 105'inci maddesinde değişikliğe gidilerek kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan personelin orman yangınlarına yardım göndermeyen ve alaka göstermeyenler hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 170'inci maddesine göre cezalandırılması öngörülmektedir. Fakat 170'inci maddenin iki fıkrasında ayrı cezalar bulunduğu için hangisine göre cezalandırılacağı belirsizdir. 170'inci maddesinin birinci fıkrasında işlenen suçlarda altı aydan üç yıla kadar hapis cezası yer alırken ikinci fıkrasında üç aydan bir yıla kadar veya adli para cezası uygulanacağı belirtilmektedir.

Madde 25- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 109'uncu maddesinde değişikliğe gidilerek ağaçlardaki damga veya işaretler ile ormanlık alanlardaki levha gibi işaretleri bozanlar, zarar verenler veya değiştirenler, iki bin beş yüz yirmi beş ile yirmibin TL arasında idari para ile cezalandırılması düzenlenmektedir.

Madde 26- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 110'uncu maddesinde değişikliğe gidilerek orman yangınlarına neden olacak eylemlerde bulunanların işlediği suçlara göre para ve hapis cezaları yeniden düzenlenmektedir.

Bu maddenin gerekçesinde her ne kadar para cezalarının artırılarak orman yangınlarının azaltacağı ifade edilse de aslında ekonomik krize bağlı olarak TL'nin değer kaybetmesiyle verilen idari para cezaları yeni para değer birimine göre düzenlenmektedir. Ayrıca bu kanunun gerekçesinde orman yangınlarının nedeninin % 88 insan kaynaklı olduğu ifade edilerek birey olarak yurttaşların buna neden olduğu algısıyla orman yangınlarında sermayenin rolü yadsınmaya çalışılmıştır.

Madde 27- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'na ek madde olarak eklenmiştir. Ek maddeye göre aynı veya komşu köy, mahalle ve belde sınırları içinde olan ormanlık alanların orman kadastrolarına göre farklı şekillerde sınırlandırılmış olmasından dolayı mahkeme süreciyle çözülemeyen yurttaşların mağduriyetlerinin giderilmesi düzenlenmektedir.

Bu maddeyle AKP'nin 20 yıllık iktidarı süresince, orman kadastro hatalarının düzeltilmediği ve mağduriyetlerin günümüze kadar devam ettiği açıkça ifade edilmektedir. Kendi ormanlık

alanlarında kadastro hatalarının çözümü konusunda mahkemeler, bir çözüm olmamıştır. Dolayısıyla yaşanan bu durum, binlerce insanın tasarrufunda olan kırsal alanların kullanılmamasına yol açmıştır. Orman köylerinde yaşayan yurttaşların, mahkemelerin çözüm getirmedeği süre içerisinde kendi yaşam alanlarının ne kadarını kullanıp kullanmadığı belirsizdir. Ayrıca bu madde ile mahkemelerin çözüm olmadığı kadastro hatalarının kadastro komisyonlarının aracılığıyla çözüme ulaştırılacağı belirtilmektedir. Bu komisyonların kimlerden oluşacağı belirtilmemiş ve ormanlık alanlardaki sınıflandırma hatalarının hukuki biçimde değil de orman kadastro komisyonları tarafından çözüme ulaştırılacağı iddiası muğlak olmakla birlikte yeni mağduriyetler oluşturacaktır.

Madde 28- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'na ek madde olarak eklenerek bu kanunda belirtildiği üzere yanan orman sahalarında 2/B uygulaması yapılamaz ibaresi Kocaeli ili Kartepe ilçesi Nusretiye mahallesi için istisnai bir uygulamayı düzenlemektedir.

Madde 29- Bu madde ile 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'na ek madde olarak eklenerek Türkiye'de 47 ilde 800 adet ve toplamda 25.400 hektar olan hususi ormanlık alanın 15 bin parselde bölündüğü ve bu parsellerin yaklaşık 5 bin hektarında yapılaşma olduğu geriye kalan yaklaşık 20 bin hektarında çok farklı ortağı olduğu için bu ormanlık alanlardan yeterli düzeyde faydalanılmadığı ve 12 bin kişinin mağduriyetlerinin giderilmesinin düzenleneceği belirtilmektedir.

Bu maddede yer alan ormanlık alanların durumunun ne olduğu ve belirtilen illerin neresinde olduğu bu alanların yapılaşmaya açılması gibi bir amacının olup olmadığı netleştirilmelidir. 12 bin yurttaşın mağduriyetlerinin neler olduğu açıkça belirtilmelidir. Yurttaş mağduriyetini öne sürerek yeni bir rant alanı oluşturma çabası olma ihtimali dikkate alınmalıdır.

Madde 30- 31- Madde 30 geçici madde olarak 6831 sayılı Orman Kanunu'na eklenerek 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna atıfta bulunarak 2022 ve 2023 yıllarını kapsayan 6. Sözleşme itfaiye personelin yangın gibi doğal afetlerden dolayı yaşamını yitiren ve malul hale gelenlerin tazminat almasını düzenlenmektedir.

Madde 31 ile orman Genele Müdürlüğü çalışanların 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanundan yararlanmamasına neden olan 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 71'inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 32- 6831 sayılı Kanunun Ek 6'ncı maddesinin yürürlükten kaldırılması düzenlenmektedir.

Madde 33-34-35 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1'inci maddesinde değişikliğe gidilerek orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanlar ile yetkililerce kendilerine bu kapsamda görev verilen kamu görevlileri ve gönüllülerin yangın söndürme sırasında yaralanmaları, ölmeleri ve malul olmaları durumunda tazminat kapsamına alınması düzenlenmektedir.

Madde 36- 21/6/1987 tarihli 3402 sayılı Kadastro Kanunu'na aşağıdaki ek madde eklenerek bu kanunun ikinci maddesine göre orman sınırları dışına çıkarma işlemlerinin ve 2/B uygulamalarının Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kadastro ekipleri ve bu ekiplere Orman Genel Müdürlüğü tarafından en az iki yıl çalışmış bir yüksek orman mühendisi veya orman mühendisi ile bir yüksek ziraat mühendisi veya ziraat mühendisinin görevlendirilmesini düzenlenmektedir.

Madde 37- Bu madde ile 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 8/K maddesi değiştirilerek mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olup, hisselilik, mülkiyet ihtilafı, parçalılık, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka bir sebeple üst üste iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerini ekilmesini düzenlemektedir.

Bu maddenin gerekçe kısmında yaklaşık 656 bin hektar tarım arazisinin tarımsal üretime kazandırılmasıyla yıllık yaklaşık 14 milyar TL'nin ekonomiye kazandırılacağı ifade edilmektedir. Bu hesaplama göre AKP'nin iktidar olduğu 20 yıl süresince üretimden düşen tarım arazilerinin 3,5 milyon hektar olduğu dikkate alındığında yıllık yaklaşık 84 milyar TL gibi devasa bir para kaybı olduğu ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan bu madde ile kamu yönetimin aldığı kararın, alanda karşılık bulabilmesi oldukça zordur. Çünkü AKP'nin neoliberal tarım politikaları sonucunda aktif çiftçi sayısının beş yüz binin altına düştüğü göz önünde bulundurulduğunda 656 bin hektarın emekçi çiftçiler tarafından işlenmesi tarımdaki girdilerdeki muazzam artış nedeniyle imkânsız hale gelmektedir. Mevcut tarımsal üretim modelinde emekçi çiftçilerin bu kanundan yararlanması oldukça sınırlı olduğu için bu tarım arazilerinden şirketlerin yararlanma olasılığı oldukça yüksektir.

Madde 38- Bu madde ile 4/5/2007 tarihli ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Hizmetleri Hakkında Kanuna geçici madde eklenerek Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme kurumundaki geçici statüde çalışan uzman personelin kalıcı olmasını düzenlenmektedir.

Bu maddenin kapsamı genişletilerek Tarım ve Orman Bakanlığı ve bağılı kurumlarındaki geçici, mevsimlik ve sözleşmeli olarak çalışan bütün personeller kadroya alınmalıdır.

Madde 39- 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanunun 10'uncu maddesine ek fıkra getirilerek birim başına çalışan orman köylülerine oduna dayalı orman ürünlerinin satışından % 10 kar vermeyi düzenlemektedir.

Madde 40- Yürürlük maddesi olarak bu kanunun 13, 14 ve 15'inci maddeleri bu kanunun yayım tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girer. Yürürlük maddesidir.

Madde 41: Yürütme maddesidir.

Rıdvan Turan
Mersin

MUHALEFET ŞERHİ

Siyasi İktidar her zaman yaptığı gibi yine bir torba yasa teklifini komisyonumuza getirmiştir. 41 maddeden oluşan yasa teklifi kanun yapma tekniğinden oldukça uzak bir dille kaleme alınmıştır. İçinde özellikle Orman Köylülerimiz ile ilgili olumlu maddeler olsa da pek çok maddeyle teklifin olumsuz sonuçlar doğuracağı aşıkardır.

Tarımda üretim planlamasını önceleyeceği ifade edilen kanun gerekçesine rağmen çiftçilere üretim dayatması ve sonucunda ceza verilmesi söz konusudur. Tarımda çok zor şartlarda üretim yapan çiftçilerimize pozitif ayrımcılık yapılması gerekirken ceza verilmesi şeklindeki bir düzenleme kabul edilemez. Siyasi iktidarın 21 yıl boyunca göz ardı ettiği çiftçilerimizi, besicilerimizi ve orman köylülerimizi desteklemek yerine onlara yeni yükler getirdiği aşıkardır. Bu bağlamda bağımsız araştırma kurumlarının yaptığı çalışmaya göre Tarım ve besicilikte memnuniyet oranı 2022 yılında %22 oranına kadar düşmüştür. Getirilen kanun teklifi tarım ve besicilikte yaşanan sorunları çözmeyecektir.

ORMAN KANUNU İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİK TEKLİFİ VE ÖNERİLER:

MADDE 2 - Tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanımını ve tahribatını önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak amacıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırmaya yönelik olarak Anayasamızın 45 inci maddesinde devletin görevleri arasında belirtilen hususları eksiksizce yerine getirmek üzere yeni kanuni düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır. Şeklinde lafzedilmiştir. **Fakat görüşlerimiz mevzuata yeni düzenleme getirmekteki kasıt yeni maddeler eklemek olmamalıdır. Yürürlükte olan TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU ve MERA KANUNU'ndan paylaşacağımız maddelerde görülmektedir ki tarım arazileri ve mera arazilerini koruma altına almış gibi görünen kanun aslında korumaya istisnalar getirerek mevcut veya değişe hükümetlerin insafına bırakmıştır. Öncelikle bu maddelerde yazılan koruma istisnalarının değişmesi gerekmektedir.**

MADDE 10 - "Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin verilebilir veya Bakanlıkça uygun görülmesi halinde ihale mevzuatına göre gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilir." **Maddesi, orman alanlarının korunması, geliştirilmesi ya da rehabilite edilmesi niyeti yerine maden alanlarından çıkmış ve tekrar ormana çevrilmesi gereken eski orman alanlarının yeniden orman alanına çevrilmesi yerine ranta çevrilmesinin kapılarını açacaktır. Bu sorunlu durum göz önünde bulundurulmalıdır.**

MADDE 19- 6831 sayılı Kanunun 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Orman idaresi yangınları önlemek maksadıyla en çok beş yılda tahakkuk ettirilecek bir plan ve program dahilinde yangın emniyet yolları ve yangın kule ve kulübeleri yapmak ve bunları idare merkezlerine telli ve telsiz telefonla bağlamakla mükellef olduğu gibi yangın tehlikesinin fazla olduğu mıntikalarda lüzum gördüğü yerlerde ve yeter miktarda yangın söndürme alet ve malzemesini havi motorlu vasıtalarla teçhiz ve takviye edilmiş yangın ekipleri bulundurur." **Bugüne kadar yaşanan milli servetimizi Ormanlarımızın yanmasında ilgili maddelere göre alınması gereken önlemlerle ilgili aksaklıkların ortada olduğu bir gerçektir. Mesele burada ortaya konulan iradenin/tavsiyenin/kanun maddesinin ne kadar yapıldığının ölçme ve değerlendirmeye tabi tutularak her an büyük yangınlara hazır olunmalıdır.**

MADDE 26- 6831 sayılı Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan "elli" ibaresi "binbeşyüz" şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan "iki yıldan yedi yıla" ibaresi "üç yıldan on yıla" şeklinde, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde ve beşinci fıkrasında yer alan "yirmibin güne kadar" ibaresi "yirmibin gündün yirmibeşbin güne kadar" şeklinde değiştirilmiştir. "Kasten orman yakan kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ve bin gündün on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Suçun, yangına müdahalenin geciktirilmesi veya yangının söndürülmesinin zorlaştırılması amacıyla ve bu amacı gerçekleştirmeye elverişli olacak yer, zaman veya şartlarda işlenmesi halinde faile verilecek ceza yarı oranında artırılır." **Maddesine bakacak olursak özellikle 2020 yılında yaşanan felaket boyutundaki Orman yangınlarının incelenmesi, soruşturulması, süre aşımı ve cezai müeyyidesiyle ilgili bu tip organize ve Milli Servete zarar vermek değil yok etmek amaçlı saldırıların değerlendirilmesi normal orman yangınları gibi değerlendirilmemeli bu saldırılar daha ağır cezalarla cezalandırılmalıdır.**

MADDE 27 - EK madde 18 "Genel Kadastro ilkelerinden olan 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 22 maddesine göre "**Kadastro bir sefer yapılır. İkinci kadastro yapılırsa dahi bütün hükümleri ile geçersizdir.**" amir hükmüne aykırıdır. Bu teklifte bırakın 2'nci kadastroyu 3'ncü kadastro yapılmasını sağlayan bir yazılım yer almaktadır. Orman kadastro da Genel Kadastro'nun bir parçasıdır. Tek farkı konusu ORMANDIR."

MADDE 28 -EK madde 19 "Kocaeli ili Kartepe İlçesi Nusretiye mahallesinde orman yangını geçirdiğinden ötürü orman sınırları dışına çıkarılamayan yerlerde kanun maddesi düzenlenerek yeniden 2/b uygulaması yapılmasına olanak sağlamaktadır. Bu konuda 2'nci kadastro olabileceği gibi, Anayasanın 169'ncü maddesine de alenen aykırıdır."

MADDE 29 -EK madde 20 "Hususi ormanlar ile ilgili yazılımların yer aldığı bu madde de daha önceden yapılmış olan orman sınırlandırmaları yok sayılarak yeniden sınırlandırma ve verilen kararların yok sayılması gibi birçok husus yer almaktadır. 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 22 maddesine göre "**Kadastro bir sefer yapılır. İkinci kadastro yapılırsa dahi bütün hükümleri ile geçersizdir.**" amir hükmüne aykırıdır.

Yukarıdaki her üç maddede de “ikinci kadastro sayılmaz” ifadesi kullanılarak ormandan tekrar tekrar yer çıkarmak hedeflenmiştir. Her üç maddenin de yasalaşmasını doğru bulmuyoruz.

MADDE 36- EK Madde 7 - Evvelce tahdidi veya kadastrosu yapılmış orman alanları ile bu Kanun kapsamında orman kadastrosu yapılacak orman alanlarında 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine göre orman sınırı dışına çıkarılacak yerler, 4 üncü ve 39 uncu maddelerde yer alan esaslar çerçevesinde tayin ve tespitedilerek eş zamanlı olarak Ek Madde 4 de yer alan esaslar dahilinde Hazine adına tescil edilir. Ancak, bu çalışmaları yapacak olan kadastro ekibi ile yapılacak itirazları inceleyecek kadastro komisyonuna Orman Genel Müdürlüğünce orman kadastro komisyonlarında en az iki yıl çalışmış bir yüksek orman mühendisi veya orman mühendisi ile bir yüksek ziraat mühendisi veya ziraat mühendisi ilaveten görevlendirilir. Hak sahibi gerçek ve tüzel kişiler tarafından orman sınırları dışına çıkarma işlemlerine karşı açılacak itiraz davalarında hasım Hazine ve Orman Genel Müdürlüğüdür. Orman Genel Müdürlüğünce açılacak davalarda hasım, hak sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir. Kesinleşme tarihinden itibaren on yıl geçtikten sonra, kadastradan önceki hukuki sebeplere dayanılarak Hazine hariç itiraz olunamaz ve dava açılmaz." **Burada bir yetki gaspı söz konusu olup, Orman sınırları dışına çıkarma işlemlerinin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ekipleri tarafından 3402 sayılı Kadastro Kanunu uyarınca ilgili kurumlardan sağlanacak teknik personel ile müstakilen yapabilmesi, Orman Kanuna ve Orman kanununda belirtilen orman alanından çıkartılma yetkilerine ters düşmektedir. Orman alanlarının Orman sınırları dışına çıkarma işlemi Orman Genel Müdürlüğü kadastro ekiplerince yapılabilmesi imkânı sağlanmalıdır.**

14.03.2023

Dursun Ataş
Kayseri

Fahrettin Yokuş
Konya

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ İLYAS ŞEKER VE
KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ SELAHATTİN
MİNSOLMAZ İLE 203 MİLLETVEKİLİNİN
TEKLİFİ

**ORMAN KANUNU VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 12/6/1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Lif, tohum ve sap üretimi ile ilaç etken maddesi elde etmeye yönelik çiçek ve yaprak üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği, Tarım ve Orman Bakanlığının iznine tabidir. Lif, tohum ve sap üretimi amacıyla izinli kenevir yetiştiriciliği Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. İlaç etken maddesi üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği ve/veya işlenmesi Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından yapılır veya yaptırılır. Gerekğinde ülke arz ve talep durumuna göre Cumhurbaşkanınca belirlenen kota doğrultusunda, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü kontrolünde gerçek veya tüzel kişilere yaptırılabilir. İlaç etken maddesi üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliğinde, münhasıran esrar elde edilmesini engelleyecek her türlü tedbirin alınması, kenevirin hasadı, işlenmesi, ihrarı, ihracı veya satışına ilişkin usul ve esaslar, İçişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2- 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Tarım sektörü ile ilgili politikaların tespit edilmesi, planlanması ve koordinasyonu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak uygulanmasında Bakanlık yetkilidir.

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**ORMAN KANUNU VE BAZI KANUNLARDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 12/6/1933 tarihli ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Lif, tohum ve sap üretimi ile ilaç etken maddesi elde etmeye yönelik çiçek ve yaprak üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği, Tarım ve Orman Bakanlığının iznine tabidir. Lif, tohum ve sap üretimi amacıyla izinli kenevir yetiştiriciliği Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. İlaç etken maddesi üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği ve/veya işlenmesi Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü tarafından yapılır veya yaptırılır. Gerekğinde ülke arz ve talep durumuna göre Cumhurbaşkanınca belirlenen kota doğrultusunda, Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü kontrolünde gerçek veya tüzel kişilere yaptırılabilir. İlaç etken maddesi üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliğinde, münhasıran esrar elde edilmesini engelleyecek her türlü tedbirin alınması, kenevirin hasadı, işlenmesi, ihrarı, ihracı veya satışına ilişkin usul ve esaslar, İçişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının görüşleri alınmak suretiyle Tarım ve Orman Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2- 18/4/2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 7- Tarım sektörü ile ilgili politikaların tespit edilmesi, planlanması ve koordinasyonu ile ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapılarak uygulanmasında Bakanlık yetkilidir.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

Tarımsal üretimin planlanması, gıda güvencesi ve güvenliğinin temin edilmesi, verimliliğin artırılması, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin tesis edilmesi için Bakanlıkça belirlenen ürün veya ürün gruplarının üretimine başlanmadan önce Bakanlıktan izin alınır. Bakanlık, arz ve talep miktarı ile yeterlilik derecesini dikkate alarak hangi ürün veya ürün gruplarının üretileceği ile tarım havzası veya işletme bazında asgari ve azami üretim miktarlarını belirler.

Bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı faaliyette bulunanlardan;

a) Bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı faaliyette bulunduğu ilk kez tespit edilenler, bu madde hükümlerine uygun şekilde faaliyet göstermeleri için Bakanlık tarafından yazılı olarak uyarılır.

b) Bakanlık tarafından yazılı olarak uyarılan ancak uyarı tarihinden itibaren 12 ay içerisinde bu maddeye uygun faaliyette bulunmayanlar, uyarı tarihinden itibaren beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

c) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerine göre işlem tesis edilen ancak bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak bir sonraki takvim yılında da faaliyette bulunduğu tespit edilenlere, ürün grubuna göre bu faaliyetten elde edilecek yıllık brüt hasılasının yüzde birinden beşine kadar idari para cezası verilir.

ç) Çok yıllık üretim faaliyetlerinde yazılı uyarı ve destekten yararlandırmama işlemlerinin tesis edilmesine rağmen bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak üretime devam edenlere, aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen her yıl için bu faaliyetten elde edilecek yıllık brüt hasılasının yüzde birinden beşine kadar idari para cezası verilir.

İdari para cezasının hesaplanmasına esas brüt hasıla, bir önceki takvim yılında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan üretimin

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Tarımsal üretimin planlanması, gıda güvencesi ve güvenliğinin temin edilmesi, verimliliğin artırılması, çevrenin korunması ve sürdürülebilirliğin tesis edilmesi için Bakanlıkça belirlenen ürün veya ürün gruplarının üretimine başlanmadan önce Bakanlıktan izin alınır. Bakanlık, arz ve talep miktarı ile yeterlilik derecesini dikkate alarak hangi ürün veya ürün gruplarının üretileceği ile tarım havzası veya işletme bazında asgari ve azami üretim miktarlarını belirler.

Bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı faaliyette bulunanlardan;

a) Bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı faaliyette bulunduğu ilk kez tespit edilenler, bu madde hükümlerine uygun şekilde faaliyet göstermeleri için Bakanlık tarafından yazılı olarak uyarılır.

b) Bakanlık tarafından yazılı olarak uyarılan ancak uyarı tarihinden itibaren 12 ay içerisinde bu maddeye uygun faaliyette bulunmayanlar, uyarı tarihinden itibaren beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

c) Bu fıkranın (a) ve (b) bentlerine göre işlem tesis edilen ancak bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak bir sonraki takvim yılında da faaliyette bulunduğu tespit edilenlere, ürün grubuna göre bu faaliyetten elde edilecek yıllık brüt hasılasının yüzde birinden beşine kadar idari para cezası verilir.

ç) Çok yıllık üretim faaliyetlerinde yazılı uyarı ve destekten yararlandırmama işlemlerinin tesis edilmesine rağmen bu maddenin ikinci fıkrasına aykırı olarak üretime devam edenlere, aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen her yıl için bu faaliyetten elde edilecek yıllık brüt hasılasının yüzde birinden beşine kadar idari para cezası verilir.

İdari para cezasının hesaplanmasına esas brüt hasıla, bir önceki takvim yılında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan üretimin

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

yapıldığı il genelinin ortalama verim değeri ile rayiç fiyat dikkate alınarak hesaplanır. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından verim değeri yayımlanmayan ürünlerin ortalama verim değeri Bakanlık İl Müdürlüğünce belirlenir.

Bu maddede yer alan idari yaptırımlar mahalli mülki amir tarafından uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 5488 sayılı Kanununun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 13- Bakanlık, tarım sektöründe sözleşmeli üretimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli düzenlemeleri yapar. Sözleşmeli üretimi özendirmek üzere üreticilere, bu Kanunla belirtilen desteklerin verilmesinde öncelik tanınır.

Sözleşmeli üretim aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür:

a) Sözleşmede yer alan tarafların haklarının korunması ve sorumluluklarının belirlenmesi için sözleşmenin taraflarında aranacak vasıflar, sözleşmeye konu ürünün teslim ve teslimat koşulları, fiyat ve miktardaki değişim oranları, aynı ve nakdi avansın sınırları ile kapsamı ve benzer hususların da içerisinde olduğu sözleşme genel şartları tarımsal faaliyet alanlarına göre Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

b) Sözleşmeli üretimde irade serbestisi esastır. Ancak salgın hastalıklar, tarım ürünleri ticaretinde yaşanan gelişmeler karşısında arz güvenliğinin sağlanması, tarımsal üretimin iç veya dış talebe uygun olarak ayarlanması veya bitki ve hayvan sağlığının korunması amacıyla, ihtiyaç halinde Bakanlık tarafından belirlenen ürün veya ürün grupları bu madde kapsamında sözleşmeli olarak üretilir.

c) Bakanlık, sözleşmeli üretimin geliştirilmesi, izlenmesi ve kontrol edilmesi amacıyla

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

yapıldığı il genelinin ortalama verim değeri ile rayiç fiyat dikkate alınarak hesaplanır. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından verim değeri yayımlanmayan ürünlerin ortalama verim değeri Bakanlık İl Müdürlüğünce belirlenir.

Bu maddede yer alan idari yaptırımlar mahalli mülki amir tarafından uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 3- 5488 sayılı Kanununun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 13- Bakanlık, tarım sektöründe sözleşmeli üretimin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için gerekli düzenlemeleri yapar. Sözleşmeli üretimi özendirmek üzere üreticilere, bu Kanunla belirtilen desteklerin verilmesinde öncelik tanınır.

Sözleşmeli üretim aşağıdaki usul ve esaslar çerçevesinde yürütülür:

a) Sözleşmede yer alan tarafların haklarının korunması ve sorumluluklarının belirlenmesi için sözleşmenin taraflarında aranacak vasıflar, sözleşmeye konu ürünün teslim ve teslimat koşulları, fiyat ve miktardaki değişim oranları, aynı ve nakdi avansın sınırları ile kapsamı ve benzer hususların da içerisinde olduğu sözleşme genel şartları tarımsal faaliyet alanlarına göre Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

b) Sözleşmeli üretimde irade serbestisi esastır. Ancak salgın hastalıklar, tarım ürünleri ticaretinde yaşanan gelişmeler karşısında arz güvenliğinin sağlanması, tarımsal üretimin iç veya dış talebe uygun olarak ayarlanması veya bitki ve hayvan sağlığının korunması amacıyla, ihtiyaç halinde Bakanlık tarafından belirlenen ürün veya ürün grupları bu madde kapsamında sözleşmeli olarak üretilir.

c) Bakanlık, sözleşmeli üretimin geliştirilmesi, izlenmesi ve kontrol edilmesi amacıyla

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

sözleşmenin taraflarını ve kapsamını içeren kayıt sistemleri oluşturur ve sözleşmeler bu kayıt sistemleri kullanılmak suretiyle de düzenlenebilir.

ç) Tarımsal üretim sözleşmesine tabi ürünlere veya üretim varlıklarına sigorta yaptırılması zorunludur. Bakanlık sözleşmenin tarafı olan kişiler için de ilave sigortaların yaptırılması şartını getirebilir.

d) Tarımsal üretim sözleşmelerinde belirtilen mücbir sebepler haricinde sözleşme kapsamında üretilen ürünün alımından veya satımından vazgeçen üretici ya da alıcılar için ceza koşulu belirlenir. Ceza koşulu, alımından ya da satımından kaçınılan ürün miktarının sözleşmedeki bedelinin yüzde yirmisinden az ve yüzde ellisinden fazla olamaz. Et ve Süt Kurumunun taraf olduğu sözleşmelerde üretici için ceza koşulu bu bentte yer alan alt sınırdan daha az olarak belirlenebilir veya ceza koşuluna yer verilmeyebilir.

e) Tarımsal üretim sözleşmesinden doğan davalarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. Bu uyuşmazlıklarda sözleşmeli üretim konusunda uzmanlık eğitimi almış olan arabulucular; bu eğitimi alanların bulunmaması durumunda diğer arabulucular görevlendirilir. Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren iki hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir. Bu bendin uygulanmasına ilişkin hususlar Tarım ve Orman Bakanlığı'nın görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte belirlenir.

f) Tarımsal üretim sözleşmesinden doğan davalarda basit yargılama usulü uygulanır ve bu davalar ivedi olarak görülür. Bu sözleşmeden doğan davalar ile icra takiplerinde üretici, yapılacak tüm yargılama ve icra takip giderlerinden geçici olarak muaf tutulur. Dava ve icra takibi sırasında yapılması gereken tüm giderler Devlet tarafından avans olarak ödenir. Ertelenen tüm giderler ile Devletçe ödenen avanslar dava ve takip sonunda haksız çıkan taraftan tahsil olunur.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

sözleşmenin taraflarını ve kapsamını içeren kayıt sistemleri oluşturur ve sözleşmeler bu kayıt sistemleri kullanılmak suretiyle de düzenlenebilir.

ç) Tarımsal üretim sözleşmesine tabi ürünlere veya üretim varlıklarına sigorta yaptırılması zorunludur. Bakanlık sözleşmenin tarafı olan kişiler için de ilave sigortaların yaptırılması şartını getirebilir.

d) Tarımsal üretim sözleşmelerinde belirtilen mücbir sebepler haricinde sözleşme kapsamında üretilen ürünün alımından veya satımından vazgeçen üretici ya da alıcılar için ceza koşulu belirlenir. Ceza koşulu, alımından ya da satımından kaçınılan ürün miktarının sözleşmedeki bedelinin yüzde yirmisinden az ve yüzde ellisinden fazla olamaz. Et ve Süt Kurumunun taraf olduğu sözleşmelerde üretici için ceza koşulu bu bentte yer alan alt sınırdan daha az olarak belirlenebilir veya ceza koşuluna yer verilmeyebilir.

e) Tarımsal üretim sözleşmesinden doğan davalarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır. Bu uyuşmazlıklarda sözleşmeli üretim konusunda uzmanlık eğitimi almış olan arabulucular; bu eğitimi alanların bulunmaması durumunda diğer arabulucular görevlendirilir. Arabulucu, yapılan başvuruyu görevlendirildiği tarihten itibaren iki hafta içinde sonuçlandırır. Bu süre zorunlu hâllerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilir. Bu bendin uygulanmasına ilişkin hususlar Tarım ve Orman Bakanlığının görüşü alınarak Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte belirlenir.

f) Tarımsal üretim sözleşmesinden doğan davalarda basit yargılama usulü uygulanır ve bu davalar ivedi olarak görülür. Bu sözleşmeden doğan davalar ile icra takiplerinde üretici, yapılacak tüm yargılama ve icra takip giderlerinden geçici olarak muaf tutulur. Dava ve icra takibi sırasında yapılması gereken tüm giderler Devlet tarafından avans olarak ödenir. Ertelenen tüm giderler ile Devletçe ödenen avanslar dava ve takip sonunda haksız çıkan taraftan tahsil olunur.”

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 4- 5488 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde yer alan “bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sistemi” ibaresi “destekleme ödemelerinde Bakanlıkça belirlenen kayıt sistemleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 5488 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasına eklenen dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, 1/9/2023 tarihinden sonra açılacak davalarda uygulanır.”

MADDE 6- 10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Kanununun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Takvim yılında yapılacak mahalli olmayan yarışlarda koşacak atların nitelik ve şartlarını belirlemeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 7- 6132 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4 - Mülkiyetindeki veya ortaklığındaki atları yarışlarda koşuran at sahipleri ile bunların vekilleri, antrenör, antrenör yardımcısı, at sahibi antrenör ve atın jokey, jokey yamağı, centilmen binici, seyisbaşı, seyis ile sair hizmetliler gibi ilgilileri ve koşularda ve yarışlarda görevlendirilenlerden yarış usul ve nizamlarına ve yarış dürüstlüğüne aykırı hareket eden, yarışların ve yarış yerlerinin ve yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve disiplinini bozanlar hakkında aşağıdaki disiplin cezaları uygulanır:

- a) İhtar cezası.
- b) Para cezası.

1. Yarış usul ve nizamlarına aykırı hareket eden, yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve disiplinini bozanlara binsekizyüzaltmışbir lira.

2. Kayıt ve tartı ile ilgili yükümlülükleri yerine getirmeyenlere üçbinyediyüzirmiiki lira.

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4- 5488 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde yer alan “bitkisel üretimle ilgili destekleme ödemelerinde çiftçi kayıt sistemi” ibaresi “destekleme ödemelerinde Bakanlıkça belirlenen kayıt sistemleri” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 5488 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasına eklenen dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, 1/9/2023 tarihinden sonra açılacak davalarda uygulanır.”

MADDE 6- 10/7/1953 tarihli ve 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanununun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Takvim yılında yapılacak mahalli olmayan yarışlarda koşacak atların nitelik ve şartlarını belirlemeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 7- 6132 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4 - Mülkiyetindeki veya ortaklığındaki atları yarışlarda koşuran at sahipleri ile bunların vekilleri, antrenör, antrenör yardımcısı, at sahibi antrenör ve atın jokey, jokey yamağı, centilmen binici, seyisbaşı, seyis ile sair hizmetliler gibi ilgilileri ve koşularda ve yarışlarda görevlendirilenlerden yarış usul ve nizamlarına ve yarış dürüstlüğüne aykırı hareket eden, yarışların ve yarış yerlerinin ve yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve disiplinini bozanlar hakkında aşağıdaki disiplin cezaları uygulanır:

- a) İhtar cezası.
- b) Para cezası.

1. Yarış usul ve nizamlarına aykırı hareket eden, yarışlarla ilgili yer ve tesislerin düzen ve disiplinini bozanlara binsekizyüzaltmışbir lira.

2. Kayıt ve tartı ile ilgili yükümlülükleri yerine getirmeyenlere üçbinyediyüzirmiiki lira.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

3. Yarış dürüstlüğüne aykırı olarak hileli davranışlarda bulunanlara yedibindörtüyüztaltmışbir lira.

c) Geçici veya süresiz sanat icrasından yasaklama.

1. Yarışlarla ilgili her türlü yerlerden geçici veya süresiz sanat icrasından yasaklama,

2. İdman yeri dışında yarışlarla ilgili her türlü yerlerden geçici veya süresiz sanat icrasından yasaklama,

d) Tribün ve eklentileri dışında, yarışlarla ilgili yer ve tesislere girmekten geçici veya süresiz yasaklama.

e) Atın koşulara katılmasının geçici olarak yasaklanması.

Yukarıda yazılı para cezaları, eylemin tekrarı halinde iki kat artırılarak uygulanır.

Birinci fıkrada sayılan unvanlar ile at sahibi belgesine sahip olanların, sahip oldukları sıfatlardan herhangi birisi nedeniyle almış oldukları cezalar diğer sıfatlar için de geçerli sayılır.

Yarış usul ve nizamlarına aykırı hareket ederek, yarış sonuçları üzerinde etki yaratmak amacıyla, yarışların olağan cereyanı dışında, tehdit, baskı, korkutma gibi davranışlarda bulunan at sahiplerinin sahibi oldukları bütün atları, ceza müddetince sahip değişikliği olsa dahi birinci fıkranın (e) bendi hükümlerince bir yıl süre ile koşulara katılmaktan yasaklanır.

Yasaklı madde ve uygulamalar ile bunlara ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir.

Beşinci fıkra uyarınca belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar nedeni ile yarış usul ve nizamları ile yarış dürüstlüğüne bozulduğu hallerde aşağıdaki disiplin cezaları verilir:

A) At ilgililerine verilecek cezalar

Yarış veya start denemesi günlerinde alınan numunelerde atın yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakıldığının tespiti halinde atın antrenörü ile birlikte atın seyisbaşı

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

3. Yarış dürüstlüğüne aykırı olarak hileli davranışlarda bulunanlara yedibindörtüyüztaltmışbir lira.

c) Geçici veya süresiz sanat icrasından yasaklama.

1. Yarışlarla ilgili her türlü yerlerden geçici veya süresiz sanat icrasından yasaklama,

2. İdman yeri dışında yarışlarla ilgili her türlü yerlerden geçici veya süresiz sanat icrasından yasaklama,

d) Tribün ve eklentileri dışında, yarışlarla ilgili yer ve tesislere girmekten geçici veya süresiz yasaklama.

e) Atın koşulara katılmasının geçici olarak yasaklanması.

Yukarıda yazılı para cezaları, eylemin tekrarı halinde iki kat artırılarak uygulanır.

Birinci fıkrada sayılan unvanlar ile at sahibi belgesine sahip olanların, sahip oldukları sıfatlardan herhangi birisi nedeniyle almış oldukları cezalar diğer sıfatlar için de geçerli sayılır.

Yarış usul ve nizamlarına aykırı hareket ederek, yarış sonuçları üzerinde etki yaratmak amacıyla, yarışların olağan cereyanı dışında, tehdit, baskı, korkutma gibi davranışlarda bulunan at sahiplerinin sahibi oldukları bütün atları, ceza müddetince sahip değişikliği olsa dahi birinci fıkranın (e) bendi hükümlerince bir yıl süre ile koşulara katılmaktan yasaklanır.

Yasaklı madde ve uygulamalar ile bunlara ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir.

Beşinci fıkra uyarınca belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar nedeni ile yarış usul ve nizamları ile yarış dürüstlüğüne bozulduğu hallerde aşağıdaki disiplin cezaları verilir:

A) At ilgililerine verilecek cezalar

Yarış veya start denemesi günlerinde alınan numunelerde, atın yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakıldığının tespiti halinde, atın antrenörü ile birlikte atın seyisbaşı

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

veya seyisi de sorumludur. Ata, antrenör tayin edilmediği zamanlarda ise atı yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakmayı önleme görevi ve sorumluluğu atın sahibine aittir.

At sahibinin sorumluluğu altındaki atında, yasaklı madde veya uygulamanın tespiti halinde, atı yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakma eylemine katıldığı tespit edilen kişiler ile bu eyleme katıldığı tespit edilemese bile atın sahibine; yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için onbeşbin Türk Lirası, para cezası verilir.

Atında yasaklı madde veya uygulama tespit edilen at sahibi aynı zamanda antrenörlük, seyisbaşı veya seyislik belgesine haiz ise ayrıca ilk defasında; yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için 14 ay süreyle birinci fıkranın (d) bendi uyarınca geçici olarak yasaklama cezası ve aynı süreyle birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen geçici yasaklama cezası verilir.

Antrenörün sorumluluğu altındaki atında, yasaklı madde veya uygulamanın tespiti halinde, antrenörün atı yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakma fiiline katıldığı tespit edilememiş olsa bile atın antrenörüne ilk defasında;

Yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için 14 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olabilen ve yarış sonucunu etkileyebilecek nitelikte olan ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 9 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve sınırlı olarak performansına etki eden ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 6 ay,

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

veya seyisi de sorumludur. Ata, antrenör tayin edilmediği zamanlarda ise atı yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakmayı önleme görevi ve sorumluluğu atın sahibine aittir.

At sahibinin sorumluluğu altındaki atında, yasaklı madde veya uygulamanın tespiti halinde, atı yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakma eylemine katıldığı tespit edilen kişiler ile bu eyleme katıldığı tespit edilemese bile atın sahibine; yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için onbeşbin Türk Lirası, para cezası verilir.

Atında yasaklı madde veya uygulama tespit edilen at sahibi aynı zamanda antrenörlük, seyisbaşı veya seyislik belgesine haiz ise ayrıca ilk defasında; yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için 14 ay süreyle birinci fıkranın (d) bendi uyarınca geçici olarak yasaklama cezası ve aynı süreyle birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen geçici yasaklama cezası verilir.

Antrenörün sorumluluğu altındaki atında, yasaklı madde veya uygulamanın tespiti halinde, antrenörün atı yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakma fiiline katıldığı tespit edilememiş olsa bile atın antrenörüne ilk defasında;

Yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için 14 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olabilen ve yarış sonucunu etkileyebilecek nitelikte olan ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 9 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve sınırlı olarak performansına etki eden ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 6 ay,

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve performansına etkisi çok az olan ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 4 ay süreyle birinci fıkranın (d) bendi uyarınca geçici olarak yasaklama cezası ile aynı süreyle birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen geçici yasaklama cezası ve ayrıca;

Yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için onbeşbin Türk Lirası,

Atlarda tıbbi kullanımı olabilen ve yarış sonucunu etkileyebilecek nitelikte olan ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için dört bin beş yüz Türk Lirası,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve sınırlı olarak performansına etki eden ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için iki bin beş yüz elli Türk Lirası,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve performansına etkisi çok az olan ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için ikibinikiyüzelli Türk Lirası,

para cezası verilir.

Yarış veya start denemesi günü attan alınan numunede yasaklı madde veya uygulamanın tespiti halinde atın antrenörüyle birlikte seyisbaşı veya seyisine de, atın antrenörüne verilen cezanın süresi kadar tekerrür hükümlerini de göz önünde bulundurarak birinci fıkranın (d) bendi uyarınca geçici olarak yasaklama cezası ile birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen geçici yasaklama cezası ve atın antrenörüne verilen para cezasının miktarının yarısı oranında para cezası verilir.

Fiilin tekrarı halinde, failin taşıdığı nam ve hizmet sıfatı ile bir önceki cezanın kategorisine bakılmaksızın; para ve yasaklama cezaları ilk tekrarında; fiilin karşılığı cezanın 2 katı, ikinci tekrarında 3 katı, üçüncü ve üzeri tekrarlarında ise 4 katına çıkarılarak uygulanır.

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve performansına etkisi çok az olan ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 4 ay süreyle birinci fıkranın (d) bendi uyarınca geçici olarak yasaklama cezası ile aynı süreyle birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen geçici yasaklama cezası ve ayrıca;

Yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için onbeşbin Türk Lirası,

Atlarda tıbbi kullanımı olabilen ve yarış sonucunu etkileyebilecek nitelikte olan ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için dörtbinbeşyüz Türk Lirası,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve sınırlı olarak performansına etki eden ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için ikibinbeşyüzelli Türk Lirası,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve performansına etkisi çok az olan ve beşinci fıkraya uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için ikibinikiyüzelli Türk Lirası,

para cezası verilir.

Yarış veya start denemesi günü attan alınan numunede yasaklı madde veya uygulamanın tespiti halinde atın antrenörüyle birlikte seyisbaşı veya seyisine de atın antrenörüne verilen cezanın süresi kadar tekerrür hükümlerini de göz önünde bulundurarak birinci fıkranın (d) bendi uyarınca geçici olarak yasaklama cezası ile birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen geçici yasaklama cezası ve atın antrenörüne verilen para cezasının miktarının yarısı oranında para cezası verilir.

Fiilin tekrarı halinde, failin taşıdığı nam ve hizmet sıfatı ile bir önceki cezanın kategorisine bakılmaksızın; para ve yasaklama cezaları ilk tekrarında; fiilin karşılığı cezanın iki katı, ikinci tekrarında üç katı, üçüncü ve üzeri tekrarlarında ise dört katına çıkarılarak uygulanır.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

Attan alınan numune ve/veya muayene sonucunda birden fazla sayıda yasaklı madde ve/veya uygulama tespit edilmesi halinde; faillere, hangi madde veya uygulamanın cezası yüksek ise onun karşılığı ceza uygulanır.

B) Yarışlarda görevli kişilere verilecek cezalar

Yarışlarda görevlendirilen kişilerden, yasaklı madde veya uygulama fiiline katıldıkları tespit edilenler hakkında birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen süresiz yasaklama cezası ve birinci fıkranın (a) bendinde belirlenen para cezaları uygulanır, bu kişilerin görevlerine derhal son verilir. Bu kişiler, yarış işlerinde bir daha görevlendirilemezler.

C) Ata uygulanacak yaptırımlar

Atı yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakma eylemine, at ilgilerinin katıldıkları tespit edilememiş olsa bile, yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakıldığı tespit edilen at ilk defasında;

Yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için 14 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olabilen ve yarış sonucunu etkileyebilecek nitelikte olan ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 9 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve sınırlı olarak performansına etki eden ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 6 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve performansına etkisi çok az olan ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 4 ay,

süreyle koşulara katılmaktan yasaklanır.

Aynı atın tekrar yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakılması halinde ata verilen yasaklama yaptırımları ilk tekrarında, fiilin karşılığı yaptırımın 2 katı, ikinci tekrarında 3 katı,

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Attan alınan numune ve/veya muayene sonucunda birden fazla sayıda yasaklı madde ve/veya uygulama tespit edilmesi halinde; faillere, hangi madde veya uygulamanın cezası yüksek ise onun karşılığı ceza uygulanır.

B) Yarışlarda görevli kişilere verilecek cezalar

Yarışlarda görevlendirilen kişilerden, yasaklı madde veya uygulama fiiline katıldıkları tespit edilenler hakkında birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen süresiz yasaklama cezası ve birinci fıkranın (a) bendinde belirlenen para cezaları uygulanır, bu kişilerin görevlerine derhal son verilir. Bu kişiler, yarış işlerinde bir daha görevlendirilemezler.

C) Ata uygulanacak yaptırımlar

Atı yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakma eylemine, at ilgilerinin katıldıkları tespit edilememiş olsa bile, yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakıldığı tespit edilen at ilk defasında;

Yarış atlarında tıbbi kullanımı olmayan ve atın yarış performansını etkileyen ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde veya uygulamalar için 14 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olabilen ve yarış sonucunu etkileyebilecek nitelikte olan ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 9 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve sınırlı olarak performansına etki eden ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 6 ay,

Atlarda tıbbi kullanımı olan ve performansına etkisi çok az olan ve beşinci fıkra uyarınca Bakanlıkça belirlenen yasaklı madde ve uygulamalar için 4 ay,

süreyle koşulara katılmaktan yasaklanır.

Aynı atın tekrar yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakılması halinde ata verilen yasaklama yaptırımları ilk tekrarında, fiilin karşılığı yaptırımın iki katı, ikinci tekrarında

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

üçüncü ve üzeri tekrarlarda 4 katına çıkartılarak uygulanır. Atın yarışlardan yasaklanması mutlaka atın koşma dönemlerini kapsamak zorundadır.

Atın yasaklı madde veya uygulamaya maruz kaldığı tarihteki sahibi ile atta yasaklı madde veya uygulamanın tespit edildiği tarihteki sahibinin farklı olması ata uygulanacak yasaklama ile önceki sahibine verilecek olan yasaklama cezasını etkilemez.

Attan alınan numunede birden fazla sayıda yasaklı madde veya uygulama tespit edilmesi halinde; yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakıldığı tespit edilen ata; hangi madde veya uygulamanın yaptırımı yüksek ise onun karşılığı yaptırım uygulanır.

Yarış ve start denemesi günleri dışında attan alınan numunede tespit edilen yasaklı madde veya uygulamanın, veteriner hekim kontrolünde, atın tedavisi amacıyla uygulandığının ispatı halinde, kullanılan yasaklı madde veya uygulama yasak kapsamında değerlendirilmez. Ancak idmanda olan attan yarış ve start denemesi günü dışında alınan numunede tespit edilen yasaklı madde veya uygulamanın veteriner hekim reçetesine istinaden atın tedavisi amacıyla yapıldığı ispat edilemezse atın antrenörüne ikibinbeşyüz Türk Lirası para cezası verilir. Eğer tespit edilen yasaklı madde veya uygulama atın tedavisinde yeri olmayan ve Bakanlıkça belirlenen madde veya uygulamalardan ise para cezası yedibinbeşyüz Türk Lirası olarak uygulanır.

Alınan numunesinde atın yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakıldığının tespiti halinde, şahit numunesinin, ülke sınırları içerisinde belirlenmiş yetkili bir başka resmî veya özel laboratuvarında karma mütehassis heyeti gözetiminde veya at ilgililerinin talep etmesi ve masraflarını karşılaması suretiyle, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenip ilan edilen yurt dışındaki referans laboratuvarlardan birinde test edilmesini at ilgilileri itirazen isteyebilirler. İkinci analiz sonucu düzenlenen rapor kesindir.

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

üç katı, üçüncü ve üzeri tekrarlarda dört katına çıkartılarak uygulanır. Atın yarışlardan yasaklanması mutlaka atın koşma dönemlerini kapsamak zorundadır.

Atın yasaklı madde veya uygulamaya maruz kaldığı tarihteki sahibi ile atta yasaklı madde veya uygulamanın tespit edildiği tarihteki sahibinin farklı olması ata uygulanacak yasaklama ile önceki sahibine verilecek olan yasaklama cezasını etkilemez.

Attan alınan numunede birden fazla sayıda yasaklı madde veya uygulama tespit edilmesi halinde; yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakıldığı tespit edilen ata; hangi madde veya uygulamanın yaptırımı yüksek ise onun karşılığı yaptırım uygulanır.

Yarış ve start denemesi günleri dışında attan alınan numunede tespit edilen yasaklı madde veya uygulamanın, veteriner hekim kontrolünde, atın tedavisi amacıyla uygulandığının ispatı halinde, kullanılan yasaklı madde veya uygulama yasak kapsamında değerlendirilmez. Ancak idmanda olan attan yarış ve start denemesi günü dışında alınan numunede tespit edilen yasaklı madde veya uygulamanın veteriner hekim reçetesine istinaden atın tedavisi amacıyla yapıldığı ispat edilemezse atın antrenörüne ikibinbeşyüz Türk Lirası para cezası verilir. Eğer tespit edilen yasaklı madde veya uygulama atın tedavisinde yeri olmayan ve Bakanlıkça belirlenen madde veya uygulamalardan ise para cezası yedibinbeşyüz Türk Lirası olarak uygulanır.

Alınan numunesinde atın yasaklı madde veya uygulamaya maruz bırakıldığının tespiti halinde, şahit numunesinin, ülke sınırları içerisinde belirlenmiş yetkili bir başka resmî veya özel laboratuvarında karma mütehassis heyeti gözetiminde veya at ilgililerinin talep etmesi ve masraflarını karşılaması suretiyle, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenip ilan edilen yurt dışındaki referans laboratuvarlardan birinde test edilmesini at ilgilileri itirazen isteyebilirler. İkinci analiz sonucu düzenlenen rapor kesindir.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

Bu maddede öngörülen ihtar cezası ile üç aylık süreye kadar koşullara katılmaktan ve yarışlarla ilgili yerlerde sanat icrasından geçici yasaklama cezaları, Yarış Komiserler Kurulu tarafından ilgililerin savunmaları alınmak kaydıyla verilir. Yarış Komiserler Kurulu tarafından alınan savunmalar ile diğer bilgi ve belgeler dikkate alınarak, üç aylık süreyi aşan geçici yasaklama cezaları ile süresiz yasaklama cezaları Yüksek Komiserler Kurulunca verilir. Bu maddede belirtilen para cezaları ise her iki Kurul tarafından da verilebilir.

Eylemin ağırlık derecesine göre, yukarıda yazılı disiplin cezalarından biri veya birkaçı birlikte verilebilir.

Yarış Komiserler Kurulunca verilecek cezalara karşı öğrenme tarihinden itibaren onbeş gün zarfında Yüksek Komiserler Kuruluna itiraz edilebilir. Yüksek Komiserler Kurulunca ilk derece olarak veya itirazın verilen cezalar kesindir.”

MADDE 8- 6132 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4 - Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş fiiller sebebiyle verilmiş disiplin cezası ve hak mahrumiyeti cezaları bir defaya mahsus olmak üzere bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmıştır. Ancak bu durum, ilgililere daha önce verilmiş ve uygulanmış olan cezalardan dolayı atın ikramiye, kupa ve sair mükâfatları ile herhangi bir parasal talep için hak doğurmaz.

Birinci fıkra kapsamına giren cezaların verilmesini gerektiren eylemlerden dolayı ilgililer ve yarış atları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmaz, devam etmekte olan soruşturma ve kovuşturmalar işleminden kaldırılır, kesinleşmiş olan cezalar infaz edilmez. Bu Kanunun kapsamına giren ve bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş suçlar nedeniyle verilmiş olan cezalara karşı bu

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Bu maddede öngörülen ihtar cezası ile üç aylık süreye kadar koşullara katılmaktan ve yarışlarla ilgili yerlerde sanat icrasından geçici yasaklama cezaları, Yarış Komiserler Kurulu tarafından ilgililerin savunmaları alınmak kaydıyla verilir. Yarış Komiserler Kurulu tarafından alınan savunmalar ile diğer bilgi ve belgeler dikkate alınarak, üç aylık süreyi aşan geçici yasaklama cezaları ile süresiz yasaklama cezaları Yüksek Komiserler Kurulunca verilir. Bu maddede belirtilen para cezaları ise her iki Kurul tarafından da verilebilir.

Eylemin ağırlık derecesine göre, yukarıda yazılı disiplin cezalarından biri veya birkaçı birlikte verilebilir.

Yarış Komiserler Kurulunca verilecek cezalara karşı öğrenme tarihinden itibaren onbeş gün zarfında Yüksek Komiserler Kuruluna itiraz edilebilir. Yüksek Komiserler Kurulunca ilk derece olarak veya itirazın verilen cezalar kesindir.”

MADDE 8- 6132 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 4 - Bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işlenmiş fiiller sebebiyle verilmiş disiplin cezaları ve hak mahrumiyeti cezaları bir defaya mahsus olmak üzere bütün sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldırılmıştır. Ancak bu durum, ilgililere daha önce verilmiş ve uygulanmış olan cezalardan dolayı atın ikramiye, kupa ve sair mükâfatları ile herhangi bir parasal talep için hak doğurmaz.

Birinci fıkra kapsamına giren cezaların verilmesini gerektiren eylemlerden dolayı ilgililer ve yarış atları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmaz, devam etmekte olan soruşturma ve kovuşturmalar işleminden kaldırılır, kesinleşmiş olan cezalar infaz edilmez. Bu Kanunun kapsamına giren ve bu maddeyi ihdas eden Kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş suçlar nedeniyle verilmiş olan cezalara karşı bu

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

maddenin yürürlük tarihinden önce idarî yargı mercilerine başvurmuş olanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine müracaat etmek suretiyle davaya devam etmek istediklerini bildirmeyenlerin davaları hakkında; görülmekte olan davalarda davayı gören mahkemece, karar temyiz edilmiş ise Danıştayca karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde davaya devam etmek istediklerini bildirenlerin davalarının görülmesine devam olunur. Ancak davanın davacının aleyhine sonuçlanması halinde bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen hükümler uygulanır.”

MADDE 9- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“F) Nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmek;”

MADDE 10- 6831 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesislerine, fon bedelleri hariç, bedeli alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Ancak, temditler dahil ruhsat süresince müktesep haklar korunmak kaydı ile Devlet ormanları sınırları içindeki tohum meşcereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, verimli orman alanları, orman parkları, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden aranması ve işletilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığının muvafakatine bağlıdır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin; baraj, gölet, liman ve yol gibi yapılarda dolgu

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

maddenin yürürlük tarihinden önce idarî yargı mercilerine başvurmuş olanlardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde dosyanın bulunduğu yargı merciine müracaat etmek suretiyle davaya devam etmek istediklerini bildirmeyenlerin davaları hakkında; görülmekte olan davalarda davayı gören mahkemece, karar temyiz edilmiş ise Danıştayca karar verilmesine yer olmadığına ve tarafların yaptıkları masrafların üzerlerinde bırakılmasına karar verilir, vekâlet ücretine hükmedilmez. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde davaya devam etmek istediklerini bildirenlerin davalarının görülmesine devam olunur. Ancak davanın davacının aleyhine sonuçlanması halinde bu maddenin birinci fıkrasında öngörülen hükümler uygulanır.”

MADDE 9- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“F) Nakil vasıtaları ile ormanlara yıkıntı veya inşaat atığı atmak ya da hafriyat veya çöp dökmek;”

MADDE 10- 6831 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Devlet ormanları içinde maden aranması ve işletilmesi ile madencilik faaliyeti için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve altyapı tesislerine, fon bedelleri hariç, bedeli alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Ancak, temditler dahil ruhsat süresince müktesep haklar korunmak kaydı ile Devlet ormanları sınırları içindeki tohum meşcereleri, gen koruma alanları, muhafaza ormanları, verimli orman alanları, orman parkları, endemik ve korunması gereken nadir ekosistemlerin bulunduğu alanlarda maden aranması ve işletilmesi, Tarım ve Orman Bakanlığının muvafakatine bağlıdır. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin; baraj, gölet, liman ve yol gibi yapılarda dolgu

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

amaçlı kullanacağı her türlü yapı hammaddesi üretimi için yapacağı madencilik faaliyetleri ile zorunlu tesislerinden bedel alınmaz.”

“Madencilik faaliyetlerinin ve faaliyetlerle ilgili her türlü yer, yol, bina ile tesislerin hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya özel ormanlarda yapılmak istenmesi halinde Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, kullanım süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir.”

“Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin verilebilir veya Bakanlıkça uygun görülmesi halinde ihale mevzuatına göre gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilir.”

MADDE 11- 6831 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Devlet ormanlarının herhangi bir suretle yanmasından veya açıklıklarından faydalanılarak işgal, açma veya hangi şekilde olursa olsun kesme, sökme, budama veya boğma yollarıyla elde edilecek yerlerle buralarda yapılacak her türlü yapı ve tesisler, şahıslar adına tapuya tescil olunamaz. Buralara doğrudan doğruya orman idaresince el konulur. Devlet ormanlarında el konulan bütün yapı ve tesisler, inşa aşamasında olanlar da dâhil olmak üzere, hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın, Orman Genel Müdürlüğü tarafından derhal yıkılır veya ihtiyaç görüldüğü takdirde ormancılık hizmetlerinde kullanılabilir. Yanan orman alanlarındaki her türlü emval Orman Genel Müdürlüğüne değerlendirilir.”

(Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

amaçlı kullanacağı her türlü yapı hammaddesi üretimi için yapacağı madencilik faaliyetleri ile zorunlu tesislerinden bedel alınmaz.”

“Madencilik faaliyetlerinin ve faaliyetlerle ilgili her türlü yer, yol, bina ile tesislerin hükmi şahsiyeti haiz amme müesseselerine ait ormanlarda veya özel ormanlarda yapılmak istenmesi halinde Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Bu takdirde kullanım bedeli, kullanım süresi, yapılan bina ve tesislerin devri gibi hususlar genel hükümlere uygun olarak taraflarca tespit edilir.”

“Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin verilebilir veya Bakanlıkça uygun görülmesi halinde ihale mevzuatına göre gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilir.”

MADDE 11- 6831 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Devlet ormanlarının herhangi bir suretle yanmasından veya açıklıklarından faydalanılarak işgal, açma veya hangi şekilde olursa olsun kesme, sökme, budama veya boğma yollarıyla elde edilecek yerlerle buralarda yapılacak her türlü yapı ve tesisler, şahıslar adına tapuya tescil olunamaz. Buralara doğrudan doğruya orman idaresince el konulur. Devlet ormanlarında el konulan bütün yapı ve tesisler, inşa aşamasında olanlar da dâhil olmak üzere, hiçbir karar alınmasına lüzum kalmaksızın, Orman Genel Müdürlüğü tarafından derhal yıkılır veya ihtiyaç görüldüğü takdirde ormancılık hizmetlerinde kullanılabilir. Yanan orman alanlarındaki her türlü emval Orman Genel Müdürlüğüne değerlendirilir.”

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 12- 6831 sayılı Kanununun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 27- Devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş veya kesilmiş ağaçlardan, hangilerinin diplerinin ve hangi ürün çeşidinin kimler tarafından damgalanacağına veya işaretleneceğine, hangi damga veya damga yerine geçecek işaretlerin kullanılacağına, orman mahsullerinin kesim, imal, toplama, koruma ve satış icaplarına göre nakil, istif ve ölçme işlerine, taşıma belgesinin tanzim ve kullanılmasına ait şekil ve esaslar Orman Genel Müdürlüğünce tayin ve tespit olunur.

Tayin ve tespit olunan damga veya damga yerine geçecek işaretlerin Orman Genel Müdürlüğünce belirlenen kişilerden başkası tarafından kullanılması yasaktır.

Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslara göre damgaya tâbi iken damgasız, işaretlemeye tabi iken işaretsiz olan ve taşıma belgesi olmayan orman emvali kaçak sayılır.”

MADDE 13- 6831 sayılı Kanununun 31 inci maddesinin birinci, ikinci, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mülki hudutları içinde verimli Devlet ormanı bulunan köylerde köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç ihtiyaç sahibi hane reislerine, köyde barınmaları için yapacakları ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ile köy halkının müşterek ihtiyacı olan okul, cami, sağlık evi, köy yolu köprüsü ve köy konağı ihtiyaçları ve bunların tamiratları için yapacak emval bu ormanlar civarındaki satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri alınmak suretiyle yeni inşaatlarda bir defaya mahsus olmak üzere, tamir için ise ihtiyaç tespitine göre verilir. Bu maddeye giren inşaatlar için hak sahiplerinin talebi halinde bu yapacak emval yerine, karşılığı idarece nakit olarak ödenir.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12- 6831 sayılı Kanununun 27 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 27- Devlet ormanlarından kesilecek veya herhangi bir sebeple devrilmiş veya kesilmiş ağaçlardan, hangilerinin diplerinin ve hangi ürün çeşidinin kimler tarafından damgalanacağına veya işaretleneceğine, hangi damga veya damga yerine geçecek işaretlerin kullanılacağına, orman mahsullerinin kesim, imal, toplama, koruma ve satış icaplarına göre nakil, istif ve ölçme işlerine, taşıma belgesinin tanzim ve kullanılmasına ait şekil ve esaslar Orman Genel Müdürlüğünce tayin ve tespit olunur.

Tayin ve tespit olunan damga veya damga yerine geçecek işaretlerin Orman Genel Müdürlüğünce belirlenen kişilerden başkası tarafından kullanılması yasaktır.

Orman Genel Müdürlüğünce belirlenecek esaslara göre damgaya tâbi iken damgasız, işaretlemeye tabi iken işaretsiz olan ve taşıma belgesi olmayan orman emvali kaçak sayılır.”

MADDE 13- 6831 sayılı Kanununun 31 inci maddesinin birinci, ikinci, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mülki hudutları içinde verimli Devlet ormanı bulunan köylerde köy nüfusuna kayıtlı ve köyde devamlı oturan veya burada oturmakta iken yerleşim adresini bu madde kapsamındaki başka bir köye taşıyan ya da nüfusa kayıtlı olmasa bile yerleşim adresi olarak kesintisiz en az beş yıl oturan muhtaç ihtiyaç sahibi hane reislerine, köyde barınmaları için yapacakları ev, ahır, samanlık, ambar ve kümes ile köy halkının müşterek ihtiyacı olan okul, cami, sağlık evi, köy yolu köprüsü ve köy konağı ihtiyaçları ve bunların tamiratları için yapacak emval bu ormanlar civarındaki satış istif yerlerinden maliyet bedelinin üçte biri alınmak suretiyle yeni inşaatlarda bir defaya mahsus olmak üzere, tamir için ise ihtiyaç tespitine göre verilir. Bu maddeye giren inşaatlar için hak sahiplerinin talebi halinde bu yapacak emval yerine, karşılığı idarece nakit olarak ödenir.”

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

“Nakit ödeme hallerinde işletmesindeki kerestelik emvalin son üç aylık açık artırmalı satış fiyatı ortalamasından, maliyet bedelinin üçte biri düşülür. Bu şekilde hesaplanan meblağın yüzde doksanı (% 90) ödenir.”

“Emval yerine, nakit ödeme esas ve usulleri Tarım ve Orman Bakanlığınca tespit edilir.”

“Bu yerler halkının yakacak ihtiyaçları tarife bedeli ile karşılanır. Satış istif yerlerinden karşılanması halinde ise; maliyet bedelinin üçte biri alınır.”

MADDE 14- 6831 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “muhtaç” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 15- 6831 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 34 - Üretimin Orman İdaresi tarafından yapılması halinde, sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köylerde o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda kurulan ve her birinde ikamet eden hane adedinin çoğunluğunun ortak olduğu orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin; amenajman planlarına göre baltalık ormanlar, koruya tahvil sahaları ve ağaçlandırılacak yapraklı bozuk orman vasfındaki yerlerden, vahidi fiyat usulü ile kesip satış istif yerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne kadarı idarece tayin edilecek süre içerisinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir.

Devlet ormanlarında üretim işlerinin vahidi fiyat usulü ile orman idaresince yaptırılması durumunda; üretim işinde çalışan gerçek kişilerin kesip, satış istif yerine taşıdıkları endüstriyel ve yakacak emvale ait istihkak tutarı yüzde on, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ise yüzde yirmi fazlasıyla ödenir.

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“Nakit ödeme hallerinde işletmesindeki kerestelik emvalin son üç aylık açık artırmalı satış fiyatı ortalamasından, maliyet bedelinin üçte biri düşülür. Bu şekilde hesaplanan meblağın yüzde doksanı (% 90) ödenir.”

“Emval yerine, nakit ödeme esas ve usulleri Tarım ve Orman Bakanlığınca tespit edilir.”

“Bu yerler halkının yakacak ihtiyaçları tarife bedeli ile karşılanır. Satış istif yerlerinden karşılanması halinde ise; maliyet bedelinin üçte biri alınır.”

MADDE 14- 6831 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “muhtaç” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 15- 6831 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 34 - Üretimin orman idaresi tarafından yapılması halinde, sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köylerde o yer nüfusuna kayıtlı olarak ikamet eden gerçek kişilerin veya sınırları içinde Devlet ormanı bulunan köy ve kasabalarda kurulan ve her birinde ikamet eden hane adedinin çoğunluğunun ortak olduğu orman köylerini kalkındırma kooperatiflerinin; amenajman planlarına göre baltalık ormanlar, koruya tahvil sahaları ve ağaçlandırılacak yapraklı bozuk orman vasfındaki yerlerden, vahidi fiyat usulü ile kesip satış istif yerine taşıdıkları yakacak odunların yüzde yüzüne kadarı idarece tayin edilecek süre içerisinde, istedikleri takdirde kendilerine maliyet bedeli üzerinden verilir.

Devlet ormanlarında üretim işlerinin vahidi fiyat usulü ile orman idaresince yaptırılması durumunda; üretim işinde çalışan gerçek kişilerin kesip, satış istif yerine taşıdıkları endüstriyel ve yakacak emvale ait istihkak tutarı yüzde on, orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine ise yüzde yirmi fazlasıyla ödenir.

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

(4) numaralı alt bendi veya ek 5 inci maddesi kapsamında sigortalı olan kişilere orman idaresi tarafından vahidi fiyat usulü ile yaptırılan, odun üretimi, silvikültür, ağaçlandırma, toprak muhafaza, fidan ve tohum üretimi gibi işlere ait istihkak tutarları; ödemenin yapılacağı tarihlerde Sosyal Güvenlik Kurumuna kendi sigortalılıklarından kaynaklanan prim borcu ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması şartıyla yüzde beş fazlasıyla ödenir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen haklardan yararlanabilmek için işlerin vahidi fiyat kararı ve şartnamelerdeki süreler ve esaslara uygun olarak yapılması şarttır.

Bu madde kapsamındaki kooperatiflerden veya üst kuruluşlardan yaptıkları işin mahiyeti ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalışmalarını istenebilir.

Orman Kanununda değişiklik yapan 23/9/1983 tarihli ve 2896 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerinden evvelce yararlanmakta olan orman köylülerine ve bunların hane adedinin çoğunluğunun ortak olduğu orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine istedikleri takdirde ürettikleri endüstriyel ve yakacak odunlar, bu maddedeki esaslar ve işletme müdürlüğünün satış ortalama fiyatlarından yüzde yirmi düşülerek tespit edilecek bedel üzerinden verilir.

Bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller Orman Genel Müdürlüğünce belirlenir.”

MADDE 16- 6831 sayılı Kanunun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 41- Herhangi bir suretle satışı yapılmış orman emvali, bedeli ödenmeden veya karşılığı banka teminat mektubu veya Devlet tahvili temin edilmeden, damgaya tâbi olanlar damgalanmadan veya işaretlemeye tabi iken işaretsiz olanlar taşıma belgesi olmaksızın

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(4) numaralı alt bendi veya ek 5 inci maddesi kapsamında sigortalı olan kişilere orman idaresi tarafından vahidi fiyat usulü ile yaptırılan, odun üretimi, silvikültür, ağaçlandırma, toprak muhafaza, fidan ve tohum üretimi gibi işlere ait istihkak tutarları; ödemenin yapılacağı tarihlerde Sosyal Güvenlik Kurumuna kendi sigortalılıklarından kaynaklanan prim borcu ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması şartıyla yüzde beş fazlasıyla ödenir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen haklardan yararlanabilmek için işlerin vahidi fiyat kararı ve şartnamelerdeki süreler ve esaslara uygun olarak yapılması şarttır.

Bu madde kapsamındaki kooperatiflerden veya üst kuruluşlardan yaptıkları işin mahiyeti ve hacmine göre orman mühendisi veya orman teknikeri çalışmalarını istenebilir.

Orman Kanununda değişiklik yapan 23/9/1983 tarihli ve 2896 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi hükümlerinden evvelce yararlanmakta olan orman köylülerine ve bunların hane adedinin çoğunluğunun ortak olduğu orman köylerini kalkındırma kooperatiflerine istedikleri takdirde ürettikleri endüstriyel ve yakacak odunlar, bu maddedeki esaslar ve işletme müdürlüğünün satış ortalama fiyatlarından yüzde yirmi düşülerek tespit edilecek bedel üzerinden verilir.

Bu madde hükümlerinin uygulanması ile ilgili esas ve usuller Orman Genel Müdürlüğünce belirlenir.”

MADDE 16- 6831 sayılı Kanunun 41 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 41- Herhangi bir suretle satışı yapılmış orman emvali, bedeli ödenmeden veya karşılığı banka teminat mektubu veya Devlet tahvili temin edilmeden, damgaya tâbi olanlar damgalanmadan veya işaretlemeye tabi iken işaretsiz olanlar taşıma belgesi olmaksızın

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

nakledilemez. Bunlar için düzenlenecek belgelerde emvalin adedi, cinsi, nevi, vasfı, ebadı, miktarı, bedeli, hareket tarihi ve saati ile mesafe dikkate alınarak tanınan geçerlilik süresi gösterilir.

Taşıma belgeleri mal sahibinin istediği yere ve taşıyıcının taşıma imkânlarına göre müddetli olarak verilir.

Malın ilk götürüldüğü yerlerden başka yerlere taşınmasında, taşıyanın taşıma belgesini yenilemesi lazımdır.

Orman emvali; adedi, cinsi, nevi, vasfı, ebadı, bedeli, hareket tarihi ve saati ile geçerlilik süresi itibarıyla ibraz olunan taşıma belgesine uyduğu ve damgaya veya damga yerine geçecek işaretlemeye tâbi olanlar damgalı veya işaretli bulunduğu takdirde, hepsi üzerinden hacmen yüzde on ve ağırlığının yüzde onbeşine kadar çıkacak fazlalık için taşıma belgesinde yazılı satış bedeli üzerinden tutarı ve bu tutarın yüzde on fazlası alınarak serbest bırakılır.

Yukardaki hadleri aşan miktar, bütün fazlalığa şamil olmak üzere kaçak sayılarak idarece müsadere olunur.”

MADDE 17- 6831 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Orman içinde yapılacak nakliyat, orman idaresinin göstereceği yollardan yapılır. Taşıma belgesi emval taşıyanların daima üzerinde bulunur ve ilgili memurlar tarafından istenildiğinde gösterilmesi zorunludur.”

MADDE 18- 6831 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hususi ormanlarda yapılacak plan, kesilecek ağaçların belirlenerek damga veya işaretleme, istihsal ve murakabe işlerinde çalışan orman memurlarının kanuni harcırah ve masrafları hususi orman sahipleri tarafından ödenir.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

nakledilemez. Bunlar için düzenlenecek belgelerde emvalin adedi, cinsi, nevi, vasfı, ebadı, miktarı, bedeli, hareket tarihi ve saati ile mesafe dikkate alınarak tanınan geçerlilik süresi gösterilir.

Taşıma belgeleri mal sahibinin istediği yere ve taşıyıcının taşıma imkânlarına göre müddetli olarak verilir.

Malın ilk götürüldüğü yerlerden başka yerlere taşınmasında, taşıyanın taşıma belgesini yenilemesi lazımdır.

Orman emvali; adedi, cinsi, nevi, vasfı, ebadı, bedeli, hareket tarihi ve saati ile geçerlilik süresi itibarıyla ibraz olunan taşıma belgesine uyduğu ve damgaya veya damga yerine geçecek işaretlemeye tâbi olanlar damgalı veya işaretli bulunduğu takdirde, hepsi üzerinden hacmen yüzde on ve ağırlığının yüzde onbeşine kadar çıkacak fazlalık için taşıma belgesinde yazılı satış bedeli üzerinden tutarı ve bu tutarın yüzde on fazlası alınarak serbest bırakılır.

Yukardaki hadleri aşan miktar, bütün fazlalığa şamil olmak üzere kaçak sayılarak idarece müsadere olunur.”

MADDE 17- 6831 sayılı Kanunun 42 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Orman içinde yapılacak nakliyat, orman idaresinin göstereceği yollardan yapılır. Taşıma belgesi emval taşıyanların daima üzerinde bulunur ve ilgili memurlar tarafından istenildiğinde gösterilmesi zorunludur.”

MADDE 18- 6831 sayılı Kanunun 54 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Hususi ormanlarda yapılacak plan, kesilecek ağaçların belirlenerek damga veya işaretleme, istihsal ve murakabe işlerinde çalışan orman memurlarının kanuni harcırah ve masrafları hususi orman sahipleri tarafından ödenir.”

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 19- 6831 sayılı Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Orman idaresi yangınları önlemek amacıyla en çok beş yılda tahakkuk ettirilecek bir plan ve program dahilinde yangın emniyet yolları ve yangın kule ve kulübeleri yapmak ve bunları idare merkezlerine telli ve telsiz telefonla bağlamakla mükellef olduğu gibi yangın tehlikesinin fazla olduğu mıntikalarda lüzum gördüğü yerlerde ve yeter miktarda yangın söndürme alet ve malzemesini havi motorlu vasıtalarla teçhiz ve takviye edilmiş yangın ekipleri bulundurur.”

MADDE 20- 6831 sayılı Kanununun 89 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 89- Bu kanunun tatbiki bakımından imalat ve fabrikasyonun kontrolüne Orman Genel Müdürlüğü salahiyetlidir. Bu kontrolün ve umumiyetle taşıma belgelerinin kontrolünün nasıl yapılacağı Orman Genel Müdürlüğünce tespit olunur.”

MADDE 21- 6831 sayılı Kanununun 94 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanununun 14 üncü maddesinin (F) bendinde belirtilen fiilleri işleyenler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.”

MADDE 22- 6831 sayılı Kanununun 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 97- Orman idaresi tarafından kesilecek ağaçların tespitinde kullanılan damga ya da damga yerine geçecek işaretleri, ağaçları keserken dip kütükte bırakmayanlarla damgalı ya da işaretli ağaçları tespit edilen hadde nazaran daha yüksekte kesenlere, kesilen her ağaç için beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Orman idaresinin kesilecek ağaçların tespitinde kullandığı damga ya da damga yerine geçecek işaretleri taklit edenler veya taklit fiiline iştirak etmeksizin kullananlar Türk Ceza Kanununun 202 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre cezalandırılırlar.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 19- 6831 sayılı Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Orman idaresi yangınları önlemek amacıyla en çok beş yılda tahakkuk ettirilecek bir plan ve program dahilinde yangın emniyet yolları ve yangın kule ve kulübeleri yapmak ve bunları idare merkezlerine telli ve telsiz telefonla bağlamakla mükellef olduğu gibi yangın tehlikesinin fazla olduğu mıntikalarda lüzum gördüğü yerlerde ve yeter miktarda yangın söndürme alet ve malzemesini havi motorlu vasıtalarla teçhiz ve takviye edilmiş yangın ekipleri bulundurur.”

MADDE 20- 6831 sayılı Kanununun 89 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 89- Bu kanunun tatbiki bakımından imalat ve fabrikasyonun kontrolüne Orman Genel Müdürlüğü salahiyetlidir. Bu kontrolün ve umumiyetle taşıma belgelerinin kontrolünün nasıl yapılacağı Orman Genel Müdürlüğünce tespit olunur.”

MADDE 21- 6831 sayılı Kanununun 94 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu Kanununun 14 üncü maddesinin (F) bendinde belirtilen fiilleri işleyenler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.”

MADDE 22- 6831 sayılı Kanununun 97 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 97- Orman idaresi tarafından kesilecek ağaçların tespitinde kullanılan damga ya da damga yerine geçecek işaretleri, ağaçları keserken dip kütükte bırakmayanlarla damgalı ya da işaretli ağaçları tespit edilen hadde nazaran daha yüksekte kesenlere, kesilen her ağaç için beşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.

Orman idaresinin kesilecek ağaçların tespitinde kullandığı damga ya da damga yerine geçecek işaretleri taklit edenler veya taklit fiiline iştirak etmeksizin kullananlar Türk Ceza Kanununun 202 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre cezalandırılırlar.”

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 23- 6831 sayılı Kanunun 100 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 100- 41 inci maddeye aykırı olarak her çeşit orman emvalini taşıma belgesiz, damgaya tâbi olanları damgasız, işaretlemeye tabi olanları işaretsiz halde nakledenler 108 inci madde gereğince cezalandırılır.

Taşıma belgesini değiştirmeksizin ağaç, odun, kömür ve diğer orman mahsullerini taşıyanların malları, kaçak olup olmadığının incelenmesi için 84 üncü maddede gösterilen şekilde alıkonulur. Kaçak olmadığı ve taşıma belgesinin yenilenmediği tahakkuk ederse, alıkonulan mallar derhal taşıyana teslim edilerek taşıma belgesi verilir.

Malların kaçak olduğu anlaşılırsa 108 inci madde hükmü tatbik olunur.

Taşıma belgesini değiştirmeden nakliyat yapanlara beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ormandan kesilen ağaçlardan damgaya tabi orman emvalini damgasız, işaretlemeye tabi olanları işaretsiz olarak orman idaresinin istif yerlerine götürünlere ikibinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.”

MADDE 24- 6831 sayılı Kanunun 105 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 105- 69 uncu maddede yazılı kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlarla, orman teşkilatında vazifeli olanlardan yangın yerine yardım göndermeyenlerle alaka göstermeyenler, Türk Ceza Kanununun 170 inci maddesinde tanımlanan suçu ihmali davranışla işlemiş olmak dolayısıyla cezalandırılır.”

MADDE 25- 6831 sayılı Kanunun 109 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 109- Ağaçlarda bulunan resmi damga veya damga yerine geçecek işaret ve numaraları bozanlar ve orman hudutlarındaki taksimata mahsus işaretleri ve levhaları ve orman kadastrounda sınır noktalarını gösteren sabit taş veya beton kazıkları, ormanlardaki

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 23- 6831 sayılı Kanunun 100 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 100- 41 inci maddeye aykırı olarak her çeşit orman emvalini taşıma belgesiz, damgaya tâbi olanları damgasız, işaretlemeye tabi olanları işaretsiz halde nakledenler 108 inci madde gereğince cezalandırılır.

Taşıma belgesini değiştirmeksizin ağaç, odun, kömür ve diğer orman mahsullerini taşıyanların malları, kaçak olup olmadığının incelenmesi için 84 üncü maddede gösterilen şekilde alıkonulur. Kaçak olmadığı ve taşıma belgesinin yenilenmediği tahakkuk ederse, alıkonulan mallar derhal taşıyana teslim edilerek taşıma belgesi verilir.

Malların kaçak olduğu anlaşılırsa 108 inci madde hükmü tatbik olunur.

Taşıma belgesini değiştirmeden nakliyat yapanlara beşbin Türk Lirası idarî para cezası verilir. Ormandan kesilen ağaçlardan damgaya tabi orman emvalini damgasız, işaretlemeye tabi olanları işaretsiz olarak orman idaresinin istif yerlerine götürünlere ikibinbeşyüz Türk Lirası idarî para cezası verilir.”

MADDE 24- 6831 sayılı Kanunun 105 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 105- 69 uncu maddede yazılı kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlarla, orman teşkilatında vazifeli olanlardan yangın yerine yardım göndermeyenlerle alaka göstermeyenler, Türk Ceza Kanununun 170 inci maddesinde tanımlanan suçu ihmali davranışla işlemiş olmak dolayısıyla cezalandırılır.”

MADDE 25- 6831 sayılı Kanunun 109 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 109- Ağaçlarda bulunan resmi damga veya damga yerine geçecek işaret ve numaraları bozanlar ve orman hudutlarındaki taksimata mahsus işaretleri ve levhaları ve orman kadastrounda sınır noktalarını gösteren sabit taş veya beton kazıkları, ormanlardaki

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

otlak, yaylak ve kışlakların sınır işaretlerini kıranlar, kaldıranlar, belirsiz hâle getirenler, yerlerini değiştirenler, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, ikibinbeşyüzyirmibeş Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 26- 6831 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elli” ibaresi “binbeşyüz” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “iki yıldan yedi yıla” ibaresi “üç yıldan on yıla” şeklinde, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde ve beşinci fıkrasında yer alan “yirmibin güne kadar” ibaresi “yirmibin günden yirmibeşbin güne kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

“Kasten orman yakan kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ve bin günden on bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Suçun, yangına müdahalenin geciktirilmesi veya yangının söndürülmesinin zorlaştırılması amacıyla ve bu amacı gerçekleştirmeye elverişli olacak yer, zaman veya şartlarda işlenmesi halinde faile verilecek ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 27- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 18- Tescilli olsun veya olmasın aynı veya komşu köy, mahalle ve beldelerin orman tahdidî veya orman kadastro çalışmaları alanlarında bulunan aynı taşınmazların, ilan edilerek kesinleşmiş birden çok orman kadastrolarına göre orman sayılıp sayılmaması bakımından farklı vasıflarda sınırlandırılmış olduğunun tespiti halinde, bu taşınmazlarda, kesinleşmiş mahkeme kararlarıyla oluşturulan sınırlar saklı kalmak kaydıyla, önceden yapılmış olan orman kadastro çalışmaları bütün sonuçları ile hükümsüz sayılır. Orman Genel Müdürlüğünce yeni bir orman kadastro komisyonu görevlendirilir. Görevlendirilen orman kadastro komisyonu bu taşınmazlarda, bu Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde orman kadastro ve 2/B uygulamasını yapar ve

(Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

otlak, yaylak ve kışlakların sınır işaretlerini kıranlar, kaldıranlar, belirsiz hâle getirenler, yerlerini değiştirenler, fiilleri suç oluşturmadığı takdirde, ikibinbeşyüzyirmibeş Türk Lirasından yirmibin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 26- 6831 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “elli” ibaresi “binbeşyüz” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “iki yıldan yedi yıla” ibaresi “üç yıldan on yıla” şeklinde, dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde ve beşinci fıkrasında yer alan “yirmibin güne kadar” ibaresi “yirmibin günden yirmibeşbin güne kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

“Kasten orman yakan kişi, on yıldan az olmamak üzere hapis ve bin günden onbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Suçun, yangına müdahalenin geciktirilmesi veya yangının söndürülmesinin zorlaştırılması amacıyla ve bu amacı gerçekleştirmeye elverişli olacak yer, zaman veya şartlarda işlenmesi halinde faile verilecek ceza yarı oranında artırılır.”

MADDE 27- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 18- Tescilli olsun veya olmasın aynı veya komşu köy, mahalle ve beldelerin orman tahdidî veya orman kadastro çalışmaları alanlarında bulunan aynı taşınmazların, ilan edilerek kesinleşmiş birden çok orman kadastrolarına göre orman sayılıp sayılmaması bakımından farklı vasıflarda sınırlandırılmış olduğunun tespiti halinde, bu taşınmazlarda, kesinleşmiş mahkeme kararlarıyla oluşturulan sınırlar saklı kalmak kaydıyla, önceden yapılmış olan orman kadastro çalışmaları bütün sonuçları ile hükümsüz sayılır. Orman Genel Müdürlüğünce yeni bir orman kadastro komisyonu görevlendirilir. Görevlendirilen orman kadastro komisyonu bu taşınmazlarda, bu Kanunda öngörülen hükümler çerçevesinde orman kadastro ve 2/B uygulamasını yapar ve

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

10 uncu maddeye göre ilan eder. Bu kapsamda ilan edilen orman kadastro çalışmasındaki sınırlandırma esas alınır. İlan tarihinden itibaren otuz gün içinde kadastro mahkemelerinde, kadastro mahkemesi olmayan yerlerde kadastro davalarına bakmakla görevli mahkemelerde dava açılmadığı takdirde ilan edilen çalışma kesinleşir. Bu çalışmalarda 11 inci maddedeki hak düşürücü süre aranmaz.

Bu maddeye göre yapılacak kadastro çalışmaları ikinci kadastro sayılmaz.

Bu maddeye göre orman kadastro çalışması yapılan alanlarda yer alan taşınmazlar hakkında açılmış davalar bulunması halinde yapılan çalışmalar Orman Genel Müdürlüğüne mahkemeye bildirilir.”

MADDE 28- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 19- Kocaeli İli, Kartepe İlçesi, Nusretiye Mahallesinde 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybettiği belirlenen alanlarda bu Kanunun 2 nci maddesi (B) bendi uygulaması yeniden yapılır. Yapılacak uygulamada sınırları Orman Genel Müdürlüğüne tespit edilemeyen yanan orman alanlarına ilişkin değerlendirme yapılmaz.

Bu maddeye göre yapılacak kadastro çalışmaları ikinci kadastro sayılmaz.”

MADDE 29- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 20- 6831 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi birinci fıkrasının (C) bendi gereğince tesis edilen ve tapuda halen farklı malikler adına kayıtlı olan hususi ormanlar; orman bölge müdürlüğünün talebi ile Orman Genel Müdürlüğüne görevlendirilen orman kadastro komisyonlarınca; 31/12/2022 tarihinden önce tapulama/kadaastro, imar mevzuatı veya hükmen oluşturulan tapu kayıtları esas alınarak parsel bazında yeniden değerlendirilir. Bu parseller üzerinde evvelce hususi orman olarak

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

10 uncu maddeye göre ilan eder. Bu kapsamda ilan edilen orman kadastro çalışmasındaki sınırlandırma esas alınır. İlan tarihinden itibaren otuz gün içinde kadastro mahkemelerinde, kadastro mahkemesi olmayan yerlerde kadastro davalarına bakmakla görevli mahkemelerde dava açılmadığı takdirde ilan edilen çalışma kesinleşir. Bu çalışmalarda 11 inci maddedeki hak düşürücü süre aranmaz.

Bu maddeye göre yapılacak kadastro çalışmaları ikinci kadastro sayılmaz.

Bu maddeye göre orman kadastro çalışması yapılan alanlarda yer alan taşınmazlar hakkında açılmış davalar bulunması halinde yapılan çalışmalar Orman Genel Müdürlüğüne mahkemeye bildirilir.”

MADDE 28- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 19- Kocaeli İli, Kartepe İlçesi, Nusretiye Mahallesinde 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini kaybettiği belirlenen alanlarda bu Kanunun 2 nci maddesi (B) bendi uygulaması yeniden yapılır. Yapılacak uygulamada sınırları Orman Genel Müdürlüğüne tespit edilemeyen yanan orman alanlarına ilişkin değerlendirme yapılmaz.

Bu maddeye göre yapılacak kadastro çalışmaları ikinci kadastro sayılmaz.”

MADDE 29- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 20- 6831 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi birinci fıkrasının (C) bendi gereğince tesis edilen ve tapuda halen farklı malikler adına kayıtlı olan hususi ormanlar; orman bölge müdürlüğünün talebi ile Orman Genel Müdürlüğüne görevlendirilen orman kadastro komisyonlarınca; 31/12/2022 tarihinden önce tapulama/kadaastro, imar mevzuatı veya hükmen oluşturulan tapu kayıtları esas alınarak parsel bazında yeniden değerlendirilir. Bu parseller üzerinde evvelce hususi orman olarak

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

sınırlandırılan alanlar, farklı malikler adına kayıtlı ve üç hektardan küçük ise orman sayılmayan yer, üç hektar veya daha büyük ise hususi orman olarak yeniden sınırlandırılarak 10 uncu maddeye göre ilan edilir. İlan tarihinden itibaren otuz gün içinde kadastro mahkemelerinde, kadastro mahkemesi olmayan yerlerde kadastro davalarına bakmakla görevli mahkemelerde dava açılmadığı takdirde ilan edilen çalışma kesinleşir.

Bu maddeye göre yapılacak kadastro çalışmaları ikinci kadastro sayılmaz.”

MADDE 30- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13 - 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun gereğince tazminat ödenmemesi kaydıyla 31/12/2023 tarihine kadar Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin İkinci Kısım Birinci Bölümünün 34 üncü maddesi ile Üçüncü Kısım Dördüncü Bölümünün 17 nci maddesinde sayılan sebeplerle anılan maddeler uyarınca tazminat ödemesine hak kazanacaklar için bu Kanunun bu maddeyi ihdas eden Kanun ile yürürlükten kaldırılan 71 inci maddesinin uygulanmasına devam edilir.”

MADDE 31- 6831 sayılı Kanunun 71 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 32- 6831 sayılı Kanunun Ek 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 33- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- Bu Kanunun amacı; barışta güven ve asayiş korumak, kaçakçılığı men, takip ve tahkikle, trafik ve yol güvenliğini veya tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakillerini sağlamakla görevli olanların; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

sınırlandırılan alanlar, farklı malikler adına kayıtlı ve üç hektardan küçük ise orman sayılmayan yer, üç hektar veya daha büyük ise hususi orman olarak yeniden sınırlandırılarak 10 uncu maddeye göre ilan edilir. İlan tarihinden itibaren otuz gün içinde kadastro mahkemelerinde, kadastro mahkemesi olmayan yerlerde kadastro davalarına bakmakla görevli mahkemelerde dava açılmadığı takdirde ilan edilen çalışma kesinleşir.

Bu maddeye göre yapılacak kadastro çalışmaları ikinci kadastro sayılmaz.”

MADDE 30- 6831 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13 - 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun gereğince tazminat ödenmemesi kaydıyla 31/12/2023 tarihine kadar Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin İkinci Kısım Birinci Bölümünün 34 üncü maddesi ile Üçüncü Kısım Dördüncü Bölümünün 17 nci maddesinde sayılan sebeplerle anılan maddeler uyarınca tazminat ödemesine hak kazanacaklar için bu Kanunun bu maddeyi ihdas eden Kanun ile yürürlükten kaldırılan 71 inci maddesinin uygulanmasına devam edilir.”

MADDE 31- 6831 sayılı Kanunun 71 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 32- 6831 sayılı Kanunun Ek 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 33- 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 1- Bu Kanunun amacı; barışta güven ve asayiş korumak, kaçakçılığı men, takip ve tahkikle, trafik ve yol güvenliğini veya tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakillerini sağlamakla görevli olanların; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Teşkilatında bulunan patlayıcı maddelerin incelenmesi, muhafazası, nakli, imha edilmesi ve zararsız hâle getirilmesi işlemlerinde görevlendirilenler, orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanlar ile yetkililerce kendilerine bu kapsamda görev verilen kamu görevlileri ve gönüllüler bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya engelli hâle gelmeleri halinde ödenecek nakdi tazminat ile birlikte bağlanacak aylığın ve bu yüzden yaralanmaları halinde ödenecek nakdi tazminatın esas ve yöntemlerinin düzenlenmesidir.”

MADDE 34- 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve sonraki bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“1) Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında Orman Genel Müdürlüğü tarafından fiilen görevlendirilen personel ve gönüllüler ile bu kapsamda görev verilen diğer kamu görevlilerini;”

MADDE 35- 2330 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 69 uncu maddesi kapsamında görevlendirilen gönüllüler yönünden 19/4/2018 tarihinden itibaren, diğer hak sahipleri yönünden ise 2330 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren meydana gelen ölüm, malullük veya yaralanma sebepleri, bu maddeyi ihdas eden Kanunla bu Kanunun 1 inci ve 2 nci maddesinde yapılan değişikliğin kapsamına girenler, müracaatları üzerine durumlarına uygun olarak bu Kanunda düzenlenen haklardan aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanırlar. Ancak, bunlara nakdi tazminat hakları saklı kalmak kaydıyla bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için geriye dönük olarak herhangi bir ödeme yapılmaz.

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Teşkilatında bulunan patlayıcı maddelerin incelenmesi, muhafazası, nakli, imha edilmesi ve zararsız hâle getirilmesi işlemlerinde görevlendirilenler, orman yangınlarını söndürme çalışmalarında fiilen görevli olanlar ile yetkililerce kendilerine bu kapsamda görev verilen kamu görevlileri ve gönüllüler bu görevlerinden dolayı ya da görevleri sona ermiş olsa bile yaptıkları hizmet nedeniyle derhal veya bu yüzden maruz kaldıkları yaralanma veya hastalık sonucu ölmeleri veya engelli hâle gelmeleri halinde ödenecek nakdi tazminat ile birlikte bağlanacak aylığın ve bu yüzden yaralanmaları halinde ödenecek nakdi tazminatın esas ve yöntemlerinin düzenlenmesidir.”

MADDE 34- 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına (h) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve sonraki bent buna göre teselsül ettirilmiştir.

“1) Orman yangınlarını söndürme çalışmalarında Orman Genel Müdürlüğü tarafından fiilen görevlendirilen personel ve gönüllüler ile bu kapsamda görev verilen diğer kamu görevlilerini;”

MADDE 35- 2330 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 69 uncu maddesi kapsamında görevlendirilen gönüllüler yönünden 19/4/2018 tarihinden itibaren, diğer hak sahipleri yönünden ise 2330 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren meydana gelen ölüm, malullük veya yaralanma sebepleri, bu maddeyi ihdas eden Kanunla bu Kanunun 1 inci ve 2 nci maddelerinde yapılan değişikliğin kapsamına girenler, müracaatları üzerine durumlarına uygun olarak bu Kanunda düzenlenen haklardan aynı usul ve esaslar çerçevesinde yararlanırlar. Ancak, bunlara nakdi tazminat hakları saklı kalmak kaydıyla bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için geriye dönük olarak herhangi bir ödeme yapılmaz.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

Orman Kanununun 71 inci maddesi kapsamında tazminat alanlara bu Kanun kapsamında ödeme yapılmaz.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla bu Kanunun 2 nci maddesinde yapılan değişiklik kapsamına girenlere değişiklik öncesinde bağlanmış olan aylıklar, ilgili mevzuatına uygun olarak bağlanmış sayılır ve bunlarda bir eksiltme yapılmaz.”

MADDE 36- 21/6/1987 tarihli 3402 sayılı Kadastro Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 7- Evvelce tahdidi veya kadastrosu yapılmış orman alanları ile bu Kanun kapsamında orman kadastrosu yapılacak orman alanlarında 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine göre orman sınırı dışına çıkarılacak yerler, 4 üncü ve 39 uncu maddelerde yer alan esaslar çerçevesinde tayin ve tespit edilerek eş zamanlı olarak Ek Madde 4 de yer alan esaslar dahilinde Hazine adına tescil edilir. Ancak, bu çalışmaları yapacak olan kadastro ekibi ile yapılacak itirazları inceleyecek kadastro komisyonuna Orman Genel Müdürlüğünce orman kadastro komisyonlarında en az iki yıl çalışmış bir yüksek orman mühendisi veya orman mühendisi ile bir yüksek ziraat mühendisi veya ziraat mühendisi ilaveten görevlendirilir.

Hak sahibi gerçek ve tüzel kişiler tarafından orman sınırları dışına çıkarma işlemlerine karşı açılacak itiraz davalarında hasım Hazine ve Orman Genel Müdürlüğüdür. Orman Genel Müdürlüğünce açılacak davalarda hasım, hak sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir.

Kesinleşme tarihinden itibaren on yıl geçtikten sonra, kadastrodan önceki hukuki sebeplere dayanılarak Hazine hariç itiraz olunamaz ve dava açılmaz.”

MADDE 37- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 8/K maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Orman Kanununun 71 inci maddesi kapsamında tazminat alanlara bu Kanun kapsamında ödeme yapılmaz.

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla bu Kanunun 2 nci maddesinde yapılan değişiklik kapsamına girenlere değişiklik öncesinde bağlanmış olan aylıklar, ilgili mevzuatına uygun olarak bağlanmış sayılır ve bunlarda bir eksiltme yapılmaz.”

MADDE 36- 21/6/1987 tarihli 3402 sayılı Kadastro Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 7- Evvelce tahdidi veya kadastrosu yapılmış orman alanları ile bu Kanun kapsamında orman kadastrosu yapılacak orman alanlarında 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine göre orman sınırı dışına çıkarılacak yerler, 4 üncü ve 39 uncu maddelerde yer alan esaslar çerçevesinde tayin ve tespit edilerek eş zamanlı olarak Ek Madde 4 te yer alan esaslar dahilinde Hazine adına tescil edilir. Ancak, bu çalışmaları yapacak olan kadastro ekibi ile yapılacak itirazları inceleyecek kadastro komisyonuna Orman Genel Müdürlüğünce orman kadastro komisyonlarında en az iki yıl çalışmış bir yüksek orman mühendisi veya orman mühendisi ile bir yüksek ziraat mühendisi veya ziraat mühendisi ilaveten görevlendirilir.

Hak sahibi gerçek ve tüzel kişiler tarafından orman sınırları dışına çıkarma işlemlerine karşı açılacak itiraz davalarında hasım Hazine ve Orman Genel Müdürlüğüdür. Orman Genel Müdürlüğünce açılacak davalarda hasım, hak sahibi gerçek ve tüzel kişilerdir.

Kesinleşme tarihinden itibaren on yıl geçtikten sonra, kadastrodan önceki hukuki sebeplere dayanılarak Hazine hariç itiraz olunamaz ve dava açılmaz.”

MADDE 37- 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 8/K maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

“Bakanlık; Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan tarım arazileri hariç olmak üzere, mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olup, hisselilik, mülkiyet ihtilafı, parçalılık, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka bir sebeple üst üste iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerini tespit ederek, ekonomiye kazandırılması ve kamu yararına kullanılması için bu arazileri kira geliri arazi maliklerine ait olmak üzere ve arazinin vasfının değiştirilmemesi şartıyla sezonluk olarak rayiç bedelden aşağı olmamak üzere kiraya verir.

Kiralama öncelikli olarak kiraya verilecek arazinin bulunduğu yerleşim yerinde ikamet edenlere ya da 5488 sayılı Tarım Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen sivil toplum kuruluşlarına ve meslek odalarına yapılır. Bakanlık kiralama işlemlerini genel hükümlere göre taşınmaz ticareti yetki belgesine sahip işletme ve sözleşmeli işletmelere de yaptırabilir. Bu maddeye göre kiralanan araziler Çiftçi Kayıt Sistemine kaydedilir ve kiracılar bu arazilerle ilgili tarımsal desteklerden yararlandırılır.

Kiralanan arazilerin rayiç kira bedelleri ve kiralayanların yetiştirebilecekleri ürün veya ürün grupları Bakanlık il veya ilçe müdürlükleri tarafından mahallinde veya elektronik ortamda ilan edilir. Öncelikli gruplardan birden fazla istekli çıkması halinde en yüksek teklifi verene kiralanır. Öncelikli gruplardan istekli çıkmaması halinde diğer isteklilerden en yüksek teklifi verene kiralanır.

Arazi maliklerine veya hak sahiplerine ulaşılamaması halinde kira bedelleri araziye özgülenerek bir kamu bankası nezdinde açılacak vadeli hesaba yatırılarak nemalandırılır. Mülkiyeti ihtilafı arazilerde ihtilafın giderilmesi halinde biriken kira geliri ve ferileri hak sahiplerine dağıtılır.

(Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“Bakanlık; Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan tarım arazileri hariç olmak üzere, mülkiyeti gerçek ve tüzel kişilere ait olup, hisselilik, mülkiyet ihtilafı, parçalılık, tarımsal faaliyete son verilmesi, göç veya başka bir sebeple üst üste iki yıl süreyle işlenmeyen tarım arazilerini tespit ederek, ekonomiye kazandırılması ve kamu yararına kullanılması için bu arazileri kira geliri arazi maliklerine ait olmak üzere ve arazinin vasfının değiştirilmemesi şartıyla sezonluk olarak rayiç bedelden aşağı olmamak üzere kiraya verir.

Kiralama öncelikli olarak kiraya verilecek arazinin bulunduğu yerleşim yerinde ikamet edenlere ya da 5488 sayılı Tarım Kanununun 3 üncü maddesinde belirtilen sivil toplum kuruluşlarına ve meslek odalarına yapılır. Bakanlık kiralama işlemlerini genel hükümlere göre taşınmaz ticareti yetki belgesine sahip işletme ve sözleşmeli işletmelere de yaptırabilir. Bu maddeye göre kiralanan araziler Bakanlıkça belirlenen kayıt sistemlerine kaydedilir ve kiracılar bu arazilerle ilgili tarımsal desteklerden yararlandırılır.

Kiralanan arazilerin rayiç kira bedelleri ve kiralayanların yetiştirebilecekleri ürün veya ürün grupları Bakanlık il veya ilçe müdürlükleri tarafından mahallinde veya elektronik ortamda ilan edilir. Öncelikli gruplardan birden fazla istekli çıkması halinde en yüksek teklifi verene kiralanır. Öncelikli gruplardan istekli çıkmaması halinde diğer isteklilerden en yüksek teklifi verene kiralanır.

Arazi maliklerine veya hak sahiplerine ulaşılamaması halinde kira bedelleri araziye özgülenerek bir kamu bankası nezdinde açılacak vadeli hesaba yatırılarak nemalandırılır. Mülkiyeti ihtilafı arazilerde ihtilafın giderilmesi halinde biriken kira geliri ve ferileri hak sahiplerine dağıtılır.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

Kiralanacak arazilerin; sınıfı, parsel büyüklüğü, verimliliği gibi hususlar dikkate alınarak tespit edilmesi, kiralama usul ve esasları, kira bedellerinin ve sürelerinin belirlenmesi ile kiralamaya ve kira gelirlerinin hak sahiplerine dağıtımı ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 38- 4/5/2007 tarihli ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Hizmetleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Kısmi zamanlı çalışanlar

GEÇİCİ MADDE 3- Kurumda 14 üncü maddenin mülga dokuzuncu fıkrası uyarınca hizmet akdi ile kısmi zamanlı uzman olarak çalışmakta olup halen Kurumda görev yapan personelden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iş günü içerisinde yazılı olarak başvurular, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 27 nci maddesi kapsamında “İdari Uzman” unvanlı sözleşmeli personel pozisyonuna atanır. Bu madde uyarınca ihdas edilmiş pozisyonlar herhangi bir şekilde boşalmaları halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iş günü içerisinde yazılı olarak başvurmayanların ataması yapılmaz ve bunlarla hizmet akdi imzalanmaz. Bu maddeye göre atanmaların Kurumda geçen kısmi zamanlı çalışmaya ilişkin sosyal güvenlik primi gün sayıları, idari uzmanlara yapılacak ödemelerin tespitinde esas alınacak hizmet süresi hesabında dikkate alınır.”

MADDE 39- 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

(Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Kiralanacak arazilerin; sınıfı, parsel büyüklüğü, verimliliği gibi hususlar dikkate alınarak tespit edilmesi, kiralama usul ve esasları, kira bedellerinin ve sürelerinin belirlenmesi ile kiralamaya ve kira gelirlerinin hak sahiplerine dağıtımı ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 38- 4/5/2007 tarihli ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Hizmetleri Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Kısmi zamanlı çalışanlar

GEÇİCİ MADDE 3- Kurumda 14 üncü maddenin mülga dokuzuncu fıkrası uyarınca hizmet akdi ile kısmi zamanlı uzman olarak çalışmakta olup halen Kurumda görev yapan personelden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iş günü içerisinde yazılı olarak başvurular, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 27 nci maddesi kapsamında “İdari Uzman” unvanlı sözleşmeli personel pozisyonuna atanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iş günü içerisinde yazılı olarak başvurmayanların ataması yapılmaz ve bunlarla hizmet akdi imzalanmaz. Bu maddeye göre atanmaların Kurumda geçen kısmi zamanlı çalışmaya ilişkin sosyal güvenlik primi gün sayıları, idari uzmanlara yapılacak ödemelerin tespitinde esas alınacak hizmet süresi hesabında dikkate alınır.”

MADDE 39- 19/4/2012 tarihli ve 6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırklareli Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

“Orman köylülerinden ormancılık faaliyetlerinde vahidi fiyatla çalışanlara kendi mülki hudutları içerisinde istihsalı yapılan oduna dayalı orman ürünlerinin satış gelirlerinden üretim giderleri düşüldükten sonra kalan tutarın %10’una kadarı aynı veya nakdi olarak dağıtılır; bu oranı ve verilme şeklini belirlemeye Tarım ve Orman Bakanı yetkilidir. Dağıtıma ilişkin usul ve esaslar Orman Genel Müdürlüğüne hazırlanan yönetmelikle belirlenir.”

(Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“Orman köylülerinden ormancılık faaliyetlerinde vahidi fiyatla çalışanlara kendi mülki hudutları içerisinde istihsalı yapılan oduna dayalı orman ürünlerinin satış gelirlerinden üretim giderleri düşüldükten sonra kalan tutarın yüzde onuna kadarı aynı veya nakdi olarak dağıtılır; bu oranı ve verilme şeklini belirlemeye Tarım ve Orman Bakanı yetkilidir. Dağıtıma ilişkin usul ve esaslar Orman Genel Müdürlüğüne hazırlanan yönetmelikle belirlenir.”

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle olağanüstü hal ilan edilen illerde faaliyet gösteren 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamındaki tarımsal amaçlı kooperatiflerin genel kurul toplantıları 31/10/2023 tarihine kadar yapılır. Bu illerde ortakları bulunan kooperatif birlikleri ile bunların merkez birliklerinin genel kurul toplantıları ise 31/12/2023 tarihinden önce yapılamaz. Mevcut organların görev, yetki ve sorumlulukları yapılacak olan genel kurul toplantısına kadar devam eder.

(2) 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremler nedeniyle olağanüstü hal ilan edilen illerde faaliyet gösteren 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu kapsamındaki birliklerin genel kurul toplantıları 31/10/2023 tarihine kadar yapılır. Bu birliklerin üst örgütlenmesi olan merkez birliklerinin genel kurul toplantıları ise 31/12/2023 tarihinden önce yapılamaz. Mevcut organların görev, yetki ve sorumlulukları yapılacak olan genel kurul toplantısına kadar devam eder.

(Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker ve
Kırkırelle Milletvekili Selahattin Minsolmaz ile
203 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 40- Bu Kanunun;

- a) 13 üncü, 14 üncü ve 15 inci maddeleri yayımı tarihinden altı ay sonra,
b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 41- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 40- Bu Kanunun;

- a) 13 üncü, 14 üncü ve 15 inci maddeleri yayımı tarihinden altı ay sonra,
b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 41- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

